

ARNO ALEXANDER

A NAGY ISMERETLEN

Fordította
Csánk Endre

A regény eredeti címe:
DIE VIPER

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest: Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2017
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5572-82-1 (online)
MEK-16568

I. fejezet

Hübner üzletvezető gondosan meghúzogatta régimódi, zsírosan fénylő zsakettjének szárnyait, kiegyenesítette mindig félrecsúszó nyakkendőjének vastag csomóját és halk torokköszörüléssel lépett be főnökének szobájába.

- Igazgató úr, igazgató úr! - susogta csendesen.

Minthogy a függönyöket összehúzták s a szobában nem égett lámpa, nem tudta azonnal megállapítani, hogy főnöke jelen van-e vagy nincs.

- Igazgató úr! - szólt ismét, ez alkalommal valamivel hangosabban.

Egyelőre az egyetlen válasz álmos morgás volt, amit kelletlen hörgés kísért.

Egy idő múlva egy hang azt kérdezte a sötétségből:

- Mi van, Hübner?

- A kereskedelmi tanácsos van itt - suttogta Hübner.

- Ah! - hangzott az örvendező válasz. - Igen, hát akkor csináljon végre világosságot!

- Igen, igen, persze...

A tetővilágítás fellángolt.

Hirschfeld igazgató, az ismert berlini *Jenns & Hirschfeld* magánnyomozó iroda vezetője és tulajdonosa, felemelte nehéz fejét az íróasztal lapjáról. Az apró, zsírpárnák közé rejtőző szemek hunyorogtak, ápolt keze végigfutott homlokán és kopasz koponyáján.

- Hát engedje be a kereskedelmi tanácsos urat - mondta végre vontatott hangon, még mindig kissé kábultan.

- Az Isten szerelmére, igazgató úr! - fontoskodott Hübner. - Az előkészületeink!... Már megint mindent elfelejtett! És aztán... Óh!...

A száraz kis emberke tevékenyen röpdösött a szoba egyik sarkából a másikba. Csodálatra méltó volt, hogyan sikerült neki szinte egyidőben gallért és nyakkendőt varázsolni az igazgató nyakára, a pálinkásüveget és poharakat az íróasztalról a díván alá rejteni s az asztalon álló olcsó szivardobozt a „különleges célokra” szolgáló, sokkal jobb márkával kicserélni.

- Jól van, jól van már, Hübner - védekezett Hirschfeld, amikor az üzletvezető éppen neki kezdett, hogy lekefélje a kabátját és a mellényét.

- Nem megy másképp! Csak egy kurta pillanatnyi türelmet, igazgató úr! Hiszen, hogy úgy mondjam, rangunknak megfelelően kell vállalatunkat képviselnie! Kabátnak és mellénynek tisztának kell lenni. A nadrág szára maradhat piszkos. Azt nem látja a kereskedelmi tanácsos, minthogy ön nem jön elő az íróasztala mögül. Úgy! Most még Hanst... s akkor minden rendben van.

Kisurrant az ajtón s rögtön rá egy férfival tért vissza, akin felöltő volt és cilinderét meg bőrkesztyűjét zavartan forgatta a kezében.

- Fogja! - Hübner végigkutatatta valamennyi mellényzsebét. - Aha! Megvan már! Itt van ötven pfennig. Igyék valahol egy pohár sört. De előbb végezze rendesen a dolgát!

- Igen, igen - vélekedett a másik és az ajtó felé indult. Csakhogy Hübner utánaugrott és a kabátjánál fogva elkapta.

- Hol az üvegcserep, mi? Hol a monoklija?

- Azt a vacakot úgyis mindig újra elveszítem...

- Na, hát jó. Legyen monokli nélkül. De el ne felejtse az előlegről szóló történetet.

Az ember bólintott és kinyitotta az ajtót.

A kép egyszerre megváltozott. Az igazgató felállt és udvarias meghajlással búcsúzott a cilinderes úrtól, Hübner pedig mögötte jött, macskamódra meggömbített háttal.

- Alázatos szolgálja, báró úr - mormolta tiszteletteljesen. - Mindent a legnagyobb meglepődésére fogunk elintézni.

Hans, a „báró”, kegyesen intett a kezével.

- Jól van, jól van, izé... kedves barátom - mondta kissé bizonytalanul.

Egyszerre megfordult.

- Most jut eszembe, igazgató úr - mondta hangosan - nincs szükség még egy kis előlegre?

Az igazgató tiltakozva emelte fel mind a két kezét.

- Dehogy, dehogy, báró úr! Az ötezer márka, amit legutóbb adott, egyelőre tökéletesen elég.

A „báró” bólintott és Hübner kíséretében a várószobán át méltóságteljesen lépkedett ki a lépcsőházba.

- Egy óra múlva legyen megint itt - suttogta Hübner gyorsan a „báró” fülébe. - Még ma meg kell tisztítani az ablakokat.

A „báró” elvitorlázott, Hübner azonban belépett a várószobába.

- A következő, kérem - mondta hangosan, aztán, mintha csak most venné észre a száraz, szürke embert a párnázott karosszékben, így folytatta: - Óh, a kereskedelmi tanácsos úr! Van szerencsém, van egészen rendkívüli szerencsém... Parancsoljon beljebb fáradni. A híres Hirschfeld detektív, Max Hirschfeld igazgató urunk természetesen azonnal fogadja önt.

Öt perccel később a kereskedelmi tanácsos szemben ült az igazgatóval és közöttük egy kis csomó bankjegy feküdt.

- Igazán meglepett, hogy milyen gyorsan végzett az esettel, Hirschfeld úr - mondta a szürkehajú kereskedelmi tanácsos megnyerő mosollyal. - Nagyon hálás lennék, ha most pontosan megmondaná, hogy még mennyivel tartozom.

- Azonnal, kereskedelmi tanácsos úr - mondta előzékenyen Hirschfeld és megnyomta a csengő gombját.

A csengőberendezés tegnap óta nem működött és Hirschfeld ezt nagyon jól tudta; mégis jó okai voltak remélni, hogy a csengetésnek meglesz a kívánt eredménye, mert Hübner ugyan nem hallhatta, de annál inkább - láthatta azt, a kulcslyukon át.

Az üzletvezető nem jelent meg azonnal. Előbb még időt szakított magának arra is, hogy egy ív papíron bizonyos számokat gyorsan megváltoztasson, a kereskedelmi tanácsos jó hangulatának megfelelően. Csak most rohant be sürgősen az igazgató szobájába, be, ki, megvárta, amíg a friss tinta megszárad a papíron, aztán tiszteletteljes arccal letette az ívet Hirschfeld elé.

- Hátralékos követelésünk - mondta az igazgató résztvevő mosollyal - az egyszerű esetnek megfelelően egészen kicsiny.

Körülményesen szivogatta az orrát.

- Négyzázkilencvenkilenc márka és hetven pfennig. Itt az elszámolás.

Sommerfield kereskedelmi tanácsos szó nélkül emelt le tíz darab ötvenmárkást a pénzcsoomagról, ami előtte feküdt. Hanyag mozdulattal toltá oda a pénzt Hirschfeldnek és feltűnő módon, a többi pénzt továbbra is ott hagyta maga előtt az asztalon.

- Mondja csak, kérem - kérdezte hűvösen - saját maga dolgozott az ügyben vagy esetleg valamelyik alkalmazottja...

Elhallgatott.

- Majdnem valamennyi ügyet magam dolgozom fel - tért ki Hirschfeld ügyesen. - Hogyan tudnám különben megbízóimnak belém helyezett bizalmát igazolni? Alkalmazottaim - természetesen valamennyien egészen elsőrangú erők - persze, kötelesek munkámban támogatni, így hát, ha...

Az ön kijelentése teljesen elegendő nekem - szakította félbe a kereskedelmi tanácsos, kissé kurtán és elgondolkozva pillantott a nagy pecsétgyűrűre, amely jobbkezének középső ujját ékesítette.

Hirschfeld igazgató mosolygott; ez azonban nem az a fölényes mosoly volt, amit az alkalmazottaival - természetesen csupa elsőrangú erő - szemben szokott használni. Pillanatnyilag nem érezte magát egészen kényelmesen a saját bőrében. Mit is akarhat még tőle a kereskedelmi tanácsos? A feladat meg volt oldva, a számla kifizetve - az ügy tehát tökéletesen lezárult. Mi célja lehetett látogatójának ezzel a szokatlan kérdéssel?

- Egy vallomással tartozom önnek - mondta a szembenülő szürke férfi lassan és hideg szemében mintha az emberi együttérzés egy szikrája villant volna meg. - Az egész eset, amit ön megoldott - mesterségesen, előre elkészített eset volt.

Olyan pillantással nézett a szembenülő férfira, ami gúnyos és vizsgálódó volt egyszerre; és Hirschfeld arcát érdemes is volt megvizsgálni ebben a pillanatban.

- Me... me... mesterségesen összeállított eset? - dadogta és kopasz feje szemelláthatóan egyre jobban elpirult. - Mi... mi... mit akar ezzel mondani?

- Semmi olyat, ami önt bánthatná - biztosította a kereskedelmi tanácsos. - Én egészen egyszerűen felépítettem egy bűnügyet, gyanúokkal, alibikkel és minden egyébvel, ami hozzátartozik, s aztán - öt magádetektívirodának adtam megbízást, hogy az ügyet nyomozzák ki. Érti már?

- Nem!

Hirschfeld ez egyszer tényleg azt mondta, amit gondolt.

A kereskedelmi tanácsos kissé bosszankodva húzta fel a szemöldökét.

- Ügyességi próbát akartam beszerezni, mert az az eset, amit valóban át akarok adni, annyira nehéz és annyira bonyolult, számomra pedig annyira fontos...

Hirschfeldnek is voltak azért pillanatai, amikor az agya megvilágosodott.

- Szabad egy szivarral megkínálnom, kereskedelmi tanácsos úr? Kellemesebben lehet mellette beszélgetni - mondta leglelkötelezőbb mosolyával, mert végre megértette, hogy az ötszáz márka nem forog veszélyben és hogy lehetőség nyílt arra, hogy még sokkal többet is kereshessen.

- Köszönöm - hárította el amaz - nem dohányzom. De ön csak gyújtson rá.

Hirschfeld kissé izgatottan gyújtott rá a szivarra.

- Nem azt mondta, tanácsos úr, hogy ezt a vizsgálóesetet - egyébként elragadó ötlet! - még négy másik detektívnek is átadta? Ha szabad kérdeznem: milyen eredménnyel?

- Maga az első, aki a feladatot megoldotta. Egy detektív ugyan megelőzte, de hamis megoldásra jutott. Kettő még semmit sem hallatott magáról, egy pedig - névről biztosan ismeri: Egon Friede - egyáltalán nem volt hajlandó a megbízást elfogadni.

Hirschfeld kicsinylően mosolygott...

- Friede... hm... igen, egy kezdő... Persze, tud is valamit... hm... de... csak könnyű dolgokat, tetszik tudni...

- Nekem azt mondták, hogy egy pár ugyancsak bonyolult ügyet oldott meg...

- Szerencse, semmi egyéb.

- Minden embernek, aki előbbre akar jutni, szüksége van a szerencsére. De a detektív, akinek nincs szerencséje, egy fabatkát sem ér.

Hirschfeld kissé idegesen mozgott ide-oda a székén.

- Persze, persze!... Az ön szempontjai rendkívül figyelemreméltók és teljesen igaza is van... Nekem azonban az a véleményem, hogy a detektív akkor ér legtöbbet, ha szerencséje is van, mint nekem s azonfelül még itt is van valami...

Ezzel jelentősegteljesen mutatott a homlokára.

A látogató arcán semmi sem árulta el, hogy Hirschfeld szavai meggyőzték-e vagy sem. Csak a hangsúlya árult el valamit, ami könnyed kényelmetlen érzéshez hasonlított, amikor azt mondta:

- Térjünk most a tárgyra.

Aztán felemelte a fejét és könnyedén ráncolt homlokkal megkérdezte:

- Biztosan hallott a fiam elítéléséről?

- Természetesen, tanácsos úr - erősítette meg sietve Hirschfeld. - Az eset mindenfelé sok port vert fel...

- Hogy érti ezt? - szólt rá váratlan heveséggel a kereskedelmi tanácsos. - Egy egész kis vagyont költöttem arra, hogy az esetet a lehető legkevésbé tárgyalják meg...

- Persze, csak *szakkörökre* gondoltam - vélekedett szemrehányó hangon Hirschfeld.

- Hát jó - mondta a tanácsos, most már újra nyugodtan. - Hát ezt az esetet, a *Peter Sommerfeld* eset-et oldja meg, kérem. Itt hagyom önnek az összes szükséges aktákat és ha holnapig csak félig-meddig elfogadható magyarázatot tud nekem adni arról, hogy mi lehetett az igazi tényállás, végleg megkapja tőlem a megbízást. S ennél az esetnél a pénz nem számít.

II. fejezet

Félórával később Hübner kikísérte a kereskedelmi tanácsost s rögtön utána visszament főnökének szobájába.

- Persze, mindent hallott? - kérdezte Hirschfeld jókedvűen.

Hübner alázatosan mosolygott.

- Egészen véletlenül, igazgató úr. Igazán csak véletlenül. Az ajtók a mi irodánkban... hm... olyan rosszul záródnak...

- Jó, jó - intette le Hirschfeld. - Inkább azt mondja meg nekem, hogy ki dolgozott embereink közül abban a kigondolt ügyben.

- A Kranich volt, igazgató úr, Georg Kranich, huszonhét esztendő, evangélikus-luteránus, nőtlen, gyermektelen...

Az igazgató egyetlen kézmozdulattal megállást parancsolt Hübner szóáradatának.

- És mit gondol, kire bízhatnók a Sommerfield-ügyet?

Hübner néhányszor tanácstalanul vonogatta a vállát.

- Nem tehetek róla, igazgató úr, ezt az esetet nem adhatjuk senki másnak, csak éppen ennek a Kranichnak. A többiek... nem, azok biztosan nem hoznak ki semmit belőle.

- És Kranich? Ő megcsinálja?

Hübner vállat vont:

- Hát próféta vagyok én, igazgató úr? Tudok én jósolni? Nem, nem tudok. De mernék fogadni, a legszebb nyakkendőümbe, hogy megoldja.

Hirschfeld mérgesen ráncolta a homlokát:

- Tudja, hogy ki nem állhatom azt az embert...

- De igazgató úr, nincs más választásunk! A Sommerfield-ügy gonosz eset. Ha nem akarja odaadni Kranichnak, akkor inkább utasítsa teljesen vissza.

- Na hát akkor küldje ide - mondta Hirschfeld kelletlenül. - És... megálljon! Hová szalad!? Készítse el az elszámolását is, de nem szabad, hogy valami sok maradjon a javára.

- Csináljam úgy, hogy még nekünk legyen egy kis követelésünk?

- Nem. Csinálja pontosan úgy, ahogyan mondtam.

- Természetesen, igazgató úr!

S Hübner ezekkel a szavakkal kisurrant az ajtón.

Pár perc múlva kopogtattak.

- Szabad! - mondta Hirschfeld hűvösen.

A fiatalember, aki örömteli mosollyal lépte át a küszöböt, egészen más Hirschfeldet talált maga előtt, mint amilyent a kereskedelmi tanácsos egy negyedóra előtt elhagyott. Az igazgató arcából nyomtalanul eltűnt a barátságosság minden legkisebb jele is. A szeme hidegen és szigorúan nézett és szájának sarkában éles ráncok jelentek meg.

- Jó estét, Hirschfeld úr! - kezdte Kranich, anélkül, hogy törődött volna a már jólismert rossz előjelekkel. Keze gyorsan végigsiklott szőke, kissé kócos haján, azután megsimította tiszta, de kopott kabátjának hajtokáját. - Hübner mondta nekem, hogy Sommerfield kereskedelmi tanácsos itt járt...

- Talán megengedné, hogy először én beszéljek? - érdeklődött gúnyosan Hirschfeld.

A fiatalember csodálkozva állt meg. Kis habozás után megbántva így szólt:

- Ha az a véleménye, hogy ez hasznára válik a beszélgetésünknek, akkor szívesen megengedem.

Hirschfeld tajtékozó morgást hallatott:

- Megengedi! Ó megengedi! Ki hallott már ilyet?

Kranich hallgatott. Minthogy azonban az igazgató ugyancsak hallgatott, hamarosan újra felvette a beszéd fonalát:

- Azt hittem, mondani akar nekem valamit. Ha nem, akkor időközben kifejezést adhatok abbéli örömömnek, hogy a kereskedelmi tanácsos fizetett. S ugyanekkor örömömnek ezt a kifejezését egy kéréssel is össze szeretném kapcsolni...

- Most én beszélek! - dörgött Hirschfeld és öklével az asztalra csapott.

Kranich mélyen felsóhajtott.

- Maga beszél? Jó. Én azonban semmit sem vettem belőle észre, de hát ezen ne veszekedjünk. Igaza van, mert... a gyöngébb enged.

- Ha most nem hallgat el - sziszegett az igazgató - akkor... akkor nem tudom, mit teszek!...

- Én sem - mondta Kranich és lágyan mosolygott.

Hübner kopogása megmentette Hirschfeldet attól, hogy válaszolnia kelljen.

- Szabad! - üvöltötte. - Ah! Az elszámolás? Úgy! Nahát! Ezt nézze meg, fiatalember!

S ezzel az asztalon át odadobta Kranichnak a papiroost.

A fiatal detektív arcán gyors változás ment végbe. Mintha minden örömet letörültek volna róla. Világoskék szeme könnyeborult s majdnem lányosan ívelt szája remegett, mintha szemrehányó beszélgetést folytatna önmagával.

Egyszerre könyörögve pillantott fel:

- Igaz lenne ez, Hübner? - jajongott. - Sommerfield csak száz márkát fizetett?

Hübner szorgalmasan bólogatott.

- Isten a tanú rá, hogy ő... már úgy értem: a kereskedelmi tanácsos csak száz márkát fizetett.

- Akkor hát az előlegek levonása után, még a költségeim beszámításával is, mindössze csak három márkám marad?

- Három márka és harminc pfennig - javította ki Hübner.

- De hiszen ez teljesen lehetetlen! - kiáltott fel Kranich kétségbeesetten.

- Nálunk semmi sem lehetetlen - felelt Hübner és nem vette észre, hogy annak, amit mond, milyen veszedelmesen kettős értelme van.

- Igazgató úr - könyörgött a fiatalember - feltétlenül pénzre van szükségem...

- Nyugodjon meg - csillapította Hirschfeld. - Mi mindig pontosan fizetünk. A három márka harminc pfennigjét még ma felveheti a pénztárnál. Nemde, Hübner?

- Természetesen, igazgató úr - erősítette meg az üzletvezető és néhány mély meghajlás után eltűnt az ajtó mögött.

Kranich szomorúan hajtotta le a fejét. Nem az az ember volt, aki sokat töpreng egy balszerencse fölött, de az olyan pillanatokban, amilyen a mostani volt, életének minden nyomorúsága eszébe jutott. A szállásadónője ma már harmadszor figyelmeztette, a tejszámlát nem fizette még ki és a talpaltatott cipője nyolc napja van már készen a suszternél - de pénz nélkül aligha fogja ideadni. Kranich sziklaszilárdan épített erre a Sommerfeld kereskedelmi tanácsosra. Ez a megbízás, amit ügyesen és szerencsével oldott meg, azzal bízta, hogy végre egyszer jelentékenyebb összegű pénzhez jut. Erről Kranich annyira meg volt győződve, hogy tegnap még egy finom új kalapot is vett, tizennyolc márkáért, kedvező részletfizetésre.

- Nézze csak, Kranich úr - mondta Hirschfeld, annak az embernek zsíros hangján, aki a kandalló tüze mellett északsarki történeteket mesél - maga hetenként harminc márkát keres nálam. Ez nagy csomó pénz. Ezenkívül megtérítem összes költségeit, természetesen észszerű határok között és minden sikeres nyomozásért még külön jutalékot is kap. Amikor én a maga korában voltam - mélyen felsóhajtott - nekem sokkal rosszabbul ment a sorom. Boldog voltam és hálát adtam Istennek, ha elegendő kenyerem volt és hozzá hetenként egy csomag kolbász... „Schwan im Blauband”...

- A „Schwan im Blauband” márka 1926-ban jelent meg először a piacon - vetette közbe szerényen Kranich.

- Úgy... - mondta Hirschfeld kissé meglepetten, de hamarosan összeszedte magát. - Hát akkor valamelyik másik márka volt.

- Ugyanezt mesélte nekem a legutóbbi főnököm is - elmélkedett a fiatalember. - Ő viszont kizárólag sóban főtt krumplin élt...

- Na látja! Na látja! - vágott gyorsan a szavába Hirschfeld. Most azonban mégis indokoltnak látta, hogy a beszélgetésnek egy más fordulatot adjon. - Ami azt illeti, a legutóbbi megbízását eléggé jól oldotta meg. Arra ugyan nem jött rá, hogy mesterségesen kigondolt eset van a kezében, de ezt nem akarom a szemére vetni...

- Micsoda mesterségesen kigondolt eset? - csodálkozott Kranich.

Hirschfeld kurtán elmondta, hogy mi volt ennek a kísérletnek a célja.

- Én természetesen azonnal felismertem a helyzetet. De hát miért ne fogadjam el a kereskedelmi tanácsos pénzét, ami jó pénz? Noha sajnos, kevés, nagyon kevés... Ugyanekkor én magam is ki akartam a maga képességeit próbálni. Úgy és most itt van ez az iratcsomó, amit holnapig pontosan át kell néznie. Ha azután holnap abban a helyzetben lesz, hogy el tudja mondani feltevéseit erről az esetről s ha feltevései megfelelnek a valódi tényállásnak, amit én már nagyjából ismerek is, akkor átadom majd magának ezt az ügyet.

- És?... És az előleg?

- Akkor majd kaphat előleget is - vélekedett kegyesen Hirschfeld. - Mint mindig: a nekünk fizetett összeg húsz százalékát. És a kereskedelmi tanácsos azt ígérte, hogy... hm... fizetni fog... hm... hogy kétszázötven márkát fog fizetni. Hát most vegye az iratokat, menjen haza és lásson neki azonnal a munkának.

Húsz perccel később Kranich elhagyta az irodát. A zsebében csak három márka harminc pfennig volt, a szívében azonban ezer reménység és nagy terv. Egész arca ragyogott és úgy szaladt, hogy a következő sarkon nekirohant egy öreg koldusnak és mindketten a földre estek.

- Bocsásson meg, öregem - mondta Kranich udvariasan. - Igazán nem szándékosan történt.

A koldus mogorván érthetetlen szavakat morgott és segített Kranichnak, hogy összeszedje az aktatáskájából kihullott iratokat.

- Ma jó napom van - jelentette ki Kranich, miután gondosan leporolta a ruháját. - Fogja, itt van két hatos fájdalomdíj.

És barátságos bólintással továbblépett.

A koldus egy pillanatig bámulva nézte a két pénzdarabot a markában. Aztán kurtán felnevetett és a legközelebbi telefonautomatához ment. Kranich pénzével két beszélgetést bonyolított le s mindkét alkalommal röviden csak azt jelentette, hogy az ismeretes iratok jelenleg Kranich aktatáskájában vannak.

III. fejezet

Egon Friede, az ismeri detektív, ásítózva hevert dolgozó és nappali szobájának ottománján és minden különösebb érdeklődés nélkül lapozgatott egy képesújságban. Időnként szippantott egyet-egyét kurta pipájából és a füstöt vastag, szürke felhőben messze fújta magától.

Ferdén szemben vele, az írógépasztalnál, Ágnes Wieland ült, a gépírónöje. Olyan csinos volt, amilyen csinosnak kell is lennie egy jóízű ember gépírónöjének: kékesszürke szeme mindig úgy sugárzott, mintha a gazdája éppen most adott volna fizetésemelést és csinos lába úgy mozgott ide-oda, taktusra, ahogyan más gépíróknél csak este lehet látni s akkor is csak a harmadik pohár pezsgő után.

- Pénzre van szükségünk, Friede úr - mondta egyszerre és félretolta azokat az iratokat, amelyeken most már két teljes órája dolgozott.

Friede alig észrevehetően felhúzta a szemöldökét. Pillantása, amivel a csinos kis alakot végigmérte, töprengő volt.

- Kinek van pénzre szüksége? - kérdezte lassan. - Magának vagy nekem?

- Magának és nekem! - felelt talpraesetten a leány és szemrehányó pillantást vetett arra a környékre, ahol, a vastag füstfelhő mögött, főnökének arcát sejtette.

Friede hangosan ásított.

- Kérem, Ágnes kisasszony, ne általánosítson mindig - jegyezte meg nyugodtan. - Tehát, kissé pontosabban: magának pénzre van szüksége. Hogy mire, ahhoz semmi közöm. Mennyi?

- Hétszázötven márka.

- Ilyen sokat akar egyszerre?

A leány olyan ügyesen vetette egyik lábát át a másikon, hogy a selyem fehérenmű jókora része kétségtelenül láthatóvá vált.

- Ez az utolsó három hónapi fizetésem - mondta egyszerűen. Minden egyebet már a lábainak kellett elmondani.

- Írjon hát egy csekket erről az összegről - jelentette ki hűvösen Friede.

- A csekknek nem sok hasznát lehet venni - felelt szárazon a leány - legalább is a maga aláírásával nem. A számláját tegnap lezárták.

Friede bólintott:

- Igaz, ezt már tegnap is mondta. De hát nem értem. Az utóbbi időben ötvenezer márkát kerestem..

- Pontosán így van - vágott közbe a leány. - Itt van az elszámolás róla: Háromszázötven márka rendőri rendbírság gyorsajtásért. Ezernyolcszáz márka kártérítés az elgázolt rendőrnek. A második olcsóbb volt, azt a biztosítótársaság fizette. Későbbi tétel: egy bunda egy hölgynek, négyezer márka. Az a vidéki ház, amit ugyanannak a hölgynek vett, tizennyolcezerkétszáz márkába került. Egy vadidegen tüdőbeteg munkást elküldött Davosba: költségek kilencszáz márka. Saját utazása Monte Carlóba tízezer márkába került. Továbbá...

- Elég - hárította el Friede. - Látom már, hogy rendben van. Valamit tenni kellene...

- Nem lett volna szabad, mint már említettem, a Sommerfield kereskedelmi tanácsos megbízását sem visszautasítani - mondta Ágnes.

- Ahhoz maga nem ért - válaszolta Friede halk kedvetlenséggel. - Mielőtt elfogadtam volna a megbízást, megnéztem az ügyet. Az egész esetet csak úgy kitalálták. Érti? A kereskedelmi tanácsos úr meg akarta vizsgálni a képességeimet. Erre megmondtam neki a véleményemet és visszautasítottam az ajánlatát.

- Ez mindenesetre változtat a dolgon...

- Nem, ilyen megbízások nem segítenek rajtunk. Valami mást kell próbálnom... Kérem, vegye most le a ballábát a jobbról. Ezt már eleget láttam. Cseréljen lábat... Mondja, a szeretőm akar lenni?

- Nem, de...

- Akkor dobja be a leveleket és igyék valahol egy csésze kávé. Nekem még egy fontos megbeszélésem van, de este mindenképpen erre kell jönnie még egyszer. Viszontlátásra.

Ágnes még az előszobában állt és a kesztyűjét gombolta, amikor egyszerre csak csöngettek. Nagyóvatosan nyitotta ki egy kicsit az ajtót és újra be akarta csukni, gyorsan, de a rongyos csavargó, aki odakinn állt, már a küszöb és az ajtó közé tette a lábát.

- Koldusnak nem adunk! - kiáltott rá a leány. Nem félt: ha Friede a közelben volt, sohasem érzett félelmet.

- Ne csinálj rossz vicceket, pici! - mondta nyers humorral a kéretlen vendég. - Azzal a hekussal kell beszélmem, szólj neki, de lógás!

Friede, akit a hangos szóváltás csalt elő, kidugta a fejét az ajtón.

- Mi történik itt? Velem akar beszélni? - kérdezte udvariasan invitáló mozdulattal. - Jöjjön be, jó ember. A revolverét tegye le itt az asztalra. Ha elmegy, majd magával viheti. Ágnes kis-asszony, ne zavartassa magát.

Egy bólintással elbúcsúzott a leánytól és bezárta mögötte az ajtót.

A csavargó szó nélkül újra zsebetette a revolvert, amelyet az előbb engedelmesen az asztalra dobott és gyorsan belépett Friede szobájába. Az ablaknál megállt és egy darabig mereven nézett ki a csipkefüggönyön át az utcára.

- Biztos vagy ebben a leányban? - kérdezte egyszerre, minden jász-szójárás nélkül. Leült egy karosszékre és rongyos cipőbe bujtatott lábát messzire kinyújtotta.

- Tökéletesen - válaszolt Friede kurtán.

A másik bólintott.

- Jól van. A leány azonnal elhagyta a házat, nem tett kísérletet arra, hogy engem lefényképezzen és egyenesen továbbment az utcán, anélkül, hogy megfordult volna. De hát... az ember sohasem lehet eléggé óvatos.

Friede vállat vont.

- Most már egy éve dolgozik nálam. A szíve mélyéig, a veséjéig látok, úgy kiismertem. Ez alatt az év alatt három szerelmi ügye volt. Az első barátja egy bankgyakornok volt és mint szokásos, kifosztotta a kezére bízott kispénztárt, hogy ajándékokat vehessen neki. Ő pótolta az elsikkasztott pénzt és túladott a fiún. A második diák volt. Félévig az ő költségén tanult, amíg rá nem jött, hogy „tanulmányait” éjszakai mulatókban folytatja. Vége volt. A harmadik viszont cipőfüzőgyáros és „gavallér”. Mindent ő fizet.

- Azért még lehet, hogy...

- Nem, mert van még több bizonyítékom is. Egy nagyon kedves fiatalember az én megbízásomból azt az ajánlatot tette neki, hogy bizonyos irataimat szerezz meg másolatban a levelezésemből. Persze, csinos összegért. A leány erre nem volt hajlandó.

- Talán észrevette a beugratást. Természetesen nem volt sürgősebb dolga, mint hogy beszámoljon neked a legyőzött kísértésről.

- Nem tette, kedves Metzner. Biztos, hogy a dolog egészen természetesnek tűnt fel előtte.

A vendég sóhajtott.

- Remélhetőleg neked van igazad. Lehet, hogy az életem függ ettől.

- Olyan kényes a dolog? De hát meséld el végre, mit műveltél távolléted két hónapja alatt.

- A gyanúd igazolva van: a banda, amelynek létezését a rendőrség tagadja, tényleg van és működik. Három hete én is tagja vagyok.

Friede vonásai ezeknél a szavaknál megfeszültek. Egy szóval sem szakította félbe segédjének elbeszélését.

- Azokban a körökben nagyon bizalmatlanok az emberek - folytatta Metzner mindig egyforma, kissé fáradt hangján. - Engem mindeddig csak mint fényképészt alkalmaztak. Csak amikor megemlítettem, hogy szokásaidat ismerem és ismerem itt a helyi viszonyokat is, bíztak rám veszedelmes feladatot: csellel vagy erőszakkal szerezzem meg tőled az *R. Brandt-ügy* iratait.

- Milyen kár - mondta sajnálkozva Friede. - Azokban az iratokban nincsen egyetlen sor sem, ami megérné, hogy titokban tartsák.

- Sejtettem. Szóval a gyerekek máris gyanút fogtak! Akkor nem is térek vissza hozzájuk.

Friede íróasztala fiókjából pálinkásüveget vett elő, megtöltött két jókora poharat és a magáét Metzner felé emelte.

- Hm... - mondta elgondolkozva. - Nem vehetem tőled rossz néven, hogy nem akarsz tovább vásárra vinni a bőrödet. De ha egyszerre csak elmaradsz, az még inkább fel fog a gyerekeknek tűnni és akkor...

- Mindenre gondoltam. Amint megbeszéltük, amit kell, felhívod a rendőrséget és letartóztatatsz. A többivel ne törődj, az már az én gondom. Kétségtelen, hogy barátaink megfigyelője látni fogja elfogatásomat és senki sem fog többé gyanakodni, hogy a te hírszerződ vagyok.

- A gondolat nem rossz - egyezett bele Friede. - Most azonban közöld, amit tudsz. Ha kevés is, a legcsekélyebb dolog is nagyon fontos lehet.

- Hát hallgass ide: a banda szinte kizárólag mérge-gyilkosságokkal foglalkozik. Ha valaha más eszközökhöz nyúlt, akkor mindig elő nem készített, a szükség által diktált bűncselekményről van szó. A banda feje, Viperának hívják maguk közt, nyilván rendkívül ravasz fickó; mint mondták, senki sem ismeri. A munkát pontosan kiosztják: egyeseknek nincsen más dolguk, mint mérget szerezni vagy előállítani; mások csak híreket szereznek; ismét mások - s ezek a banda legtekintélyesebb tagjai - kötelesek hozzáférközni azokhoz az emberekhez, akiket a hírszerzők „alkalmasnak” találtak: olyan emberekhez, akik egy gazdag nagybácsi halálára, egy férj vagy gyám elmúlására várnak s azt remélik is. Ezek az emberek rendszeresen nagyon hamar késznek nyilatkoznak arra, hogy rokonaik hirtelen elhalálózása esetén megfelelő összeget fizessenek. Ezeknél a megállapodásoknál soha nem használják a „gyilkosság” szót, noha a résztvevők pontosan tudják, hogy miről van szó. A lefizetendő összegek...

- ...nagyon magasak, képzelem!

- Rosszul képzeled. Az összegeket nagyon alacsonyan tartják. Az embereket csak akkor zsarolják meg alaposan, amikor már beleültek az örökségbe s nagyjából vagyonuk felét szedik el tőlük, de azután békében is hagyják őket.

- Különös eset - mormolta Friede. - Az ilyen zsaroló-csavarnak rendszerint soha sincs vége.

- Eggyel több bizonyíték arra, hogy a banda vezetője milyen okos ember. Pontosan tudja, hogy az az ember, akitől mindenét elveszik, könnyen hajlandó feljelentést tenni.

- Egy kérdés! - vágott közbe Friede. - Tudsz valami magyarázatot adni arra, hogy miképpen lehetséges, hogy mindebből a rendőrség még semmit sem vett észre? Sőt, hogy amikor én jeleztem nekik a banda létezését, ezt teljes erővel tagadták is? Vajjon rendőrtisztek is bele volnának keverve az ügybe?

Látogatója a fejét rázta:

- Nem, ezt nem hiszem. Inkább arra gyanakszom, hogy egy bizonyos fajta mérget használnak, olyant, amit az orvosok nem tudnak kimutatni...

- Hát van nekik ilyen mérgük? - kiáltott fel meglepetten a detektív.

- Mindenesetre csak nagyon ritkán alkalmazzák. Valószínűleg veszedelemmel jár a megszerzése vagy előállítása. A legtöbb esetben kábítószerrel dolgozik a banda. A rendőrség csak azt képes megállapítani, hogy a szóbanforgó személy maga mérgezte meg magát. Van azután még egy harmadik, egyenesen ördögi szerük...

Friede felemelte a kezét és hallgatódzott. Hallani lehetett, hogy az előszoba ajtaját kinyitja valaki, aztán könnyű lépések kopogtak az előszobában.

- Megjött a titkárnőm - mondta halkan. A detektív felállt, kezébe vette az üveget és a poharakat s fojtott hangon felszólította Metzner, hogy jöjjön át vele a szomszéd szobába. Itt, amikor betették maguk mögött az ajtót, Metzner folytatta jelentését.

- Ha a már említett szer alkalmazására nincs mód, feltéve, hogy a kiszemelt áldozat erős jellem és minden kísérlet, hogy kábítószerrel szoktassák, kudarcot vall, akkor könnyen kimutatható mérget választanak, de úgy rendezik el az egész ügyet, hogy a rendőrség feltétlenül ártatlan embert fog el. Indítóok mindig van, a bizonyítékok láncában nincsen hiányzó szem... az ártatlan embert elítélik s a rendőrségnek ismét csak nincsen oka, hogy egy mérgekeverő banda létezésében higgyen.

Friede gondolataiba merülve hallgatott. Szemöldökei között mély ránc vésődött homlokába.

- Tudnál erre példát mondani nekem? - kérdezte végre.

- Nem - válaszolt azonnal Metzner. - Mindaz, amit elmondok neked, többé-kevésbé feltevés. Nem tudok egyetlen olyan ügyet sem megnevezni, amelyben *tudom*, hogy ez történt, amit elmondtam, egyet azonban ismerek, éppen a legújabb időből, amelynél *sejtem*, hogy ez történt.

- Melyik eset az? - kérdezte Friede.

- A testvérgyilkos Peter Sommerfield ügye - válaszolt nyugodtan Metzner.

- Azt a mindenét! - tört ki Friedéből és öklével az asztalra csapott. - Ott voltam a tárgyalóteremben, amikor elítélték. Tényleg nem az volt a benyomásom, hogy gyilkost látok. De az ember benyomásai megbízhatatlanok s ezért nem is mentem utána a dolognak. Hm... Amennyire emlékszem, a gyanú megalapozása hibátlan volt...

A detektív felállt és lassan sétált a szoba egyik sarkából a másikba.

- Legutóbb itt járt nálam a kereskedelmi tanácsos, az elítélt apja... egy látszólagos megbízást akart adni... én elhárítottam... hm... most már szinte sajnálom...

- Nagy kár volt - bólintott a másik. - Úgy gondolom, hogy a Sommerfield-eset vezethetne még leginkább a mérgekverők leleplezésére. Az eset még új, a nyomok frissek.

- Most mit csináljak? - töprengett Friede. - Olyan nyersen viselkedtem a kereskedelmi tanácsossal szemben, hogy most még csak nem is közeledhetem hozzá...

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón.

- Szabad! - mondta Friede.

Ágnes dugta be a fejét a nyíláson.

- Sommerfield kereskedelmi tanácsos van itt megint - mondta. - Küldjem el?

- Nem! - kiáltott fel egyszerre Friede és Metzner.

IV. fejezet

Kranichnak sietős dolga volt. Tulajdonképpen mindig sietős volt a dolga - ez már a természetében rejlett. Soha még nem látta őt senki lassan járni, kényelmesen megebédelni vagy nyugodtan, eltompult kifejezéssel ülni a zsúfolt villamoskocsiban. Az utcán szaladt, az ebédjét éppen csak lenyelte és a villamoson iratokat olvasott - még olyanokat is, amiket már könyv nélkül tudott.

Ma sem cselekedett másképpen. Alig hogy a túlszúfolt kocsiban sikerült elfoglalnia egy ülőhelyet, az akták olvasásába mélyedt el. Nem sokat törődött vele, hogy két fiatal hölgy áll a közelében és szemrehányó pillantásokat vet rá; nem zavarta a kövér férfi sem, aki minden kanyarodónál, minden zökkenőnél a lábára lépett. Iratait olyan közel tartotta az arcához, mintha egyszerre rövidlátó lett volna és olvasott és olvasott. Belül ezt így hívta: „Az időt a legkellemetlenebb körülmények között is kihasználni.”

Az iratok ma, kivételesen, nem voltak sem unalmasak, sem szárazak. Ennek viszont az lett a következménye, hogy Kranich nem egy megállóval elkésve gondolt a kiszállásra, mint rendszeren, hanem csak négygyel később. Szomorúan nézegette az utcatábla fekete betűit, mintha nekik akarna szemrehányást tenni, aztán vállat vont és türelmesen várt, amíg egy ellenkező irányú kocsival visszaindulhatott.

- Van már végre pénze? - ezzel fogadta a szállásadónője, amikor keresztül akart siklani a sötét előtéren, hogy szobájába jusson.

- Jó asszony... - kezdte Kranich.

- Szóval nincs - válaszolt a „jó asszony”, aki elegendő emberismerettel rendelkezett ahhoz, hogy tudja: lakója csak akkor nevezi „jó asszony”-nak, ha nem hoz pénzt.

- Szóval nincs - erősítette meg Kranich és tiszta szívvel pillantott az asszony szemébe.

A szállásadónő végignézett rajta és szomorú mosoly siklott végig ráncos arcán. A szelídebb fajtájú lakásadónők közé tartozott, azok közé, akik szívüket terjedelmes keblükben, a házbérből pedig az asztalfiókban tartják, nem megfordítva.

- De holnapra biztosan, Kranich úr! - mondta és megfenyegette az ujjával.

Kranich becsukta maga mögött szobája ajtaját, felgyújtotta a villanyt és kis ideig a kanárijával beszélgetett. Miután meggyőződött róla, hogy a balga madár még mindig nem akar pacsit adni, halkán felsóhajtott és nekilátott az átöltözésnek. Letette a kabátját, gallérját és nyakkendőjét, azután egy darabig vízben pacskolt. Azután ismét felvette a gallérját és megkötötte egyetlen nyakkendőjét, újra belebújt a kabátjába és ügyesen lefűjt annak ujjáról két cérnaszálat.

Látható meglepéssel szemlélte magát azután a tükörben és közben éppen olyan elégedettség érezte magát, mint az a herceg vagy milliomos, aki az ünnepi bankett előtt szmokingját frakkra cserélte ki. Felvette kétsoros felöltőjét s azt, balról jobbra helyett, jobbról balra gombolta be, miáltal az kevésbé kopott látványt nyújtott; egy üvegből, amelyben valaha kölnivíz volt, vízvezetéki vizet csöppentett a zsebkendőjére, sóhajtott, a német illatszergyártmányok gyengeségére gondolva, hóna alá csapta aktatáskáját és útrakelt.

Az étkező, ahova húsz perccel később belépett, kevés pénzért bőséges és rossz ételt adott. Kranichot itt jól ismerték, noha csak akkor járt erre a helyre, ha kevés volt a pénze, vagyis hetenként hatszor. A főpincér azonnal helyet mutatott neki egy üres sarokasztalnál, de Kranich fölényes arccal intette le és leült egy magános, csinos nő mellé. A nő kissé csodál-

kozva fogadta a fiatalember tiszteletteljes köszöntését, de azután azonnal ismét csak ételének szentelte minden figyelmét.

- Mit szabad hoznom? - érdeklődött a pincér a vendég kívánságai iránt.

- Libájuk van? - kérdezte Kranich, felülről lefelé.

- Igenis, uram! - válaszolt udvariasan a pincér s ez a felelet egy pillanatra átmeneti zavarba hozta Kranichot...

- Libájuk is van... - morogta szemellátható csodálkozással. - Előkelő helyiség, libát tart... De libát már ettem délben. Hozzon nekem köleskását.

- Hússal?

- Hús nélkül. Mindig csak hús meg hús: végül is nem egészséges. És egy kis pohár világos sört.

- „Spezial”-t, „Hofbräu”-t, vagy...

- A legolcsóbbat - válaszolt Kranich egyszerűen.

A mellette ülő nő felpillantott. A szemében pár pillanatig vidám fény csillogott. Aztán újra lehajtotta a fejét, úgy hogy arca teljesen eltűnt fekete kalapjának széles karimája alatt.

- Csodálkozik, kedves kisasszony? - kérdezte fölényes nyugalommal Kranich.

- Nem csodálkozom - felelt a nő gyorsan és határozottan.

Kranich meglepetten hajtotta oldalra a fejét. Módszere, amellyel nőkhöz szokott közeledni, kissé sajtós volt - ezt ő maga is tudta és éppen úgy készen állt a hidegen megvető pillantásra, mint egy éles rendreutasításra. Először történt meg vele, hogy egy nő rendszerint teljesen alaptalan kérdéseire hideg tárgyilagossággal válaszoljon.

- Hát... akkor nem csodálkozik - mondta végre. De aztán azonnal új nekifutást vett: - De talán mégis csodálkozni fog, ha elárulom: az orvosom tanácsolta nekem, hogy csak egészen olcsó fajtájú söröket igyam, mert azokban sokkal kevesebb az ártalmas anyag.

- Ezen sem csodálkozom - felelt komolyan a leány. - Ugyanis éppen ma nekem sincs pénzem.

Kranich kinyitotta a száját és elmúlt pár másodperc, amíg arra gondolt, hogy újra becsukja.

- Óh, óh! - mondta aztán. - Átk... rendkívül merész következtetés. Úgy véli, hogy nincsen pénzem? Nekem, a híres Kranich detektívnek, a Jenns & Hirschfeld cég detektívjének, ne lenne pénzem? Hihetetlen! - Hangosan felnevetett, aztán nyugodtan tette hozzá: - Egyébként teljesen igaza van.

Ez a vallomás olyan váratlanul jött, hogy a fiatal nő nevetni kezdett és majdnem megfulladt egy falat süteményen. Kranich résztvevő arccal nézte, hogyan köhög és hogyan válik az arca egyre pirosabbá.

- Úgy látszik, a légzőcsövembe csúszott be - vélte aztán résztvevően. - Vigasztalódjék, gyakran elő szokott fordulni. A nagyapám meghalt bele.

A leány, aki már majdnem megnyugodott, újra nevetni és köhögni kezdett.

- Pompásan ért hozzá, hogyan kell egy embert megvigasztalni - mondta végre. - Tulajdonképpen betegápolónak kellett volna mennie.

Kranich vállat vont.

- Már azt is megpróbáltam. Öt nap múlva kidobtak, mert túlságosan figyelmes voltam a betegekhez. Többek között azoknak a betegeknek, akik éjszaka unatkoztak, egy kis szeszt is

szereztem. Ez az újítás általános tetszést aratott közöttük, engem mégis kidobtak. Mintha én tehettem volna arról, hogy ezek a meggondolatlan teremtések arra az ötletre jutottak, hogy az éjszaka kellős közepén sétálni menjenek a parkba. Még ez sem lett volna baj, ha egyesek nem akartak volna minden áron a lépcső karfáján lecsúszni s talán még ez sem lett volna baj, ha az egyik véletlenül nem köt ki éppen a főápolónő hátán, akit a zaj csalt oda. Persze a végén mindenért én voltam felelős, noha semmiben sem vettem részt és még csak nem is nevettem valami túl hangosan.

- Nagyszerű alak maga! - nevetett vidáman a leány. - De mi baja?

Kranich egyszerre felugrott.

- Azt a mindenét! - kiáltotta mérgesen. - Az a teve a szomszéd asztaltól az én táskámat vitte magával!

Pár hatalmas lépéssel már utól is érte a „tevét”, akinek egyébként most egyszerre nagyon sürgős lett a dolga. Kövér, fekete ember volt, aki ugyancsak igyekezett a kijárat felé. Amikor látta, hogy Kranich utól fogja érni, azonnal megállt.

- Hallja! Hé! Ember! - kiáltott Kranich. - Az én táskám! Hová tette a szemét?

Az ember igazán ijedt képet vágott.

- Hogy is lehet az ember ilyen feledékeny! - mondta zavartan. - Nekem is van egy éppen ilyen táskám és így...

Kranich kegyesen intett a kezével.

- Jól van! A nagynéném is feledékeny volt. Egyszer három ernyővel érkezett haza és egyik sem volt az övé. Viszontlátásra.

- Mondja csak - kérdezte szomszédnője, aki feszült figyelemmel kísérte a jelenetet - maga nem detektív?

- De igen! Miért?

- Nem jutott eszébe, hogy az az ember szándékosan vitte el a táskáját, hogy megszerezze annak tartalmát?

Kranich elgondolkozva nézett a köleskásájára.

- De lehetséges - mondta rövid szünet után. - Hanem most bocsásson meg: ennem kell.

Azoknak a fiatalembereknek pompás étvágyával evett, akik anyagi okokból rendszeresen lemondanak az ebédről. Étkezését csak kétszer szakította meg s akkor is csak azért, hogy a szomszédos asztalról újabb kenyeret hozzon magának. Végre elkészült, kényelmesen hátradőlt a széken és cigarettára gyujtott.

- Szabad végre érdeklődnöm, kihez van szerencsém? - érdeklődött udvariasan.

- A nevem: Ágnes Wieland - válaszolt udvariasan a szomszédnője - munkahelyem pedig... csodálkozni fog: Egon Friedenél, az ismert magándetektívénél van.

- Azt a... azt a mindenét! - morgott Kranich. - Szóval maga női detektív?

- Nem - nevetett a leány. - Csak gépíró vagyok.

- Világosság gyúl a fejemben! - kiáltott Kranich. - Ha maga is detektívirodában dolgozik, akkor már nem csodálom, hogy szintén nincs pénze. Ebben a szakmában a pénz átk... nagyon ritka.

- De kérem, kérem! - tiltakozott Ágnes. - Nekem csak azért nincs pénzem, mert a főnököm túlságosan sokat költött el és egy összeg, amit várt, csak bankpénztári zárás után érkezett meg, csekkben.

- Szép kis csekk lehet - mondta Kranich megvetően. Ha jóllakott, mindig nagyon lenézte a detektívmesterséget.

- Nyolcszáz márkáról szól - felelt a leány. - És e mellé még csak előleg a *Sommerfield-ügyben*, amit Friede ma vállalt el. A tulajdonképpeni tiszteletdíj...

- Megálljon! Állj! - kiáltott közbe Kranich. - Lassan, kedves Ágnes kisasszony! Csak lassan! Mit mondott, micsoda megbízást vállalt el ma Friede? De kérem: beszéljen egészen lassan és érthetően.

- A Som-mer-field-ügyet - felelte a leány, külön hangsúlyozva minden szótagot.

- Úgy látszik, mégsem a fülem csengett. De tovább: mekkora volt a csekk, amit a főnöke előlegül kapott?

- Nyolcszáz márka.

- Ha, ha, ha! Remek! Fölséges! Pincér! Hozzon két pohár pálinkát! - Kranich egészen magánkívül volt. - Pincér! Pincér! Két pohár pálinkát!! Erre a tréfára innunk kell, Ágnes kisasszony! Remek! Fölséges!

- Nem iszom pálinkát - mondta Ágnes és Kranich viselkedése feletti csodálkozásában a fejét rázta. - Talán egy csésze feketét...

Kranich kivette a tárcáját és gyorsan kasszát csinált.

- Nem - mondta határozottan. - Feketére már nem telik. Pincér! Csak egy pohár pálinkát.

V. fejezet

Ágnes egy pillanatig szinte megnémult. Ilyen gavallérral nem találkozott még életében. De aztán a legokosabbat tette, amit csak tehetett: elnézően nevetett.

- És most mondja meg nekem, Kranich úr, hogy miért hozta ez annyira ki a sodrából.

- Később, később - intette le az ifjú detektív. - Előbb pontosan el kell mesélnie, hogyan történt az eset. Mindenekelőtt: mikor kapták a megbízást és kitől?

- Tulajdonképpen ezt nem is volna szabad elmondanom magának - jutott eszébe - végre... a hivatali titoktartás. - Aztán meggondolta magát. Hiszen Kranich nyilván az elképzelhető legártatlanabb fiatalember... azonfelül pedig szeretne volna később azt is megtudni, hogy miféle kapcsolata lehet neki az ügyel.

- Hat óra tájban volt, amikor valami dolgomat elintéztem és visszamentem az irodába - kezdte el meséjét. - Rögtön azután jött Sommerfield kereskedelmi tanácsos. Azt gondoltam, hogy Friede el fogja utasítani, mert nem volt valami jó véleménnyel róla, de nem! Fogadta és vagy egy óra hosszat beszélgetett vele. Amikor a kereskedelmi tanácsos elbúcsúzott, megkérdezte, hogy elegendő-e a nyolcszáz márkás csekk. Friede kijelentette, hogy ez az összeg teljesen megfelel az első időre...

- Csirkefogó! - morogta tompán Kranich.

- Bocsásson meg! - pattant fel Ágnes. - Nem tűrhetem, hogy jelenlétemben ilyen hangon beszéljen Friederól! Először is ízléstelen dolog, aztán pedig...

- Ta-ta-ta... ta-ta-ta... és így tovább - vágott bele Kranich. - Hiszen nem is a maga Friedejéről beszéltem, hanem arról a csirkefogó Hirschfeldről.

- Vagy úgy! - mondta meglepetten Ágnes. - Akkor jó! Mindenesetre annyi önfegyelmet gyakorolhatna, hogy egy hölgy jelenlétében valamivel közérthetőbben fejezné ki magát.

- Persze, hogy gyakorolhatnék - bólintott Kranich. - Mit gondol, micsoda önfegyelmet gyakorolnék, ha maga például egy gazdag örökös nő volna? De hát maga éppen olyan szegény kizsákmányolt kis kuli, mint én magam! Hogy úgy mondjam, mi proletárok, magunk között vagyunk... De térjünk a tárgyra. Tudja, hogy mi van itt a táskámban?

- Nem.

- A Peter Sommerfield-ügy iratai.

- Ugyan!...

- Látja? Most maga bámul! Bizony, úgy van! A kereskedelmi tanácsos úr ugyanazt a megbízást adta a mi irodánknak, mint Friedenek. És a mi irodánk engem bízott meg a vizsgálattal. De ami a legszebb: a kereskedelmi tanácsos nekünk állítólag holnap fog kétszázötven márkát fizetni és abból nekem ötven márka jut. Mit szól hozzá?

- Ez komizság! - jelentette ki Ágnes, aki most végre megértette a dolognak ezt a részét.

- Disznóság! - pattant fel Kranich. De aztán hamarosan újra összeszedte magát. - Na, jól van. Most már legalább tudok mindent. Holnap majd lát csodát Hirschfeld!

- Mit tehetne meg? Ha kinyitja a száját, kidobja és egy másik detektívnek adja oda az esetet.

- Igen, ha megtehetné! Én sem vagyok ám egészen buta! Nem, kedves kis kisasszonyom... Ma már belenéztem egy kicsit a Sommerfield-féle iratokba. Ezzel a mi detektívjeink közül rajtam kívül senki sem tud mit kezdeni. És ha Hirschfeld ezt esetleg nem is tudná, akkor is tudja a dajkája, Hübner.

- Az eset tényleg nehéz - bólintott Ágnes. - Friede, még ha pénzsűkében van is, már régen nem vállal egyszerű ügyeket.

- Ő megengedheti magának - morgott Kranich és egy pillantást vetett az órára. - Ha én olyan ismert ember volnék, mint ő... De ideje lesz elmenni. Holnapra pontosan ismernem kell az egész Sommerfield-esetet. Főúr, fizetek!

Mindketten kifizették számlájukat és kiléptek az utcára.

- Hát, Ágnes kisasszony, Isten vele! - mondta Kranich látható nyugtalansággal. - Most már igazán sietnem kell.

- Most hova megy? - érdeklődött a leány.

- Haza, természetesen. A Barbarossa-platz környékén lakom.

- Akkor még elkísérhet egy darabon, alig kerül vele. Még vissza kell mennem az irodába, hogy gyorsan megírjak pár levelet.

Kranich megint az órára nézett:

- Na jó - mondta aztán vonakodva, de egész úton annyira szótlán és töprengő volt, hogy az egész kerülőnek nem is volt tulajdonképpen értelme. A két fiatal ember mindenesetre megállapodott abban, hogy hol és mikor találkoznak másnap este, amikor Ágnes megállt egy kapu előtt és kulcsot vett elő.

- Hát itt van a híres detektív irodája! - állapította meg Kranich és a hangjából szinte irígység csengett. - Szeretném tudni, hogy vajjon lesz-e nekem valaha saját irodám.

Ebben a pillanatban a kaput belülről hevesen felrántották és egy férfi lépett az utcára, nyitott kabátban, hajadonfőtt.

- Friede úr!... - kiáltott fel Ágnes csodálkozva.

- Maga itt van? - kiáltott a detektív és megállt.

Az utcai lámpa fénye teljesen megvilágította erőteljes vonásait. Ágnes látta, hogy halálosan sápadt és a szeme lázasan csillog.

- Mi történt? - kérdezte ijedten.

- Jöjjön fel! - mondta Friede nyugodtan, de ajkai remegtek. - Betörtek nálam.

- És? És?

- És a Sommerfield-iratok eltűntek - jelentette ki a nagy detektív. Látszott, hogy mekkora erőfeszítésbe kerül, hogy csak kissé is nyugodtan tudjon viselkedni.

Ágnes felrohant vele a lépcsőn. Egyikük sem vetett ügyet a leány eddigi kísérőjére, aki kényelmesen trappolt mögöttük.

- Fel kell robbanni!... - csikorgatta Friede a fogát, amikor megálltak az iroda ajtajában és szemügyre vették a betörők által okozott pusztítást. - Ha legalább már olvastam volna azokat az iratokat! De így... El kell mondanom a tanácsosnak... A dolog köztudomásúvá válik... Meg vagyok szégyenítve...

Egyszerre észrevette Kranichot.

A fiatalember letelepedett egy székre, ujjai között forgatta viseltes kalapját és jóindulatúan, hűséges részvétellel nézett Friedere.

- Mit akar? Hogy kerül maga ide? - ordított rá Friede.

- Engedje meg: Kranich - mondta a fiatalember és ültében kurtán meghajolt. - Nem tagadhattam meg magamtól, hogy egyszer munka közben figyelhessem meg híres kollégámat. Az alkalom túlságosan kedvező volt...

Friede homlokán haragosan dagadt ki egy ér.

- Uram! - mondta vészjósló nyugalommal. - Az alkalom, hogy ebben a pillanatban eltűnjön innen, még szintén elég kedvező... Előre! Menjen a pokolba!

Fenyegetően tett egy lépést a kéréstlen látogató felé.

- Ta-ta-ta... ta-ta-ta! - mondta Kranich, felállt és védekezően terjesztette ki a két kezét. - Ne olyan hevesen! Lassan járj, tovább érsz, szokta mondani a nagybátyám, ha betörők jártak a házában, aztán pedig nagy gonddal választotta ki az alkalomhoz illő nyakkendőt...

- De most már elég! - szólt Friede, levetette a kabátját és kezdte feltűrni az inge ujját.

- Meg fog húlni - figyelmeztette Kranich. - De mielőtt kidob, amihez egyébként már hozzászoktam, előbb inkább írassa le Ágnes kisasszonnyal a Sommerfield-eset aktáit, amiket itt elhoztam magának...

- Mi... i... it hozott magával? - kérdezte elbámulva Friede.

- A Sommerfield-aktákat - ismételte Kranich. - Hát mi mást?

Ágnes hangosan felnevetett. Csak most jutott eszébe, hogy közbevesse magát. Nyilván a legjobb sikerrel tette is meg, mert félóra múlva mind a hárman egyetértésben és szorgalmasan dolgoztak. Friede és Kranich felváltva diktált, Ágnes gyorsírt és ha már nem tudott tovább írni, valamelyik férfi odaült egy félórára az írógéphez.

Az asztalon pálinkásüvegek, cigarettásdobozok és hideg felvágott sorakozott. Aki Kranichot enni és inni látta, soha nem jutott volna arra a gondolatra, hogy az orvos a csak olcsó söröket ajánlott neki és neki magának viszont az a meggyőződése, hogy az állandó húsevés ártalmas. Annyira alaposan kitisztított mindent, hogy Friede még egy rendkívüli esetekre félretett húskonzerves dobozt is kénytelen volt felbontani.

Amikor végre minden aktát lediktáltak már és Ágnes nekilátott, hogy leírja a gyorsírt jegyzeteket az írógépen, Friede végre az órára pillantott.

- Reggel hat óra! - mondta csodálkozva. - Már nem is érdemes lefeküdni.

Átment a szomszéd szobába és pompás feketét főzött.

És aztán Kranich és Friede egymás mellett ült az asztalnál. Minden oldalról megvitatták a Sommerfield-esetet. Kivételesen Kranich valamivel kevesebbet beszélt, mint rendesen és éppen ez a körülmény döntő befolyással volt élete további alakulására, mert Friede utálta a fecsegést és legfeljebb mint eszközt használta fel arra, hogy ellenfeleit félrevezesse.

Nyolc órára az iratok nagy része már le is volt gépelve és a három fiatal ember együtt ment el a bankba. Friede beváltotta a csekkjét és mindegyik segédjének száz márkát adott.

Mindez együtt arra az eredményre vezetett, hogy Kranich szállásadónője majdnem elájult, amikor a sokatígérő fiatalember félkilenc óra felé kissé ingadozva belépett a szobájába, hanyagul egy nagy bankjegyet dobott az asztalra és bizonytalan nyelvvvel megkérdezte:

- Tud száz márkát váltani?

VI. fejezet

A François Bourgmiller fodrászüzlet nagy népszerűségnek örvendett és keresettsége egyre növekedett. Tulajdonosa, François Bourgmiller, meg lehetett elégedve. Eredetileg tulajdonképpen Franz Burgmüllernek hívták, de már akkoriban, amikor az Albion színházban volt fodrász, felismerte, hogy vendégei - különösen a hölgyek - annál több bizalommal fordulnak a hajművész felé, minél inkább kitörik a nyelvük, amikor kimondják a nevét.

François - így nevezték régi vendégei és mi is így fogjuk hívni - késsel beszegett fehér köpenyében ott állt a pénztár mellett és bajuszának balfelét sodorgatta. Mindig ezt tette, ha ideje volt rá. Kistermetű ember volt, mozgékony és ügyes, kerek, tükörfényes kopasz folt volt a koponyáján és feltűnően nagy füle elállt a koponyájától. Olyanok voltak, mint két kérdőjel.

- Monsieur François! - szólt hozzá az egyik inas. Még nagyon kezdő inas lehetett, mert a „monsieur” szót úgy ejtette ki, mintha gombóc lenne a szájában. - Itt van egy úr névjegye, aki azt akarja, hogy ön személyesen szolgálja ki.

François majdnem ijedt pillantást vetett a fehér kartonlapocskára. Amikor a *Stephan Gerron* név mellett meglátta a kis „v” betűt, egyszerre eltűnt arcáról a boldog mosolygás.

- Chambre séparée! - mondta halkán, szórakozottan.

Az inas ezen a két francia szón is kitörte a nyelvét és sietve eltrappolt, mert maga sem volt benne egészen bizonyos, hogy helyesen ejtette-e ki.

François gondterhelten sóhajtott és lassan, lehajtott fejjel felment egy lépcső fokain. Itt voltak egymás mellett, hosszú folyosón, az egyes fülkék. Kívülről szinte semmi sem különböztette meg őket a többi fodrászüzletek hasonló helyiségeitől, de egy pontban lényegesen különböztek minden más fodrászüzlet hasonló fülkéitől. A legfurcsább azonban az volt, hogy az egyébként annyira ügyes François egyetlen hirdetésben, egyetlen körlevélben sem hívta fel vevőkörének figyelmét ezekre a fülkékre. François fülkéit úgy építették, hogy azokból egyetlen hang sem hatolhatott ki a külvilágba.

François kinyitott egy üvegajtót s azután a tulajdonképpeni, vastag szövettel borított, párnázott ajtón át belépett a fodrászfülke kivilágított belsejébe. Háttal felé, a tükör előtt, középkorú férfi ült. Telt, jól ápolt pofaszakállt és kissé régimódi, aranykeretes szemüveget hordott s a lencséken át két sötét szem nézett François tükörképére.

- Már megint olyan arcot vágsz, mint a gyászhuszár - mondta egy mély, nem kellemetlen hang gúnyosan.

François összerezett.

- Ne haragudjon, Gerron úr - suttogta és közelebb lépett. - Mivel szolgálhatok?

A tükör előtt ülő férfi kihúzta a kezét a zsebéből. Fekete, szorosan tapadó kesztyű fedte a kezét, de François ezen nem csodálkozott.

- Ezt! - mondta a vendég és fekete kesztyűujjával egy fényképre mutatott, amely őt magát ábrázolta. És aztán szokatlan szavakat mondott: - Egy félórán belül pontosan ilyennek kell lennem. És jaj neked, ha nem végzel mestermunkát!

François egészen a lámpa alá tartotta a képet és sokáig vizsga pillantásokkal nézegette. Aztán ugyanolyan figyelmesen, vendége arcára pillantott.

- Pocsék munka, amatőr munka - morogta halkán és a kis mosdónál kezdett foglalatzkodni. - A legjobb volna előbb az egészséget leszedni s aztán...

Hangos nevetés szakította félbe. Nem tudott tovább beszélni.

- Tetszene neked, mi? Nem, nem drágaságom! Az igazi arcomat te sem fogod meglátni soha! Persze: megláthatod, ha nagyon akarsz, de azután... de azután...

François kétségbeesetten tiltakozott:

- Dehogy, dehogy! Én nem vagyok kíváncsi! Egyáltalában nem vagyok kíváncsi!

- Ez a szerencséd - morogta a tükör előtt ülő ember, aki szemmeláthatóan meg volt elégedve szavai hatásával. - És most rajta, dolgozz!

François az idegen hajával kezdte. Nagy óvatosan, mintha az élete függne tőle, parókát emelt le Gerron fejről. Tudta, hogy ezt megteheti, miután titokzatos vendége ez alatt mindig második parókát is hord. Azután különböző más parókát kezdett próbálni, míg végre, megfelelőt talált. Megerősítette vendége fején s nekilátott, hogy a parókát az előtte fekvő kép szerint nyírja meg.

- Ma megint valami pompás dolgot fogok csinálni - mesélte az idegen, miközben a szeme François ujjainak minden mozdulatát nyomon követte. - Valami egészen különlegesen nagyszerű dolgot!

Gerronnak nyilván öröme tellett benne, hogy François megijessze.

- Kérem, ne beszéljen róla - könyörgött a kis ember fulladozó hangon. - Különben úgy tűnök fel saját magamnak, mintha én is a cinkosa lennék...

- Tetszel nekem! Hát nem vagy a cinkosom?

- Nem, nem! - nyögött François. Én csak a kötelességemet teljesítem, más semmit. Hogy miért visel álöltözetet, ahhoz nekem semmi közöm...

- Ha-ha-ha! - nevetett Gerron. - Szép kis morál! A mellé pedig pontosan tudod, hogy minden egyes alkalommal ahhoz segítesz; hogy egy embert...

- Csendesen! Az Istenért, hallgasson! - suttogta a halálsápadt fodrász. - Semmit sem akarok tudni! Semmit!

- És ennek ellenére a legnagyobb figyelemmel követted nyomon az ujságban Peter Sommerfield, a testvérgyilkos perét...

- Nem, nem!

- Igazad van. Nem! Ő nem testvérgyilkos. Ezt én tudom és te tudod, de más senki. Az esküdtek, akik Sommerfieldet halálra ítélték, semmiesetre sem tudták, s ez a fő.

François letette az ollót és a keze láthatóan remegett.

- Miért? Miért tette ezt? - kérdezte hangtalanul.

- Szamar! Mert a két testvér útjában volt valakinek, aki meg tudta fizetni az árait.

François ismét sóhajtott és most gipsszel kezdett az idegen orrán dolgozni.

- Maga túl sokat mond el - vélekedett - sokat beszél. Valamelyik cinkosa egyszer el fogja árulni...

- Te vagy az egyetlen, aki talán megtehetné - felelt gyorsan a másik. - És te soha nem fogod megtenni.

- És miért nem? - kérdezte François, összeszedve minden bátorságát. - Hallottam már arról, hogy a koronatanúnak büntetlenséget biztosítanak...

Egyszerre kinyílt az ajtó s a nyíláson szőke leányfej nézett be.

- Apus! Már félnyolc. Én hazamegyek.

- Menj csak, menj csak, gyermekem - mondta François szórakozottan.

A leány azonban beljebb jött.

- Itt vannak az esti lapok - mondta. - A vendég úr talán akar egy pillantást vetni beléjük.

Egy pillanatig még határozatlanul állt - csinos, magasnövésű leányalak, lágy, kellemes vonásokkal - aztán barátságosan „jó estét” kívánt és betette maga mögött az ajtót.

- Ezért - mondta szárazon az idegen.

- Mi? Mit? Hogyan érti ezt? - kérdezte zavartan François.

Gerron a tükörben a fodrász arcát vizsgálta.

- Ezért - ismételte nyomatékkal. - Ezért nem fogsz engem soha elárulni. Nem érted?

François csak némán rázta a fejét.

- Te gyáva nyúl vagy - jelentette ki Gerron elgondolkozva. - Ez egymagában is megóv az árulásodtól. Soha nem fogod elfelejteni, hogyan húzták ki Slavinskyt a vízből és hogy milyen állapotban volt Fischer holtteste, amikor a vasúti sín két oldalán, kettévágva megtalálták. Ezek ketten megpróbáltak engem elárulni és én megbüntettem őket... Igen, tulajdonképpen már az elég, hogy mennyire félsz attól, hogy neked is ilyen véged lesz. De én sohasem bízom magam egyedül ilyesmire... az ember soha nem tudhatja... De mondd csak, milyennek képzeled a családi életedet, ha kiderül, hogy cinkosa, legfőbb segítőtársa voltál minden idők legnagyobb méregkeverőjének? Azt hiszed, hogy a leányod - az az előbbi leány a te leányod, nem? - képes lenne valaha még ilyen gyengéd pillantást vetni rád? Azt hiszed, hogy...

- Elég, elég! - dadogta François. - Nem tudok... nem tudok...

- Na, ugye! - nevetett Gerron jókedvűen és az ujság után nyúlt.

- Egyébként - mondta rövid hallgatás után - hogy is állunk a leányoddal? Jó külseje van és nem is látszik ostobának. Éppen most nagyon jól fel tudnék használni egy korabeli leányt, aki segítene nekem...

François elejtette a borotvát, amit éppen élesített.

- Nem! Azt soha! - kiáltotta rekedten. - Maga... maga... Ki ne ejtse ezt még egyszer a száján... mert különben... mert különben... Istenemre mondom...

Az idegen azonnal látta, hogy most tényleg lehetetlent kívánt.

- Jól van, na! - csendesítette a kis embert. - Hiszen csak egy futó ötlet volt... Ha nem, nem. Akad még elég leány, aki boldog volna... Hát persze... Tökfejű vagy és az is maradsz.

Tovább lapozgatott az ujságban. Egyszerre hirtelen előrehajolt. Szeme rámeredt pár nyomtatott sorra és a torkából furcsa hang tört ki.

- Mi az?... Mi az?... - kérdezte ijedten François és az idegen vállán át maga is arra a pár nyomtatott sorra meredt, amit vendégének fekete ujja mutatott.

A legújabb hírek között ezt olvasta, egészen apró betűkkel:

Peter Sommerfieldnek, a testvérgyilkosságért elítélt fiatalembernek kegyelmi kérvényét elfogadták. A halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatták. Mint az utolsó pillanatban értesülünk, a kegyelmet hozó futár alig tíz perccel érkezett meg az ítélet végrehajtása előtt, mert motorkerékpárját baleset érte, több órán át eszméletlenül hevert az országút árkában. Amikor magához tért, gyalog vonszolta magát a legközelebbi autóig.

- Átkozott! - kiáltott fel Gerron. Öklével az asztalra csapott. - Siess! Siess! Nagyon sietek!

VII. fejezet

Amikor Hans Schreiner fegyőr kulcsait csörgetve belépett a 18. számú cellába, az elítélt, Peter Sommerfield, alig emelte fel a fejét. Ott ült a cella egyetlen kemény faszékén, könyökét a térdére támasztotta és gondolatlanul bámult maga elé, sötét arccal.

- No? - kérdezte a fegyőr, hogy kicsit felrázza. - No? Még mindig olyan rosszkedvű? Hiszen kegyelmet kapott...

A fogoly most hirtelen mozdulattal felkapta a fejét.

- Kegyelmet? - mondta keserűen. Igen, megkegyelmeztek - életfogytiglani fegyházra! Szép kegyelem! Nem tudom, nem lett volna-e jobb, ha azonnal megölnék.

- Ugyan, ugyan! - morogta szemrehányóan a fegyőr. - Hiszen ez... hiszen ez...

Nem tartozott Schreiner fegyőr szokásai közé, hogy a fegyencekkel beszélgessen, így a szavak is csak nehezen akartak ajkán kifermálódni. Egy pillanatig határozatlanul állt és arra gondolt, nem volna-e jobb, ha megint elmenne, de aztán mégis győzött a lelkiismeretessége. Eddig mindig lelkiismeretes volt és most is csak azért engedte magát megvesztegetni, hogy ennek a fogolynak ártatlan örömet szerezzen, mert a fiának iskolapénzét felemelték. Az ötven márkát már megkapta érte és soha senki nem tudta volna meg, hogy végrehajtotta-e az érte vállalt feladatot, de hát ő lelkiismeretes ember volt - még akkor is, amikor, most az egyszer, lelkiismeretlenül járt el feletteseivel szemben.

- Egy barátja - kezdte kissé bizonytalanul - egy barátja küldi magának ezt...

Ezekkel a szavakkal bő kabátja zsebéből egy üveg pálinkát és egy alumínium poharat vett elő.

- Ki küldi? - kérdezte Sommerfield feszült érdeklődéssel. Valami gyáva reménykedés sugara csillant meg vonásain.

- Azt mondta: maga már tudni fogja, hogy kicsoda - vélte jóakaratóan a fegyőr. Kihúzta az üvegből a dugót és teletöltötte a poharat. - És azt is üzeni magának... várjon csak... igen, így volt, azt üzeni: ide figyelj, Timotheus: a gólyák... kinek a gólyái is? Valami olyan furcsa név volt...

- Ibykus darvai? - kérdezte elgondolkozva Peter Sommerfield.

- Úgy van, úgy van! - kiáltott fel örömmel Schreiner. - Így hívják azt az urat.

- Reménységet akarnak belém csöpögtetni - mondta szomorúan a fogoly, de a szeme valamivel élénkebben csillogott. - Köszönöm, jó ember. És igyék egy pohárral az egészségemre...

- Nem, nem! - tiltakozott az őr. - Sohasem iszom... legalább is szolgálatban soha...

Sommerfield ismét kezébe rejtette az arcát és már alig ügyelt az őrré.

Schreiner ránézett a csábítóan aranytiszta italra a pohárban, megköszörülte a torkát, várt egy kicsit, aztán újra megköszörülte a torkát.

- Na, hát jó - mondta végre vonakodva. - Ha már annyira rábeszél...

Egy hajtásra kiitta a pohár tartalmát és nyögött egyet a gyönyörűségtől.

- Ez már igen! Micsoda ital! Igyék csak egyet, jót fog magának tenni.

Újra megtöltötte a poharat és odatartotta Sommerfield elé.

- Hogy nézett ki az a barátom? - kérdezte amaz elgondolkozva és a pohár után nyúlt.

- Hát hogyan is mondjam - kezdte Schreiner - ...hát egy olyan ember volt... férfiember... s haja volt... olyan haja, tudja... meg az orra... persze, az orra... az ördögbe is, éppen olyan orra volt, mint a lichterfeldi kantinosnak... tudja, a kantin ott van mindjárt a pályaudvarral szemben...

Sommerfield fáradtan mosolygott.

- Most aztán már pontosan tudom, hogy milyen volt a barátom - mondta régi, gúnyos kedvének halvány felcsillanásával. - De hát ez...

Egyszerre felugrott:

- Ember, az Istenért... Mi a baja?

Az őt, mintha részeg lenne, megtántorodott, ide-oda dülöngött, két kezével szétcsapott a levegőben, aztán fojtott kiáltással a földre zuhant.

Sommerfield letérdelt mellé, feltépte a kabátját, meglazította a gallérját... S egyszerre, mintha megmerevedett volna, mozdulatlan maradt.

Az előtte heverő ember - halott volt.

És Sommerfield azonnal megértette: neki kellene most ilyen merev, mozdulatlan halottnak lennie. Ezt és nem egyebet akarta az ismeretlen „barát”!

A fogoly lassan felegyenesedett és az ajtóhoz lépett, hogy zajt üssön. Nem félt a hirtelen elhunyt őrről való egyedüllétől s az az ösztönös mozdulata, hogy másokat is oda akart hívni, nem egy határozott gondolatból fakadt, hanem inkább abból a beidegződésből, hogy ilyen esetekben mindig segítségért kell kiáltani - még akkor is, ha már nincsen segítség.

Csak amikor már az ajtónál állt s kezét a kilincsre tette, esett a pillantása a földön heverő őt kulcsaira, ugyancsak a földön s csak ekkor jutott eszébe az a kalandos gondolat, aminek számos tekintélyes polgárra olyan végzetes következménye lett. A fegyházigazgató elvesztette állását, mert az esetet követő vizsgálat egész sor durva hibát hozott napfényre. A helység polgármesterének le kellett köszönni, mert ő is bele volt keverve egy-két kínos esetben. De a legkínosabb következményekkel a polgármester feleségére járt az eset: ő ugyanis nem kapta meg azt a csincsillabundát, amit már régen kiszemelt magának és belebetegedett, amikor egy szép napon meglátta, hogy Müller államügyész felesége indul sétára az ő csincsillabundájában.

De Peter nem gondolt tetteinek mindezekre a következményeire, amikor negyedórával később, a halott Schreiner fegyőr ruháiban, mint az üzött vad, rohant keresztül az erdőn. Ebben a pillanatban Peternek még arra sem volt ideje, hogy sokkal közelebbfekvő problémákra gondoljon, mert a mögötte eldördülő lövések és szirénajelek kétségtelenül közölték vele, hogy szökését azonnal felfedezték.

Az eső szakadt és ez különös szerencse volt Peterre nézve. E nélkül elveszett ember lett volna, amint üldözői kutyákat küldenek a nyomába. De még így, véretek nélkül is nagyon csekély reménye lehetett a menekülésre. Hová is merészkedhetett volna fegyőr-ruhájában. Félórán belül nyilván az egész környék tudni fogja már, hogy milyen ruhát visel a szökött rab. És honnan szerezhetne másik ruhát?

Valahol közvetlen közelben fények csillantak meg. Peter már meg is akart fordulni, hogy elmeneküljön a veszedelmes világosság közeléből, amikor megállapította, hogy a lámpák egy elhagyatott, magános út gyenge világításának sorában állanak. Csak egyetlen ember volt a láthatáron - egy fiatal leány, esőköpenyegben. És most villant fel Peterben a második

kalandos gondolat. Minden bátorságát összeszedve, a leány elé ugrott és olyan hangon, amit az izgalom teljesen elváltoztatott, rákiáltott:

- Állj, vagy lövök!

A leány megállt, mintha gyökeret vert volna a lába. A lámpa fénye ijedt, sápadt arcába világított.

- Mi... mi az?... - dadogta.

De Peter Sommerfield bátorságának egyszerre vége lett. Nem volt gyakorlott útonálló és az idegei felmondták a szolgálatot.

- Ha megmozdul... - mormolta, de a hangja olyan könyörgő volt, amilyent ritkán hallani országúti rablóktól.

- Tessék, vegye el... - dadogta a leány és odanyujtotta neki a kezításkáját. - Nem... nem sok... de kérem... kérem... ne bántson...

Peter látta, hogy könnyek csillognak a szemében. Látta, hogy az ajka remeg.

- Én... nem tudom... - préselte ki magából nagy erőfeszítéssel a szavakat. Aztán megfordult és szaladni kezdett, az országút hosszában.

Egészen a közelben lövés dördült el. Peter megfordult és az ellenkező irányban kezdett szaladni, a leány mellett.

- Állj! - kiáltott rá a leány, szilárd hangon, mert bátor kis teremtés volt, csak éppen nem fegyveres útonállókkal szemben. - Állj! - ismételte. - Maga nem rabló!

Peter megállt.

- Nem vagyok rabló - mondta. - Meg akartam próbálni... de nem ment...

- Hát akkor kicsoda maga? És mit akart? - kérdezősködött makacsul tovább a leány.

- Én... megszöktem... a fegyházból... Keresnek... és... muszáj egy másik kabátot szereznem...

A leány csak egy pillanatig gondolkozott, azután olyan nyugodtan mondta, mintha ez lenne a legmindennapibb dolog:

- El kell mennünk az országútról. Gyorsan... oda be, a fák közé...

- De én... én...

- Adjon egy kis időt, hogy gondolkozzam - szakította félbe a leány. Most ott álltak a sűrű bokrok között, meglehetősen védve, az országút mellett. - Ha odaadom magának a kabátomat, az nem ér semmit. Sapkára is szüksége van...

- Sapka nélkül is lehet...

- Úgy azonnal feltűnik. Gondolja csak meg... ilyen időben! Csak úgy lehet, hogy... Itt el kell rejtőznie, amíg én Lichterfeldeben kabátot és sapkát szerzek magának. Érti? Egy órán belül újra itt vagyok...

- Jó, köszönöm - mondta Peter halkán. És aztán szomorúan tette hozzá: - Ha el akar árulni, kisasszony, csak mondja meg. Akkor inkább mindjárt elmegyek magával most... Hiszen úgylis mindegy...

- Olyannak látszom, mint aki...? - kérdezte a leány szemrehányóan.

- Nem, nem! Várok! - suttogta Peter megszégyenülten.

Hallgatva mentek egymás mellett az erdőn át. Vagy tíz perc múlva a leány megállt és rámutatott néhány bokorra.

- Itt! - mondotta. - Itt legalább kissé védve van. Még egy vizsgálódó pillantást vetett maga köré, aztán biztatóan bólintott Peter felé és elsietett.

Peter leült egy nedves fatönkre és várt. Valahogy megbízott ebben a kislányban. Csak egy pillanatnyi gyanú volt az előbb... Nem, nem! Nem fogja elárulni.

Újra lövések dörrentek. Néha távol, néha fenyegetően közel.

Félelmetes negyedórák múltak így.

Egyik félóra rohant el a másik után. A lövések ritkultak s végül teljesen elhallgattak. Így hát számítottak azzal, hogy sikerült neki a fegyház legközvetlenebb szomszédságából elmene-külnie. Most majd a városokban fogják keresni, Berlinben... Talán megtalálják, talán nem...

Peter gondolatai egyre zavartabbak és zavartabbak lettek, már majdnem elaludt...

Egyszerre recsegő ágak neszt hallotta. Azonnal újra éber lett. Felemelte a fejét és a sötétségbe bámult... Vajjon a leány volt? Vagy egy börtönőr?

Az emberi alak elhaladt előtte.

Rettenetes félelem fogta el Petert. Hiszen nem egyezett meg a lánnyal a jelben, amiről felismerik egymást! S így hogyan tudná a sötétségben egy fogdmegtől megkülönböztetni?

A következő pillanatban aztán kisímultak vonásai. Egészen tisztán hallotta, hogy valaki egy dalt dúdol:

*Still, wie die Nacht
Und tief, wie das Meer...*

Tiszta, kellemes női alhang volt.

- Itt vagyok, itt vagyok! - lihegett Peter és sírni tudott volna az örömtől.

A következő pillanatban mellette állott a leány.

- Elfelejtettem, hogy kevés pénz van nálam - magyarázta félig elfulladt hangon. - Olyan boldog vagyok... Már attól félttem, hogy elment. Előbb haza kellett mennem pénzért... És közben az üzleteket is bezárták...

- Én... én... - Peter nehezen dadogott - köszönöm!

- Itt a köpeny és itt egy sportsapka. A csomaggal nem mehettem végig az országúton, mert mindenütt őrségek állnak. Úgy! Most öltözzön át! Azután elvezetem az erdőn át egy elhagyott helyre, ahol még nem áll őrség. Onnan még három órányi utat kell megtenni Berlinig.

Peter köpenyt és sapkát váltott és az őr holmiját eldugta a nedves, lehullott levelek alatt. Aztán követte megmentőjét, a leányt. Úgy szeretett volna neki sok mindent mondani, de nem találta meg a megfelelő szavakat.

Az erdő egyszerre ritkulni kezdett és a leány megállt.

- Jobbra kell mennie, azután mindig egyenesen előre. És... és itt van száz márka. A pénzre szüksége lehet. És most Isten vele!

Peter a leány keze után nyúlt és fogva tartotta.

- Szeretném megköszönni magának - dadogta. - Mondja meg legalább, hogy mi a neve... Talán egyszer...

- Hertha Burgmüller a nevem. Az apámnak a Rankenstrassen van üzlete - felelte halkán a leány.
- És az én nevem... - kezdte Peter, de a leány azonnal közbevágott:
- Azt majd megtudom holnap az ujságokból. Most azonban nincsen veszíteni való ideje!
- De mégis meg akarom mondani, hogy ártatlanul ítélték el és...
- Isten vele! - szakította újra félbe a leány és erősen megszorította a kezét. Aztán még hozzátette: - Nem tudom, hogy ártatlanul ítélték-e el, de nem segítettem volna magán, ha nem lettem volna meggyőződve arról, hogy nem képes semmiféle aljas cselekedetre, maga szegény útonálló!...

VIII. fejezet

Hirschfeld igazgató úr felriadt szunyókálásából és álomittasan nézett körül. Előtte, arcán a zavar minden látható jelével, üzletvezetője, Hübner állt.

- Rettenetes, igazgató úr! - nyögte, amint észrevette, hogy főnöke már abban a helyzetben van, hogy megérti.

- Mi lehet olyan rettenetes? - érdeklődött Hirschfeld lustán. Kihúzta íróasztalának fiókját, elővett egy már megkezdett csokoládésdobozt, nagy gonddal kiválasztott egy különösen szép darabot és a szájába tette. Azután megnedvesítette nyelvével az ajkát. - Mi hát az a rettenetes? - kérdezte újra.

- Igazgató úr! Az a Kranich!... Az a Kranich még mindig nincs itt... Még mindig nincs itt!

- Majd eljön - nyugtatta meg Hirschfeld az izgatott kis embert. - Tudja, Hübner, tegnap a „Barberina”-mulatóban voltam. Ott megismerkedtem egy nővel... én mondom magának, egy olyan nővel...

- De már három óra, igazgató úr! - jajgatott Hübner.

- Mondja már! - mondta Hirschfeld és vállat vont. - Hallgasson csak ide, érdemes...

- Igazgató úr! A kereskedelmi tanácsos minden pillanatban jöhet! - kiáltott kétségbeesetten Hübner.

- Hát csak hadd jöjjön, öreg tojás! Idehallgass! Meghívom a nőt egy pohár borra... persze, teljes tisztelettel és minden rossz gondolat nélkül...

- De mit mondjak a kereskedelmi tanácsosnak, ha a Sommerfield-ügy felől érdeklődik? - vágott közbe Hübner, aki közelebb állt a síráshoz, mint a nevetéshez.

- Ja... vagy úgy... - Hirschfeld eltöprengett. - Majd én beszélek vele... s egyszerűen ki fogom neki jelenteni, hogy... - Megragadta Hübner kabátja gombját: - Hát mit is mondok neki, Hübnerkém?

- Nem tudom... A legjobb szándékom mellett sem tudom... Jaj!

Kurta kopogás után törékeny, sápadt ifjú lépett be.

- Sommerfield kereskedelmi tanácsos úr! - jelentette hangosan és gondtalanul.

Hübner nyögött:

- Na, itt van! Most együk meg, amit főztünk.

Hirschfeld arcán hirtelen változás ment végbe. Minden jókedv és jóindulat eltűnt róla. Szorosan összeszorította az ajkát, kis szemei villámokat szórtak, orrcimpái remegtek. Mindehhez nevetséges ellentétet adott a zöld papírba csomagolt csokoládé, amit még mindig a kezében tartott.

- Főztünk? Mi? Mi együtt? - sziszegte. - Én! Csak én, egyedül! Nekem kell minden számárságnak a levét meginnom! És miért nincs még itt Kranich? Mi? Miért nem gondoskodott róla, hogy itt legyen idejében, mi?

- De igazgató úr...

Az ajtó újra megnyílt. Megint az előbbi fiatalember jelent meg és nyugodtan jelentette:

- Itt van Kranich.

Hübner nagyot sóhajtott és megkönnyebbülten mondta:

- Hála Istennek!

Hirschfeld egy pillanat alatt ismét maga volt a megtettesült nyugalom.

- Na, ugye! Mindjárt mondtam, hogy mégis csak el fog jönni. Mire való az egész izgalom?

Hübner közben már ide-odacikázott a szobában és előkereste parancsolójának számos hiányzó ruhadarabját.

- Legjobb lesz, ha először Kranichot hallgatja meg - oktatta Hirschfeldet. - Én azalatt szóval tartom a kereskedelmi tanácsost...

- Azt a fickót, azt a Kranichot? Igen, majd alaposan előveszem - morogta Hirschfeld, gyakori nyögések közben, miközben Hübner azon igyekezett, hogy igazgatójának kövér nyakát beleszorítsa a kemény gallérba. - Majd befűtök neki...

- Igen, igen, fűtsön be neki... Így! Most készen van. A szivarok... Itt vannak? Akkor minden rendben van.

Hübner kiugrott az ajtón.

Hallani lehetett, amint kívül azt kiáltja:

- Kranich! Siessen! Ugorjon!

Hirschfeld előrehajolt és szemében azonnal megjelent az a fölényes, méltóságteljes pillantás, amely nem születik vele az emberrel, nem is szokták tanulni s amit mégis minden ember azonnal ismer és tud használni, amint „főnök” lesz belőle, mintha az istenek ajándéka volna - még ha alkalmazottja csak egyetlen egy szurtos kis inas is.

Az ajtó kinyílt, lépések nesze vált hallhatóvá.

- Mondja csak, Kranich - kezdte, felülről lefelé és végre felemelte a tekintetét. S a szava egyszerre megakadt. Azt hitte, hogy álmoképet lát.

Ez tényleg Kranich lenne?

Fehér flanellnadrágba és ragyogóan új sötétkék kabátba öltözött fiatalember állt előtte. Haját a legújabb divat szerint nyíratta le, ajkai között vastag szivar füstölt, szeme bátran, büszkén, sőt talán kissé gúnyosan pillantott rá.

- Kra... Kranich! - nyögte Hirschfeld és már legkevésbé sem nézett úgy ki, mint aki államtitkokon tör a fejét.

- Helyes, így hívnak - erősítette meg udvariasan a fiatalember. - Azért jöttem, mert pénzre van szükségem. A szabóm sürget, hogy fizessek s azonfelül...

- Maga talán ré... részeg? - kiáltott fel egyszerre Hirschfeld. A hangja aggasztóan éles volt.

- Voltam, ma reggel - bólintott Kranich. - Most már ismét józan vagyok. Így hát nyugodtan tárgyalhatunk.

Az igazgatónak eszébe jutott, hogy a szomszéd szobában a kereskedelmi tanácsos arra vár, hogy tőle, Hirschfeldtől, a híres detektívtől, részletes véleményt kapjon a híres Sommerfield-ügyről. Ez a gondolat újra kedvessé tette.

- A pénzkérdésről majd később beszélgetünk - mondta erőltetett mosollyal. - Az nem is olyan fontos. Először mondja meg, kérem, hogy mi jelentenivalója van a Sommerfield-ügyben.

- A pénzkérdésről most azonnal tárgyalni fogunk - jelentette ki Kranich könnyedén. - Mert az nagyon fontos. Egyébként nem is fog nagyon sokáig tartani, mert szent meggyőződésem, hogy ön azonnal ki fog tenni az asztalra kétszázötven márkát...

- Kétszázötven márkát? Magának elment az esze! - Hirschfeld először Kranichra bámult, azután Hübner kétségbeesett arcára, amely az ajtó részében jelent meg. - Hát jó. Megkapja a kétszázötven márkát...

- Még ma?

- Még ma. De most mondja el végre... tudniillik... a dolog ugyanis úgy áll...

- Tudom. Az előszobában ott vár Sommerfield. Ettől először meg kell szabadulnia. Ez pedig nagyon egyszerű. Mondja azt neki: arra a meggyőződésre jutott, hogy Stössel vasúti munkás fojtotta meg Bumke tábornok özvegyét, azután kirabolta és a folyóba dobta. Egyelőre ez teljesen elegendő.

Hirschfeld ceruzájával dobolt azon a papírlapon, amire feljegyezte Kranich adatait.

- És ez tényleg elegendő? - kérdezte bizalmatlanul.

- Tökéletesen. Ugyanis ez az egész ügy fordulópontja.

- Hm... igen... Tulajdonképpen... én magam is nagyjából erre a következtetésre jutottam, amikor az iratokat futólag átnéztem...

Kranich tágra nyitotta a szemét:

- Ejha! Nekem pedig egy egész éjszaka kellett hozzá!

Hirschfeld fölényesen mosolygott. Felállt és jóindulatúan Kranich vállára veregetett.

- Ha majd magának is húszesztendei gyakorlat áll a háta mögött, mint nekem... De most sietek. Most...

- Megkaphatom most a pénzemet?

- Vagy úgy... A pénze...

Hirschfeld csöngetett.

- Hübner - mondta a belépő cégvezetőnek - kétszázötven márkára van szükségem Kranich úr részére. Azt hiszem azonban, hogy csak húsz márkánk van a kasszában. Nézzen utána, hátha...

Hübner kétségbeesetten kiáltott fel:

- Teljesen lehetetlen! Kétszázötven márka! Mindössze csak húsz márka tizenöt pfennigem van a pénztárban...

- Nagyon sajnálom, Kranich úr... - jelentette ki erre Hirschfeld sajnálkozó hangon.

- De... de... - igyekezett Kranich ellentmondani.

- Most nincs időm - vágott hűvösen közbe Hirschfeld. - Hübner, kéretem a kereskedelmi tanácsos urat.

Kranich csak vonakodva követte Hübner ki az irodába, de azért távolról sem vágott olyan elkeseredett képet, mint tegnap. Nyugodtan dugta zsebre a húsz márka tizenöt pfenniget és aztán nyugodtan leült az egyik sarokba.

Hübner ránézett:

- Mit akar?

- Várok.

- Mire?

- Hátha befut még egy befizetés...

Eközben a kereskedelmi tanácsos már helyet is foglalt az igazgatóval szemben.

- Jutott már valami eredményre, felfogásra az én ügyemben? - érdeklődött nyugodt hangon és egyenesen Hirschfeld szemébe nézett.

- Kérem, lássa be, tanácsos úr - mondta nyugodtan a detektív - hogy ennyi idő alatt még nem lehet végleges következtetésre jutni. Még így is sikerült azonban bizonyos eredményre jutnom, ami... ha az első pillanatban kissé merésznek is tűnik majd fel ön előtt... véleményem szerint azonos lehet a végső eredménnyel.

A kereskedelmi tanácsos mindig nyugodt vonásai meglepetést árultak el. Feszült figyelemmel hajolt előre.

- Eredményre... És mi volna az a felfogás?

Hirschfeld méltóságteljesen jelentette ki:

- Számomra tökéletes bizonyossággal megállapított ténynek látszik, hogy Bumke tábornok özvegyét Stössel vasúti munkás fojtotta meg, azután kirabolta és a folyóba dobta.

A tanácsos meglepetten kiáltott fel:

- Mi az? Mit mond?

Hirschfeld méltóságteljesen dőlt hátra a székében:

- Ez az egész ügy fordulópontja és döntő momentuma.

Szavainak hatásával rendkívül meg volt elégedve. A kereskedelmi tanácsos úgy meglepődött, hogy percekig hiába próbált érzelmeinek megfelelő szavakkal kifejezést adni.

És aztán valami rettenetes történt. Valami felfoghatatlan, amit Hirschfeld húszesztendős gyakorlatában még sohasem tapasztalt. A kereskedelmi tanácsos visszanyerte a hangját és nagyon nyugodtan, nagyon fegyelmezetten és hűvösen azt mondta:

- De kedves Hirschfeld úr! A Sommerfield-ügyben egyáltalában nem fordul elő sem Stössel vasúti munkás, sem pedig semmiféle özvegy Bumke tábornokné...

IX. fejezet

Hirschfeld igazgató nem az az ember volt, aki hajlandó lett volna elvégezni bármi munkát, amit nem tartott feltétlenül szükségesnek. Ha azonban mégis sor került rá, olyan tetterőt tudott összeadni, aminek keresni kellett a párját - még akkor is, ha ez a tetterő csak nyelvének pergésében nyilvánult meg.

Miután a kereskedelmi tanácsos kimondta azokat a lesújtó szavakat, miután tisztába jött vele, hogy most nem csak egy fontos és értékes megbízás elvesztéséről lehet szó, hanem arról is, hogy egész vállalkozását és munkamódszerét leleplezik, akkor egyszerre eszébe jutott a múlt, amikor még egészen kis tisztviselő volt és pár márkát sikkasztott, majd pedig a haragra lobbant igazgató előtt kellett ezt az eljárását igazolnia. Félórán át tartó magyarázatba kezdett. Itt-ott ellentmondásokba bonyolódott, de a kereskedelmi tanácsos, aki nyugodtan hallgatta, úgylátszik, ezeket nem vette észre.

- Hát jó - mondta végre a látogató. - Megértem, hogy maga, mint ismert detektív, annyira el van halmozva munkával... Ilyen körülmények között azt hiszem, egészen érthető, hogy összecserélt két különböző ügyet... Hát akkor a holnapi viszontlátásra.

Hirschfeld egy perc múlva betette az ajtót a kereskedelmi tanácsos mögött, kimerülten támaszkodott a falnak és illatos zsebkendőjével megtörölte arcát és verítékben úszó homlokát. Még hallotta, hogyan kíséri ki Hübner a vendéget, hallotta, amint a ház kapuja bezárul és csak ezután jutott el tudatába detektívjének egész aljassága és elvetemültsége. Minél tovább gondolt rá, annál jobban vörösödött az ábrázata s végül egy teljesen érett cseresznye szép színét vette fel. Amikor eddig eljutott, az igazgató nem bírta tovább.

- Hü... Hübner! - rikoltotta. - Hü... Hübner!

A nélkülözhetetlen üzletvezető azonnal megjelent.

- Kranich! - üvöltött Hirschfeld. - Ide azzal a fickóval! Hurcoltassa ide a lakásáról!

Hübner, aki ismerte főnökének hasonló dührohamait és félt tőlük, ijedten mondta:

- Kranich még itt van...

Bizony, Hirschfeld egyszer, hasonló dührohama alkalmával egy értékes vázát, amin csak egészen kis repedés volt, tört össze üzletvezetőjének fején. Most hát gyorsan kirobogott, betolta az ajtón Kranichot, gondosan becsukta mögötte az ajtót és összetett kezekkel, figyelve maradt ott az ajtó előtt, tekintetét könyörgőn irányítva magasabb hatalmak - és a mennyezet felé.

- Kra... Kranich! - rikácsolta Hirschfeld.

- Kranich *úr!* - jelentette ki a fiatalember nyomatékosan és kényelmesen leült egy székre. Nagy gonddal rendezte el új nadrágjának vasalását, kissé kijebb húzta kabátjának felső zsebében a zsebkendőt és felnézett.

Hirschfeld jogos haragjában ijesztően nézett ki.

- Alávaló... Istentelen ember... maga! - préselte ki a szavakat nagy erőfeszítéssel a száján. Aztán az izgalomtól csődöt mondott a hangja.

- Ez tévedés - jelentette ki nyugodtan Kranich. - De nagylelkű leszek és úgy tekintem ezeket a csúf szavakat, mintha el sem hangzottak volna. Köszönje meg.

Hirschfeld egy ordítással beleroskadott egy karosszékbe.

- Maga csirkefogó... csaló! - nyögött.

Kranich kiválasztott egy szivart a „különleges célokra” szolgálóládából és körülményesen rágyújtott.

- Én türelmes ember vagyok - mondta aztán nyugodtan, megfontoltan - de most forr bennem minden. Követni tudja a szavaimat?

- Igen...

- Igen? Akkor jó. Hát akkor ne kényszerítsen, hogy a legvégső eszközökhöz nyúljak, igazgató úr. Ha egyszer úrrá lesz rajtam a harag, akkor hozzám képest egy feldühödött elefánt legfeljebb...

- Maga csirkefogó... maga...

- Ezt már mondta egyszer - szakította félbe rosszalóan Kranich és helytelenítő mozdulattal csóválta a fejét.

Hirschfeld észrevette, hogy ezzel a módszerrel nem ér el semmit. Nagy nehezen valamivel érthetőbben fejezte ki magát:

- A maga adatai, amiket adott... abban az ügyben... Kranich...

- Kranich *úr!* - szólt közbe a fiatalember.

- Kranich *úr!* - üvöltött fel Hirschfeld. - A maga adatai a Sommerfield-ügyben teljesen és tökéletesen valótlanak!

Kranich udvariasan mosolygott:

- Igazgató úr, az ön adatai, melyek szerint kétszázötven márkát kapok, szintén teljesen és tökéletesen valótlanak.

Ezeknek a szavaknak igazsága nem maradt hatás nélkül Hirschfeldre.

- Várjon itt! - kiáltott Kranichra és kirohant az ajtón.

Negyedóráig tartott, amíg a Hübnerrel való szócsatája, mint mindig, most is az üzletvezető győzelmével végződött. Hübner pedig makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy bármilyen szomorú legyen is ez, Kranichot nem lehet elbocsátani, mert ő az egyetlen, aki meg tud oldani egy akár csak kissé nehéz ügyet is.

Amikor Hirschfeld ennek a negyedórának elmúltával ismét belépett dolgozószobájába, fáradt, megvert ember volt. Szótlánul tett le kétszázharminc márkát Kranich elé. A fiatalember figyelmesen megszámolta a bankjegyeket, aztán hidegvérrel zsebetette az egészet.

Azután pedig húsz percen át a legelméőbb formában fejtegette Friede nézeteit a Sommerfield-ügyről. Amint ezzel elkészült és Hirschfeld papírra vetette utolsó jegyzeteit, az igazgató hátradőlt karosszékében és szomorúan mondta:

- Nagy csibész maga...

- Váljunk el ma egymástól békességben - szakította félbe Kranich és felállt.

Mielőtt Hirschfeld bármit felelhetett volna, a fiatal detektív, barátságos köszönéssel, már el is hagyta a szobát.

Kranich céltalanul mászkált az utcákon és azon törte a fejét: hogyan lehetséges az, hogy kétszázharminc márka csak akkor sok pénz, ha nincs. A fiatal detektív alaposan bevásárolt és most azon gondolkozott, hogy a maradék harminc márkából megvegye-e a sárgával és zölddel

csíkozott, aranyzsinóros hálóruhát, vagy pedig inkább nyisson vele folyószámlát a Birodalmi Bankban? Végül aztán inkább a sárga-zöld csíkos, aranyzsinóros pizsama mellett döntött.

Amikor aztán csomagokkal súlyosan megrakodva felkapaszkodott a lakásához vezető lépcsőkön, hirtelen ijedten jutott eszébe, hogy hiszen ma estére Ágnessel van megbeszélése. Azonban mingyárt ismét megnyugodott, amikor eszébe jutott egy kis kocsmá, ahol egy pohár sör csak húsz pfennigbe kerül.

- Egy úr várja a szobájában - ezzel fogadta a szállásadónője s azzal a tisztelettel, amit egy szállásadónőben egy vadonatúj felöltő és ugyancsak vadonatúj kalap kelthet.

- Megmondta a nevét? - érdeklődött Kranich kissé meglepetten.

- Nem, semmi körülmények között nem akarta elárulni.

- Vagy úgy! Akkor nyilván a belügyminiszter kiküldötte lesz. Tudom már... - mondta Kranich hanyagul, noha semmit sem tudott, azon az egyen kívül, hogy szállásadónője most már, szükség esetén, egy héttel tovább fog várni a felmondással, mint különben.

- Jónapot, doktor úr - ezzel a szavakkal lépett be a szobájába és csak nagy nehezen tudta betenni maga mögött az ajtót, annyira tele volt csomagokkal.

- Nem vagyok doktor - jelentette ki a látogató kellemesen csengő hangon és felemelkedett.

- Az nem is fontos - jelentette ki Kranich és segítséget kérően nézett egy szék után, ahová számos holmiját lerakhassa. - Hát tulajdonképpen kicsoda maga?

- Peter Sommerfield vagyok, a testvérgyilkos - mondta az idegen nyugodtan.

Kranich annyira meglepődött, hogy kitérte a két karját és minden holmiját egyszerre ejtette le a földre. Valami csörrent és az ifjú detektívben tompa sejtés támadt fel, hogy az alighanem a kanári kis fürdőházacskája lehetett. - Két márka ötven - gondolta a sikerdús ifjú és szomorúan ült le a frissen megvetett ágyra.

X. fejezet

Amikor a 179-es foglyot bevezették a fegyházigazgató szobájába, az igazgató, méltóságteljes tartású, ritkuló hajú és sötét, szürkülő szakállú öregúr, barátságosan pillantott fel irataiból.

- Üljön le - mondta röviden és az íróasztala előtt álló székre mutatott. Azután hátradőlt karosszékében, feltolta homlokára a régimódi, aranykeretes szemüveget és vizsgálódva nézett az előtte álló, görnyedt emberi alakra.

A 179-es fogoly nem volt olyan rossz színben, mint az intézet legtöbb lakója. Az arcbőre ugyan szürkés színben játszott és szemének pillantása tompa volt ugyan, de még most, sok esztendei fogság után is megtartotta teste bizonyos teltségét, nyakán mintha valami zsírréteget is fel lehetett volna fedezni és nyers arca telt volt.

- Bergengrün úr - szólt hozzá az igazgató és a fogoly tompa szemében az öröm sugara csillant meg. Hosszú esztendőök óta először történt meg, hogy valaki „úr”-nak szólította. - Három óra és húsz perc múlva - folytatta a tisztviselő - letelik a büntetésének ideje.

Egy pillanattal hallgatott. Minthogy azonban a másik férfi makacsul néma maradt, ismét ő szólalt meg.

- Valamivel korábban kértem magamhoz, minthogy fontos tárgyalásra kell mennem, de nem akartam elmulasztani, hogy önnek ne mondjak pár szót útravalóul. Most új élet áll maga előtt...

Megint elhallgatott, mert a fogoly hirtelen mozdulattal felkapta a fejét.

- Kérem, igazgató úr, ne fáradjon a szokásos frázisokkal - mondta erőteljesen. - Én jogi doktor vagyok vagy inkább voltam és pontosan tudom, hogy az előírások értelmében önnek mit kell nekem elmondania.

Nyers, mély hangon beszélt s közben egyre mereven nézte az igazgatót, miközben a pillantását nem a szemére, hanem a homlokán csillogó pápaszemre irányította.

- Jó - mondta az igazgató, sóhajtva. - Hát kerüljük el a szokásos búcsújelenetet. Van azonban még valami, amiről azt hiszem, hogy meg kell önnek mondanom... Ön tíz esztendeig és néhány hónapig volt ennek a fegyintézetnek lakója. Ez alatt az idő alatt jól viselte magát, kivéve az első esztendőt. Azt a két rosszul sikerült kísérletet... Hiszen tudja.

- Tudom - bólintott hidegen a másik. - Ezek miatt három esztendővel tovább ültem, következképpen volt rá időm, hogy gondolkozzam rajta.

- Viselkedése az utóbbi kilenc évben, mint mondtam, semmi kívánnivalót nem hagyott fenn - folytatta a tisztviselő. - Mintaserű fogoly volt. Soha nem érkezett panasz önre...

A fegyenc részvét és kíváncsiság különös vegyülékével nézett az asztalnál ülő öreg emberre. Amíg az igazgató csak a szokásos frázisokat mondotta el, a 179-es fogolynak nem volt semmi különösebb oka, hogy odafigyeljen, mert hiszen mindezt ismerte. De ez a majdnem zavarodott hangsúlyozása mintaserű viselkedésének - nem, ez nem tartozott a szabályokhoz. Vajjon az öreg igazgató, aki őt mindig jól kezelte, tényleg valami szokatlan dolgot akar neki mondani?

- És mégis - tört ki az igazgatóból - mégis nagy gond esik le a vállamról, amikor az intézet kapui be fognak zárulni ön mögött.

Megkönnyebbülten lélezett fel, mintha örülne, hogy végre megtalálta a kellő szavakat.

A fogoly várakozásteljesen hallgatott.

- Mondja csak - kezdte egy kis szünet után ismét az igazgató - hajlandó egy kérdésre az igazságnak megfelelően felelni?

A másik bólintott.

- Ha kérdése erre az intézetre vonatkozik: szívesen. Minden, ami a falakon kívül fekszik: magánügy. Lehet, hogy igazat fogok mondani, lehet, hogy hallgatni fogok és lehet, hogy úgy vélem jobbnak, hogy hazudjam...

Az igazgató intett a kezével.

- Hát jó. Én kérdezek valamit és csak arra kérem, hogy vagy ne feleljen, vagy ha felel, mondja meg az igazat. Akarja így?

A fogoly gondolkozott egy kicsit.

- Kérdezzen - mondta aztán, elhatározásra jutva.

- Emberölésért - a gyilkosságot nem lehetett rábizonyítani - hét esztendei fegyházra ítélték. Maga beismerésben volt. Hm... És nyolc esztendő óta mégis egyre azt kérdezem magamtól, hogy vajjon tényleg bűnös volt-e, tényleg elkövette-e ezt az emberölést...

A fogoly sötét arcvonásait egy mosoly árnyéka derítette fel.

- Az igazat fogom mondani, igazgató úr - jelentette ki lassan. - Abban az emberölésben éppen annyira ártatlan voltam, mint... mint akár ön.

- De hát... de hát... - dadogott az igazgató kétségbeesetten, mert a törvénykezésnek azok közé a tisztviselői közé tartozott, akik szentül hisznek az igazságszolgáltatás tévedhetetlenségében.

- De hát akkor miért tett beismerő vallomást?

- Baertel doktornak, védőmnek tanácsára - felelt szárazon a 179-es fogoly. - Az ellenem szóló bizonyítékok annyira hiánytalanok voltak, hogy elítéltetésemben amúgy sem lehetett kételkedni. Ekkor inkább előszedtem azt a megható emberölési mesét, hogy agyonvertem a brutális férjet, aki gonoszul bánt a feleségével. A valóságban azt az asszonyt nem is ismertem.

- De ez lehetetlen! Az asszony azt vallotta...

- Azt vallotta, amit azok az emberek írtak elő számára, akik engem verpadra akartak juttatni. Végre aztán ellenségeim megelégedtek azzal, hogy fegyházba juttattak és az asszony nem mondott ellene az én kijelentéseimnek. Úgy látszik, mégis féltek attól, hogy halálos ítélet esetén alaposan megvizsgálják azokat a „bizonyítékokat”. Egyébként - tette hozzá és arcából eltűnt minden élet - ha nem akar, nem hisz nekem. Mindezt csak azért mondtam el, mert kérdezte.

Egy darabig hallgattak. Az igazgató úgy ült ott, mintha valami elhatározással küzdene.

- Nem! Meg kell mondanom! - mormogta végül, inkább önmagának, mint a fogolynak. - Bármennyire valószínűtlennek látszik is a történet, amit elmondott, van egy pont, ami miatt hajlandó vagyok elhinni, hogy mégis valószínű. Hallgasson ide: nyolc esztendővel ezelőtt az egyik öre egy kalácsot hozott hozzám, amit a barátai küldtek a születésnapjára. Volt még mellette néhány apróság is, de számunkra a kalács volt a lényeges. Emlékszik rá, hogy fogságának első idejében ismételtelen kapott híreket a barátaitól, kenyérbe belesütött kis cédulák formájában. A kalácsot tehát óvatosságból kis szeletekre vágtuk szét és alaposan megvizsgáltuk. E közben én egészen véletlenül meg is kóstoltam belőle egy kis darabot, gondolataimba elmerülve. A születésnapja másnap volt s így az ajándékokat is csak másnap reggel kellett volna megkapnia. Aznap éjszaka azonban a feleségem felhívta az intézetet és lefoglaltatta a kalácsot és a magának szánt többi ajándékokat is. Én magam ezalatt súlyos mérgezési tünetekkel eszméletlenül feküdtem a szobámban és hetek teltek el, amíg az orvosok ismét

talpra tudtak állítani. Ha nem gondoltam volna rögtön, amint kezdtem magam rosszul érezni, a maga kalácsára és nem mondtam volna el a dolgot a feleségemnek, akkor most maga nem ülné itt előttem.

A fogoly arcán lázas feszültség látszott.

- És aztán? Mi történt aztán? - kérdezte izgatottan.

- Azóta - jelentette ki az igazgató és keskeny kezével fáradtan simított végig a homlokán - azóta nem jutott magához semmiféle étel vagy ital, amit előzőleg vegyészszakértők mérgegtartalom szempontjából meg nem vizsgáltak. Még öt ízben derült ki, hogy az étele meg van mérgezve és egyetlen egyszer sem sikerült a bűnösre rátenni a kezünket.

A 179-es fogoly sötéten bámult maga elé s amikor végre kinyitotta a száját, csak pár szó volt minden mondanivalója:

- Köszönöm, igazgató úr.

Az öreg tisztviselő kissé tanácstalannak látszott.

- Igen... De hát micsoda magyarázatot tud erre? Kinek... kinek állhatott ennyire az érdekében, hogy magát eltegye az útból?

A fogoly felállt.

- Igazgató úr - felelt udvariasan, de erős hangon - ha ezt tudnám, akkor az illető... de nem, igazgató úr, elfelejtettem, hogy ön hivatalos személy.

- Ne csináljon butaságokat - figyelmeztette barátságosan az igazgató. - Mindezt csak azért meséltem el magának, hogy legyen óvatos. - Egy pillantást vetett az órára. - Nekem most már mennem kell...

Úgy látszik, közben észrevétlenül megnyomta egy csengő gombját, mert egy fegyőr lépett be.

- Hát minden jót kívánok, Bergengrün úr. Pontosan három óra múlva szabad ember.

Az igazgató felállt és kezét nyujtotta a fogolynak. Rövid kézszorítás, azután a rab félszegen meghajolt. Egy pillanatig úgy látszott, mintha mondani akarna még valamit, de azután gyorsan megfordult és követte az őrt, vissza a cellájába.

XI. fejezet

A fegyház magas kapuszárnyai kinyíltak és újra bezárultak. Egy ember állt előttük, finom, de régies szabású városi bundában és prémsapkában. Sötét volt. Csak két szomorú lámpa és egy most odaérkező nagy amerikai autó fényszórója világította meg az elhagyott, esőtől nedves utcát.

Robert Bergengrün, röviddel ezelőtt még a 179-es rab, még mindig ott állt a kapu előtt és vizsgálódva nézett körül. Valahol nagyon messze villámlott és még hallani lehetett az elvonuló zivatar morgását. Persze! Hiszen nyár volt. Bergengrünt februárban szállították be, most június volt. Tíz évig és négy hónapig ült...

Valami közelből hallatszó neszre felfigyelt. Az autó volt, amely majdnem teljesen nesztelenül siklott oda és megállt. Egy ember ugrott le a volán mellől és kinyitotta a kocsis ajtaját:

- Parancsoljon, Bergengrün úr - mondta tiszteletteljesen és levette sapkáját.

Bergengrün futó pillantást vetett rá:

- Te vagy az, Anton - mondta közömbösen.

- Igenis, még mindig szolgálatára. Hová parancsol?

Bergengrün beült az elegáns kocsiba és kényelmesen dőlt hátra a párnákra. Keze azonnal a megszokott cigarettadoboz felé nyúlt és Anton szolgálatkészre tüzet adott.

- Menjünk haza - rendelkezett Bergengrün és nagy élvezettel szívta mellre a régen nélkülözött füstöt. - Megállj! Nem, ne menj egyenesen haza... először menj végig Berlin legforgalmasabb utcáin.

- Parancsára.

Anton a volán mellé ült s a kocsis a következő pillanatban lágyan gördülni kezdett.

Bergengrün behúnyta a szemét. Jó érzés vett rajta erőt. A kocsis csendes ringása, a lágy párnák, a pompás cigaretta illata és az a tudat, hogy szabad - mindez az örömmel és jóérzésnek olyan kellemes keverékét idézte föl benne, amit azelőtt soha, még legjobb napjaiban sem ismert. Finom, majdnem gyerekes mosoly játszott ajkai körül, de mindjárt azután arca sötét, komor, elhatározott kifejezést öltött. A feladatokra gondolt, amelyek reá vártak, az emberekre gondolt, az ismeretlen ellenségre, akit fel akart kutatni... Akart? Fel kellett kutatnia! És azután, mint cellájában is annyiszor, átadta magát az eleven álmodásnak: ott remeg előtte az ismeretlen ellenség és tőle, a 179-es fogolytól várja ítéletét... Akkor ő majd... Nem, az nagyon is kevés lenne... Ő majd...

Csak akkor nyitotta ki a szeméit, amikor lehúnyt szempilláin át is érezte a csillogó fényt.

Most élénk, fényárban úszó utcákon haladtak keresztül. A járdák jólöltözött, elegáns emberektől feketélltek. Arc kifejezésük elégedett vagy unatkozó volt. Mértéktartó léptekkel haladtak, megálltak a villogó kirakatok előtt, aztán nevetve és fecsegve mentek tovább.

És Robert Bergengrün ismét az ellenségére gondolt. Ki volt? Talán az öregedő aranyifjú, aki most segítette be fekete csipkeruhás, estélyi belépős hölgyét az autóba? Vagy talán az a magas, szikár férfi, aki amott egy kabaré programját olvasgatta? Vagy talán az a szőke, kövér óriás, aki egy utcai árusnál virslit vett két gyermekének?... Mit tudhatta, ő, a 179-es fogoly? Ellensége úgy töltötte el ezt a tíz évet, mint ezek itt, mialatt ő, Bergengrün, napról-napra és óráról-óra megáláztatásokat szenvedett el és még a silány étellel sem mindig lakhatott jól.

Egy mozdulattal kiegyenesedett és kopogott az üveglapon a sofförnek:

- Haza! - parancsolta.

Két órával később Robert Bergengrün frissen fürödve, simára borotválva, haját gondosan hátrafésülve a fürdőszobából átment ebédlőjébe. Semmi sem árulta már el rajta a 179-es fegyencet. Izmos, erőteljes alakját legújabb divatú és szabású sötétbarna ruha fedte és csak nagyon figyelmes szemlélő vehette volna észre, hogy ez a ruha előzetes próbálás nélkül készült. Még Robert Bergengrün tartása is megváltozott, merevebb, öntudatosabb lett, sötét szemei pedig egészen szokatlan fénnel csillogtak.

Szótlánul lépett a terített asztalhoz és leült a magas, faragtható székre. Sergius, a ház régi szolgálója, aki eddig némán állt az ajtó mellett, ugyanolyan némán, szinte alig hallhatóan ura széke mögé lépett.

- Még egy terítéket, Sergius - rendelkezett Bergengrün és gondosan terítette térdére a fehér asztalkendőt.

Sergius szótlánul érintett meg egy csengőt. Néhány, az ajtón át suttogva kiadott utasítás - aztán egy csinos, feketébe öltözött szobaleány még egy tányért és evőeszközöket hozott. Sergius ünnepélyes képpel azonnal elrendezett mindent a kerek asztalon, urának helyével szemközt. Széket is tett a teríték elé, azután ismét elfoglalta helyét urának háta mögött.

Bergengrün, aki mereven, kifejezéstelen arccal ült a helyén, felemelte a kezét és a második székre mutatott:

- Ül le, Sergius.

Az öreg szolga arcának egyetlen rándulásával sem árulta el meglepetését. Közömbösen, mintha ez a legtermészetesebb dolog volna, helyetfoglalt urával szemben.

Bergengrün a mellényzsebében kutatott.

- Bocsánat - mondta halkán Sergius - elfelejtettem.

Ezekkel a szavakkal a zsebébe nyúlt és egy kis, fekete dobozkát húzott elő. Selyempapírba csomagolt monoklit vett elő belőle és átnyújtotta gazdájának.

Bergengrün tisztára törölte az üveget és a szemére tette, majd bíráló szemmel nézett körül a sokféle ételen.

- Először lazacot és anchovist! - döntött. - Egyél!

Némán, engedelmesen, kérdés nélkül szedett ki magának Sergius, vaját és kenyeret is vett és enni kezdett.

Bergengrün élesen figyelte. Lassanként megnyihült arcán a feszültség kifejezése. Saját tányérjára is ugyanazokat az ételeket szedte ki és jó étvággal nekilátott.

Pontosan ugyanígy folyt le az étkezés további része is. Mindig Sergiusnak kellett előbb minden ételből venni, sőt, amikor a vacsora végén likőrt és szivart hoztak, először abból is neki kellett egy pohárral inni s egy szivarra rágyújtani.

Amikor Bergengrün szivarjának vége is izzott már és megivott egy pohárka likőrt, hátradőlt székében, tenyerébe ejtette monokliját és játékosan forgatta azt balkezének ujjai között.

- Megértettél? - kérdezte egyszerre és hangja acélosan csengett.

- Tökéletesen, uram - felelt nyugodtan a szolga.

- Ezentúl így lesz ez, minden nap - folytatta Bergengrün - reggel, délben és este.

- Igenis.

- Soha el nem fogod mulasztani az ételek előkészítésénél s a főzésnél szükséges óvatosságot.

- Nem, uram.

- Mert a saját nyomorult életed is kockán forog - fejezte be Bergengrün lenéző mosollyal.

- Igazságtalan hozzám, uram - mondta a szolga.

Többet nem szólt. Tudta, hogy ura gyűlöli a fecsegést.

Bergengrün bólintott.

- Talán. De nem bizom senkiben. Úgy... és most beszélj.

Sergius fel akart kelni, de Bergengrün egy mozdulattal utasította, hogy maradjon a helyén.

- Íróasztalán, uram - kezdte Sergius olyan nyugodtan, mint ahogyan tíz évvel és négy hónappal ezelőtt utolsó jelentését abbahagyta - ott fekszik Mayer I. jelentése. Ott meg fogja találni az utóbbi tíz esztendő minden fontosabb ujságkivágását is. Úgy vannak elrendezve, hogy a lényegeset néhány rövid órán belül megtudhatja. Vörös ceruzával írt kis számok azt a füzetet jelentik, amelyben minden egyéb, arra a kérdésre vonatkozó ujságotat össze van gyűjtve.

- Jól van - mondta Bergengrün hűvösen. - Még valamit: figyelnek?

- Igen.

- Kicsoda?

- A rendőrség és egy ismeretlen. A rendőrség éppen most vonta vissza az emberét, miután megállapította, hogy ön ide hajtatott.

- Ugyan... - mondta kelletlenül Bergengrün. - Mit törődöm én a rendőrséggel? De egy ismeretlenről is beszéltél... Tíz esztendőtként volt, hogy ezt az ismeretlent megkeressétek. És még mindig úgy szerepel, mint „egy ismeretlen ember”?

Sergius büntudatos képpel húzta fel a vállát.

- Erről majd Mayer I. tesz jelentést - mondta.

- Jó - válaszolt Bergengrün szórakozottan. Felkelt és a falhoz lépett, ahol különböző újabb és régibb fegyverek függtek. Kiválasztott egy kis revolvert és figyelmesen vizsgálta a fegyvert. Sergius is felállt és kifejezéstelen pillantással követte urának minden mozdulatát.

- Nyilván valami egészen új dolog? - kérdezte csendesén Bergengrün.

- Igen, egyike a legújabb modelleknek - bólintott Sergius. - Nyolc golyó, megállás nélkül.

A ház gazdája a kabátja zsebébe dugta a fegyvert.

- Mindig ellenszenvet éreztem a lőfegyverekkel szemben - mondta sötéten. - Ez hiba volt. Ha akkor, tíz év előtt... De hát az már elmúlt.

Megfordult és az ajtóhoz lépett.

- Dolgozni fogok még néhány órát - mondta határozottan. - Két órákor hozzáll kávé és likórt a szobámba... nekem és magadnak.

- Igenis, uram.

Bergengrün biztos, kissé talán merev léptekkel ment át dolgozószobájába. Vizsgálódó pillantást vetett a félig sötét szobába, aztán meggyújtotta az íróasztalon álló lámpát. Egy pillanatilag határozatlanul állt.

Egyszerre felvett az asztalról egy arany keretbe foglalt képet és hideg pillantással méregette a mosolygó, kedves leányarcot. A képet azután visszatette az asztalra, leült, megigazította a lámpát és egy ív fehér papírt tett maga elé. Balkeze hanyagul játszott egy cigarettával. Szájába dugta, kutatóan nézett körül az asztalon, aztán zsebébe dugta a kezét.

A következő pillanatban kirúgta maga alól a széket és megállás nélkül beleeresztette revolverének mind a nyolc golyóját a vastag, hosszú függönybe, ami egy másik ajtót takart el.

A fekete szövet megmozdult. Egyszerre kettévált a függöny s mögüle majdnem hangtalanul egy emberi alak zuhant a szőnyegre.

Bergengrün erőteljes, cseppet sem remegő kézzel nyúlt a telefon kagylója után és a rendőrfőnökséggel köttette össze magát.

- Itt Bergengrün beszél - mondta szilárd hangon. - Éppen most lőttem agyon lakásomban egy embert.

XII. fejezet

- Maga mostantól kezdve az én alkalmazottam, Kranich - mondta Friede és figyelmesen nézte a fiatalembert, aki hanyagul támaszkodott íróasztalához. - Havi fizetése háromszáz márka. Ezenkívül tíz százalékot kap minden olyan ügy jövedelméből, amiben segít nekem. Megfelel ez?

Kranich elgondolkozva ingatta a fejét jobbra, balra:

- Hirschfeldnél tulajdonképpen többet kerestem...

Friede azonnal félbeszakította:

- Ha az ajánlatom nem felel meg, visszamehet Hirschfeldhez.

- Nem, nem! - kiáltott fel gyorsan Kranich. - Mindennél nagyobb súlyt helyezek a tisztességes bánásmódra... Igen, itt maradok magánál. Mennyit is mondott? Háromszázötven márka fizetés...

- Háromszáz márka - javította ki Friede.

- ...és tizenöt százalék...

- És tíz százalék! - felelt ismét Friede, megingathatatlan nyugalommal.

Kranich vállat vont.

- Jó, rendben van. És miből áll a munkám?

- Feladatait esetről-esetre fogom kijelölni. Irodai munkával semmiesetre sem lesz dolga: azt elintézi Ágnes kisasszony. Meglehetősen önálló munkaköre lesz: néhány, ritka kivételtől eltekintve, egész nap azt tehet, amit akar.

- Ez jó gondolat - helyeselt Kranich. - Nekem is megvan magához a szükséges bizalmam: ugye, soha nem fogja elfelejteni ezt a megállapodásunkat?

- Nem - válaszolt Friede csodálatraméltó komolysággal. - Tudniillik rendes, szabályos és rendszeres munkára maga úgysem ér semmit.

Kranich egy kicsit habozott, hogy vajjon sértésnek tekintse-e ezeket a szavakat, végül mégis úgy döntött, hogy egészen különleges dicséretként fogja fel.

- Úgy is van, én valami nagyobb feladatra születtem - jelentette ki büszkén és őszintén.

Friede felállt karosszékéből, odalépett íróasztalához és néhány iratot keresett össze.

- Hogyan történt Hirschfeldtől való távozása? - kérdezte közben, mellékesen.

- Szegény ember úgy érezte, hogy levették a vaját a kenyéréről - jelentette Kranich. - Szótlanná vált... megnémult. Mit is mondok? Megnémult? Nem ez a helyes kifejezés. Kétségbe volt esve a veszteség miatt. Kért és könyörgött, hogy de hát gondoljam mégis csak meg... Na igen... és végül... na, igen... végül ezer márkát ajánlott fel nekem, ha legalább a Sommerfield-ügyet befejezem még...

Friede ajka körül most finom mosoly jelent meg.

- Ez tulajdonképpen meglep - mondta s a szeme vidáman megcsillant. - Sommerfield kereskedelmi tanácsos ugyanis, az én rábeszélésemre, már tegnap este megvonta Hirschfeldtől a megbízatást.

Kranich kissé zavartnak látszott, de, dicséretére legyen mondva, az ilyen lelkiállapot nála sohasem tartott sokáig.

- Akkor nyilván rosszul hallottam - jelentette ki nyugodtan. - Ez előfordul a legjobb családokban is.

- Jó, jó - mosolygott Friede - előttem nem kell nagyoznia. Tehát egyelőre nincsen más dolga, mint hogy velem együtt dolgozik a Sommerfield-ügyben. Két óra múlva kimegyünk a kereskedelmi tanácsoshoz. Közben még valamit el kell intéznem.

- Egy pillanatra! - szólt közbe gyorsan Kranich. - Szabad egy kis előleget kérnem?

Friede szilárdan feltette magában, hogy Kranichnál semmitől sem lepődik meg, most azonban mégis pillanatokig szótlánul nézett a fiatalemberre. Azután harsogó nevetésben tört ki, amihez Kranich azonnal tiszta szívből csatlakozott.

- Mennyit? - kérdezte végül Friede, fejét csóválva.

Kranich méltóságteljesen válaszolt:

- Minden összeget szívesen fogadok - száz márkától felfelé...

Este hét óra felé járt, amikor Friede kis négyülékes autója elhagyta Berlin utolsó külvárosait és a nyílt országútra ért ki. Friede könnyedén előredőlvé ült a kormánykeréknél, tekintete változatlanul az előtte elterülő útra irányult. Mellette kuporgott Kranich. Két kezét a párnákba vágta és aggodalmasan szemlélte a kis mutatót, amely a kocsni egyre növekvő sebességéről számolt be, könnyörtelenül.

Friede biztos autóvezető volt - hiába szózott ki rá a rendőrség annyi büntetést. Legtöbbször azért vette semmibe a forgalmi szabályokat, mert üldözött valakit. Az országúton azonban, amint csak lehetett, azonnal legalább nyolcvan kilométeres sebességgel hajtott, már csak azért is, hogy ne jöjjön ki a gyakorlatból.

Mindezt azonban Kranich nem tudta és így aggodalmaskodása érthető volt.

- Ha továbbra is így csinálja - mondta Friede legújabb alkalmazottja aggodalmasan - akkor soha nem érünk a tanácsoshoz.

- Háromnegyed óra múlva ott leszünk - válaszolt nyugodtan Friede.

- Ott? - sóhajtott Kranich. - A mennyek országában leszünk...

- Ha fél, utánam jöhet az autóbusszal - szakította félbe Friede.

Kranichot legszentebb érzelmeiben sértették meg.

- Én félek? - kiáltott fel és rendkívül megvető pillantást vetett a volán felé. - Én és félelem? Kedves Friede úr, akkor ugyan rosszul ismer engem... Csak azért aggódom, mert maga még nem annyira tökéletes az autóvezetés művészetében...

- Mit mond? - kérdezte tompán Friede.

- Most például egy tyúkot gázolt el... Bezzeg, ha én ülök a volánnál... nyolcvan kilométerrel még szóba se állok! Százhusznál kezdődik az igazi tempó...

Friede közbeszólt:

- Mondja, tud maga egyáltalán autót vezetni?

- Majdnem hogy versenyvezető vagyok - válaszolt Kranich nyugodtan. És egyszerre elordította magát: - Állj! Állj! Fékezni!

Előttük, keresztbefordítva az országúton, egy kocsi állt és három ingujjas ember sürgött-forgott körülötte. A negyedik elzárta a keskeny utat a kocsi és az országútát szegélyező fasor között és mind a két karjával kétségbeesetten integetett.

- Meg kell állni! - üvöltött Kranich. - Hát nem látja? El fogja gázolni azt az embert!

Friede egyszer, majd még egyszer erősen túlkölt, azután változatlan sebességgel hajtott tovább, egyenesen neki az integető embernek.

- Jézus Mária! - kiáltott föl Kranich és kétségbeesésében behúnyta a szemét. De semmi rettenetes sem történt. Pár dühös kiáltást hallott s aztán - semmit, csak a motor egyenletes zúgását.

Kis idő múlva ismét kinyitotta a szemét és oldalról rosszaló pillantást vetett Friedere.

- És maga ezt autóvezetésnek nevezi? Az a kocsi kétségtelenül megsérült, az emberek segítséget kértek. Ha maga, mint úrvezető...

- Nézzen csak hátra - tanácsolta Friede.

- Ejnye! - pattant ki a szó Kranichból. - A sérült kocsi már megint üzemképes? És teljes sebességgel rohan mögöttünk?

Friede nyugodtan felelt:

- Egész idő alatt vártam már valami csapdára.

- Csapdára? - ismételte elbámulva Kranich. - De miért?

- Hogy megakadályozzanak minket abban, hogy elérjük a Sommerfield-féle bűncselekmény színhelyét. Csak az aggaszt, hogy ez a csapda túlságosan esetlen, ostoba és feltűnő volt... Ellenfeleinket okosabbnak tartom ennél...

Egyszerre egy, majd még egy lövés dördült el mögöttük.

- Azt hiszem, a fickók lőnek! - kiáltott fel dühösen Kranich.

- Én is azt hiszem - bólintott Friede.

Időközben meglehetősen sötét lett és az üldöző autó fényszórói jó céltáblát nyújtottak, ha...

- Kranich, jól tud maga célbalőni? - kérdezte gyorsan Friede.

A fiatalember azonnal intett:

- Pompásan, de inkább csak céltáblára...

- A fene... - morgott Friede. - A csirkefogók lyukat lőnek a gumikba.

A kocsi sebességét a felére csökkentette.

- Gyorsan, Kranich! Helyet cserélni! Gyorsan! Maga vezet, én lövök! Szétlövöm a fényszórójukat...

Mire Kranich észretért, már a kormányánál ült és görcsösen szorította kezébe a kereket.

- De... hiszen... én nem tudom... - nyögte kétségbeesetten.

Tovább nem is jutott. Egy-kettő-három, dörrentek el mellette Friede lövései. De aztán a kocsi bolondul ugrott egyet... még egyet... Mint a részeg ember, ide-oda tántorgott... Kranich vadul felkiáltott és meghúzta a kéziféket.

Még kurta, döcögős gurulás következett, azután a kocsi csendesen az oldalára dőlt és felborult.

XIII. fejezet

Friede és Kranich bizonyos fáradság árán sikeresen kikapaszzkodott a kocszi alól. Teljesen sötét volt. Friede zseblámpája egy pillanatra felvillant, azután ismét elaludt.

- Él még, versenyvezető úr? - kérdezte kissé ingerülten.

- Köszönöm kérdését - felelt Kranich s szemmel láthatóan azon igyekezett, hogy úrrá legyen zavarán.

- Még egészen jól szabadultunk. Pár karcolás a kezén és szinte semmi más...

Kranich morgott:

- Igen, igen... Így számítottam ki...

- Természetesen! - morgott Friede is, de dühösen. - De most figyeljen ide. Határozottan tudom, hogy eltaláltam a másik kocsinak mind a két fényszóróját. Feltehető tehát, hogy a váratlan sötétségben azok is valami árokba szaladtak bele. Minthogy nem tudjuk, hogy ellenfeleink közül hányan maradtak sértetlenek, nem szabad világosságot gyujtanunk...

Elhallgatott, mert vagy száz lépésnyi távolságban néhány gyenge fénypont pislogott fel.

- A barátaink vigyázatlanok - suttozta Friede. - Egy... kettő... három fénypont... nem, mégis csak kettő... Legalább két ember sértetlen maradt...

- Azokat leljük! - kiáltott fel Kranich.

- Nem jó - mondta Friede. - Ha nem találjuk el őket az első lövéssel, akkor elrejtőznek és nekünk holnap reggelig itt kell rejtőzködnünk.

- Nekem mindegy. Hagyjuk őket futni, az is jó.

Friede lassan folytatta:

- A fickók távolodnak tőlünk... Úgy látszik, a kocsijuk hasznavehetetlen... lassan mennek, gyalog...

Eltelt néhány perc. A két kis fénypont egyre gyengült és végre teljesen eltűnt.

- Most megkíséreljük - jelentette ki Friede határozottan és meggyújtotta a lámpáját.

Végigvilágított vele a kocsiján és elégedetten állapította meg, hogy csak a szélvédő két üvege tört be, más baj nem történt. Azután a földre világított.

- Krumpliföld! - mondta. - Mióta treníroznak a versenyvezetők krumpliföldeken?

Kranich megint rákezdte:

- Mint már mondtam, mindez...

- ...előre ki volt számítva, igen? Bocsássa meg, hogy egy percig is kételkedtem benne. És most rajta, munkára! Meg kell próbálnunk, hogy a kocsit ismét talpra, azaz a kerekeire állítsuk.

Könnyebben ment, mint Friede gondolta volna. A kocszi nem volt nagyon nehéz és szerencsére a kerekei kissé mélyebben feküdtek a többi részénél.

A volánhoz ismét Friede ült.

- Csak egyre vagyok kíváncsi... - mondta csendesen, de nem magyarázta meg, hogy mire.

Kranich a kocs mellett szaladt, amíg el nem érték az országutat. Az ifjú detektív itt be akart szállni, de Friede egy kissé gyorsított, úgy, hogy a fiatalembernek megint szaladnia kellett.

- De hát engedjen beszállni! - kiáltott fel végre kimerülten és kétségbeesetten. Friede úgy tett, mintha nem is törődne már vele. - Be akarok ülni! Álljon meg! Álljon meg!

A kocs egyszerre tényleg megállt és Friede feszült figyelemmel arcán, ugrott le a kerék mellől. Tíz-húsz lépéssel előrefutott az országút mentén. Kranich egy perc múlva lihegve ott ült mellette.

- Maga... maga... - lihegte.

- Ehhez mit szól? - szakította félbe Friede és lámpájával egy vékony drótra világított rá, amely a föld felett alig egy méter magasságban húzódott keresztül az úton.

Kranich értelmetlen arccal hol Friedere, hol a drótra bámult és egy szót sem szólt.

- Ez egy úgynevezett autócsapda - magyarázta tompán a híres detektív. - Mindjárt gondoltam, hogy még valami vár itt ránk... Nézzen ide: a drótot lazán kötötték ide, amint a kocs eleje megérinti, felfelé csúszik... Megfelelő körülmények között a kocs utasainak a fejét vágja le.

- Disznóság! - kiáltott fel Kranich felháborodottan. - Na, de ilyet! És még, hogy éppen a fejét!...

- Az egész üldözésnek és lövöldözésnek csak az volt a célja, hogy minket idegessé, bizonytalanná tegyen s elvonja figyelmünket az úttestről. Ha maga nem vezette volna a kocsit a krupliföldre, most itt feküdnénk valahol... legalább is súlyos sebekkel.

- Mindez előre ki volt számítva, Friede úr - mondta halkán Kranich és saját maga is valami tiszteletfélét érzett a saját előrelátása felett.

- Micsoda? - kiáltott fel meglepetten Friede. - Csak nem azt akarja nekem bebeszélni, hogy látta a drótot és azért...

- Pedig bizony azért! - jelentette ki Kranich ünnepélyesen. - És maga? Maga még megszidott, igen! És a sötétség oltalma alatt megvetően nézett rám... és engedett a kocs mellett szaladni... igen... az embernek sírhatnakja támad, ha erre gondol...

És Kranich hangja tényleg síróan csengett.

- Na jó! Üljön csak be. Az akadályt meg fogjuk kerülni - kiáltott fel nevetve Friede. - Így, vagy úgy, hála a maga... hm... lélekjelenlétének, életben maradtunk. És... hm... hogy ne sírjon: nem fogom lemérni, hogy milyen messze voltunk a csapdától, amikor maga észrevette a drótot...

S most valami egészen különös dolog történt: Kranich belátta, hogy az adott esetben a hallgatás a legjobb válasz.

És hallgatott.

*

A két detektív félórával később állt meg kocsijával a kereskedelmi tanácsos vidéki háza előtt. Még mielőtt csöngettek volna a kert kapuján, megjelent egy szolga és kinyitotta előttük a kaput. Miután a látogatók az előcsarnokban külsejüket kissé rendbehozták, ugyanaz a szolga előkelően berendezett úriszobába vezette őket, ahol a ház gazdája már várt rájuk.

- Jó estét, Friede úr - köszönt Sommerfield és kérdően nézett Kranichra.

- A segédem - mutatta be Friede. - Ugyanaz a fiatalember, aki eddig Hirschfeld számára dolgozott az ön ügyében.

A kereskedelmi tanácsos kezét nyújtott Friedenek és kurtán bólintott Kranich felé. Ezzel több mint érthetően kifejezte, hogy saját maga és a fiatal „detektívsegéd” között bizonyos korlátokat óhajt felállítani. Azonban nem ismerte Kranichot.

A fiatalember messze előrenyújtott kézzel sietett a házigazda felé.

- Kedves tanácsos úr! Mennyire örülök, hogy végre megismerhettem! - kiáltott fel lelkesen.

Sommerfield jeges képpel nyújtott neki kezét.

- Részemről a szerencse - morogta kurtán.

Kranich kigombolta a kabátját, néhány eredeti vállmozdulatot végzett, két kezét a nadrágzsebébe dugta és vállalkozó szellemmel nézett körül.

- Hiszen itt van még valaki! - kiáltott fel egyszerre.

A szoba egyik sötét sarkában tényleg felemelkedett egy karosszékből egy apró, feketébe öltözött női alak és közelebb tipegett a három férfihoz.

A tanácsos bemutatatta.

- A házvezetőnőm, Eilenburgné.

Kranich szemellátható részvétellel nézett az asszonyra. A nőt tényleg érdemes is volt megnézni. A korát nem lehetett volna egykönnyen meghatározni, miután arcának egyetlen pontja sem mutatta igazi színét. Púderrel, festékekkel, rúzzsal és szemfestékekkel valóságos pazarlást művelhetett rajta. Kranich első pillanatban negyvenötévesre becsülte s ezzel nem is tévedett az asszony hátrányára. Egyetlen szépsége hosszú, sűrű, gesztenyebarna haja volt, amelyet tarkóján kontyba tűzve hordott.

- Nnn... nagyon örrrr... rülök - mondta Eilenburgné.

- Uram Istenem! - kiáltott fel önkéntelenül Kranich.

- Mmmmm... mondott vvvv... valamit? - fordult felé az asszony.

Kranich sóhajtott:

- Sssss... semmit - jelentette ki szomorúan.

Friede gyorsan egy nagy olajfestmény elé lépett s a tanácsos olyan sebesen követte, hogy ez már inkább menekülésnek tűnt fel.

- Eilenburgné - mondta kis idő múlva s a hangja furcsán remegett - kérem, gondoskodjék kávéról.

- Igen, azzzz...zonnal - válaszolt az asszony és kisietett az ajtón.

A tanácsos és Friede valósággal rázkódott a nevetéstől, Kranich ezzel szemben tökéletesen komoly maradt.

Mmmm... mindig így bessssz...szél? - kérdezte aggódva.

- Sajnos, igen - erősítette meg a kereskedelmi tanácsos és kitörölte szeméből a könnyeket. - Már régen kivettem volna a szabad levegőre, de, hogy úgy mondjam, örökölt családi darab. Sajnos, a beszédhibája nem is a legnagyobb hibája: ugyanis tudniuk kell, hogy szerelmes is belém...

Kranich furcsa torzképet vágott.

- A szerelem nem hiba - jelentette ki. - A szerelem felemelő érzés... Nem, igazán nem kellene kinevetni a szegény asszonyt. Mit tehet ő arról, hogy a nagy érzés szikrája meglepte a szívét...

Védőbeszédét Eilenburgné belépése szakította félbe. Az öreg szolga is bejött, kávéfőzőgéppel és mokaeszközzel.

- Nos hát, Friede úr - mondta a házigazda és egyszerre ismét egészen komoly lett - gondolom, ma meg akarja nézni a rettenetes esemény színhelyét?

- Igen, azt is szeretném - mondta kitérően a detektív.

- Én feltétlenül nagy súlyt helyezek rá - vágott Kranich kérdezetlenül a szavába.

A tanácsos a homlokát ráncolta:

- Friede úr talán valami mást tart fontosabbnak! - mondta kedvetlenül.

Kranich makacskodott:

- Akkor ő csak csináljon valami mást. Ami engem illet, én ragaszkodom hozzá, hogy megtekintsem a gyilkosság... izé... az eset színhelyét - javított gyorsan. - Az iratokhoz csatolt fényképek lehetnek még oly tökéletesek... Nem, nem, mindez nem változtat a felfogásomon és elhatározásomon. Megengedi, hogy egyelőre ebben a szobában nézzek kicsit körül?

A nélkül, hogy választ várt volna, feketekávés csészéjével a kezében odalépett a széles, a szoba egész falát elfedő könyvespolchoz.

A tanácsos kissé meglepetten nézett rá, de egy szót sem szólt. Friede viszont úgy tett, mintha Kranich viselkedése teljesen rendben volna. Ők ketten azután nemsokára teljesen elmerültek a „Sommerfield-ügy” megbeszélésébe és jó hosszú idő telt el, amikor egyszerre csak észrevették, hogy egyedül vannak a szobában. Úgy Kranich, mint Eilenburgné eltűnt.

- Furcsa - mondta csendesen a tanácsos. Aztán felállt: - Ha önnek is úgy tetszik, most elvezetem... abba a szobába.

Friede bólintott és szótlanul követte a ház urát néhány nagy helyiségen keresztül, majd végig egy folyosón és le egy keskeny falépcsőn.

- Itt történt - mondta a kereskedelmi tanácsos és kinyitott egy ajtót.

A detektív azonnal észrevette a zár körül a rendőrség pecsétjének maradványait.

- A rendőrség már felszabadította ezt a szobát? - kérdezte. - Úgy látom legalább...

- Igen. De én mindent az eredeti helyén hagytam.

A tanácsos meggyújtotta a villanyt és Friede körülnézett a fülledt levegőjű szobában.

Talán négy méter hosszú és ugyanolyan széles lehetett. Egyetlen ablakát vastag függöny zárta el. A berendezés drága volt: szőnyegek, képek, néhány fali takaró, mind a legjobb ízlésre vallott s mutatta a ház urának vagyonságát.

- Itt feküdt - jelentette ki a tanácsos és néhány krétajelre mutatott a szőnyegen. - Itt volt a feje, itt a lába...

A detektív pár fényképet húzott elő a kabátja belső zsebéből.

- Nem kell fáradnia, tanácsos úr - mondta udvariasan. - Ezek a képek elmondanak nekem mindent, ami szükséges. Önnek sem lehet éppen kellemes, ha el kell mondania minden részletet...

A házigazda látható megkönnyebbüléssel sóhajtott fel.

- A fiam volt - mondta halkán és másfelé nézett.

- Csak egy kérdést szeretnék önnek feltenni - mondta Friede habozva. Aztán gyorsabban folytatta: - Az előbb azt mondta, hogy Eilenburgné olyan örökölt darabja a családnak... Mennyi ideje van már ő a házban?

- Kora gyermekkorra óta, tehát mintegy ötvenhárom éve... De bocsásson meg: talán csak nem Eilenburgnéra gyanakszik?

- Semmiféle határozott gyanúm nincs - felelt Friede nyugodtan... - A kérdést a következő okból tettem fel: az ön fia, Peter, az egész gyilkossági per alatt makacsul tagadta, hogy a gyilkosság napján a barna ruhája lett volna rajta, szóval az a ruha, amit később a tóból halásztak ki s amelyen ugyanannak a mérregnek nyomait lehetett kimutatni, amelyik a testvérét megölte. Peter mindig újra meg újra azt állította, hogy azon a napon a szürke ruhája volt rajta. Ez a ruha feltűnő módon ugyancsak eltűnt, s mind a mai napig nem sikerült megtalálni. Alig hiszem, hogy az esküdtek bűnösnek mondták volna ki, ha Eilenburgné nem vallja egész határozottan, hogy Peter a kritikus napon a barna ruháját hordta s erre esküt is tett...

- Eilenburgné igazán tudhatta - védelmezte a házvezetőnőt a tanácsos - hiszen ő volt az, aki aznap az ebédnél véletlenül egy pohár vörösbort öntött Peter ruhájára.

- Ezt már tudom az iratokból - felelt közömbösen Friede. - A vörösbor nyomait ki is lehetett mutatni a megtalált barna ruhán. Mégis az az érzésem, hogy itt valami nincs rendben. Hiszen Peter azt is vallhatta volna a bíróság előtt, hogy étkezés után váltott ruhát, éppen azért, mert vörösborfolt volt rajta. Ez sokkal valószínűbbnek hangzott volna, mint az, amit ő vallott, hogy már ebédnél is a szürke ruháját viselte. Szerinte csak azért tette le ebéd után a borfoltos kabátot, mert aznap nagyon meleg volt... Hm... És ami a legfontosabb: ön maga először azt vallotta, hogy nem emlékszik rá, milyen ruha volt a fián ebédnél. Később, amikor esküt kellett volna tennie, élt azzal a jogával, hogy megtagadja a vallomást. Erre feltétlenül szükség volt, kérem? Kérem, ne értsen félre: ebben a pontban feltétlenül tisztán kell látnom. Vagy, még határozottabban szólva: meg van győződve arról, hogy a vallomása még jobban terhelte volna Petert?

A tanácsos néhány másodpercig elgondolkozva nézett maga elé.

- Erről meg vagyok győződve - mondta végre. - De ennek ellenére biztosan érzem, hogy Peter ártatlan...

- Amit ön most mondott, tökéletesen elég nekem - szakította félbe Friede határozottan, de nem udvariatlanul.

Csak most nézett körül a szobában. Ez nem is tartott sokáig: még a könyvekkel súlyosan megrakott íróasztalra is csak egy pillantást vetett. Aztán leült egy székre s mintha elfelejtette volna egész környezetét. Szemei ide-oda vándoroltak, de a pillantásuk olyan elmerült, nem-látó volt, hogy a kereskedelmi tanácsos már abban is kételkedett, hogy a detektív egyáltalán lát valamit.

A háziúr végre megunt a dolgot és felment. Amikor félórával később visszajött, a detektívet még ugyanabban a helyzetben, ugyanolyan elmerült, töprengő arccal találta.

- Igazán nem tudom... - mondta - ez az ön Kranichja igazán kissé furcsán viselkedik!...

Friede úgy festett, mintha éppen most ébredt volna fel legmélyebb álmából:

- Hát mit csinált már megint?

- Félig megőrzítette az egész személyzetet, azután felborított egy japán vázát, két szobában letépte a tapétát a falról, ebben a pillanatban pedig éppen egy falat fúr meg... Hogy egyebet ne mondjak, meglehetősen egyéni módszerrel dolgozik...

Friede gyengéden mosolygott:

- Kedves tanácsos úr... hiszen Kranichnak egyáltalán nincsen semmiféle módszere...

A kereskedelmi tanácsos egészen tanácstalannak látszott:

- Micsoda? Nincsen mód-sze-re?

- Nincs bizony - erősítette meg Friede jókedvűen. - De van egyebe, ami egy detektív számára sokkal fontosabb...

- Éspedig?

- Szerencséje van, kedves uram! - felelt Friede egyszerűen.

XIV. fejezet

Robert Bergengrün szobájában négy férfi állt egy ötödik, fiatal férfi holtteste körül. A hatodik - az orvos - a földön térdelt és a lőtt sebeket vizsgálta. Az idegenek halkán, nyomott hangon váltottak néhány szót s arcuk még sötétebb, még komorabb lett, mint volt. És egyszerre fenyegető csend állott be.

Bergengrün, aki az egész idő alatt az ablaknál állt, most lassan megfordult. Határozottan érezte a rendőrségi emberek ellenséges hangulatát, noha azok erősen igyekeztek közömbös arcot vágni.

- Maga a ház gazdája? - kérdezte egyszerre a legidősebb rendőrtisztviselő, egy erőteljes, mozgékony alakú, sűrű, feketehajú férfi.

Bergengrün némán bólintott.

- Bevallja, hogy ezt az embert lelőtte?

- Bevallom - jelentette ki Bergengrün.

- Nyolc lövés - morogta a tisztviselő. Csak megállapításnak szánta, de szemrehányásnak hangzott. - Fejlövés, szívlövés, karlövés...

Intett egyik kollégájának, aki erre elhelyezkedett az egyik kis asztal mellett és papírt teregetett ki maga elé. Ceruzával a kezében várakozásteljesen pillantott feljebbvalójára.

- Legyen szíves, mondja el röviden... a tett lefolyását - fordult a feketehajú rendőrtiszt Bergengrünhez. - Kötelességem arra figyelmeztetni, hogy vallomását a főtárgyaláson ön ellen is fel lehet használni...

Bergengrün bólintott.

- Tudom. A tett elkövetése a lehető legegyszerűbb volt. Beléptem ebbe a szobába és leültem íróasztalomhoz. Ennek a képnek üvegében látom a függöny tükörképét. Észrevettem, hogy a függöny kissé megmozdul. Erre látszólag az öngyújtóm után nyúlok, valóságban előveszem a revolveremet és rálövök a függönyre, nyolcszor. Azután értesítem a rendőrséget. Ez az egész.

Mínta parancsszóra történt volna: az egyik tisztviselő odalépett a függönyhöz, megmozdította, a másik pedig az íróasztalhoz ült és feszült figyelemmel nézte a kép üveglapját...

- Rendben van - mondta röviden.

- Hm... - morgott a bizottság vezetője. - Mit csinált a közben eltelt időben? Miután a lövéseket leadta, addig, amíg meg nem jöttünk?

- Telefonáltam, azután az ablaknál álltam és vártam, hogy megérkezzenek.

A tisztviselő a revolverre mutatott, amely a holttest mellett a földön feküdt.

- Azt állítja, hogy ez a fegyver az áldozat kezében volt? Hogy ezzel fenyegette?

- Semmit sem állítok - válaszolt Bergengrün röviden.

Az egyik ember óvatosan, két ujjal emelte fel a fegyvert a földről és kiment vele.

- Most arra a kérdésre feleljen - kezdte újra a rendőrtiszt - hogy miért lőtte le ezt az embert?

- Mert okom volt arra, hogy életem ellen intézett merénylettől féljek.

- Vagyis: végszükség? Önvédelem? - mondta gyorsan a rendőrtiszt.

- Úgy is nevezhetjük - szólt Bergengrün.

- De hiszen a revolverével sakkban is tarthatta volna, kényszeríthette volna, hogy előjöjjön, kényszeríthette volna, hogy megvárja a rendőrséget...

Bergengrün kurtán felnevetett:

- Ez regény, uraim - mondta hidegen. - Ez film! Olt nagyon szépen mutatna: a gazember fogcsikorgatva lép elő, két kezét görcsösen a feje fölé emeli s közben a lábával keres egy asztalt, amit gyorsan felboríthat. Persze, sikerült volna is neki és akkor életre-halálra küzdve hemperegtünk volna a földön és így tovább és így tovább... És megmondjam azt is, hogy mi történt volna a valóságban, ha rákiáltok: „Fel a kezekkel!” Nos, akkor ő lőtt volna s most az urak az én holttestem mellett törhetnék a fejüket, hogy mi is történt. Önöknek ez mindegy lehet, nekem nem az!

A rendőrtisztviselő kicsit zavartan nézett maga elé és szemmeláthatóan örült, amikor kollégája belépett a revolverrel és valamit a fülébe súgott.

- Ez a revolver az ön fegyvergyűjteményéből származik, uram! - kiáltott fel a feketehajú rendőrtiszt, félreismerhetetlen diadallal a hangjában.

- Könnyen meglehet - válaszolt nyugodtan Bergengrün. - Nyilván lopta.

A rendőrtiszt vállat vont:

- Van egyszerűbb magyarázat is - jelentette ki feltűnő komolysággal. - Tudniillik az, hogy a revolvert egyszerűen maga tette mellé.

Bergengrün csak vállat vont.

A tisztviselők megint tanácskoztak.

Végre a bizottság vezetője szólalt meg:

- Alig hiszem, hogy a letartóztatástól eltekinthetünk - jelentette ki.

- Meg fogja bánni - válaszolta Bergengrün. - Tökéletesen tiszta eset. Önvédelem. Az én lakásomban semmiféle idegen embernek nincs semmi keresnivalója a függöny mögött.

A tisztviselők megint tanácskoztak.

- Le tud tenni biztosítékot? - kérdezte végre a vezetőjük.

- Tetszés szerinti nagyságban.

- És büntetlen előéletű?

- Nem - válaszolt közönyösen Bergengrün. Hat órával ezelőtt bocsátottak ki a fegyházból.

Ez a kijelentés úgy hatott, mint a bomba.

- És... és... mennyi ideig ült... és miért? - dadogta végül a rendőrtiszt.

- Emberölésért, tíz esztendeig - felelt Bergengrün nagyon nyugodtan.

A rendőrtiszt felnevetett:

- Na itt van! Hát nem mondtam mindjárt? Hát, öregem, akkor nincs mit kukoricázni... Míngyárt magunkkal visszük...

Bergengrün szeme két keskeny réssé húzódott össze.

- Megkövetelem, hogy más hangon beszéljen velem - szólt élesen.

A rendőrtiszt bámulva nézett rá:

- Micsoda? Még fel akar ülni a magas lóra? Hat óra előtt még fegyháztöltelék volt és most...

Bergengrün két hosszú lépéssel ott termett előtte és öklével az arca közepébe vágott. Az ember úgy repült neki a dohányzóasztalnak, mint egy labda, felborította s azzal együtt esett le a földre. Nyögve kelt fel és Bergengrünre nézett, akinek két karját már két rendőr fogta.

- Ezért... ezért drágán megfizetsz!... - sziszegte.

Bergengrün már megint egészen nyugodt volt.

- Lehet, de azt hiszem, magának az állásába és a tisztí kardbojtjába kerül - felelt hidegen.

Aztán nem szólt többé egy szót sem. Hallgatva tűrte, hogy kézbilincset tegyenek a csuklójára, hallgatva engedte magát elvezetni. És az egyetlen kijelentés, amit a vizsgálóbíró előtt tett, ez volt:

- Tessék intézkedni, hogy Berlin két legjobb bűnügyi védője jöjjön el hozzám. Azonfelül tessék értesíteni Gerhard Baertel doktort is. Ő védett tíz évvel ezelőtt.

A vizsgálóbíró kénytelen volt a kihallgatást felfüggeszteni.

XV. fejezet

A Burgmüller-család teljes létszámában ült együtt az ebédlőasztalnál. Este nyolc óra volt - a nap legszebb órája François számára, akiben nagyon erős volt a családi ösztön.

- A Sommerfield-ügy egyre nagyobb hullámokat ver - jelentette ki és gondterhesen sóhajtott. Azután újra felvette ujságját és még egyszer, figyelmesen elolvasta az erre vonatkozó részt.

Hertha mélyebben hajtotta le fejét kézimunkája fölé.

- Talált valami újat a rendőrség? - kérdezte könnyedén, noha pontosan elolvasta az estilapot.

- Mindig csak a méregkeverő gyilkosról tudtok beszélni! - szólt közbe Burgmüllerné, egy testes, negyvenéves asszony. - Húzd fel inkább a rádiót, Hertha.

François felnézett az ujságból.

- Először is: a gramofont húzzák fel, nem a rádiót - jelentette ki méltóságteljesen. - És másodszor, nagyon tanulságos dolog, ha az ember mindig tisztában van a nagyvilág legfontosabb eseményeivel. Ez a Sommerfield mégis csak kemény legény - folytatta. - A rendőrség még mindig nem csípte el. Remélem, nem is kerül kézre.

- Ja, ja - sóhajtott Hertha.

- Már te is kezded? - ripakodott rá mérgesen Burgmüller mama. Nem is sejtette, hogy szelíd férjének, Françoisnak, csak úgy, mint szelíd leányának, Herthának, egyformán súlyos okai voltak arra, hogy Sommerfieldnek a legjobbakat kívánják. - Az a fiú gyilkos - tette hozzá szigorúan és az az igazság, hogy levágják a fejét. Hertha, húzd fel a rádiót.

- Először is - kezdte François - a gramofont lehet felhúzni és nem a...

- Minek is van a szekrényünk, ha ti sohasem húzzátok fel? - szakította félbe Burgmüller mama türelmetlenül. - Hertha, húzd már fel!

- Hát jó - adta meg magát François. - Anyádnak, mint mindig, igaza van. Hertha, húzd fel a rádiót.

A fiatal leány engedelmesen felállt és mosolyogva lépett oda a drága készülékhez. Egy darabig türelmesen babrált a különböző csavarokkal és forgatta a kapcsolókat, azzal az egyedüli eredménnyel, hogy a recsegést és kattogást egészen tisztán lehetett hallani. Azután úgy hangzott valami, mintha távoli valcer lenne, valaki egészen hangosan pár szót mondott közben az amerikai vallásos szektákról s végül az egész felett győzedelmeskedett egy új induló.

François újra ujságolvasásba merült, Hertha tovább himzett, Burgmüller mama pedig a legújabb szakácskönyvben lapozgatott.

Az induló végetért. Sok láthatatlan kéz tapsolt, aztán csend támadt.

- Hertha, húzd fel... - kezdte megint az asszony, de a hangszóróból egy mély, érces férfihang szakította félbe.

- A berlini rendőrfőnökség a következő körözőlevelet bocsátotta ki: Név: Peter Sommerfield. Kora: huszonhárom év. Külseje: Magas termet, kék szemek, sötétszőke, kissé hullámos haj, arca síma, bajuszt nem hord. Ruházat: Egy fogházór egyenruhája. E fölött világosbarna, posztóból készült kabátot és sötét-kék kockás sportsapkát visel. Bizonyos, hogy a kabátot és sapkát a szőkevénynek egy szőke fiatal lány szerezte, aki sötét esőköpenyt és fekete

lódenkalapot viselt. Kéri, hogy jelentkezzenek. Célravezető bejelentéseket - a leány személyére vonatkozólag is - minden rendőrőrszoba átvesz.

Egy darabig csend volt. Azután egy másik férfihang egy tangót jelentett be s rögtön a bandonion lágy, behízogató hangjai töltötték be a szobát.

Hertha egyszerre felugrott és elzárta a készüléket.

- Nem tudom hallgatni... most nem... - susogta nagy zavarban.

- Persze, hogy nem! - kiáltott fel mérgesen Burgmüller mama. - Ha ezek a nyomorult gyilkos-históriák az embert még a saját négy fala között sem hagyják békében!

François elgondolkozva csóválgatta a fejét.

- Azt hiszem, mégis elcsípi. Ha már egy leány is van a dologban... A leányok nem tudják csukva tartani a szájukat...

Kinn csöngettek. Hertha kiment, hogy ajtót nyisson. Egy perc múlva visszajött.

- Apus - mondta - valami Kranich úr akar veled beszélni.

François meglepetten nézett fel.

- Nem ismerem... De azért csak vezesd be.

Alig mondta ki ezeket a szavakat, az ajtó már ki is nyílt és egy fiatalember lépett be, barátságosan mosolyogva. Kranich volt. Kalapját és kabátját már letette az előszobában s most kifogástalan sötétkék ruhában, gomblyukában székfűvel állt a meglepett család előtt.

- Bocsássanak meg: nevem Kranich, sikerdús magán-detektív vagyok - így mutatkozott be. Aztán gyorsan az asztalhoz lépett. - Szép kézimunka, Hertha kisasszony. Igazán művészi! Ah! és egy képes szakácskönyv... Nagyszerű! Még hozzá természetes színekben...

- Mondja csak, kérem, - szólt rá François, fejét csóválva - mit keres maga tulajdonképpen itt?

Kranich felszólítást nem várva, felült az asztalra.

- Köszönöm, ne fáradjanak, jól ülök itt - jelentette ki. - Kérem, ne zavartassák magukat. Nálunk odahaza sem volt ez másképp: ha látogató jött, mi sem vonultunk fel borokkal és pezsgőkkel. Nem bizony, egy pohár kávé és néhány szelet kalács - a legjobban az almásrétest szeretem - tökéletesen elegendő volt... Igaz, mit is akartam mondani... Persze, maguknak tökéletesen igazuk volt... Mondhatom, tetszik nekem itt!

Burgmüllerné végre magáhoztért elképedéséből.

- De maga egyáltalában nem tetszik nekem - robbant ki belőle mérgesen. - Mondja el, hogy mit keres nálunk és aztán...

- Mit is akarok?... Na igen, ha már erről van szó: szeretnék kicsit csevegni magukkal erről a Sommerfield-esetről...

- Még csak ez hiányzott! - kiáltott fel Burgmüller mama kétségbeesetten.

- Tudják már, hogy a szökevénynek egy fiatal hölgy volt a segítségére? - folytatta Kranich gondtalanul. - Ilyen könnyelműség! Hiszen ez büntetendő cselekmény! Nos, mindenesetre közölhetem magukkal a legújabb fordulatot is: sikerült megállapítani, hogy ki volt az az ifjú hölgy.

- És?... És?... - kérdezte François feszült figyelemmel.

Hertha halálsápadtan ült a helyén és egy szót sem tudott volna szólni.

- Úgy kell annak a személynek! - jelentette ki az anyja zordonan. - Egy méregkeverő gyilkosnak segíteni!... Legalább elfogta már a rendőrség azt a nőszemélyt?

Kranich nagy szemeket meresztett:

- A rendőrség? Ki beszél a rendőrségről? Én csak azt mondtam: sikerült megállapítani. Nekem, a sikeres magán-detektívnek sikerült!

- Magának? - mondta François, de Kranich szeme már csak Herthát nézte.

- Hogyan... hogyan sikerült megállapítania? - nyögte ki nagynehezen a leány.

- Óh, egészen egyszerűen. Megkérdeztem Peter Sommerfieldet.

- Mi...i...? - kérdezte elbámulva az anya. - Maga beszélt az emberiségnek ezzel a söpredékével?

- Bizony, az emberiségnek ezzel a söpredékével beszéltem - erősítette meg vidáman a fiatal detektív. - Amikor hazamentem, ez a söpredék ott várt rám...

Megint csöngették.

- Egy úr akar veled beszélni - jelentette Hertha egy perc múlva és kis névjegyet nyújtott át.

François látta a „Robinson” név mellett a jólismert kis „v” betűt és színt változtatott.

- Vezesd be a dolgozószobámba - mondta el-elakadó lélekzettel, azután felkelt és kivonszolta magát a szobából.

- Szórakoztasd addig a vendéget, Hertha - mondta az asszony. - Én megfőzöm a kávé.

- Jó erősre tessék főzni, kérem - mondta Kranich, felvidulva.

Az asszony egy megsemmisítő pillantást vetett rá és kisuhogott a szobából. Távollétének idejét Kranich tőle telhetően kihasználta. Úgy beszélt, mint egy könyv.

- Pechje volt, Hertha kisasszony, mondhatom. Az az ember, akinél a kalapot és sapkát vette, véletlenül jó megfigyelőnek bizonyult. Még azt is meglátta, hogy a kabátjának jobb ujján egy világosabb folt van. Sajnos, ezt nemcsak nekem, hanem a rendőrségnek is elmondta. Ezért voltam bátor egy teljesen hasonló köpenyt hozni magammal, csak éppen a folt nélkül. A másikat majd később elviszem magammal, ha nincs ellene kifogása.

- Én... én... - dadogta Hertha zavartan.

- Pszt! Jön a jó, erős kávé! - szakította félbe Kranich.

De még nem az erős kávé volt, csak Burgmüllerné egyedül.

- Nem tudom, mi lehet itt - vélekedett aggodalmasan - de a vendég odabenn úgy kiabál...

- Pillanat! Ezt rögtön meg fogjuk állapítani! - szólt Kranich és felugrott. Mielőtt bárki megakadályozhatta volna, már kinn is volt a folyosón. Egy pillanatig hallgatódzva állt meg az ajtó előtt, amelynek üveglapján fény szűrődött ki.

- A te lányod volt, te nyomorult hülye! - kiabált egy férfihang élesen és fülsértően. - Érted? Hát én majd...

Kranich eleget hallott. Felszakította az ajtót és belépett a szobába. A kis dohányzóasztalnál ült François és vele szemben egy fehérszakállas férfi. Kranich láttán meglepetten hallgatott el.

- Viselkedjék kicsit rendesebben - szólt rá Kranich. - Látszik, hogy rossz gyerekszobája volt, igaz?

Sem François, sem a látogatója nem jutott szóhoz a meglepetéstől az első percben.

- Ki ez a fiatalember? - kérdezte végre a fehérszakállas vendég.

- Detektív vagyok - jelentette ki készségesen a fiatalember - és majd gondoskodom róla, hogy maga...

Most olyasmi történt, amire még Kranich sem volt elkészülve. Az idegen felugrott, mintha csörgőkígyó csípte volna meg.

- Árulás! - kiáltotta. - Ezért megfizetsz, François!

Ezzel elrohant a meglepett Kranich mellett és már kinn is volt a folyosón. Egy perc múlva hallották, amint a ház kapuja becsapódik mögötte.

- Ejnye! - kiáltott fel Kranich. - Bolond ember!

Három lépéssel benn termett az ebédlőben és felkapta a látogató névjegyét. Amint meglátta rajta a kis „v” betűt, egy vagy két pillanatig úgy állt, mintha megmerevedett volna. Friede éppen tegnap magyarázta meg neki ennek a betűnek az értelmét.

- Ő az! Ő az! - ordította Kranich, mint az eszeveszett, kirohant az előszobába, lekapta a fogasról kalapját és kabátját és elrohant, mint akit a fúriák kergetnek.

- Mi lesz most? - suttogta Hertha elfúló lélekzettel s közben kabátjára gondolt, aminek ujján fehér folt van és amit Kranich elfelejtett magával vinni.

- Jaj, Istenem! Elvesztem - nyögött François s arra gondolt, hogy mostantól kezdve minden órában, minden percben méreghalál fenyegeti.

- Bolond emberek! - morogta Burgmüller mama fejcsóválva. Egy percreg mintha eltöprengett volna, aztán kiadta a parancsot: - Hertha! Húzd fel a rádiót!

XVI. fejezet

Peter Sommerfield e közben a külvilágtól teljesen elzárva, ott éldegélt - Kranichhal együtt - annak szobácskájában. A kis szoba nem lett éppen tágasabb azáltal, hogy még egy ágyat állítottak be, de Peter úgy találta, hogy még mindig kellemesebb tartózkodási hely, mint a börtöncella.

Az utóbbi időben Peter ismét nyugodtabbnak érezte magát. Kranich fogadkozásai, hogy az ártatlansága a legrövidebb időn belül ki fog derülni, nem tettek rá valami túlnagy benyomást, nemrég azonban Friede detektív is ott járt nála s ő is ugyanazt erősítgette. Friede - igen, erről a detektívről Peter már sokat hallott. Őt is kereste fel először, amikor szökése után sikerült Berlinbe elvergődni. Csakhogy Friedet nem találta otthon és kisasszonya, Ágnes, aki helyette fogadta, Kranichhoz utasította. Így történt, hogy Peter Kranichnál talált menedéket és ott is maradt, miután Friede a saját lakását nem tartotta egészen biztonságosnak abból a szempontból, hogy nem kelti-e fel a rendőrség érdeklődését. Hiszen köztudomású volt, hogy Friede Sommerfield kereskedelmi tanácsos megbízásából dolgozik Peter ügyében.

Az óra egyet ütött, amikor Kranich hazajött ebédre. Altdorfné, a háziasszony, már megterítette az asztalt és Kranich azonnal helyet foglalt mellette.

- Mi ujság? - kérdezte tőle Peter, miután előzőleg pár szót váltottak a rossz időről.

- Semmi - válaszolt Kranich. - A levelét leadtam és a barátja nem is sokat kérdezősködött, hanem azonnal kipakolt ötszáz márkát.

Tárcájába nyúlt és letett az asztalra öt nagy bankjegyet.

- Remélem, csak nem árulta el, hogy itt lakom magánál? - kérdezte aggodalmasan Peter. Kranichot már ismerte annyira, hogy mindent képes volt róla feltételezni.

- Nem, mert nem is kérdezősködött eziránt. Az a fődolog, hogy megint van pénzünk.

- És egyébként nincsen semmi ujság? - érdeklődött Peter, szokatlanul feszült arckifejezéssel.

- Nem, ma nem történt semmi. De tegnap... mintha elszabadult volna az ördög a pokolból! Éjszaka kettőkor érkeztem haza és mindent el akartam magának mesélni, de úgy hortyogott, mint egy... mint egy...

- Mint egy medve - igyekezett Peter segíteni.

- Nem. Mint egy bizamptakány - fejezte be a mondatot makacsul Kranich.

- Hát az is jó. Tovább, tovább!

- Ma reggel kilenc órakor keltem fel és megint el akartam magának mindent mesélni, de maga megint úgy horkolt, mint egy... mint egy...

- Jó, jó, már tudom: mint egy bizamptakány. Térjen végre a tárgyra!

Kranich megvető tekintettel büntette ezért a közbeszólásért.

- Ma reggel úgy horkolt, mint egy medve. Tudnia kell, hogy nekem nagyon finom érzékem van az árnyalati különbségek iránt. Így hát ma reggel sem mesélhettem el semmit. Pedig hát tegnap mégis az ördög szabadult el láncairól!

Peter türelmetlenül dőlt hátra a székében és nem szólt egy szót sem.

- Nos - mesélte Kranich - tegnap a Burgmüller családnál voltam, kedves emberek. Van bennük valami olyan kedélyes... vonzó... minden szavukban, a bútoraik vonalában...

- Látta a leányt is? - kérdezte Peter tompán.
- Herthát? Hogyne. Nagyon csinos. Egészen oda volt. Egész idő alatt csak engem nézett.
- Most hazudik - jelentette ki nyugodtan Peter.
- Nem - tiltakozott Kranich. - Én sohasem hazudok, legfeljebb nem mondok mindig igazat.
- Tovább! Beszélte vele? Mit mondtak a többiek?

Kranich vállat vont:

- Magát az emberiség söpredékének nevezték...
- Micsoda? - kiáltott fel mérgesen Peter.
- Azt hiszem, ezt az anyja mondta.
- Vagy úgy! Az anyja! És Hertha?... Mit mondott Hertha?
- Semmit. Amikor magáról beszéltem, mozdulatlanul ült és olyan szemeket meresztett rám, mintha én lennék a Mikulás apó.
- Igazán? - Peter hangulata egyszerre megint ragyogó lett. - Igazán?
- Egészen határozottan. De hát hogy tovább mondjam: valamennyien nagyon kedvesek voltak hozzám, azonnal meghívtak, hogy kávézzam velük és elhatározták, hogy különlegesen erősre főzik a kávé. Úgyes kérdésekkel kivették belőlem, hogy az almáskalácsot szeretem a legjobban... Burgmüllerné már éppen neki akart állni a dagasztásnak, amikor... nos, amikor egy műveletlen ember jött, tudja, egy olyan ember... és Burgmüller papával átment az öreg dolgozószobájába és ott kiabálni kezdett. „A te lányod volt, te reménytelen szörnyeteg!” kiabálta, „a te lányod volt, te szegény örült, a te lányod, te...”
- Az ördögbe is! Mit kiabált?
- Azt: „A te lányod segített neki, te marha!” Na, akkor kellett volna engem látnia! Felugrani, a fickót galléron ragadni és a lépcsőn lependeríteni... mindez egy pillanat műve volt! És akkor történt a rettenetes, a borzalmas, a kimondhatatlan...
- Herthával? - kérdezte aggódva Peter.
- Ugyan, kérem! Herthával? Dehogy! Velem! Véletlenül rápillantottam a kellemetlen vendég névjegyére, ami ott hevert az asztalon. És azon a Robinson név mellett egy kis „v” betűt láttam meg. És éppen tegnap magyarázta meg nekünk Friede, hogy az a méregkeverő mindig ezt a jelet írja a névjegyére, amikor...
- Tudom! Tudom! Mesélje hát tovább! - szakította félbe Peter türelmetlenül.
- Nos hát: én a fickó után vettem magam! Addig követtem és kergettem, amíg teljesen ki nem merült. Feladta a hajsztát, autóba ült és elhajtattott. Én egy másik kocsiban utána akartam menni, de egy olyan fiatal fickó feltartóztatott. Lehet, hogy valamelyik cinkosa volt. Rettenetes haragomban...

Kranich elbeszélését most Altdorfné belépése szakította félbe. Nagy tálcán az enivalót hozta. Kranich szeme úgy tapadt egy doboz asztracháni kaviárra, mintha odavarázsolták volna. Még soha életében nem evett asztracháni kaviárt, de báméskodásának, meglepetésének más okai voltak. Azon töprengett: vajjon honnan vette Altdorfné a pénzt. Ha Peter száz márkát fizetett is hetenként ellátásáért, mégis csoda lett volna, ha ebből telik rá, mert hiszen ebből Kranich ötvenet magának tartott meg. Elhatározta, hogy ennek a dolognak a végére jár. Lehet, hogy az asszony az ő háta mögött közvetlenül lépett érintkezésbe Peterrel. Ezt semmiesetre sem volt hajlandó eltérni. Egyelőre azonban nem bánt semmit, csak nagyon ízlett neki a kaviár.

- Elvitte Herthának a köpenyt és elhozta az övét? - kérdezte Peter, amint Altdorfné elhagyta a szobát.

- Természetesen - felelt vakmerően és azonnal Kranich, azután gyorsan más térre terelte át a beszélgetést. Minek ezen a fejét törni? Izgalmában elfelejtkezett Hertha köpenyéről, de hát az nem baj, a leány már tudta, hogy miről van szó és ha arra kerül a sor, tudni fogja, hogy mit kell tennie.

Mindketten hallgatagon ettek egy darabig. A kaviár nagyon ízlett.

- Kítűnő ez a kaviár - mondta Peter elismerően.

- Meglehetős - felelt hanyagul Kranich és kikaparta magának a dobozból a maradék utolsó cseppjét is. - Nem mondom, ettem már jobbat is.

Leves és hús között a detektív egyszerre kiszaladt a konyhába.

- Mondja csak, Altdorfné - kérdezte szigorúan - hogy jutott maga ehhez a kaviárhoz? Mi?...

- Vettem, Kranich úr - felelt az asszony kicsit bizonytalanul. - Egyszer már valami kis örömet szerettem volna maguknak vele szerezni...

- Mennyibe került? - tudakozódott tovább Kranich.

- Három márka ötvenbe - hangzott a meglepő válasz.

- Mi... csoda? - Kranichnak a meglepetéstől tátva maradt a szája.

Altdorfné egyre zavartabb lett:

- Lehet, hogy csak kettő ötvenbe - mondta. - Már nem emlékszem egészen pontosan...

- Ilyen olcsó volt? - kiáltott Kranich. - De hiszen ilyen kaviár nem is létezik!

Az asszony, könnyekkel a szemében, még védekezett:

- Végeladáson vettem, kérem...

Kranichban egyszerre szörnyű gyanú támadt fel. Le kellett ülnie, olyan rosszul lett tőle.

- Altdorfné - mondta és a hangja majdnem sírósan csengett - mindenre kérem, ami szent maga előtt, mondja meg az igazat: honnan való ez a kaviár?

Az asszony köténye csücskével a szeméhez nyúlt:

- Hát ha már úgyis tudja...

- Vallja be! - nyögte Kranich.

- Egy úr hozta - morgott Altdorfné kedvetlenül. - És azt mondta: el ne áruljam, mert ez meglepetés...

Kranich csak a kezével intett, hogy hallgasson és visszatántorgott a szobába.

- Sommerfield - mondta kétségbeesetten - Sommerfield...

- Mi baj? - kérdezte ijedten Peter, mert Kranich sápadt volt, mint a halál.

- Készüljön fel valami rettenetesre, óvatosan és gyengéden - nyögte Kranich. - A kaviár... a kaviár...

- Nos? Mi van a kaviárral?

Kranich összegörnyedve ült le az ágya szélére:

- Meg volt mérgezve - mondta tompán.

*

Tizenöt perc telt el.

Peter és Kranich minden emberileg lehetővé tették, hogy a kaviártól ismét megszabaduljanak, de erőfeszítéseik teljesen eredménytelenek maradtak. Most mindketten mozdulatlanul heverték az ágyukon és sorsukba beletörődve, a mennyezetre bámultak.

Újabb öt perc telt el.

- Sommerfield! - mondta Kranich gyenge hangon.

- Hm... mi az?

- Él még?

- Igen.

Mély csend.

- Én is - jelentette ki végre a detektív.

Újabb kínos, aggodalmas percek teltek el.

- Kranich! - mondta azután halkán Peter.

- Itt vagyok - felelte a haldokló detektív.

- Vajjon hamarosan megjön Altdorfné az orvossal?

Kranich nyögött:

- Nem tudom. Nem vagyok próféta.

Egy perc múlva szomorúan tette hozzá:

- Ma különben is vasárnap van.

- És?

- Ilyenkor egy orvos sincsen odahaza. Mind elmennek ötórai teára.

- Bizony.

Reménytelen hallgatás.

- Érez már valamit, Sommerfield? - kérdezte Kranich furcsa, üres hangon.

- Nem.

- De én... - Kranich majdnem sírt.

- Mit? - kérdezte riadtan Peter.

- A bal lábam...

Peter csak morgott.

És újra hosszú, aggodalmas percek teltek el.

- Sommerfield - vélte aztán Kranich - amelyikünk előbb hal meg, az befogja a másik szemét... vagy nem, éppen megfordítva helyes?

A válasz csak haragos morgás volt.

- Sommerfield - nyöszörgött Kranich - maga már hörög...

- Nem! - felelt vad haraggal Peter.

- Sommerfield...

Peter gorombán félbeszakította:

- Hagyjon legalább békében meghalni!

Kranich dadogott:

- Sommerfieldkém... azt hiszem, én már oszlásnak indulok...

Peter mérgesen felugrott:

- Hát nekem ebből elég! Nagyon lassan ható mérreg lehet ez! Talán még lehet menekvés is!

Kranich nyeldekelt:

- Én meghalok!

- Hát akkor haljon meg csendben. Mire jó ez a folytonos kiabálás?

Kranich végtelenül lágyan felelt:

- Sommerfield, én megbocsátok magának...

Ebben a pillanatban hangos beszélgetés és súlyos lépések zaja hallatszott a folyosóról. Egy perc múlva felszakították az ajtót. Altdorfné, egy idegen ember és Friede bukott be rajta.

- Lenyeltetek valami ellenmérget? - kérdezte Friede, az ijedtségtől sápadtan.

Peter szomorúan csóválta a fejét:

- Nem. Nem is volt kéznél.

Kranich meg sem mozdult. Már halottnak tartotta magát.

- Hála Istennek! - kiáltott fel Friede, aztán belevetette magát egy székbe és úgy elkezdett nevetni, hogy a kacagástól a könnyei is kicsordultak.

- De gyerekek! - nyögte végre. - Gyerekek! Hiszen én küldtem nektek a kaviárt!

Peter felkapta a fejét:

- Maga?... Maga?... Hát hiszen akkor... ez nem is...

Friede vidáman szakította félbe:

- Nincs, nincs, a legkevésbé sincs megmérgezve!

Aztán valamivel komolyabban folytatta:

- Komoly okom van feltételezni, hogy egyszer kísérletet fognak tenni arra, hogy ilyen módon próbáljanak meg titeket megmérgezni, fiúk! Ezt megmondtam Kranichnak is és ő megígérte nekem, hogy nagyon óvatos és elővigyázatos lesz. Én azonban ismerem rettenetes könnyelműségét és egy próbát akartam tenni, hogy tényleg óvatos-e vagy sem, tett-e valami óvintézkedést hasonló esetek meggátolására. Altdorfnének mindenesetre csak este kellett volna a kaviárt felszolgálnia, ezt az én emberem egészen határozottan meghagyta neki és akkor már én is itt lettem volna a közelben.

Kranich szemei lassan kinyíltak. Ugyanilyen lassan fel is ült és némán nyúlt a cigarettásdoboz után.

- Peter Sommerfield! - mondta azután ünnepélyesen. - Az ön viselkedése élete utolsó perceiben egyszerűen szánalmas volt. Még tisztességesen meghalni sem tud!

XVII. fejezet

Két ember ment keresztül a Schlesische Strassen. Az egyik öreg volt, görnyedten tartotta magát és olyan apró, sietős lépésekkel járt, hogy az már futásnak látszott. Ruházata elárulta, hogy a jobb körökhöz tartozik vagy tartozott s ha kabátjának foszladozó, fényes ujját, rojtosodó nadrágját nézte meg az ember, azt is azonnal észre kellett venni, hogy pillanatnyilag nem mehet valami nagyon jól a sora. Kísérője vagy fél fejjel magasabb és legalább harminc esztendővel fiatalabb volt nála, ruhája egyszerű volt, de új, arcvonásai pedig kissé közönségesek.

A két ember megjelenésében nem volt semmi különösen feltűnő. Annál feltűnőbb volt azonban beszélgetésük témája. Bár olyan halkán beszélgettek, hogy aki mellettük elhaladt, legfeljebb egy-két szót kaphatott el belőle, s akkor is csak a közömbösebbek közül.

- Hát a Bergengrün-ügy már megint nem sikerült - morgott az öreg. - Mondhatom, Harry, nagy tetteid napja már leáldozott, úgy látszik.

Harry, a fiatalabbik férfi, egy darabig egyáltalán nem válaszolt.

- Rajtam nem múltott, mester! - mondta aztán halkán, morogva és mogorván. - Sikerült azt az anyagot egészen a börtönbe, sőt egészen Bergengrün celláig eljuttatni. Tovább megyek: benn volt a cellájában. Azért nem lehetek felelős, hogy két teljes napig nem nyúlt hozzá sem ételhez, sem italhoz.

- És most biztosíték ellenében ismét szabadlábra helyezték... A kedvező alkalomnak vége.

Harry mérgesen mondta:

- A világ igazságtalan. Ha egy titkosrendőr képét kékre verem, azért börtön jár... és nem is nagyon kevés. Egy ilyen gazdag fickó letesz tízezer márkát és minden úgy fut, mintha megolajozták volna a kerekeket. És Tommy meggyilkolása?...

Az öregúr mosolygott:

- Tudod, hogy nem volt gyilkosság. Te magad adtad ki Tommynak a parancsot, hogy Bergengrünt intézze el, így vagy amúgy...

Harry leintette. Már néhány perc óta szemmeláthatóan nyugtalan volt. Ismételten körülnézett, máskor pedig elegendő volt, ha csak valamelyik kirakat csillogó üveglakába vetett egy pillantást, hogy megállapíthassa: a túlsó oldalon egész idő alatt követi őket egy fiatalember. A fiatalember teniszruhát hordott, hóna alatt két rakettet cipelt, szájában vastag szivar füstölt és a szeme bátran, vállalkozó kedvvel nézett a világba.

- Követnek minket, mester - mondta Harry halkán, amikor végre teljes bizonyosságot szerzett.

Az öreg megróttá:

- Minek erre szót vesztegetni? Már egy negyedórája észrevettem...

Harry zavarba jött:

- De hiszen ez veszedelmes...

Két évet töltött Dartmoorban és úgy képzelte, hogy a német fegyházak sem lehetnek jelentékenyen kellemesebb intézetek.

Az öregúr teljesen nyugodt maradt:

- Nem olyan veszedelmes a dolog. Már eddig is három rendőr mellett mentünk el. Az a sportfiú egyikre sem nézett rá. Ebből következik, hogy nem tudja, kik vagyunk. Különben már legalább kísérletet tett volna arra, hogy letartóztasson.

- De ha... de ha... mégis megkísérelte volna...

- Akkor vagy megfogott volna minket, vagy nem. Minek töröd ilyesmiken utólag a fejed? Hiszen egyszer úgylis az akasztófán végzed. Mindegy, hogy ma vagy holnap...

Harry mérgesen kijavította:

- Úgy gondolja: az akasztófán végezzük!

Az öreg nevetett:

- Én? Nem, nem! Engem legfeljebb el lehet fogni, de rábizonyítani? Nem, drágám, a gonosztevők között sem lehet soha semmit rábizonyítani arra, aki igazi zseni! Az emberek általában csak a paccerek eseteit ismerik, akiket elfogtak és el is ítélték. A zseniális gonosztevő ezzel szemben lágy, paplanos ágyban fejezi be életét, gyermekeinek és unokáinak szerető, síró körében. Amikor az igazi gonosztevő-zseni meghal, elmúlásáról az ujságok nem a törvényszéki rovatban emlékeznek meg és nem is írnak riportot az akasztásáról, hanem dicsőítő vezércikkek fájlalják a nagy veszteséget, ami halálával az emberiséget érte. Felakasztott zseni nem létezik! Ha mégis megtörtént vele ez a kellemetlenség, akkor, hidd el, nem is volt igazi zseni!

A fiatalabbik férfi vállat vont:

- Hát jól van, mester: elismerem, hogy maga zseni! Én viszont nem vagyok az. Éppen ezért most mindenekelőtt azt szeretném tudni, hogy ettől a fickótól miképpen fogunk megszabadulni. Ha három rendőrrre nem is vetett ügyet, azért a negyediket még mindig segítségül hívhatja.

A másik bólintott:

- Rendben van. A fiatalembert mindenesetre ártalmatlanná fogjuk tenni. Eddig csak azért haboztam, mert nem fenyegetett semmiféle közvetlen veszedelem és mert valósággal mulattatott az a szemtelen nyíltság, amivel az ifjú a nyomunkba szegődött.

Harry javaslatot tett:

- Most befordulunk valami elhagyott, sötét utcába...

- Úgy van.

- Engedjük, hogy a közelünkbe jöjjön...

- Helyes.

- ...és akkor leszúrjuk - fejezte be javaslatát Harry.

Az öreg rosszalóan csóválta a fejét:

- Nem! Ilyesmiről nálam szó sem lehet. Gyűlölök minden erőszakosságot. Vérrel? Képzeld csak el: vérrel... Nem, nem! Nekem csak egy fegyverem van, amely csendes, lágy, nesztelen és biztos. A mérge.

- De hát csak nem mérgezhet meg egy embert a nyílt utcán?!...

Az öreg csendes elégedettséggel nevetett:

- Akkor hát inkább hazaviszem magammal. Ne félj, sok olyan „otthonom” van nekem, amik egyenesen ilyen különleges esetek céljaira szolgálnak.

Beszélgetés közben már be is fordultak egy sötét mellékutcába s egyszerre, mintha adott jelre történt volna, már meg is álltak.

A teniszruhás fiatalember legfeljebb húsz lépésre lehetett tőlük. Amikor meglátta, hogy a másik kettő nem megy tovább, meglepetésében ő is megállt, de azután mégis meggondolta magát és lassan-lassan továbblépkedett.

Az öregúr gúnyosan rászólt:

- Hé, fiatalember! Kicsoda maga és miért jár már régen a nyomunkban?

A fiatalember, Kranich volt, ki más lehetett volna, kedvesen mosolygott:

- Detektív vagyok - válaszolt barátságosan - és magukat figyelem meg.

Ez a nyíltszívűség és őszinteség egy pillanatra még az öregúr szavát is elvette.

- Maga... maga... minket figyel... - ez volt minden, amit végül is ki tudott nyögni.

Kranich igyekezett magát mentetgetni:

- Ezt nem szabad azért rossznéven venniök. Végre is, ez a mesterségem. Ugye, maguk gonosz-tevők? Legalább is, ha az emlékezetem nem csal, úgy tűnik, mintha ennek a fiatalembernek a képét már láttam volna egyszer valami körözőlevélen. S ha fel is akasztja a nagynénikéjét az első almafára... látja, én azért sem haragszom, mert ez meg a maguk mesterségéhez tartozik.

Az öregúr csendes nevetéssel fordult kísérőjéhez:

- Mit szólna ehhez a zöldséghez, Harry?

- Semmit.

Kranich kis noteszt vett elő a zsebéből és gyorsan felírt valamit.

Az öregúr kíváncsian megkérdezte:

- Mit csinál?

Kranich zsebetette a noteszt és teljes nyugalommal válaszolt a kérdésre:

- Csak éppen felírtam magamnak, hogy a fiatalember keresztnéve Harry. Tudniillik kissé feledékeny vagyok...

Harry keze villámgyorsan mozdult a nadrágja hátulsó zsebe felé, de az öregúr szigorú pillantása útközben megállította.

Az öreg édeskés mosollyal fordult a fiatal detektív felé és azt kérdezte:

- Mondja csak, kedves detektív úr, tulajdonképpen meddig akar még minket nyomon követni?

Kranich most is készségesen szolgált felvilágosításokkal:

- Amíg csak haza nem mennek. Tudniillik szeretném megtudni a lakásuk címét is.

Az öreg nevetett:

- Hát ha csak ez az egész... Akkor inkább menjünk együtt, egymás mellett, nem? Sőt, ha akarja, beülhetünk egy autóba is, akkor még jobban meggyorsítjuk a nyomozást... Lehet, hogy esetleg még más dolga is van, ezzel annál hamarabb végez..

Kranich tiltakozott:

- Dehogyan is, időm bőven van...

Aztán meggondolta magát:

- De ha maga fizeti a taxit, akkor persze szívesen ülök bele én is... Ha egyszer sikerül majd megkapnom valami igazi nagy jutalmat, amit valami gonosztevő fejére tűztek ki, tudják, mit csinállok akkor? Autót fogok magamnak venni... Gondolom, a maguk fejére nincsen valami különösebben nagy jutalom kitűzve, mi?

Az öregúr csendesen morgott:

- Ki tudja? Ki tudhatja?

Most már újra egy népesebb utcán jártak és hamarosan találtak is egy szabad taxit. Mindhárman beültek, az öregúr csendesen odasúgott a soffőrnek pár szót és a kocsi elindult. Kranich olyan vidám, jókedvű és gondtalan volt, olyan érdeklődéssel nézegetett ki az ablakon, hogy az öreg elhatározta: valami egészen egyszerű módot választ és úgy végez vele, minél gyorsabban.

Tíz percnyi utazás után a kocsi a Kaiser Friedrich Strasse egyik háromemeletes háza előtt állt meg. Kranich gondosan felírta magának az utcát és a házszámot, rögtön utána azonban, a legnagyobb készséggel fogadta el a meghívást, hogy új ismerőseivel együtt igyék meg egy pohárka likőrt. A három ember élénk beszélgetés közben kapaszkodott fel a második emeletre. Az öregúr kulcsával kinyitotta az ajtót és bevezette vendégeit egy kényelmesen berendezett úriszobába. Kranich azonnal rávetette magát a nagy könyvszekrényre és nem tudott megnyugodni, annyira nagy elragadtatással töltötte el a gazdag választék, amit ott talált.

Csodálkozva kiáltott fel:

- Még japán könyvei is vannak! Volt egyszer egy sógornóm, már úgy értem, hogy házasság révén került a családba, annak volt egy kitömött japán sirálya... De japán könyvek!...

Az öregúr rosszul titkolt türelmetlenséggel intett neki:

- Jöjjön! Igyunk egy pohárral a mesterségbeli sikereinkre.

Kranich odafordult:

- Nagyon szívesen.

Felvett egy poharat a tálcáról, már a szájához emelte, de aztán meggondolta magát és újra letette.

- Az önök egészségére iszom, gonosztevő uraim! - jelentette ki ünnepélyesen.

A két ember szeme szinte megbabonázva függött az ajkán.

- Nos, egészségükre és a jobb időkre!

Ezzel újra ajkához emelte a poharat.

- Nézd csak! - kiáltott fel egyszerre. Újra letette a poharat a tálcára és visszafutott a könyvszekrényhez.

Harry is letette a poharát, a keze reszketett és a hangja is rekedten csengett, amikor azt kérdezte:

- Mi az?

Kranich vidáman kiabált:

- Egy cica! Egy cica van a könyvszekrényen!

Az öregúr erőltetett mosollyal lépett közelebb. Harry követte, de az izgalomtól alig tudott lépni.

Kranich csalódottan mondta:

- Nem angóracica! - s ezzel gyorsan visszalépett az asztalhoz. Teste egy pillanatig eltakarta a másik kettő elől a tálcát a poharakkal.

- Szeretném tudni, honnan kerül ide az az állat - mondta csendesen az öregúr s közben ravaszul mosolygott, mert finom füle halk üvegcsörrenést vett észre.

- Hát... egészségükre! - mondta Kranich és a pohara után nyúlt.

- Egy pillanatra! - szakította félbe mozdulatát az öreg. - Harry, csavard fel a tetővilágítást! Ezek a modern függönyök... az ember nem lát semmit...

Ez ugyan nem volt igaz, de Harry azonnal megértette, hogy miről van szó. Odalépett a kapcsolóhoz, noha a szobában igen jól lehetett látni s a következő pillanatban felkiáltott:

- Au!

- Mi baj?!

- Ez a nyavalyás kapcsoló! Megrázott! Máskor gondoskodjék róla, hogy a kapcsolói rendben legyenek, vagy pedig csavargassa őket saját maga!

Amikor Harry felkiáltott, Kranich önkéntelenül is arrafelé fordult. Ez alatt a pillanat alatt az öreg villámgyorsan kicserélte Harry és Kranich poharát és - ennél a cserénél a legélesebb fül sem hallhatott üvegcsörrenést. Arra viszont jó oka volt, hogy ne a saját poharát cserélje ki Kranichével, mert az övében valamivel több volt az ital s látta, hogy az nem mozdult el eredeti helyéről.

Harry az öregúrra nézett, aki a kérdésre úgy felelt, hogy szemhéját lassan lehúnyta, mintha mondaná: igen!

- Hát akkor: egészségünkre! - kiáltott fel Harry. - Igyunk jövődéli barátságunkra!

Kranich felemelte a poharat:

- Mit bánom én! - nevetett és egy hajtásra leöntötte torkán az italt.

Az üres poharakat mindhárman odaállították az asztalon levő tálcára és egymásra néztek. Az öregúr tekintete egyszerre szúrós, éles, gúnyos lett. Úgylátszik, már nem tartotta szükségesnek, hogy tovább is komédiázzon.

- Tudja, hogy mit ivott most? - kérdezte csendesen.

Kranich gondtalanul vont vállat:

- Nem nagyon ismerem ki magam a különböző likőrmárkák között, de...

Az öregúr nyugodtan intett:

- Nem is arról van szó.

- Hanem?

- A maga poharában a „curare” nevű mérge néhány cseppje volt.

A fiatal detektív nevetett:

- Dehogyan is! Hiszen én az előbb...

Az öregúr befejezte a mondatot:

- Az előbb felcserélte a poharakat, mi? Csakhogy én azután ismét visszacseréltem őket.

Kranich a torkához kapott:

- Mi... mi... micsoda? - dadogta. - És... és... az a... micsoda... az... halálos?

Az öreg elégedetten bólintott:

- Hát... meglehetősen. Legfeljebb pár percig élhet még. Ez a mérég bénítóan hat minden izomra, így a tüdő izmaira is. Így hát nem tud majd többé lélekzetet venni és teljes öntudattal fog meghalni. Fulladásos halál.

Kranich nyöszörgött:

- De hiszen ez pokoli! Ki... kicsoda maga?

- Maga már olyan kurta ideig fog csak élni, hogy még ezt is nyugodtan megmondhatom. Hogy ki vagyok? Én vagyok minden idők legnagyobb mérgekeverője. Általában „a vipera”-nak neveznek.

- Már értem! - kiáltott fel a fiatalember. - Maga a Sommerfield-féle gyilkosság tettese is, mi?

Az öregúr nem minden büszkeség nélkül felelt:

- Igen, az is az én művem volt.

Kranich leült, hátradőlt a székben és nevetni kezdett. Nevetett és nevetése nem akart végetérni.

- Hogy ebből micsoda hecc lesz! - kiáltotta. - Na de ilyen! Mondja, van revolver a zsebében?

A vipera csodálkozva nézett rá:

- Nincs. Én csak méreggel harcolok.

- Remek, remek! És mondja: jól tud legalább bokszolni?

Az öregúr már éppen felelni akart, ki is nyitotta a száját, amikor valami váratlan dolog történt. Harry leesett a székről és üveges szemmel, mozdulatlanul fekvé maradt a földön.

Az öreg az ijedtségtől halálsápadt lett:

- Mi... mi ez? - dadogta.

Kranich vállat vont:

- Mit tudom én? Talán megmérgezte magát, öngyilkos lett. Lehetséges az?

- De hát...

- Mert tudnia kell - folytatta nyugodtan a fiatal detektív -, hogy én az előbb nem cseréltem ki a poharakat! Nem én! Hogyan is tételezhet fel rólam ilyen illetlenséget?

Az öregúr azonnal megértette, hogy mi történt. Mielőtt Kranich egyetlen mozdulatot tehetett volna, az öregúr felborította a dohányzóasztalt, felugrott - és már kinn is volt az ajtón.

Kranich már csak azt hallotta, hogy a kulcs hogyan fordul a zárban.

Bosszankodott, hogy éppen a döntő pillanatban csődöt mondott a gyorsasága. Kelletlenül és kedvetlenül lépett oda a telefonhoz, felhívta Friedet és a következőket mondta neki:

- Friede mester? Mi? Maga az? Hát akkor jöjjön csak gyorsan ide. Mi? Hogy hova? Hát ide... Persze, persze, nem tudja a címet. Hát írja fel: Kaiser Friedrich Strasse 19. Éppen látogatóban vagyok minden idők legnagyobb mérgekeverőjénél. Persze, persze, róla beszélek. A viperánál. Micsoda, nem hisz nekem? Na de ilyen?... De hiszen be is mutatta jelenlétemben, hogy mit tud... Persze: egy halott. A lélekzõizmai nem voltak hajlandók tovább rendesen működni... Hogy kicsoda? Harry a neve, foglalkozása szerint pedig gonosztevő. Szóval mégis jön? Jól van... És még valamit: egy cica is van itt. De nem igazi angóra, nem, nem, biztosan mondhatom, hogy nem igazi...

XVIII. fejezet

Az utóbbi időben estéknént nem uralkodott valami nagyon barátságos hangulat Burgmüllerék családi körében. Hertha hallgatag lett, a kérdésekre egytagú válaszokat adott, legtöbbször némán hajolt a kézimunkája fölé és csak akkor riadt fel, amikor megérezte anyjának helytelenítő pillantását.

Még ennél is furcsábban viselkedett azonban François. Furcsa, vastag könyveket szerzett be, a könyveket azután illetéktelen tekintetek előtt mindig gondosan elzárta íróasztalának fiókjába. De nem ez volt az a körülmény, ami Burgmüller mama szívét aggodalommal töltötte el. Nem - hanem az, hogy öt nap óta François dolgozószobájában öt kis kalitka állt egerekkel és két nagy, patkányokkal. Minden kérdésre, ami ennek a hirtelen keletkezett és furcsa állatszeretnek körülményeire vonatkozott, a derék ember csak titokzatos és kissé aggodalmaskodó mosollyal válaszolt.

- Tedd le a könyvedet, François - mondta az asszony. - Most eszünk.

François összerendezte, de egy szót sem szólt.

Mindhárman beléptek az ebédlőbe és helyet foglaltak a dúsan megterített asztalnál. François a székre tette vastag könyvét és ráült. És most ismét megtörtént az a furcsaság, ami Burgmüller mamát úgy idegesítette és kétségbeejtette. François villát vett a kezébe és így felfegyverkezve kutatóan nézett végig a sokféle hideg ételen. Aztán általános némaság közben elkezdte megrakni a tányérját sonkával, hideg hússal és kolbásszal. Amikor a tányér tökéletesen megtelt, a ház ura még négy darab kenyeret is rakott a tetejébe, hóna alá vette a könyvét, szó nélkül felállt és bement a dolgozószobájába. A két nő a következő pillanatban hallotta, amint a zár csetten és a kulcs fordul.

Burgmüllerné halkán sóhajtott:

- Hertha - mondta szomorúan - én attól félek... én attól félek, hogy...

Hertha is sóhajtott.

- Én is attól félek, mama - vélekedett aggodalmasan.

- Mitől félsz? - szólt rá élesen az anyja.

- Hogy apus szelleme...

- Nos?

- Megszenvetted a változásokat...

Burgmüllerné felpattant:

- Hogyan beszélhetsz ilyen tiszteletlenül apád szelleméről? Nahát, ezek a mai gyerekek...

Ezzel kivette a tányérjára azt az egyetlen darab hideg borjúhúst, amit François otthagytott.

S egyszerre kirobbant belőle:

- Sajnos, úgy van! Hertha, apád megbolondult.

- Rettenetes... Minden olyan rettenetes... - suttogta kétségbeesetten a leány.

Az asszony nagy nyomatékkal jelentette ki:

- És csak ezek a nyavalyás patkányok tehetnek róla! Amióta ezek a bestiák itt vannak a házunkban, az apád teljesen kiugrott a régi bőréből!

Kicsit elhallgatott és gondolkozott. Amikor már eleget gondolkozott, hatalmas hegynyi salátát szedett ki a tányérjára.

- Van egy ötletem, Hertha! - kiáltott fel váratlanul és úgylátszik, tényleg egy ötlet juthatott az eszébe, mert közben még a rágásról is megfeledkezett. - Gyakran hallottam - magyarázta az asszony - hogy lelki zavarokban szenvedőket sikerült valami nagy megrázkódtatással meggyógyítani.

- Erről már én is hallottam... Na és?

- Na látod! Na látod, Hertha! - kiáltott fel az anyja diadalmasan. - Hm... Ennek valahogy össze kell függenie a mániájával... Megvan! Hertha. Megvan! Patkányméreggel megmérgezem a bestiákat!

Hertha szótlánul bámult az anyjára.

- Apa dührohamot fog kapni - vélekedett végül vonakodva.

- Hiszen éppen ezt akarom! - kiáltott fel diadalmasan az asszony. - Idevigyázz: ha apád bejön, te lefoglalod, szórakoztatod és én...

S most teljes részletességgel kifejtette pompás tervét.

Időközben François dolgozószobájában a földön térdelt és nagy figyelemmel nézte, hogyan fogyasztják el az egerek és patkányok ételének egyes részeit, amit próbára adott oda nekik. Időnként mohó és vágyakozó pillantásokat vetett a félig üres tányérra, de bármilyen éhes is volt, még nem mert enni. Előbb még meg kellett várnia, hogy egyik vagy másik állat nem fordul-e fel holtan. Csak azután nyúlhatott az ételhez, nem félve, hogy megmérgezik.

Minden étkezéssel így csinált: az egerek és patkányok ettől az életmódtól láthatóan híztak, ő maga pedig láthatóan soványodott. De ezzel nem törődött.

Amikor elmúlt egy jó félóra és egyik állat sem fordult fel, François hangulata is megjavult. Farkasétvággal vetette rá magát a tányérra és nekilátott a vacsorának.

- Ezt pompásan rendeztem be magamnak - suttozta halkán maga elé. - Bizony, védve vagyok! Hozzám nem tud félni az az átkozott méregkeverő!

Miután befejezte étkezését, íróasztala egyik fiókjából fehér papírba csomagolt és lepecsételt üveget vett elő; meggyőződött róla, hogy a pecsét sértetlen rajta, aztán hatalmasat kortyintott belőle. Amikor azután az üveget a világosság felé tartotta és úgy látta, hogy már nem sok van benne, arra a meggyőződésre jutott, hogy már nem is érdemes újra lepecsételni, hanem inkább azonnal kiitta az egészet.

Az üvegben erős borpárlat volt.

Ilyen körülmények között érthető, hogy amikor újra belépett az ebédlőbe, a legjobb hangulatban volt.

- J... j... jó e... e... estét! Jó es... estét! - énekelte remegős, recsegő kis hangján.

Burgmüller mama keményen rászólt:

- Úgy látom, már megint ittál!

François vágyakozóan tárta szét a karját:

- *Lass mich... lass mich... dein kleiner Trocadero sein!* - énekelte hamisan a népszerű slágert.

Az asszony mérgesen vont vállat:

- Hertha, beszéljess egy kicsit ezzel a - Trocaderóval! Nekem még dolgom van a konyhában.

François letette a könyvét a székre, ismét ráült és kurta lábaival jókedvűen, kalandkeresően harangozni kezdett.

- Én kis Herthám... - mondta.

Aztán egyszerre elkomolyodott. Most jutott eszébe, hogy az este még valami nagyon fontos dolgot akart a leányával megbeszélni. Az alkalom most kedvezőnek látszott: talán eléggé sokáig elmarad az asszony...

- Mondd csak, gyermekem - kezdte, a homlokát ráncolva - ugye, te segítetted azt a fickót, azt a Sommerfieldet, menekülése közben?

Hertha elsápadt.

- Igen, apám - mondta csendesen.

Az öreg lelkesen kiáltott fel:

- Nagyszerű! Én is ezt tettem volna a helyedben...

Ebben a pillanatban jutott eszébe, hogy ennek éppen az ellenkezőjét akarta mondani. Ez lett volna az utolsó kísérlete, hogy megpróbálja békét kötni rettenetes cinkosával.

- Nézd csak, Herthing gyerek - kezdte újra - ilyesmit nem csinál az ember. Sommerfield ugyanis testvérgyilkos, tudod? Megölte a testvérét és így ő testvérgyilkos.

Várakozásteljesen nézett a leányára.

A leány csendesen csak ennyit felelt:

- Ez nincs bebizonyítva.

François felhúzta a szemöldökét:

- Bizonyítva? Mi közünk nekünk a bizonyítékokhoz? Hagyd a fickót! Igazán van annyi derék, tisztességes, kedves fiatalember, akik nem testvérgyilkosok...

A leány ránézett:

- Mondd, apus, mit akarsz tőlem? Mondd csak meg... hiszen látom, hogy nem vagy olyan, mint azelőtt voltál. Van valami bajod? Valami gond nyom? Mondd meg, talán tudok rajtad segíteni...

François örömmel kiáltott fel:

- Hertha! Mindig tudtam, hogy derék gyerek vagy! A magvak, amiket neveléssel vettem el, kalászbá szökkentek benned! Igen, igazad van. Van hozzád egy kérésem.

- Éspedig?

- Ugye, te ismered ennek a Sommerfieldnek a mostani tartózkodási helyét?

- Igen... És?

- Menj el a rendőrségre és jelentsd be nekik...

Leányának szigorú tekintete alatt François elhallgatott.

- Soha! - jelentette ki a leány határozottan. - Peter teljesen ártatlan s ártatlanságát nemsokára be is fogják bizonyítani. Alávaló dolog lenne, ha ismét börtönbe juttatnám.

François síró hangon vágott közbe:

- De Hertha! Agg atyád zuhan így a bajba és szerencsétlenségbe...

- Drága apám, neked olyan aranyszíved van, hogy nem is kérheted tőlem komolyan, hogy áruljam el Petert. És hogyan óvhatna ez meg téged bármiféle szerencsétlenségtől? Ha igazán valami baj fenyeget, akkor szállj szembe vele és harcolj, ahogy férfihez illik...

François hangulata egyszerre megváltozott.

- Igazad van, Hertha! - kiáltotta. Most egyre jobban érezni lehetett nála a szesz hatását. - Harcolni fogok, mint férfihez illik! Óh, ne félt engem! A tigris ereje és bátorsága lakik szívemben, ha arra kerül a sor, hogy...

Burgmüller mama ebben a pillanatban lépett be a szobába és a vad tigris bátorsága meglepően gyorsan csökkenni kezdett. Az asszony sokatmondó pillantást vetett Herthára és ő is leült az asztalhoz.

François rövidesen visszanyerte előbbi jókedvét és a modern táncokról kezdett beszélgetni. Burgmüller mama egészen szokatlan türelemmel hallgatta s csak akkor lett bosszús, amikor férje azt ajánlotta, hogy ki is próbál vele néhány újfajta lépést.

- Most mégy és lefekszel! - jelentette ki határozottan.

A ház ura próbált ellentmondani:

- De hiszen még nem is vagyok fáradt!

Az asszony közben azon törte a fejét, hogyan küldhetné be minden feltűnés nélkül urát dolgozószobájába. Süteményt vett elő a szekrényből és kiment a konyhába, hogy teát készítsen. Ennek az eljárásnak meg is volt a kívánt eredménye: François a sütemény nagyobbik felét a tányéjára rakta és könyvével, a tányérral és a csészével elindult a szobája felé.

- *Lass mich, lass mich... dein kleiner Trocade...*

Abbahagyta, mert véletlenül észrevette feleségének feszülten figyelő tekintetét.

- Mi van? - kérdezte. - Mi bajod?

Az asszony tiltakozott:

- Semmi, semmi.

- Hát akkor ne nézz úgy! - mondta François, megfordult és apró tánclépésekkel kiment a szobából.

Burgmüller mama az izgalomtól rekedten susogott:

- Most, Hertha, most!

A másik szobából vékony, gyenge hangon hallatszott az énekszó:

- *Nur eine Nacht...*

Aztán egy éles sikoltás hallatszott.

Hertha összerezett, de az anyja intett neki, hogy maradjon nyugodtan. Mindketten feszülten füleltek.

- Végük! Végük! - kiabált François. - A méreg! Jaj, a méreg!

Tompa zuhanást hallottak. Hertha felugrott.

- Nem tudom hallgatni! Oda kell mennem hozzá!

De az anyja vasmarokkal fogta meg a csuklóját.

- Bolond! Ennek így kellett történnie!

Még néhány kétségbeesett kiáltást hallottak, azután minden elcsendesedett.

Öt perc múlt el. A két nő még mindig ugyanúgy ült, az anya még mindig fogta leánya csuklóját.

Egyszerre siránkozó hangot hallottak a szomszéd szobából:

- Csak egy napot még, csak egyetlenegy órát!...

Burgmüller mama elégedetten dőlt hátra a karosszékeben:

- Most meggyógyult! - jelentette ki elégedetten.

De Hertha kezébe temette az arcát és kétségbeesetten sírni kezdett.

XIX. fejezet

- olvasta valaha Shakespeare *Cymbeline*-jét? - kérdezte Friede.

Kranich megrázta a fejét:

- Nem, nem vettük át az iskolában.

Friede elnyomta a mosolygását.

- A *Cymbeline* nagyon hasznos olvasmány lehet mindenkinek, aki bűnügyekkel foglalkozik - jelentette ki. - Jól tenné, ha egyszer alkalmilag elolvasná.

Kranich felnézett rajzolásából, amely tulajdonképpen Friede detektívet akarta ábrázolni, de a legalaposabb vizsgálat után is inkább egy borzhoz hasonlított.

- Mi jut eszébe! Shakespeare *Cymbeline*-jét olvasni? Az időm erősen ki van számítva, azonfelül már olvasok is egy könyvet, ami nagyon alkalmas minden detektív számára...

Friede szelíden érdeklődött:

- És mi volna az?

Kranich méltóságteljesen jelentette ki:

- *A sátán kutyája*, írta Conan Doyle.

Friede már kinyitotta a száját, mondani akart valamit... aztán meggondolta magát és csak egy reménytelenséget jelző kézmozdulatot tett.

Negyedóra múlva Kranich felemelte a rajzát. Időközben félreismerhetetlenül egy gyárkémény lett belőle.

- Úgy! - mondta elégedetten. - És most mesélje el nekem, hogy micsoda tanulságos dolgok vannak abban a cimbalomban, vagy mi is a címe...

Friede készséggel mesélt:

- Abban a könyvben megtalálhatja egy mérgekeverő nőnek lélektanilag nagyon érdekes leírását... Mesélni nem érdemes róla, jobb, ha személyesen olvassa el. Ismeri egyébként Zwanzigerné, a híres mérgekeverő esetét?

Kranich egyáltalában nem ismert egyetlen híres bűnesetet sem, kivéve azokat, amelyekben ő maga dolgozott Hirschfeldnél. Minthogy azonban Ágnes éppen ebben a pillanatban lépett be, elhatározta, hogy ügyesen leplezni fogja tudatlanságát.

- Természetesen ismerem - jelentette ki bátran. - Az a nőszemély volt az, aki mindig csak mérget kevert, mérget kevert... az a nő, amint mondtam... Olyat még nem látott a világ... De minek közismert dolgokra sok szót vesztegetni?... Inkább azt mondja meg nekem, hogy mi a véleménye a Sommerfield-ügyről.

Friede elgondolkozott:

- Úgy látszik, Peter dolga elég rosszul áll. Próbálja csak magában felsorolni azokat a tényeket, amelyek végül is elítéléséhez vezettek! Egy hónappal Albert Sommerfield halála előtt a két testvér kölcsönösen egymás javára életbiztosítást kötött egymillió márka értékben. Viszonyaikhoz képest is egészen szokatlanul magas összeg.

- De hiszen ez szól leginkább az ártatlansága mellett! Peter okos fiú, ha tényleg meg akarta volna ölni a testvérét, kétszer is meggondolta volna, mielőtt egy ilyen feltűnően nagy biztosítással gyanússá teszi magát.

- Úgy van. Csakhogy ez nem olyan bizonyíték, ami hatni fog az esküdtekre. Annál kevésbé, mert tömördek olyan esetet ismer a bűnügyek története, amikor más, ugyancsak okos, sőt rendkívül magas képzettségű férfiak és nők magas összegre biztosították hozzátartozóikat s azután rövid idő múlva megölték őket. Ennek ellenére, számomra érthetetlen ez az egész biztosítási ügy és az is marad. Peter annakidején azt vallotta, hogy tulajdonképpen a meggyilkoltól származik az ötlet. Persze, ezt nem lehetett bizonyítani... Továbbá: Albertet curare méreggel ölték meg, tehát ugyanazzal, amivel legutóbb magát akarták láb alól eltenni.

Kranich lelkesen kiáltott közbe:

- De én ugyan alaposan elrontottam a fickók dolgát! Látnia kellett volna, hogyan kezdett el remegni az öreg csirkefogó, amikor az utcán rászóltam. S az öreg azt is bevallotta nekem, hogy ő volt az, aki Albert Sommerfieldet meggyilkolta! Miért nem akarja ezt maga elhinni?

- Szó sincs arról, hogy el ne hinném. Csak éppen az a véleményem, hogy az öreg vallomása nem sokat használ nekünk, amíg ő maga nincsen a kezeink között. Ezzel nem állhatunk a bíróság elé: ez megint csak a „nagy ismeretlenről” szóló história lenne és semmi több... De maradjunk csak Peter eseténél. Peter szekrényében a nyomozás során egy üvegcsét találtak, benne curare méreggel. Ez döntő bizonyíték volt az esküdtek szemében az ő bűnössége mellett. Hm... a valóságban persze ez inkább az ártatlansága mellett volna nyomós bizonyíték.

- Hogy-hogy?

- Mert a legtöbb esetben a méregkeverőnél semmiféle mérget nem lehet felfedezni. Persze, egyszer-egyszer előfordulhat, mint kivétel... de azt, hogy a gyilkosnál még három nappal később meg lehessen találni a gyilkos mérget... nem, kedves Kranich, ezt egészen egyszerűen elképzelhetetlennek tartom.

- Akkor nem történhetett másképp, minthogy valaki más dugta el a mérget Peter szekrényébe.

- Természetesen. És ez a valaki a gyilkos volt, aki a gyanút szántsándékkal Peterre akarta terelni.

- És? És? Kinézett már magának valakit? Egy határozott személyt?

- Ezt is, meg az utóbbi időben előfordult többi gyilkosságokat is nem más követte el, mint Sommerfield házvezetőnője, Eilenburgné.

Kranichból hirtelen kirobant a szó:

- Hát azért ez egy kicsit erős! Az öreg nyikorgó skatulya követte volna el mindezt?... Igazán, ezen nevetnem kell...

- A következőket kell meggondolnia: A méreggel való gyilkolás tulajdonképpen és alapvetően női dolog. A férfi ősidőktől kezdve inkább a kést vagy a lőfegyvert választotta. Az asszony ezzel szemben mindig a nesztelen, alattomos mérget részesítette előnyben. Ennek oka bizonyos fokig abban is rejlik, hogy minden méreggel történő gyilkossághoz nem kis mértékű színészi tehetség is kell! Férfiember ezt nem nagyon szokta szeretni... a nő ezzel szemben úgysis szinte mindig színházat játszik, ha nem tudatosan, akkor tudattalanul. Egy megbízható statisztika szerint minden hat gyilkosság tette közül öt a férfi és csak egy a nő. A méreggyilkosságoknál azonban a nők számaránya pontosan ötven százalék.

Kranich még nem volt egészen meggyőzve:

- Mégis, azért...

Friede intett és félbeszakította:

- Engedje, hogy befejezzem! Minthogy nagyon valószínűnek látszott, hogy a tettes Alberttel egy házban lakott, gyanúm már az első pillanatban, éppen az előbb említett okoknál fogva, Eilenburgnéra terelődött. Különösen megerősített még ebben a feltevésemben a Zwanzigerné-féle eset, amit egyébként maga is ismer, még pedig egészen pontosan. Ez a Zwanzigerné is mestere volt annak, hogyan leplezze, amit tett, sőt ebben még messze felül is múlta a mi Eilenburgnékat. És szentimentális nő is volt: fiatalkorában Emilia Galottiért rajongott és Werther keserveit olvasta...

Kranich megint nem tudott hallgatni.

- Ejha! - kiáltott fel viharosan. - Amikor átkutattam Eilenburgné szobáját, a hálószekrényén egy könyvet láttam. Mit gondol, mi volt? Éppen Werther keservei...

Friede kissé meglepetten húzta fel a szemöldökét, de egy szót sem szólt.

- Mindez persze maradjon a legmélyebb titok - mondta, vagy inkább kérdezte Kranich.

- De miért? - vont vállat a főnöke. - Az asszony egészen nyugodtan megtudhatja, hogy átláttam a játékain. Egyelőre még hiányzik minden bizonyítékom. Ez a nő pedig nem fog bizonyítékokat szolgáltatni mindaddig, amíg ilyen biztos a dolgában, mint most. Csak ha nyugtalanná válik és aggodalmaskodni kezd, lehet reményem arra, hogy valami oktan dolgot cselekszik és ezáltal esetleg elárulja magát.

Kranich rendkívül határozottan jelentette ki:

- Én majd elintézem!

Friede figyelmeztetően emelte fel a kezét:

- De legyen nagyon óvatos! Egyetlen apró túsúrás tökéletesen elegendő... és maga már csak törvénytörési hulladék, semmi egyéb...

- A fene egye meg... hát persze! Igaza van! De hát majd megmutatom neki! Három lépésnél nem engedem közelebb magamhoz.

Friede tovább beszélt:

- Ez az Eilenburgné naplót vezet. Azt nem is merem remélni, hogy ebbe a könyvecskébe beírta, mit tett és feljegyezte egyes eseteit, de mégis azt remélem, hogy ha csak egyetlen bejegyzés volna a kezünkben a gyilkosság napjáról, már ezzel is be tudnók bizonyítani Peter ártatlanságát. De hát hogyan akar hozzáférni ehhez a naplóhoz? Amint az asszony észreveszi, hogy azt akarjuk megszerezni, azonnal meg fogja semmisíteni...

Kranich felugrott és türelmetlenül járkált fel-alá a szobában.

- Tudja mit? - kiáltott fel egyszerre és megállt az ajtó mellett. - Most tíz perc hiányzik tizenkét órához. Két óra múlva, tehát pontosan tíz perccel két óra előtt, elhozom önnek vagy azt a bizonyos bejegyzést, vagy pedig magát az egész naplót...

Friede figyelmeztette a lelkes ifjút:

- Vigyázzon! Ne vállaljon túlsokat magára!

Kranich már le is kapta a fogasról a kalapját:

- Ugyan kérem! Ez a feladat olyan, mintha egyenesen nekem találták volna ki! Várjon itt rám!

S ezzel már ki is rohant az ajtón.

Ágnes aggódó arcot vágott.

- Most talán a halálba küldte!... - mondta őszinte szemrehányással.

De Friede csak mosolygott:

- Hagyja csak! Rábízhatjuk. Fogadni mernék, hogy két óra múlva épségben és egészségben itt lesz. És arra is fogadni mernék, hogy a naplót is elhozza magával.

XX. fejezet

Attól a pillanattól kezdve, amikor Burgmüller mama kijelentette: „Most meggyógyul!” - már két és fél óra telt el.

François sóhajtva emelkedett fel a karosszékből. Két és fél órán át sötéten, gyászosan meredt maga elé, két és fél órán át várta a halált. És a halál nem jelentkezett. Ez csoda volt, hiszen minden patkány és egér, amellyel vacsoráját megosztotta, már régen kimúlt...

Most hát az a feladat várt reá, hogy újra elhelyezkedjék abban az életben, amelyet, bizonyos értelemben, már elveszített... François belátta, hogy a dolog nem mehet így tovább... Ha a halál ma megkímélte, legközelebb esetleg másképpen történik... És François elhatározta, hogy messzi utazásra indul.

Szomorúan keresgélte össze a holmiját és egy kis börtáskát húzott elő a szekrénye mélyéről. Mit is visz tulajdonképpen magával az ember egy ilyen messzi útra? François nem tudta, mert még soha életében nem utazott így, cél nélkül, messzire. Így hát a következőket rakta be a kis táskába: egy fogkefét, egy hálópizsamát, három pár harisnyát és két inget. A legtöbb helyet úgyszintén a könyvei foglalták el, amelyek a mérgek jelenlétének kimutatásáról szólnak.

Vizsgálódó szemmel nézett körül. A kofferben volt még egy kis hely. Így hát levette az íróasztalról feleségének és Hertha leányának fényképét s ezeket is elcsomagolta. Megmagyarázhatatlan okokból bedugta a holmija közé még a nagy kristályhamutartót is.

Miután mindez megtörtént, elhozta magának az előszobából kissé kurtára sikerült felöltőjét, amely a sok használatban meg is kopott, meg régimódi kalapját s óvatos léptekkel kilopódzott a folyosóra. Hallgatódzva állt meg két ajtó előtt. Jobbról Hertha szobája volt, balfelől Burgmüller mama aludt. Óh, egyikük sem sejtette, hogy François most örök időre búcsúzik tőlük. Töprengett, hogy adjon-e szeretteinek álmukban egy csókot a homlokukra, mert valami bizonytalan sejtélem élt benne, hogy hasonló esetekben ez a szokás, de azután felébredt benne az a félelem, hogy közben esetleg felébredhetnek őket és így megelégedett azzal, hogy mind a két ajtó felé csak a kezével dobott csókot. Most aztán lábujjhegyen és majdnem sírva a ház kapujához szaladt, gyorsan kinyitotta, kilépett az utcára s a kaput gyorsan újra bezárta maga mögött.

Pár perccel később még mindig ott állt az utcán és fájó szívvel bámult fel lakásának sötét ablakaira. Nem, nem - visszamenni nem lehet többé. Hiszen odafenn a halál leselkedik reá...

Kezét csendesen végighúzta a szeme alatt és lassan megfordult. Egyszerre bénító ijedtség futott át a testén. Alig húsz lépésnyire tőle egy fiatalember állt és őt figyelte. Ki lehetett ez a fiú? Biztos, hogy ellenségeinek egyike, aki szintén az ő, François életére tör...

Már meg is akart fordulni, hogy az ellenkező irányban elszaladjon, amikor a fiatalember megindult és lassú léptekkel odaballagott hozzá.

- Jó estét, Burgmüller úr - mondta barátságosan és François azonnal emlékezett rá, hogy ezt a hangot már hallotta valahol.

- Jó estét... - dadogta zavartan. - Jó estét, izé úr... persze, ismerem magát... csak éppen nem jut eszembe...

A fiatalember gondtalanul vállat vont:

- Ez a rossz világítás az oka - mondta nyugodtan. - Különböznél azonnal felismert volna. Hiszen nemrég meghívott vendég voltam maguknál, emlékszik? Akkor, amikor az a méregkeverő is ott volt, akit én sajátkezűleg dobtam ki...

François egyszerre egészen pontosan tudta, hogy ki áll előtte. Hiszen ez a fiatalember volt felelős egész mostani szerencsétlenségéért.

- Pelikán úr, ugye? - mondta nyomott kedvvel.

Az ifjú kijavította:

- Nem egészen. Kranich, szolgálatára. Úgy látom, Burgmüller úr, ön egy kis kéjutazásra indul, igaz? - tette hozzá és egy pillantást vetett a kis táskára.

- Igen, igen... Tudja, egy kis utazás sohasem árthat... - morgott François szórakozottan. Még mindig nem volt egészen tisztában azzal, hogy ez a Kranich az ellenségei közé tartozik-e vagy sem.

Nagyon óvatosan érdeklődni kezdett:

- Hogy kerül errefelé ilyen késői időben?

- Én? Vagy úgy... Tudja, még el kellett intéznem valamit s közben éppen erre vitt el az utam... Még ma éjszaka le kell foglalnom egy híres méregkeverő naplóját... Tudja, egy olyan igazi, teljesen elvetemült nőszemélyről van szó... Az ő lelkiismeretét terheli Albert Sommerfield halála is... De mondja csak, miért ácsorgunk itt az utcán? Mehetnénk együtt is egy darabot...

François engedelmesen követte a fiatal detektívet. Töprengve nézett maga elé. Végre nem tudott tovább uralkodni magán és a kíváncsiságán:

- Azt mondta, hogy egy méregkeverő ölte meg Albert Sommerfieldet? Hát az illető nem férfi? Hiszen maga a saját szemével látta nálam...

Kranich részvétellel csóválta meg a fejét:

- Mondja, olvasta maga *Cymbeline*-t Shakespearétól?

François meglepetten pillantott fel:

- Nem.

- Akkor, természetesen, nem csoda, hogy maga még mindig azt a férfit gyanúsítja.

François zavartan érdeklődött:

- Hát mi van abban a *Cymbeline*-ben benne?

- Óh, egy egész sereg dolog... De mi haszna, ha most mindezt el is mesélem magának? Nem, a *Cymbeline*-t mindenkinek saját magának kell elolvasni... Mondja egyébként: ismeri maga Zwanzigernének, a híres méregkeverőnek esetét? Nem? Azt sem? Látja, az is éppen ilyen alávaló személy volt... Werther keserveit olvasta s közben mérges italokat kotyvasztott... Ilyen durvaság! Mondja csak, egyébként hova utazik?

- Az még nem biztos - hangzott a révedező válasz. - Szóval magának az a véleménye, hogy nem az az ember a méregkeverő?

Kranich nagy határozottsággal felelt:

- Méregkeverő ő is, az biztos. De ő csak annak a nőnek egyik alárendeltje... De bocsásson meg: most már vár a munkám... Hát a viszontlátásra és jó utat kívánok.

François megkönnyebbülten lélekzett fel, amikor Kranich végre magára hagyta. Így hát ellenségei nem fedezték még fel a szökését... Nem üldözi senki... De aztán egyszerre megint az jutott eszébe, amit most hallott: egy asszony követte volna el mindezeket a méreggyilkosságokat? Viszont ő egészen határozottan és pontosan tudta, hogy... Nem, ez nem lehetett igaz!

Félve és óvatosan nézegetett körül François. Nem őt figyelte vajjon az az ember ott? Nem, már tovább is ment... Tévedés volt. Ennek ellenére annyira megijedt szegény François, hogy szaladni kezdett.

Öt perc múlva csodálkozva pillantott fel egy kis szálloda rosszul megvilágított cégtáblájára. Kis habozás, azután belépett. Fritz Müllersburg néven írta be magát a vendégekönyvbe és követett egy boyt, aki állandóan szipogott, egy kis szobába, amely szerényen volt berendezve és a negyedik emeleten feküdt. Amikor egyedül maradt, kicsomagolta szerényke holmiját, kitette a bicegőlábú asztalra a kristályhamutartót és szeretteinek képeit, az ágyra pedig odaterítette a tarka hálópizsamát.

- Hát aztán itt találjon meg engem valaki! - suttogta elégedetten maga elé és fázékonyan burkolódzott bele vékony kabátkájába.

François hosszú utazása ezzel végetért.

XXI. fejezet

Ha valaha volt olyan ember, akiről teljes joggal el lehetett mondani, hogy céljai követésében fejje ment a falnak, akkor ez az ember kétségtelenül Kranich volt. Igazán sok lehetőség kínálkozott neki, ahogyan Eilenburgné naplóját megszerezte, ő azonban természetesen azt választotta, amelyik a legközelebb feküdt és a legveszedelmesebb volt. Átmászott a kereskedelmi tanácsos kertjének vaskerítésén, azután fel egy fára s onnan az elsőemeleti erkélyre ugrott át. Itt azután betörte az erkélyajtó egyik üvegét, bedugta a kezét és visszahúzta a reteszt. Amikor benn volt a szobában, összehúzta a függönyöket és világozást gyújtott.

Úgy, amint várta és sejtette, a kereskedelmi tanácsos villájának zeneszobájában volt. Az egyik sarokban hatalmas zongora állt, a falon mindenféle hangszerek függtek, a szembenlévő fal viszont mindenféle szokatlan fegyverrel volt teleaggatva, régi törökkel, pisztolyokkal és revolverekkel. Kranich egy régi katonai revolvért vett magához, óvatosságból megnézte, hogy töltve van-e s amikor úgy találta, hogy igen, kiszedte és a zsebébe dugta a golyókat. Egy pillanatig még kutatóan nézett körül, azután felugrott az egyik heverőre a szembenlévő falnál, kinyújtózott és leemelt egy gitárt. De nem a gitár volt az, amit keresett: csak a fekete szalagot tépte le róla és... feliratával, amely egy híres Schubert-dalt idézett: „Das Wandern ist des Müllers Lust”, befelé fordítva... az arcára kötötte fel. Amikor most a tükörbe pillantott, elégedetten állapította meg, hogy arca és keze a famászókaland következtében annyira véres, sérült és annyira tele van karcolásokkal, arcának a fekete szalag olyan kalandos kifejezést kölcsönöz, hogy a saját édesanyja sem ismerné meg, hanem szintén veszedelmes banditának tartaná.

Amikor így fel volt már szerelve, ismét kilépett az erkélyre, átmászott a korláton és nagy óvatossággal, a falhoz tapadva és egy kiugró peremet felhasználva, a második ablakig tapogatózkodott. Határozottan emlékezett rá, hogy jó helyen jár. Nagy meglepetésére az ablak nem volt zárva, csak betámasztva, így hát minden nagyobb nehézség nélkül jutott be Eilenburgné hálószobájába.

Néhány hosszú pillanatig mozdulatlanul állt és az alvó asszony szabályos lélekzetvételét figyelte. Azután csendesén betette az ablakot, összehúzta a függönyöket és gyufát gyújtott. Az alvó nő nyugtalanul hánykolódni kezdett ágyában. Úgy látszik, a gyufa sercegése és a fellobbanó láng félig felébresztette.

Kranich azonnal eloltotta a gyufát és a sötétben tapogatózkodott tovább. E közben túlságosan közel kerülhetett a mosdóasztalhoz, mert valami tompa zajjal esett le és hangos csörrenéssel ért földet.

- Ezt biztosan meghallotta - állapította meg magában Kranich és megállt. Várta a bekövetkező eseményeket.

Az ágy felől aggódó nyögés hallatszott s rögtön rá egy reszkető női hang azt mondta:

- Sz... sz... szent M... M... Márkus!

Kranich azonnal megnyugtatta:

- Semmi baj! Nem Szent Márkus vagyok!

Közben már az ágyig tapogatózkodott előre és meggyújtotta a hálószekrényen álló lámpát.

A magasra vetett ágyban egy egészen fehérbe burkolt női alak ült. Még a fejét is fehér csipkefőkötőcske takarta s a kis főkötő alól kíváncsian kandikált ki néhány göndörített fürt. A nő arca annyira be volt kenve vastag krémmel, hogy Kranich alig ismerte fel benne Eilenburgnét.

- K... k... kicsoda mmm... m... maga? - nyögött az asszony.

Kranich egész hosszában fenyegetően kiegyenesedett és előre tartotta a nagy, régi katonai revolvert:

- Spanyol tengeri rabló vagyok - jelentette ki rendkívül méltóságteljesen.

A nő erre kiabálni kezdett.

- Maradjon csendben! - sziszegett Kranich felháborodottan.

Egy pillanatig gondolkozott, azután eszébe jutott egy szép mondat, kedvenc gyermekkori olvasmányaiból, a kalózzregényekből s így szólt:

- Hallgass, vagy darabokra vagdallak!

Bármilyen furcsa is: ez a rettenetes fenyegetés teljesen eltévesztette a hatását. Eilenburgné csak még hangosabban visított.

Kranich komoly zavarban volt. Ez a sikoltozás nem illett bele abba a programba, amit magának jóelőre megállapított. Lehet, hogy egy másik rabló vagy egy másik detektív hasonló helyzetben egyszerűen befogta volna a visító nő száját, de Kranichtól annyira távol állt minden erőszakos szándék, hogy ez a gondolat egyszerűen eszébe sem jutott.

Egyszerre viszont egészen más jutott az eszébe.

- Jól van - mondta csendesén. - Kiabáljon csak, Eilenburgné, kiabáljon csak. Akkor mindjárt itt lesz a kereskedelmi tanácsos úr. És biztosan nagyon fog örülni, ha meglátja a zsírral bekent arcát és azokat a csábító, papírba tekergetett kis loknikat. Ha... ha... ha! És itt van a hamis haja is, az asztalkán!

Kranich felvette a hálószekrényről a hosszú, gesztenyebarna copfot és csodáló elismeréssel nézegette.

- Pompás dolog ez - jelentette ki. - Olyan puha, mint a selyem!...

Eilenburgné egyszerre olyan néma lett, mint a hal.

Ekkor azonban már újabb veszedelem fenyegetett. Az ajtón hangosan kopogtattak és Sommerfield aggódó hangja szólalt meg:

- Mi a baj, Eilenburgné asszony? Nyissa ki az ajtót! Nyissa hát ki!

Az asszony torkaszakadtából és tüdejének minden erejével kiabált:

- S... s... segítség! R... r... rablók!

Kranich vállat vont:

- Hát nekem így is jó! - mondta és vállalkozó kedvvel lengetni kezdte a hosszú copfot.

- A... adja azt i... i... ide! - nyöszörgött a nő.

A fiatalember mosolygott:

- Eszemben sincs. Ezt ajándékba fogom adni a kereskedelmi tanácsos úrnak. Hadd legyen neki is valami öröme.

Az ajtót hevesen rázták, ez szakította félbe Kranich mondatát.

Eilenburgné halkán nyöszörgött:

- Hát mit csináljak?

A detektív ugyancsak halkán, jó tanáccsal sietett segítségére:

- Mondja azt, hogy rossz álma volt!

Az asszony csak egy kurta pillanatig habozott még, azután győzött a hiúsága.

Most rövid beszélgetés és magyarázkodás kezdődött, aminek végeztével a kereskedelmi tanácsos megnyugodva vonult vissza.

Kranich megvakarta a fejét:

- Remélem, nem fog most eszébe jutni, hogy zongorázni volna kedve... Gondolom, a betört ablak, a hiányzó revolver, meg a letépett gitárszalag mégis csak feltűnne neki...

- De hh... hh... hát mit a... a... akar tőlem? - dadogta az asszony.

Majd egyszerre felkiáltott:

- Hiszen maga Ke... Ke... Ke... Kranich!

A fiatalember kedvetlenül vont vállat:

- Hát bizony... én Ke... Ke... Ke... Kranich vagyok.

Eilenburgnének visszatért a bátorsága:

- Hát mit akar? - kérdezte.

A detektív leoldotta arcáról a gitár fekete szalagját.

- Csak meg akartam kérdezni, hogy tulajdonképpen miért mérgezte meg Albert Sommerfieldet? - jelentette ki a legnagyobb lelkinyugalommal.

Eilenburgnének elállt a lélekzete:

- Én? - dadogta. - Én?

- Maga, maga. S ha akarja, meg is mondom, hogy miért tette: el akarta távolítani az útból mind a két fiút, hogy ne álljanak tovább is az öreg Sommerfielddel való házasságának útjába.

A megvádolt nő felháborodottan tiltakozott:

- N... nem találok szá... szá... szavakat! H... h... hogyan jut erre a k... k... képtelen öt... öt... ötlethez?

Kranich rögtön készen állt a magyarázattal:

- Tudnia kell ugyanis, hogy elloptam a naplóját. És abban az volt benne, hogy...

Esetlen csel volt, de Kranich nem tudott másfélét alkalmazni. Ebben az esetben viszont teljesen elérte a célját.

Eilenburgné ijedten fordult meg ágyában és a matraca alatt kezdett keresgélni. Egy perc múlva vörös bőrbe kötött kis könyvecskét tartott a kezében és megkönnyebbülten sóhajtott fel.

- Ha... hazudott! - kiáltott fel haragosan.

Kranich tiltakozott:

- Igazat mondtam, csak túl korán. A naplóját ugyanis most fogom ellopni.

Mielőtt az asszony még felfoghatta volna szavainak értelmét, Kranich keze már villámgyorsan kinyúlt és elragadta tőle a könyvet.

Eilenburgné remegett a haragtól:

- Se... segítségért kiáltok! - sziszegte. - Mo... most már minden mi... mindegy ne... nekem!

Kranich megigazította a kis lámpát, hogy jobban lásson és lapozgatni kezdett a könyvben.

- „Óh, mennyire szeretem!” - olvasta fel hangosan. - „Micsoda kín! Mindig olyan közel lenni hozzá és soha nem hallani egyetlen gyengéd szavát! Soha nem...” Butaság. Tovább.

Átlapozott néhány oldalt.

- „Ha sejtené” - olvasta patétikusan - „ha sejtené, lelkemben mennyire az övé vagyok! A szívem vérét tudnám ontani érte!...” Azt a mindenét! Ez aztán a szenvedély! Kedves Eilenburgné asszony! Hívja hát a kereskedelmi tanácsost! Biztosan nagyon fog örülni, ha elolvassa ezt a dolgot a maga szíve vérével!... Ah! És itt van az a bizonyos feljegyzés...

Kranich kitépett néhány lapot a könyvből és zsebredugta.

- Így. Szíve vérenek további ömlengéseit megtarthatja.

Letette a könyvet a hálószekrényre.

- És most...

Ebben a pillanatban megsörrent egy ablaktábla és a függöny megmozdult.

Kranich azonnal a földre dobta a hálószekrényen álló lámpát. Maga is lehasalt.

Szuroksötétség vette körül. Eilenburgné annyira halálra rémült, hogy kiáltani is elfelejtett. És a riasztó csendben kétszer, háromszor is valami furcsa zúgást hallottak az ablak felől s rögtön rá, szinte szünet nélkül, egy halk, kopogó hangot.

Kranich az ablak keretében tisztán látta egy emberi alak körvonalait. Nem tudta pontosan, hogy mi történik, de érezte, hogy ez csak valami rettenetes lehet. És a fiatal detektív életében először sajnálta, hogy nincsen töltött revolver a zsebében.

A sötét alak egyszerre eltűnt az ablak keretéből s ugyanakkor megszűnt a zúgás, a kopogás is. Kranich még mindig nem mert moccanni, mert cselvetéstől félt. Kínos percek teltek így el. Csak az ágy felől hallatszott nyögés és szuszogás, más hang nem törte meg az éjszaka csendjét.

Kranich végre felállt, meggyújtotta a tetővilágítást és azonnal abba a sarokba ugrott, ahol az ablakból nem lehetett őt látni. Csak azután nézett körül a szobában.

- Ez a maga cinkosainak munkája - mondta végre csendesen, komolyan és arra a négy kis, alig tizenöt centiméter hosszú nyílra mutatott, amelyek a falba fúródtak, közvetlenül amellet a hely mellett, ahol még az előbb ő ült. - Mérgezett nyilak! Ilyen orcátlanság!

Eilenburgné megrettenve nézett a furcsa nyilakra. Aztán öreg arca rettenetes torzképpé torzult és elkezdett ordítani, mint az eszeveszett.

Kranich halkán maga elé morogta:

- Ez ellen nem használ már sem a copf, sem a napló...

És saját maga nyitotta ki a szoba ajtaját.

XXII. fejezet

Az óra ütött.

Friede egy folyóirat olvasása közben elbóbiskolt. Ágnes, aki jobban aggódott Kranichért, egyik cigarettáról a másikra gyújtott és minden öt percben ideges pillantást vetett az órára.

Félháromkor Friede felnyitotta a szemét.

- Ejnye, ilyen késő van már? - mondta csodálkozva. - És Kranich még nincs itt?

Ágnes ijedten nézett rá:

- A két óra már régen elmúlt... Biztosan valami rettenetes dolog történt... Oda kellene magának is menni, Friede úr...

A detektív ásított.

- Várjunk még egy félórát - felelte nyugodtan.

Egy percre hallgatott, aztán egyszerre azt kérdezte:

- Úgy látom, Ágnes kisasszony, maga nagyon kedveli ezt a fiatalembert, mi?

- Hogy jut eszébe? - kérdezte ingerülten a leány.

Friede nem törődött e kérdéssel.

- Azelőtt engem szeretett... hm... - mondta, egy dobozt húzott oda magához és nagy gonddal válogatott a szivarok között, míg végre egy hosszú, fekete dohányrúdnál kötött ki. - Most viszont őt szereti... hm... ez mindenesetre észszerűbb. Egyébként, úgy látszik, Kranich is szereti magát...

Ágnes fölnézett:

- Ebből eddig nem vettem semmit sem észre...

A detektív csendesen nevetett:

- Azt hiszem - mondta - Kranich maga sem vett még belőle semmit sem észre. Róla még azt is feltételezem, hogy valami másik nőnek fog szerelmet vallani s csak azután veszi észre, hogy tulajdonképpen magába szerelmes.

Ágnes bosszankodva jegyezte meg:

- Maga nagyon butának tartja őt, ezt már több ízben észrevettem:

Friede nevetett és tiltakozott:

- Kranich egyáltalában nem buta. Csak éppen kissé kifecamított szemszögből nézi a dolgokat. Hogy úgy mondjam: romantikus szemüvegen át nézi az életet... És azonkívül ijesztően könnyelmű is...

- Ha semmit sem ér, miért alkalmazta?

Friede most füstfelhőt fújt maga elé és szinte teljesen beléburkolódzott:

- Hogyne érne valamit! Egészen biztosan ér is. Pontosan ő az a munkatárs, akire nekem szükségem van. Mert hát, látja, a mi összes módszereink kicsit beszáradtak már... Ha valami esetet kell megvizsgálni, akkor *A* detektív, *B* rendőrtiszt és *C* bűnügyi szakértő pontosan ugyanazokat a kérdéseket fogják elővenni és pontosan ugyanazokkal a módszerekkel fognak a vizsgálatnak nekikezdeni. Én magam minden sikeremet annak köszönhetem, hogy mindig a

dolgok másik oldalát keresem és mindig a másik oldalról próbálok belekapaszkodni az eseményekbe. Sajnos, persze ez nem mindig sikerül. Kranich viszont abban a szerencsés helyzetben van, hogy egyáltalán nem ismeri ezeket a tradicionális, tanult, magunkkal hozott módszereket. Ő egészen friss kedvvel, nyersen és csak a saját feje szerint nyúl a dolgokhoz, minden szakértő szerint: tökéletesen kifordított módon és éppen ezért néha - nem is néha: nagyon gyakran! - éppen így találja meg az egyedül helyes, józan és logikus megoldást.

- Szóval: véletlenül?

- Ha a véletlen mindig újra meg újra megismétlődik, akkor tulajdonképpen már nem is véletlen többé. Kranich tudattalan módszereit legjobban egy példán tudom bemutatni. Krylow egyik meséjében egy emberről beszél, aki órákig dolgozott azon, hogy felnyisson egy titokzatos ládikót. Megpróbálkozott az összes álkulcsokkal, végigtapogatta titkos zárú rugók után... és mégsem sikerült kinyitnia. Mert hát a ládikó nyitva volt.

- Mi köze ehhez Kranichnak?

- Hogy képletesen beszéljek: ha a szakképzett kriminológusok azt a feladatot kapják, hogy nyissanak ki egy titokzatos ládikót, egyiküknek sem jut eszébe, hogy az talán be sincs zárva. Kranich viszont mindig először arra fog gondolni, ami a legkézenfekvőbb, a legegyszerűbb. Ha néha-néha tapétákat szaggat le a falról és még meg is rúgja ugyanazokat a falakat, az nem baj, mert mindez csak romantikus elképzeléseinek hatása alatt történik... sőt, még inkább: olvasmányainak hatása alatt... És íme: figyeljen csak: most már jön is!

Ágnes megkönnyebbülten sóhajtott fel és odaszaladt az ajtóhoz.

Egy pillanat múlva berohant Kranich.

- Huh! - nyögte és belezuhant egy székbe. - Kicsit elkéstem, bocsánat! De mondhatom, ma éjszaka a pokol összes ördögei szabadon jártak!

Friede csak mosolygott és egy pohár konyakot töltött neki. Kranich egyhajtásra kiitta, azután cigarettára gyújtott.

Friede intett:

- Most aztán mesélhet az ördögről.

Kranich mérges lett:

- Csak ne vessen ki! Csak hallgasson ide, hogy mi mindenben mentem keresztül! Kezdjük ott, hogy spanyol kalóznak öltözve bemásztam a vén skatulya szobájába. Tévedésből a sötétben hozzányúltam egy riasztóberendezéshez. Hangos csengetés hallatszik és a nő - felébred. Erre világosságot gyújtok és a nő úgy ordít máris, mintha nyársra húznák. Tudja mit?... Még csak nem is dadogott közben!... Erre mi történik? A kereskedelmi tanácsos és vagy féltucat szolgáló dörömbölni kezd az ajtón. Tudniillik be akartak jönni. Én sem vagyok rest, gyorsan pár széket tolok az ajtó elé, aztán a szekrényeket... tudja, olyan barrikádszerű dolgot csináltam és rávettem magam Eilenburgnéra. Egy pillanat és a napló máris a birtokomban volt... Az ellenség viszont már arra készült, hogy az ablakon át ostromolja meg a szobát... a levegő csak úgy zúgott a mérgezett nyilaktól... Ennek ellenére én teljes hidegvérrel kikerestem a naplóból a minket érdeklő bejegyzéseket és kitéptem azokat az oldalakat... Időközben a barrikádom összeomlott... Mondhatom, pokoli muri kezdődött... A vénasszony, aki eddig félholt volt a rémülettől, úgy elkezdett sivalkodni, mintha a sziúindianok sütogetnék lassú tűzön... Tanácsos, szolgálók, cselédlányok átmásznak a barrikád romjain... Végre megjelenik a rendőrség is... El tudja képzelni ezt a butaságot? Azok az esztelen rendőrök engem, engem! éppen engem akartak elfogni! Csak azért engedtek szabadon, mert a kereskedelmi tanácsos kijelentette, hogy tőle van megbízásom a nyomozásra és jogom van a nap és éjszaka bármelyik órájában s

bármilyen általam választott módon belépni a házába... De azért holnap el kell mennem az őrszobára és meg kell magyarázni az eljárásomat.

Friede emberfeletti erőfeszítéseket tett, hogy komoly tudjon maradni.

- Ezt majd elintézem magának... jó? Hm... és a mérgezett nyilaknak utólag, persze, sajnos, semmi nyomát nem lehetett már felfedezni.

Kranich megsértődött:

- Most azt hiszi, hogy fantáziálok? Költeményt mesélek el? Hát idenézzen!

Gondos óvatossággal vette elő zsebéből a zsebkendőjét és szétbontotta.

- Itt van az egyik nyíl. A többit elvitte a rendőrség. Ők ugyan ezt is elvitték volna, mert borzasztóan mohók, de hát nekem volt eszem és már jóelőre zsebredugtam. És itt vannak a naplóból kitépelt lapok is...

Amikor a kis nyilat meglátta, Friede mégis elsápadt egy kicsit. Abban egy pillanatig sem kételkedett, hogy a nyílvesző meg van mérgezve. Bármennyit is költött hozzá a dologhoz Kranich, az mégis biztos, hogy életveszedelemben forgott. Friede elzárta a nyilat íróasztala egyik fiókjába, aztán kézbevette a napló lapjait.

- Itt van! - kiáltott fel. - Itt van az a bejegyzés...

És olvasni kezdte:

- „Ebédnél egy kis baleset történt. Peter egy pohár vörösbort öntött rá a szép, új barna ruhájára. Ebből szóváltás is keletkezett, mert még azt állította, hogy én voltam a hibás! Pedig hát a valóságban ő volt az, aki nekemütődött... Csak nagynehezen tudtam visszafojtani a könnyeimet, amikor láttam, hogy ő, én szerelmemem, hogyan ráncolta a homlokát...” - és így tovább és így tovább.

Ágnes beleszólt:

- De hiszen Peter azt állítja, hogy a szürke ruhája volt rajta!

Friede elgondolkozva nézett maga elé:

- Mégse mondott volna Peter igazat? - mondta végre csöndesen, töprengően, mintegy önmagának.

Kranich felkiáltott:

- Nem, ez elképzelhetetlen! Peterért igazán tűzbe merem tenni a kezem!

Mindhárman hallgattak és gondolkodtak.

Friede szólalt meg ismét elsőnek:

- Nézzük csak újra az egész ügyet... Peter azt állítja, hogy a gyilkosság napján szürke ruhát hordott. Ezt a ruhát aznap este, mint mindig szokta, odaakasztotta a székre, az ágya mellé. Reggelre a ruhának állítólag nyoma veszett. Eilenburgné eskü alatt azt vallotta, hogy Peter a gyilkosság napján a barna, új ruháját viselte. Tényleg: a tóból kihalásznak egy barna ruhát és Peter felismeri benne a sajátját. A szakértők kimutatják, hogy a ruhán vörösborm nyomok találhatóak - és annak a méregnek a nyomai, amivel Albertet meggyilkolták.

- Érthetetlen - szólt közbe Ágnes.

- Ha kikapcsoljuk azt a lehetőséget, hogy Peter hazudott, akkor nincs más föltevés, csak az, hogy maga Eilenburgné lopta ki a ruhát a szekrényből, ő öntötte le vörösborral és ő öntötte rá a mérget is.

Kranich felkiáltott:

- Így kell lennie!

Friede bólintott:

- Eddig én is azt hittem. Bár hát... nem tudnék rá semmi okot, hogy Eilenburgné miért nem a szürke öltönyt dobta bele a tóba és miért nem azt preparálta a méreggel?... Hiszen éppen annyi fáradsággal azt a ruhát is ellophatta volna... Most azonban még a következők járulnak hozzá: A naplóbeli bejegyzés a gyilkosság estéjén történt, tehát olyan időben, amikor még senkinek nem lehetett fogalma sem arról, hogy ennek a színekérdésnek valaha is fontossága lesz. Amikor Eilenburgné ezeket a sorokat írta, Peter szürke ruhája minden valószínűség szerint a szobájában volt és a szék karfáján vagy hátán lógott. És az sem lehetséges, hogy ezt a feljegyzést későbbi megtévesztés céljára már eredetileg így, hamisan készítette volna el, mert hiszen a bíróság előtt még csak említést sem tett a naplója létezéséről! - Megrázta a fejét:

- Hiába, nem értem a dolgot.

Kranich intett:

- Akkor hagyjuk az egészet - mondta. Már úgyis nagyon sokáig tartott neki ez a töprengés. - Később majd még ki fog minden derülni. Egyelőre egészen egyszerűen tételezzük fel, hogy Eilenburgné mondjuk: színvak. És most talán innánk egy pohárával... Mondja, mit bámul úgy rám? - kérdezte egyszerre Friedetől. - Talán valami szörnyszülött vagyok? Csodaállat? Vagy mi?

Friede öklével az asztalra csapolt:

- Kranich! Kranich! Maga remek ember! Hát persze, hogy ez a megoldás! Eilenburgné színvak!

Kranich kedvetlenül morgott:

- Na és ha az - mondta és megtöltötte a poharakat. - Mit bánom én? Miért kiabál? Igazán arról sem tehetek, ha színvak!

- De hát nem érti?... - nyögte Friede. Aztán abbahagyta és tele torokkal nevetni kezdett. - Kranich, maga páratlan és megfizethetetlen ember! Hiszen most jutott az egész ügy legfontosabb fölfedezésére! Hát nem érti, miről van szó?

Kranich bámulva nézett a detektívre. Arcán látszott: még nem hiszi el egészen, hogy Friede komolyan beszél:

- Fontos fölfedezés?... - morogta bizonytalanul. - Na igen... persze... Mit is mondott? Fontos fölfedezés? Hát csakhogyan észrevette! Csak éppen próbára akartam tenni magát is egy kicsit...

Friede szomorú kétségbeeséssel csóválta a fejét:

- Majd utána nézünk egy kicsit a dolognak - jelentette ki. - Ha Eilenburgné tényleg színvak, akkor ez lehetne a magyarázata annak, hogy miért tett mindjárt először hamis vallomást. Hogy azután később ragaszkodott ehhez a vallomásához, azon nem kell csodálkozni. A szürke ruhát először eldugta valahová és később, amikor valahogyan rájött arra, hogy a színben tévedett, fogta a barna ruhát és beledobta a tóba. Ez mindent megmagyaráz. Kranich, ha a maga föltevése, vagy mondjuk: ötlete igaz és az asszony tényleg színvak, akkor egész valója, amely annyira terhelő volt Peterre, önmagától omlik össze.

Kranich öntudatosan bólintott:

- Ez természetes. Egy nagyszerű fölfedezésnek mindig nagyszerű következményei is vannak.

XXIII. fejezet

Másnap reggel, a reggelinél, Friede feltűnően komoly arccal nézett fel az ujságjából:

- Ki jelölte meg vörös ceruzával ezt a hírt? - kérdezte.

Ágnes és Kranich egyszerre válaszolták:

- Én nem.

Ma is, mint máskor, reggel nyolc órakor jöttek be az irodába. Friede ebben az időben szokta, a reggeli kávé mellett, egésznapos munkatervét megállapítani.

- Talán egy szellem lehetett - találgatta Kranich és nagy figyelemmel vizsgálgatta vajaskenyérét. Közben, úgylátszik, arra az eredményre jutott, hogy egészségének aligha fog vele ártani, ha még egy kis vajat ken a kenyérére. Amint elhatározásra jutott, bőségesen kielégítette ebbeli vágyát.

- Feltételezem - mondta aztán - hogy nem sajátmaga volt az, aki a hírt megjelölte. Ebben az esetben ugyanis - bocsánat a kifejezést - nagy butaság lett volna a kérdése.

Friede elgondolkozva rázta a fejét:

- Nem, nem én voltam.

Felállt és odalépett az ablakhoz.

Kranich morgott:

- Most rosszkedvű. És miért? Talán csak annyi az oka, hogy a tejesember rossz tréfát engedett meg magának...

Friede nem fordult meg, de nyugodt hangon azonnal válaszolt:

- Nem a tejesember volt. És nem is rossz tréfa... - Egyszerre, mintha felvillanyozták volna, megmozdult: - Hamar, Kranich! Jöjjön ide! Nézze meg azt az embert ott lenn!

Kranich is az ablakhoz lépett, de biztonság okáért magával vitte a vajaskenyérét meg a kávéscsészéjét is.

- Hát mi van rajta látnivaló? - kérdezte azután csalódottan. - Olyan ember, mint ezer másik. Ott ácsorog és egy üvegkereskedés kirakatát bámulja...

- Nem igaz - mondta Friede. - Nem a kirakatot nézi, hanem a kirakatban lévő sok tükör közül valamelyikben a mi ablakainkat figyeli. E miatt a lehetőség miatt egyszer már el is akartam innen költözködni. És ezért rakattam az összes ablakokra ezeket a vastag csipkefüggönyöket, pedig imádom a napfényt, a levegőt és a világosságot... De most odafigyeljen... Az ember megfordult...

Kranich hanyagul vállatvont:

- Mondja már! Inkább hozok magamnak még egy csésze kávé...

- Ez az ember nemsokára fel fog engem keresni - jelentette ki Friede olyan határozottan, hogy Kranich félúton megállt meglepetésében.

- Honnan tudja?

Válasz helyett Friede csak folytatta:

- Ezt az embert tegnap bocsátották el a börtönből. Friedrichshainban lakik. Nemrég megölt egy embert és ő maga is életveszedelemben forog...

Kranich kétségbeesetten emelte fel a kezét:

- Elég, elég! Hiszen ez tiszta Sherlock Holmes! Mondja, maga is abból a homokszemecskéből állapította meg mindezt, ami az illető balcipőjének talpához tapadt?

A hűvös válasz így hangzott:

- Az ember most belépett a házunk kapuján... Egyébként mindaz, amit elmondtam, benne volt a tegnapi estilapokban, az illető fényképével együtt. Csak egy nem volt benne a lapokban: az, hogy az illető még ma el fog jönni hozzám.

- És ezt viszont honnan tudja?

- Mert ennek az embernek is van valami kapcsolata a Sommerfield-üggyel és tulajdonképpen már három napja várom a látogatását...

Csengettek.

Friede Ágneshez fordult:

- Vezesse, kérem, a látogatót a másik szobába.

Egy perc múlva, Kranicchal együtt, ő maga is átment a szomszéd szobába.

Robert Bergengrün lépett be az ajtón.

Alig mutatkozott be, Friede intett:

- Már vártam a látogatását, Bergengrün úr - mondta csöndesen.

Úgy látszott, hogy szavai cseppet sem lepik meg látogatóját.

- Igen, hiszen önnel feltétlenül beszélnem kell - mondta s ugyanakkor kérdő pillantást vetett Kranichra.

A fiatalember megállt az ablaknál és semmi hajlandóságot sem mutatott arra, hogy elhagyja ezt a kedvező pozícióját.

- A jobbkeze vagyok - mondta határozottan s közben Friedere mutatott.

- Hagyjon magunkra, kérem - mondta Friede kurtán és ennek a felszólításnak Kranich kénytelen volt engedelmeskedni, akár tetszett neki, akár nem.

A látogató leült a dohányzóasztal mellé és hűvös, vizsgálódó pillantásokkal méregette Friedet, aki mellén összefont karokkal, háttal az ablaknak támaszkodott.

- Tudja, hogy ki vagyok? - kérdezte nagysokára Bergengrün.

A detektív bólintott.

- Pontosan annyit tudok magáról, mint amennyit maga tud rólam - felelte. - Az emberei öt nap óta figyelnek engem és alkalmazottaimat...

Bergengrün elhárító mozdulatot tett a kezével.

- Jól van. Beszélgetésünket annál rövidebbre szabhatjuk. És, ha ennyire tisztában van a helyzettel, könnyebben is tudom megtenni ajánlatomat.

Friede félbeszakította:

- Azt is tudom, hogy mit akar ajánlani.

- Nos, mit?

- Rá akar bírni, hogy hagyjam abba a Sommerfield-ügyben folytatott tevékenységemet.

Bergengrün a fejét rázta:

- Nem - válaszolta - nem ezt akartam mondani.

Hosszasan vizsgálgatta jóformájú, izmos kezét, amelyen erősen meglátszott a fegyházbeli durva kényszersmunka nyoma.

- Nem! - ismételte nyomatékkal. - Azt akartam megkérdezni, hogy hajlandó-e elvállalni tőlem egy olyan fontos megbízatást, ami miatt azonnal el kellene utaznia Japánba. Ha elfogadja a megbízásomat, hajlandó vagyok önnek egy csekket adni, mondjuk... De nem! Az összeg nagyságát állapítsa meg saját maga. Egyetlen feltételem csak az, hogy utazását még ma este kezdje meg.

Friede udvariasan mosolygott:

- Sajnos, ajánlatát el kell hárítanom.

Bergengrün nyilván valami hasonló választ várt, mert arcvonásaiban semmi sem árult el meglepetést.

- Ez a visszautasítás végérvényes? - kérdezte a maga kurta modorában.

- Visszavonhatatlan - erősítette meg Friede.

Bergengrün felállt:

- Szóval: harc? Ellenségeskedés?

Friede sajnálkozva vont vállat:

- Ha úgy kell lennie - mondta.

A beszélgetés ezzel véget is ért.

A látogató kissé meghajolt és elment.

*

Friede csak öt perccel később lépett be abba a szobába, ahol Ágnes és Kranich tartózkodott.

- Gondolkoztam egy kicsit ezen a Sommerfield-ügyön, Kranich - mondta komolyan. - Az ebben az ügyben való munka lassanként életveszélyessé válik. Ha akarja, inkább más munkát adok magának és egyedül csinálom tovább az ügyet...

Tovább nem jutott a beszédben. Kranich felháborodottan pattant fel.

- Talán elment egy kicsit az esze? - ordított mérgesen a főnökére. - Kinek néz engem, hogy a barátomat cserbenhagyjam a veszedelemben? Hogy magát tehetetlenül kiszolgáltassam a mérgekeverők karmainak? Nem, nem, akkor nagyon rosszul ismeri Georg Kranichot!... Tudja mit? Adjon inkább nekem ötven márka veszélyességi pótdíjat!

Friede halványan mosolygott:

- Azt megkaphatja. De még egyszer figyelmeztetem: könnyen lehetséges, hogy nagyon rossz üzletet csinál...

Kranich már fel is vett egy darab papírt az íróasztalról és írni kezdte a nyugtáját ötven márkáról.

- Ugyan kérem! - mondta gondtalanul.

Aztán eszébe jutott valami:

- Mondja csak, mi volt az a hír az ujságban, amiről az előbb beszélt. Még mindig nem árulta el.

Friede ránézett:

- Egy bizonyos Metzner nevű ember haláláról szólt a hír. Méreg ölte meg. És ez a Metzner egy héttel ezelőtt még az én segédem volt...

Kranich megrezzent és olyan erősen nyomta a papírra a tollat, hogy az kettétört a kezében. Egy pillanatig úgy látszott, mintha ketté akarná tépni a nyugtát, de aztán szilárd kézzel másik toll után nyúlt és erőteljes határozottsággal kanyarította oda az aláírását a papírra.

Közben azért az volt az érzése, mintha a halálos ítéletét írta volna alá.

XXIV. fejezet

Hertha rövid köszönéssel toltta oda alacsony székét az új vendég karosszéke mellé és közben kirakta magának a manikűrözés finom kis szerszámaint. Arca sápadt volt, a szeme piros, egész lénye fáradt és szórakozott.

- Valami baja van, kisasszony? - érdeklődött a vendég barátságosan.

Hertha csak most nézett rá elsőízben a mellette ülő férfira - és ijedten összerezsent.

Semmi kétség... ez ő volt... ő...

- Maga... maga itt? - dadogta ijedten.

Tényleg nem tévedett: Peter Sommerfield volt, az az ember, akit a rendőrség körözött, akinek sokszorosított, fényképes körözőlevele ott volt minden utcasarkon.

A férfi némán bólintott.

- Látnom kellett magát. Meg kellett, hogy köszönjem, amit... Személyesen kellett megköszönöm... Ebben a Kranichban nem bízom annyira...

A leány alig hallhatóan suttozta:

- Maga megőrült!

Peter tiltakozott:

- Nem vagyok őrült, legfeljebb könnyelmű.

A leány a szavába vágott:

- Az utóbbi időben megfigyelés alatt állok. Akármerre megyek, egy ember mindig követ az utcán. Mit tudom én... talán az itt várakozó vendégek között is van valaki, akinek az a megbízatása, hogy engem szemmeltartson.

Másik ollót vett elő és mélyen a férfi keze fölé hajolt:

- Viselkedjék legalább olyan kevésbé feltűnően, amennyire csak lehet... Tegyen úgy, mintha egészen közömbös dolgokról beszélgetnének...

A fiatalember ajkán különös mosolygás suhant át.

- De akkor, sajnos, nem mondhatom meg azt, ami miatt tulajdonképpen idejöttem!

Hertha azonnal megértette, hogy a férfi mire gondolt. Lassan megcsóválta a fejét és még mélyebben a munkája fölé hajolt.

- Azt egyáltalán nem is szabad most nekem megmondania - jelentette ki szinte hangtalanul.

- És... és... én sem szeretném... most hallani magától... Várjon addig, amíg ártatlanságát be is bizonyítja... amíg megint szabadon járhat... és akkor... majd azután...

- Értem, értem - mondta csalódottan a fiatalember. - Hát maga is csak azt látja bennem, amit a többiek: a gyil...

Hertha olyan haragosan nézett rá, hogy azonnal elnémult.

- Kérem a másik kezét - mondta a leány egy félperc múlva, teljesen nyugodtan.

Aztán halkabban így folytatta:

- Másképp értettem, amit mondtam... Maga ma üldözött vad... Ma nem lát bennem mást, csak azt a leányt, aki meneküléshez segítette... a megmentőjét... és ha megint szabad és független lesz, akkor... akkor talán sajnálná azokat a szavakat, amiket most, ma kimondana. Akkor talán inkább egy másik leánynak mondaná el ugyanazokat a szavakat... egy olyan leánynak, aki a saját társadalmi osztályához tartozik...

Peter hevesen tiltakozni akart, de ebben a pillanatban egy feketébe öltözött úr közeledett hozzájuk.

- Beszélhetnék magával pár pillanatig, Burgmüller kisasszony? - kérdezte.

Peter előtt udvariasan meghajolt:

- Kérem, bocsásson meg, de a dolog nagyon sürgős...

A fiatalember a tükörből látta, hogy az idegen pár lépésnyire félrevonja Herthát és élénken beszél hozzá. Úgy érezte: látja, hogy a leány arca közben még szomorúbbá, még sápadtabbá válik.

Legfeljebb három perc telhetett el s a leány már újra a helyén ült.

- Ki ez az ember? - kérdezte Peter.

- Az üzletvezetőnk - jelentette ki a leány nyugodtan. Majd, nem várva újabb kérdést, hozzátette: - Éppen azt közölte velem, hogy déli tizenkettőkor, azaz félóra múlva, meg kell szüntetnünk fizetéseinket. Ugye, így mondják hivatalos nyelven, ha az ember tönkremegy?

Peter értetlenül bámult rá.

- És ezt... ezt maga ilyen nyugodtan mondja? De hát hogyan lehetséges ez?

A leány félbeszakította s Peter csak most látta, hogy ajkai is remegnek:

- Apám néhány nap óta nyomtalanul eltűnt. Csak most derült ki, hogy ma negyvenötezer márka értékű váltója esedékes... Fedezet nem áll rendelkezésre... Az üzletvezetőnk az utolsó napokban mindenfelé szaladgált, hogy pénzt hajszoljon fel... De csak tizenegyezer sikerült összehoznia... - Felsóhajtott: - És hogy ez hogyan lehetséges? Magunk sem tudjuk...

- Úgy látszik - találgatta Peter - hogy édesapja nagy csomó pénzt vihetett magával. Vagy pedig úgy látta, hogy az üzlete tönkrement és jobbnak tartotta, ha vagyona roncsaival eltűnik.

A leány megint a fejét rázta:

- Ez nem vallana apára... Nem, itt még valami szerepet játszik, csak nem tudom, hogy mi...

Lemondó mozdulatot tett és újra a munkájának szentelte figyelmét.

Peter az órára nézett. Pontosan háromnegyed tizenkettő volt. Hogy szeretett volna segíteni a leánynak, de nem lehetett... A bankszámlája lehetővé tette volna, a hátralévő kurta tizenöt perc alatt is még el lehetett volna hárítani a legrosszabbat - de a bankszámlája bünygyi zárlat alatt állt! Hiszen ő szökevény volt, akinek nincsenek jogai és aki törvényen kívül áll...

Egyszerre, arcán a nagy zavar minden jelével, újra ott állt mellettük az üzletvezető. Annyira felindult volt, hogy még az idegen jelenlétére sem volt figyelemmel.

- Burgmüller kisasszony - dadogta - éppen most hívott fel a bank és közölte, hogy valaki negyvenötezer márkát fizetett be a számlánkra...

Hertha felugrott:

- De hiszen ez lehetetlen!

- Én sem értem - mondta tanácstalanul az üzletvezető. Aztán hozzátette: - De nincsen veszteni való időnk. Azonnal el kell sietnem a bankba, hogy intézkedjem: váltsák be a váltókat. Bocsásson is meg...

- Várjon - mondta Hertha csendesen. - Nem kérdezte meg, hogy ki fizette be a pénzt?

- Dehogynem! Látja, majdnem elfelejtettem megmondani! A pénzt egy bizonyos Robert Bergengrün fizette be, ezzel a megjegyzéssel: „Különleges szolgáltatokért”.

Az üzletvezető már régen elment, de Hertha még mindig hallgatott. Lélektelenül bámult maga elé, még a munkájáról is elfeledkezett.

- Ismeri ezt a Robert Bergengrünt? - kérdezte végre Peter s ezzel kiszakította gondolataiból.

A leány lassan ingatta a fejét:

- Nem ismerem. Még a nevét sem hallottam eddig soha...

*

Peter, amikor egy félórával később belépett Kranich szobájába, annyira el volt foglalva a saját gondolataival, hogy a detektív szemrehányásainak özönét szó nélkül eltűrte és válasz nélkül hagyta.

- Mondhatom, jó kis ügyfél maga! - veszekedett haragra gyúlva Kranich. - Ki hallott már ilyent?! Az én engedelmem nélkül egyszerűen megszökni! Hát hol mászkált tulajdonképpen?

- Herthánál voltam.

- Herthánál! Remek! Ezért a pénzért egyenesen bemehetett volna a rendőrségre is! Hát nem tudja, hogy Herthát állandóan megfigyelés alatt tartják? Nahát, ez a mai fiatalság... Ez a feneketlen könnyelműség... Mintha nem ugyanannyit ért volna, ha én keresem fel Herthát!

Peter annyira komoly volt, hogy ez végül még Kranichnak is feltűnt. Így hát elmeséltette magának a történeteket, aztán mind a ketten leültek töprengeni. Egyre újra meg újra azt kérdezték maguktól: mi indíthatta Bergengrünt arra, hogy egy ilyen jelentékeny összegű pénzáldozatot hozzon? „Különleges szolgáltatokért”? Miféle különleges szolgáltatokat teljesíthetett neki François Burgmüller?

Körülbelül ugyanezeket a kérdéseket intézte magához ugyanabban az időben egy másik ember is. Ez a másik azonban nem elégedett meg a kérdéssel, hanem a feleletet is kereste.

És meg is találta a választ erre a kérdésre.

XXV. fejezet

Pontosan negyvennyolc órával később Hertha egy kávéházban ült és elgondolkozva nézegetett két levelet, amiket aznap kapott.

Mindkettő Françoistól jött, de nagyon ellentmondó hírek voltak bennük. Az egyik levelet a posta hozta. Tartalma rövid volt és félreérthetetlen.

Ellenségeim hatalmában vagyok. Ha meg akarsz óvni a rettenetes pusztulástól, adjál át holnap délelőtt kilenc órakor a „Vaterland” kávéház előtt az ott posztoló 24. számú hordárnak egy zárt borítékot, benne tízezer márkával. A rendőrséget semmiesetre se értesítsed. Segíts rajtam, gyermekem, mert különben elvesztem. Többet nem szabad írnom.

Szerencsétlen
Apád.

Hertha nem habozott volna és ezt a levelet egyszerűen odaadta volna Friedenek vagy Kranichnak, ha nem kapott volna még egy levelet. Ez a második levél mocskos papír volt, zsíros borítékban s ma reggel dugta a kezébe egy mocskos utcagyerek, amikor az üzletbe ment. S amilyen félreérthetetlen volt az első levél, annyira zavaros volt a másodiknak tartalma.

Kedves Hertha,

izgatott sietségben írok neked. Talán sikerül találnom valakit, aki eljuttatja hozzád ezeket a sorokat. Ne higgy annak a levélnek, amit kénytelen voltam neked írni. Nem igaz, ami benne van. Ne hozzád pénzt. Hallottam, hogy ellenségeim annak ellenére is meg akarnak ölni. Kétségbe vagyok esve, nincsen többé semmi reményem. Meg akarnak ölni, mert tudok valamit... Nagyon óvakodj Kranichtól és a másik detektívtől, akivel együtt dolgozik. Ezek ketten csaltak ide, ahol most vagyok, mert megtudtam valamit... A Beymestrasse 32. számú házban tartanak fogva. Éjszaka legtöbbször csak az őrt tartózkodik mellettem. Könnyű volna kiszabadulni, ha az embernek volna valakije... De a rendőrségnek nem szabad tudni róla, mert én is csináltam valamit...

A levél itt félbeszakadt.

Szóval hát Kranich és Friede is „ellenségek” voltak!... Senkiben sem szabad már bízni! Nem is bízott többen, csak egyetlen egy emberben, Peter Sommerfieldben, viszont éppen ő volt az az egyetlen ember, aki nem segíthetett rajta. Hiszen őt magát is komoly veszedelem fenyegette. Ki volt szolgáltatva ennek a Kranichnak kényre-kedvre... Hogyan is lehetne segíteni rajta, vagy legalább figyelmeztetni?

Nem, nem, jutott eszébe, de az a veszedelem, ami az apját fenyegeti, még nagyobb. Ebben az ügyben azonban tenni kell valamit, még ma este...

Amikor Hertha félórával később elhagyta a kávéházat, sápadt volt és keményen összeszorította az ajkát, de a szemében elszánt tűz ragyogott.

Most már tudta, hogy mit kell tennie.

*

A templomtorony órája éppen éjfél ütött, amikor Hertha fülelve felült az ágyában. Csak a falióra halk ketyegését hallotta, meg édesanyjának szabályos lélekezését. François eltűnése óta benn aludt az anyjánál.

Csendesen, vigyázva, hogy ne üssön zajt, öltözködni kezdett. A szoba a beömlő holdfényben éppen annyira volt megvilágítva, amennyi fényességre Herthának saját céljaihoz szüksége volt. Mindig, valahányszor magára vett egy ruhadarabot, szünetet tartott, hogy meggyőződjék róla: még mindig alszik-e az anyja. Végre, húsz perc múlva teljesen készen volt és köpenyben, kalappal a kezében ott állt a szoba közepén. Óvatosan az ajtóhoz lopózkodt és teljesen nesztelenül nyitotta ki azt.

Már-már megkönnyebbülten lélezett fel, amikor kiesett kezéből a kulcscsomó és csörrenve hullott le a földre.

Az alvó asszony megmozdult az ágyban.

- Te vagy az, Hertha?... - kérdezte félálomban.

- Igen, én vagyok. Aludj csak nyugodtan tovább, anyám. Egy pohár vizet hozok magamnak a konyhából.

- Adjál nekem is inni - mormogta az asszony.

Hertha gyorsan pongyolát kapott fel a köpenye fölé, kisietett a konyhába s csakhamar egy pohár vízzel tért vissza anyja ágyához, csak hogy Burgmüller mama akkorára már újra mélyen aludt. Hertha a poharat letette a hálószekrényre és sietett, hogy végre kinn legyen a házból.

Villamosra ült.

A vidék, amelyen a fényesen kivilágított kocsis átment, percről-percre kihaltabb és sötétebb lett. Ott, ahol Hertha kiszállt, szinte idegekre menő csöndesség és sötétség terpeszkedett, amit csak itt-ott szakított meg a hold ezüst sugárzása s nagy-nagy távolságban egy-egy utcai lámpa pislákoló fénye.

Az egyik utcakeresztezésnél nem kis fáradság árán sikerült kibetűznie az utca nevét és most már gyorsabban lépkedett előre, mert tudta, hogy a helyes irányban megy. Nem félt, mert a köpenye egyik zsebében apró, de nagyon megbízható kis revolver lapult és pompásan tudott ezzel a fegyverrel bánni.

Talán tíz percig gyalogolt így a piszkos, elhagyatott, barátságtalan környéken, mocskos, elhanyagolt házak között, azután egyszerre megállt egy egyemeletes kis ház előtt. A ház előtt kis kert volt, jól ápolt virágágyakkal és tisztán tartott, kavicsos úttal. Szinte nem is illett ez az épület ebbe a környezetbe, mert a körülötte fekvő házak egyetlen díszé az ablakokban elhelyezett ízléstelen virágdeszkák csoportja volt.

A leány nagy óvatossággal nyitotta ki a kert kapuját. Ugyanebben a pillanatban hallotta, hogy a házban egy finom kis csengő csenget. Hertha ijedten rezzent össze. Hosszú pillanatokig azzal az érzéssel küzdött, hogy egyszerűen megfordul és feladja az éjszakai kalandot, de aztán mégis csak belépett a kertbe és sietve futott át a jólápoltság gyepágyon, a ház felé.

Kezével revolverét markolva, ott állt most az egyik sötét ablak alatt és félénken kémlelt felfelé. Vajjon világosság fog valahol kigyulladni?

Semmi sem mozdult. Semmit sem látott.

Eltelt öt perc, azután még öt.

Hertha megkönnyebbült sóhajjal látott munkához. Lábujjhegyen az ajtóhoz lopózkodt és néhány szál drótot húzott elő a zsebéből. A szíve úgy dobogott, hogy majdnem kiugrott a melléből. Most fog kiderülni, hogy éjszakai kalandjának lesz-e eredménye vagy nem. Egyszer, évekket ezelőtt, megmutatta neki egyik rokona, aki a bűnügyi rendőrségen szolgált: hogyan kell egy zárat pár szál drót segítségével fáradság nélkül kinyitni. Odahaza többször is

megpróbálta és mindig sikerült. De itt, teljesen ismeretlen helyen... ismeretlen zárral... Vajjon elegendő-e az ő betörőtudománya?

Egyszerre halkan kattant valami.

Lenyomta a kilincset: az ajtó engedett.

S ugyanebben a pillanatban, most valamivel hangosabban, mint az előbb, ismét megszólalt a kis csengő hangja.

Kis villanylámpát vett elő a zsebéből és megvilágította vele a helyiséget. Majdnem teljesen üres előszoba volt, csak a sarokban állt egy ruhafogas, rajta egy kopott férfifelöltő.

Két ajtót látott, az egyiket jobbról, a másikat éppen a bejárattal szemben. Találomra a jobb-
oldalit választotta és lenyomta a kilincset.

Nem volt bezárva.

Hertha elhatározottan lépett be.

A hold teljes erővel sütött be az ablakon, úgy, hogy Hertha könnyűszerrel vizsgálhatta meg új környezetét. Látta, hogy előkelően berendezett férfiszobában van. Az ablaknál, amelyen zöld selyemfüggönyök lógtak, hatalmas, könyvekkel és iratokkal roskadásig megrakott íróasztal állt. Hatalmas szőnyeg fedte el az egész padlót és mindenütt előkelő ízlésre valló, bár kissé régimódi bútorok álltak.

Hertha nesztelen léptekkel járt a szőnyegen és odament az íróasztalhoz. Most megint nagyon biztosnak érezte magát és bízott győzelmében. Ujjongani lett volna kedve, amiért vakmerő terve sikerül, de egyszerre hideg futott végig a hátán.

A szobát, amely az előbb még teljes sötétségbe borult, most váratlanul tompa, zöld fény világította meg.

Hevesen, ijedten fordult meg.

A kandallónál, két kezét a mellén keresztbefonva, ajkán gúnyos mosollyal, egy férfi állt. Sötét szemüveget viselt, vöröses színű haja és dús, szintén vöröses, bár kissé már öszülő szakálla volt. Ruházata és kissé hajlott tartása arra vallott, hogy már idősebb ember, de arcának el nem fedett részében volt valami, ami viszont ellentmondott ennek a feltevésnek. De legjobban az nyugtalanította Herthát, hogy ezen az emberen - valami ismerős vonást fedezett fel. Egyelőre azonban nem jutott arra ideje, hogy ezen a problémán törje a fejét.

- Jó reggelt, Hertha kisasszony - mondta a kandallónál álló férfi barátságosan. - Nagyon örülök, hogy eszébe jutott és felkeresett minket.

Amikor Hertha még mindig zavartan állt előtte és egy szót sem tudott kinyögni, egyre mosolyogva folytatta:

- Kár, hogy nem jelezte előre érkezését. Ebben az esetben gondoskodtam volna róla, hogy legyen egy kis hideg felvágott, valami sült és egy korty ital, amivel megkínálhatom. Tudnia kell, hogy hölgyekkel szemben mindig nagyon előzékeny vagyok...

Hertha lassan-lassan magához tért rémületéből. Gondolkozni, töprengeni kezdett.

A kandallónál álló ember nyilván csak az egyszerű, buta kisleányt látja benne, aki minden további nélkül beleszalad az ilyen durva csapdába. Így hát lebecsülte őt. Amíg a férfi nem tudta, hogy látogatójának nyitott biztosítékú revolver van a kabátja zsebében, addig a leány helyzete nem is volt olyan reménytelen. Ennek ellenére elhatározta, hogy rendkívül óvatos lesz. Amint a férfi megmozdul, hogy közelebb jöjjön hozzá, azonnal használni fogja a fegyverét, mert különben el van veszve.

A házigazda gúnyosan folytatta:

- Ejnye, Hertha kisasszony, hát egy szót sem szól? Kérem, foglaljon helyet. Sokkal kellemebben lehet ülve beszélgetni. Egyébként nem teszi le a kabátját és a kalapját?

Hertha felkiáltott:

- Nem, nem! Maradjon csak ott, ahol van! - És gyorsan leült egy székre.

A férfi vállat vont:

- Ahogy parancsolja - mondta és továbbra is ott maradt a kandallónál. - Nos, mit akart nekem elmondani? Hiszen, ugye, azért jött ide, hogy elmondjon nekem valamit, igaz?

Hertha ismét összeszedte magát.

- Azért jöttem ide, mert segíteni akartam valakin - mondta sötéten. - Úgy látszik azonban, hogy csapda volt az egész. Most mindenesetre úgy látom.

A férfi gúnyosan bólintott:

- Nincs kizárva, hogy ebben igaza van.

Mellén összekulcsolt karjai egyszerre lehullottak és fel-alá kezdett járkálni a szobában. Hertha minden mozdulatát követte a szemével. Két kezét a köpenye zsebében tartotta és mutatóját a revolver ravaszán pihent. Az idegen hangjában volt valami, amitől ideges lett. Mély, nyilván elváltoztatott hangon beszélt, néha-néha azonban kiütközött beszédéből egy magasabb hang is, ami ijesztően emlékeztette valakire. Hiába igyekezett visszaemlékezni arra, hogy hol is hallotta már ezt a hangot. Arra az idegenre, aki azon a nevezetes napon felkereste François-t, ez a hang semmiesetre sem emlékeztetett.

A ház gazdája váratlanul szünetet tartott a szobán át való nyugtalan vándorlásában.

- Mondok magának valamit. Maga egyszerűen csak betör itt hozzám...

- Álljon meg, Gerron, vagy hogy hívják! - kiáltott fel Hertha. - Álljon meg, vagy lövök!

Az idegen hevesen megfordult. Most éppen az embermagasságú könyvszekrény mellett állt és kezét a villany kapcsolója után nyújtotta ki.

- Állj! - ismételte Hertha nyomatékosan. - Abban a pillanatban, amint a kapcsolóhoz nyúl, lepuffantom! Higyje el nekem, hogy jól tudok célozni.

A férfi hangosan felnevetett:

- Hogy jól tud célozni, azt szívesen elhiszem. Azt azonban, hogy olyan okos lett volna és revolvert hozott volna magával, nem hiszem el. Valami rémregényben olvasta, hogyan fogja el a detektív a betörőt azzal a csellel, hogy valami kulcsot vagy ceruzát szorongat a zsebében s azzal fenyegetőzik, hogy azonnal lelövi vele! Igaz, kedves Hertha kisasszony?

S mielőtt a leány még felelhetett volna, kialudt a világosság.

S szinte még ugyanabban a pillanatban, gyors egymásutánban két revolverlövés dördült el.

Hertha szorosan, idegesen markolta a revolvert és feszülten figyelt. Elfojtott nyögést, azután két-három bizonytalan lépést hallott, majd egy test tompán lezuhant.

A leány felugrott. Zseblámpája fényénél odatapogatózkodt a kapcsolóhoz és újra meggyújtotta a villanyt.

Látta, hogy az idegen mozdulatlanul hever, arccal a föld felé. Letérdelt mellette és keresni kezdte a lött sebet. A hátán nem találta. Nagy fáradsággal megfordította a nehéz testet. A férfi homloka véres volt.

Herthának voltak bizonyos elemi ismeretei a sebek bekötése terén. A mozdulatlanul heverő férfi mellén feltépte az inget és megkísérelte, hogy annak egyik darabjával bekötözze a sebet.

Amikor a kötést a sebesült homlokára erősítette, összerezzen. A férfi haja úgy maradt a kezében, amikor hozzányúlt, mint egy idegen test. A „vörös” ember fejét most dús, sötétszőke haj fedte.

- Paróka - nyugtatta meg saját magát a leány. S egy újabb gondolattól megragadva, megfogta az idegen őszes, dús szakállát s azt is rángatni kezdte.

Nem csalódott: ragasztott szakáll volt s a kezében maradt.

Hertha kétségbeesetten kiáltott fel.

Megismerte a sebesültet.

- Peter Sommerfield! - kiáltotta a rémülettől halálsápadtan.

XXVI. fejezet

Mi volt ez? Mit jelent ez? Peter...

Így hát Peter mégis gonosztevő?...

Hertha végigsimított kezével kuszált haján, aztán gyorsan felpillantott.

Most - alig két lépésnyire előtte - egy frakkos férfi állt. A férfi ajka körül lágy, furcsa mosolygás játszott, a szemét Hertha nem láthatta, mert csontkeretes pápaszem fedte el s a pápaszem üvege kék volt.

- Segítsen, kérem - mondta neki Hertha.

Annyira izgatott volt, hogy szinte fel sem tűnt neki az ismeretlen ember váratlan felbukknása.

- Segítsen, kérem - ismételte - lelöttem...

Az előtte álló ember a homlokára tolta a szemüvegét és kíváncsiság és gúnyos kedv keverékével nézett a leányra.

- Én segítek magának? - kérdezte lassan és öreges, de mégis szinte teljesen ránctalan arca kis torzképpé húzódott. - Hm... Azt hiszem, én vagyok a világon az utolsó ember, aki ebben segítenék magának. Ugyanis én magam is azzal az elhatározott szándékkal jöttem ide, hogy megöljem Peter Sommerfieldet. Maga helyettem végezte el ezt a munkát.

Hertha rábámult. Nem nagyon értette a dolgot, de agyánál gyorsabb volt a szeme: a revolvért kereste pillantásával, a revolvért, amit az előbb az asztal előtt a szőnyegre tett le.

Az idegen mosolygott. Két hosszú lépéssel az asztalnál termett és lábának egy látszólag céltalan mozdulatával a fegyvert az íróasztal alá rúgta.

- Kicsoda maga? - kérdezte Hertha elfulladó lélekzettel.

- Én?

Az idegen teljesen feléje fordult:

- Látom a szemén, hogy már kitalálta... Igaza van. Én vagyok a világ legnagyobb méregkeverője, az az ember, akit általában „a nagy ismeretlen”-nek neveznek.

Hertha hallgatott. Tudta, hogy ebben a pillanatban közelebb áll a halálhoz, mint életében bármikor is... Gondolatai és akarata mégis egészen más körül forogtak. Az idegen azt mondta: azért jött, hogy Petert megölje... S most azt hitte, hogy Peter halott... De a leány keze Peter szívére pihent és érezte, hogy ez a szív dobog.

- Nem ájult el? - kérdezte gúnyosan az idegen. Most az íróasztal sarkának támaszkodott és ujjai könnyedén játszottak a revolverével. - Látom, hogy több a bátorsága, mint az esze. Igen bizony, mert esze egyáltalában nincsen. Egyébként nem esett volna bele ebbe az alapjában véve nagyon feltűnő csapdába... Hm... Mondja, tudja tulajdonképpen, hogyan sikerült Petert idehoznom?

- Nem - felelt Hertha bátor nyugalommal. Időt kellett nyernie, minden áron. Talán akad valami lehetőség, hogy még megmenthesse Petert...

- Nem tudom - ismételte. - Sőt, nem is hiszem, hogy maga volt, aki idecsalta. Csak el akarja velem hitetni...

Úgy látszott, hogy szavai nem tévesztették el céljukat. Az idegen megmozdult és úgy helyezkedett el, mintha hosszabb elbeszélésre készülne.

- Pedig ez is majdnem olyan egyszerű volt, mint a maga esetében - jelentette ki diadalmasan. - Megtaláltattam Peterrel egy állítólag Kranichhoz intézett levelet, amiből az derülhetett ki, hogy Kranich is az én bandámhoz tartozik... Még az is kiderült ebből a levélből, hogy főhadiszállásom itt van, ebben a házban, de hogy soha nem jövök ide álöltözet nélkül. Harmadszor azt is megtudhatta belőle Peter, hogy magát itt tartom fogva... Nos, eléggé ostoba volt ahhoz, hogy itt az én nevem alatt próbáljon vendégszerepelni... Az embereim, be kell vallanom, bele is estek a csapdájába... Most már elképzeld, hogy Peter miért nem ismertette meg magát, amikor maga ide belépett. Az embereim ugyanis az egész idő alatt ott álltak a függöny mögött, mint ahogy most is ez a helyzet...

Gyorsan odalépett a sötétzöld függönyhöz, amely egy ajtót takart el és félrehúzta azt. Hertha két embert látott ott állni, revolverrel a kezükben.

A leány még mindig hallgatott. Az arca kipirult, lélekzete hevesen járt.

- Egy intés - jelentette ki a frakkos férfi - egy intés és maga is halott... De... talán életben hagyom. Még meg kell gondolnom a dolgot nyugodtan...

Intett az embereinek:

- Vigyék el a holttestet... Zavar ez a látvány.

Hertha szívverése elállt. Minden vér kifutott az arcából. Ha most nem történik valami... akkor Peter menthetetlenül elveszett. De csoda nem történt... Az emberek közelebb léptek...

A leány megértette, hogy most utolsó, kétségbeesett eszközhöz kell nyúlnia.

Minden bátorságát összeszedte és felkiáltott:

- Tudja-e - kérdezte - azt is tudja-e, hogy Kranich minden pillanatban megjelenhetik itt?

A két ember mozdulatlanul megállt a szoba közepén és kérdően néztek vezetőjükre, akinek arca eltorzult a haragtól.

- Kranich? Ejha! - kiáltott fel haragosan. - Hát mégis megmondta neki, hogy idejön?

- Elküldtem neki a hamisított leveleket - jelentette ki kétségbeesetten a leány.

Tudta, hogy ezzel a szavával Kranichot halálos veszedelembe sodorja, de most csak arra a sokkal nagyobb veszedelemre tudott gondolni, ami Peter életét fenyegette.

Valamivel nyugodtabban folytatta:

- Mégsem bíztam meg egészen vakon abban a két levélben. - Most már minden mindegy volt, szinte meg is nyugodott. - Így hát megbíztam egy hordárt, hogy a leveleket pontban fél egykor kézbesítse Kranichnak. Ha mindez mégis csak csapda lett volna, akkor Kranich még idejében megjöhet és megvédelmezhet...

Az ismeretlen férfi rákiáltott:

- Elég!

Társaihoz fordult:

- Albert, Bob, gyorsan ki az udvarra. A másik kettőt is húzzátok ki az ágyból. Hárman a bejáratot őrzik. Kranichot beengeditek, de ki nem mehet. A negyedik itt marad szolgálatban.

A két ember szó nélkül kiment.

Hertha megkönnyebbülten sóhajtott fel. Mégis sikerült Peter számára időt nyernie. De mindjárt megrettenve rázkódott össze. Egészen határozottan halk füttyülést hallott. Hát tényleg itt lenne már Kranich? Ezzel a füttyel akarna jelentkezni?

A következő pillanatban minden aggodalom valórávált. Az egyik ember belépett és kurtán jelentette:

- Kranich úr óhajt magával beszélni, mester.

Mielőtt az ismeretlen válaszolhatott volna, már ki is nyílt az ajtó és belépett - ajkán kedves, jókedvű mosollyal, két kezét a nadrágja zsebében tartva - Kranich.

Amint megpillantotta Peter mozdulatlan testét, az arca megrándult. Egy ugrással a fiatalember mellett termett és lehajolt hozzá. A következő pillanatban már ki is egyenesedett s arca ismét olyan nyílt és gondtalan volt, mint az előbb.

Az idegen gúnyosan szólalt meg:

- Erre a pillanatra már régen várok. Most végre maga is a hatalmamban van. Nem hinném, hogy rendőröket is hozott volna magával... Vagy mégis?

Kranich közömbösen rázta a fejét:

- Nem én. Amikor Petert nem találtam odahaza, átkutattam a lakást. Így tudtam, hogy a rendőrséget nem szabad értesítenem, mert különben Petert is elfognák.

Az öregúr félbeszakította:

- Ezt a Peterért való megható gondoskodást még drágán fogja megfizetni...

Egyszerre felkapta a fejét:

- Mi ez?

Hertha is tisztán hallotta, hogy a kertben tompa kiáltások és verekedés zaja tölti meg a levegőt.

Kranich vállat vont:

- Mi lenne? Rendőröket nem hozhattam, hát hoztam egy pár derék, izmos szállítómunkást. Most éppen azzal foglalkoznak, hogy összecsomagolják a maga embereit.

A frakkos embert annyira meglepte ez a fordulat, hogy néhány pillanatig még Kranich megfigyeléséről is megfeledkezett. A fiatal detektív úgy ugrott rá ellenfelére, mint egy macska, kirántotta a kezéből a revolvert s a szoba legtávolabbi sarkába dobta.

- Úgy - mondta elégedetten. - Magát pedig most, engedelmével, én magam veszem kezelés alá...

S nagy körülményességgel nekikezdett, hogy levesse a kabátját.

Az öregúr pár lépéssel hátrált. Most éppen ott állt az előtt a függöny előtt, ahol az előbb cinkosai rejtőzködtek. Jobbkezét könnyedén előrenyújtotta, baljával a háta mögött, készen várta a detektív támadását.

Lehajtott fejjel, mint egy dühös bika, ugrott neki Kranich ellenfelének.

Hertha élesen felsikoltott:

- Állj! Kranich, megálljon! A tú! A tú!

Késő volt már.

Kranich olyan lendülettel vetette magát ellenfelére, hogy nem volt képes megállni. De... az utolsó pillanatban, mielőtt még ellenfele elérhette volna, oldalt ugrott, levetette magát a földre, bukfencet vetett a puha szőnyegen és a következő pillanatban ismét talpon volt.

- Ilyen alávalóság! - kiáltotta dühösen. - Ilyen elveteműtség!

Most már ő is tisztán látta a finom kis tút az öregúr balkezeiben. Hogy ez a tú meg volt mérgezve, azt éppen neki igazán nem kellett magyarázni.

- Szerencséje van - mondta gonosz haraggal az öreg.

Gyorsan megfordult és feltépte a függöny mögötti ajtót, mert a folyosón már zaj hallatszott.

Csak annyit mondott:

- Isten legyen irgalmas magának, Kranich, ha még egyszer a kezembe kerül!

Kranich nevetett:

- „Ha” a kezébe kerülök!

*

Öt izmos, hatalmas termetű szállítómunkás lépett be a szobába és meglepetten álltak meg az ajtónál.

Kranich könnyedén ráncolt homlokkal kérdezte meg tőlük:

- Lelkiismeretesen elvégeztétek a feladatokat?

A legelől álló munkás bólintott:

- Igenis, uram. Csakhogy...

- Nos, mi az a csakhogy?

- Ön azt mondta, hogy verjük őket, amíg ön azt nem mondja, hogy elég! A négy fickó odalenn fekszik az udvaron, nem mozdulnak, egy szót sem szólnak, de ön még nem mondta, hogy elég. Hát csináljuk tovább?

- Nem, most már elég. Vigyétek a jómadarakat a legközelebbi rendőrőrszobára. Én is oda-jövök utánatok. Remélem, a fickóknál legalább valami kis személyazonossági igazolvány lesz... Ezek ugyanis csirkefogók, gonosztevők, hogy úgy mondjam, a társadalom élősdijei... Mindent fel lehet róluk tételezni. Úgy van. És most... itt a pénzetek!

Odalépett Peterhez, kihúzta a pénztárcáját és mindegyik munkásnak ötven márkát adott át.

- Köszönjük - mondta az öt közül a legnagyobb és elmentek.

- Küldjétek ide egy taxit - szólt még utánuk Kranich, aztán leguggolt Peter mellé, kissé meglazította a kötést a homlokon és aggódva kezdte vizsgálni a lőtt sebet.

A következő pillanatban megnyugodva jelentette ki:

- Csak súrolta a golyó! Gyerekjáték! Hallja, Peter, maga egy közönséges pólyásbaba! Rögtön így összeesni és elájulni! Nahát, mondhatom! Én egyszer benne voltam egy vasúti szerencsétlenségben... A szempillám se rezzent meg és máig is öt gránátszilánk van a testemben!...

Peter halványan mosolygott:

- Gránátszilánk? Vasúti szerencsétlenségnél?

Kranich vállat vont:

- Lehet, hogy más volt... Az orvosok egyelőre még vitatkoznak róla.

Aztán egyszerre új lendülettel támadt nekik:

- Mondhatom, ti ketten vagytok aztán az igaziak! Elkezdtek detektívesdit játszani! Ezt aztán pompásan megcsináltátok! Ha én nem léptem volna közbe, most már a kakas sem kukorékolna utánatok, bizony!

Peter zavartan védekezett:

- De hát, kedves Kranich... olvastam a levelet... azt kellett feltételeznem, hogy maga is a bandához tartozik...

Kranich ránézett:

- Ugyan, mit nem mond! Azt kellett feltételeznie?!... Ki hallott már ilyet? Én pedig köteles vagyok elhinni, hogy maga ártatlan, noha a bíróság jogerősen elítélte és most is a fegyházban kellene ülnie! Mi?

- Igaza van - vallotta be Peter kétségbeesetten, tönkrezúzva és Hertha is bólintott.

- Detektívet játszani! - mérgelődött tovább Kranich. - Lesztek szívesek és ezt a jövőben átengeditek nekünk, kipróbált szakembereknek, akik a tapasztalat iskolájában...

Szavainak áradatát egy autó dudálása szakította félbe.

- Sietnünk kell - jelentette ki a fiatal detektív. - Mindjárt itt lesz a rendőrség.

Hertha megkérdezte:

- Nem próbálja megkeresni az öreget?

- Túl van már hetedhétországon... Igen, ha nem lett volna az a tű, akkor libaprólékot csináltam volna belőle... De így! Rajta, Hertha, segítsen nekem!

Együtt emelték fel a sebesültet és együttesen sikerült kivinniök a várakozó kocsizhoz.

Amikor a kocsi elindult, a detektív cigarettára gyujtott és elgondolkozva azt mondta:

- Ha a négy gazember fejére, akiket elfogtam, legalább öt-ötezer márka jutalom van kifizetve, akkor villát veszek magamnak a Garda-tó partján sok holdsugárral és fülemüledallal...

XXVII. fejezet

Amikor Friede meghallotta a legutolsó eseményeket, nagyon elkomolyodott.

- Helyesen cselekedett, Kranich - jelentette ki elgondolkozva. - És mégis... annak az öregnek nem lett volna szabad elmenekülnie...

- De hát a tű! - kiáltott fel Kranich. - Gondolja meg: a tű!... Igazán nem tehettem semmit...

Friede félbeszakította:

- Amikor a tűt a kezében tartotta, akkor persze, már későn volt. Azonnal lőnie kellett volna, amint kiverte az ember kezéből a revolvert.

Kranich magyarázkodott:

- Ezért bizonyos esetekben fegyház jár! Nem, nem, ilyesmibe nem megyek szívesen bele. És aztán... Egyszerűen nem értem magát! Hát nincsen minden a legjobb rendben? Hertha meg van mentve, Peter meg van mentve... négy csirkefogót elfogtunk... Igaz ugyan, hogy jutalom csak egynek a fejére volt kitűzve, az is csak rongyos ezer márká, de hát azért...

Friede felemelkedett:

- Jöjjön, kimegyünk Sommerfield kereskedelmi tanácsoshoz. Úgy, úgy... szóval az a véleménye, hogy minden a legnagyobb rendben van? Én, sajnos, más véleményen vagyok: Herthát veszedelem fenyegeti, Petert veszedelem fenyegeti... De a legrosszabbak, szegény Kranich, a maga kilátásai...

*

Több, mint egy óra múlt már el azóta, hogy a kereskedelmi tanácsos, Eilenburgné s a két detektív helyet foglalt a mély klubfotelekben a dohányzóasztal mellett. Előbb feketekávét ittak, most már a likőrökhöz jutottak el, de a ház ura még mindig nem tudta, hogy mi hozta hozzá Friedet és Kranichot. Lassanként már a nyugtalan türelmetlenség jelei kezdtek nála mutatkozni, de Friede, úgy látszik, ezt sem vette észre, Kranich pedig olyan fesztelenül csevegett, mintha csak egyszerűen kellemes kávé meghívásról lenne közöttük szó.

Sommerfield egyszerre összehúzta a homlokát:

- Bocsássanak meg a kérdésért: tulajdonképpen hogyan áll a munkájuk az én ügyemben?

Kranich arca ragyogott:

- Fényesen - jelentette ki. - Lassanként, de teljesen biztonsággal, tűzzel-vassal kiirtom a vipera egész bandáját. Tegnap például ismét négy darabot fogtam el a csirkefogók közül...

A házigazda hűvösen szakította félbe:

- Ezzel nem sokat törődöm. Sokkal inkább szeretném tudni és bebizonyítva látni, hogy ki gyilkolta meg a fiamat... Ebben a tekintetben nem tud még semmit sem mondani nekem, Friede úr?

Friede lustán dőlt hátra karosszékében és a finoman metszett likőröspoharakkal kacérkodott.

- Eilenburgné asszony - mondta lustán, anélkül, hogy a házigazda kérdéseire ügyet vetett volna - az a pohár, amiből iszik, az én poharam.

Az asszony zavartan kiáltott fel:

- D... d... dehogy! H... h... hiszen már ré... régen i... itt állt az é... én he... helyem előtt!

Friede makacskodott:

- De én egészen biztosan tudom! Az enyém volt ez a vörös pohár...

Eilenburgné mérges lett:

- N... n... nem igaz! A vö... vörös pohár az e... enyém volt! És... és n... n... nem is ér... értem...

A házigazda meglepetten hallgatta ezt a rövid vitát. Most aztán nem is bírta ki tovább csendben:

- De hiszen ez a pohár kék! - kiáltott fel. - Hát maguk mindketten megbolondultak?

Friede tökéletes nyugalommal szivarra gyújtott:

- A tökéletes színvakság egészen ritka, klinikai esete - jelentette ki kényelmesen.

Eilenburgné egy pillanatig értetlenül nézett rá, azután arca sírásra torzult, felugrott és hangosan zokogva rohant ki a szobából.

Sommerfield nyögött:

- Még ez is!

Friede megkérdezte:

- Máskor is elő szokott vele ez fordulni?

A házigazda vállat vont:

- Nem mondom, néha... Legtöbbször valami képtelen állításával függ össze a dolog. Ha ellentmondanak neki, sírgörcsöt kap és kirohan a szobából.

A detektív elgondolkozva bólintott:

- Ezzel a módszerrel sikerült is neki teljes harmincöt éven át titokban tartania ritka, teljes színvakságát.

Sommerfield csak most kezdte érteni a dolgot.

Felkiáltott:

- Nem, ez lehetetlen! Évtizedeken át nem tudtam elképzelni!...

- A színvak ember - magyarázta Friede - legtöbbször úgy érzi, hogy testi fogyatkozása megszegyenítő valami... Sokkal több színvak ember van, mintsem hinnők, mert a legtöbben közülük nagyon ügyesen el tudják titkolni ezt a fogyatkozásukat. Igen ismeretes U. hamburgi orvos esete. Ez az orvos egyáltalában nem látta a színeket, ami a diagnózisoknál gyakran komoly nehézségeket is okozott neki. Ennek ellenére nem volt ember, aki tudott volna erről a testi hibájáról - még a felesége előtt is el tudta rejteni. Az asszony is csak hosszú idő elteltével fogott gyanút. Egy szép napon teljesen *kék* színre festette ki az arcát, mire férje mérgesen jegyezte meg, hogy már megint túlsok *rúzs*t rakott fel...

A házigazda a szavába vágott:

- De ha egyáltalában nem látta a színeket, akkor a kéket nem is vehette észre!

Friede vállat vont:

- Dehogyan nem! Még a tökéletesen színvak ember is meg tudja különböztetni a világosat a sötétől. Vagyis körülbelül úgy látja a környezetét, mint mi egy fényképet...

- Értem - mondta elgondolkozva Sommerfield.

Kranich, aki eddig bölcsen hallgatott, most úgy érezte, hogy elkövetkezett az ő ideje.

- Kedves tanácsos uram - jegyezte meg nyugodt fölénnyel - nem szabad azon csodálkoznia, hogy ön nem tudott mindezekről a dolgokról. Egy detektívnél természetesen más a helyzet: a jó detektívnek egyszerűen mindent kell tudni! Már Eilenburgnéval való első találkozásomkor felötlött bennem az a furcsa gyanú, ami azután lassan-lassan bizonyossággá is érlelődött... Friede úr mintha a felhők közül pottyant volna le, amikor ezzel a felfedezéssel meg-leptem...

A kereskedelmi tanácsos meglepetten hol Friedere, hol Kranichra nézett:

- Maga, Kranich? - kérdezte lassan. - Ezt... maga fedezte volna fel?

Friede bólintott:

- Úgy van!

Hanem a szeme gyanúsan vidám fényben csillogott.

- Úgy, úgy... - vélekedett bizonytalanul a házigazda. Aztán határozottan felemelte a fejét. - Csakhogy ezzel teljesen eltértünk a témától. Éppen azt kérdeztem az előbb az uraktól, hogy meddig jutottak már el a nyomozásukkal...

Friede mosolygott:

- Hiszen most is arról beszéltünk!

- Ugyan!

- Hát hogyne! Éppen az ön jelenlétében tettünk két perccel ezelőtt egy rendkívül fontos ténymegállapítást.

- Nem értem.

- Hát hallgasson ide. Eilenburgné színvak, ennek következtében egész, Petert terhelő vallomása elesik és tárgyaltan, legalább is, ami a ruhaszín dolgát illeti.

Sommerfield meglepetten kiáltott fel:

- Óh! Erre nem is gondoltam volna!... És vajjon elegendő ez ahhoz, hogy bebizonyítsa Peter ártatlanságát?

Friede a fejét rázta:

- Ahhoz nem. De az újrafelvételhez elegendő s ahhoz is elég, hogy bizonyítékok híján történő felmentést érhessünk el. Most azonban kérem is, hogy bocsásson meg nekünk: azonnal meg kell tennünk a szükséges lépéseket. Mindenekelőtt orvosi szakvéleményt kell beszerezni, ami félreérthetetlenül kimondja, hogy Eilenburgné tökéletesen színvak. A további azután már teljesen egyszerű...

Felemelkedett és Kranich követte példáját.

Sommerfield zavartan dadogott:

- De hát... de hát... uraim... mivel magyarázzák ezt a dolgot? Miért esküdött volna Eilenburgné hamisan?...

Friede vállat vont:

- Ennek igazán egyszerű a magyarázata.

- Nos?

- Azt akarta, hogy ítéljék el Petert.

- De miért?

- Mert ő maga követte el a gyilkosságot.

Sommerfield előbb egyáltalán nem talált szavakat... amire pedig szóhoz jutott volna, a két detektív már kocsijában ült.

*

A két detektív hallgatva tette meg az út legnagyobb részét. Friede, úgy látszik, csak az úttal törődött. Nem nézett sem jobbra, sem balra s ezt Kranich végre is megsokallta.

Kipukkant belőle a szó:

- Ezt azután megint remekül csináltuk!

Friede a fejét sem fordította felé.

- Kitűnően - mondta kurtán.

Kranich folytatta:

- Peter most meg van mentve... És hát végre is ez a fődolog!

Friede különös hangsúllyal jegyezte meg:

- Elfelejtí, hogy ma még valamit elér*tünk*...

A hangsúlyt arra helyezte, hogy többszámot használ: elér*tünk*...

Kranich kíváncsian kérdezte:

- Mire gondol tulajdonképpen?

- Arra, kedves Kranich, hogy elértük, többszámban, hogy két-három napig most nem fogja veszedelem fenyegetni a maga becses kis életét. És ez, úgy gondolom, nem lehet majd magának teljesen közömbös...

Kranich bólintott:

- Vagy úgy... Persze...

Nehéz harcot vívott magával. Rendkívül szeretne volna tudni, hogy milyen módon érték el - ők ketten együtt - ezt az eredményt, de önszeretete tiltakozott az ellen, hogy egyenesen fel is tegye a kérdést.

Kis szünet után megismételte:

- Vagy úgy... Persze...

S később:

- Ejnye, na de ilyet!... Hm... ez persze, természetesen annyira magától értetődik, hogy nem is kell valami nagyon sok szót vesztegetni rá...

Friede nem felelt. Csak az utat nézte.

XXVIII. fejezet

Friede figyelmeztette Herthát: óvakodjék az újabb támadások, merényletek lehetőségétől. A leány eleinte csak hitetlenül mosolygott, mert el sem tudta képzelni: miért lehetne valakinek annyira fontos, hogy őt a kezébe kerítse, - kis idő elteltével azonban kénytelen volt Friedenek igazat adni. Nemcsak azt vette észre, hogy állandóan követik, hanem gyors egymásutánban és szinte megszakítás nélkül kapott üzeneteket, hol Françoistól, hol Petertől, hol Friedetől és alaposabb vizsgálat és ellenőrzés után valamennyi ilyen üzenetről kiderült, hogy hamisítvány.

Hertha most már óvatossá vált. Amint bármit gyanúsnak talált, azonnal Friedehez fordult. Úgy képzelte, hogy ilyen módon védve van mindenféle támadás ellen.

Ebben azonban tévedett.

Egy este, amikor hazaért, a sötét lépcsőházban két izmos kar kapta el és mielőtt ideje lett volna kiáltani, nedves kendő került az arcára. Még érezte, hogy kiviszik, hallotta egy meginduló autó motorjának halk zümmögését, azután nem tudott többé semmiről.

Amikor újra magához tért, kicsiny, de kényelmesen berendezett szobában találta magát. Gondosan takarókba csavargatva feküdt egy alacsony ottománon. Egy zöld selyemernyős kis lámpa kellemes, tompa fényt terjesztett. A heverő mellett kis asztalka állt, azon frissítők és cigaretta.

Hertha azt hitte, hogy álmodik. Meglepetten nézett körül. Nagy, gyönyörű festmények ékesítették a falakat, a padlót hatalmas, vastag perzsaszőnyeg takarta be. A szobában tökéletes, halálos csend honolt, amit még egy óra ketyegése sem szakított meg.

Elgondolkozott.

Természetes: egyszerűen megrohanták. Csak arra számított, hogy ellenfeleinek cselvetései ellen kell védekezni, azok azonban, úgy látszik, több meghiúsult kísérlet után elveszítették a türelmüket és egyszerűen erőszakkal hurcolták el...

A leány tekintete ismét végigjárt a drága, fényűző berendezési tárgyakon. Nem, ez a hely tulajdonképpen nem nagyon látszott börtönnek... Még frissítőkről és cigarettáról is gondoskodás történt... Vajon mit jelenthet ez a különös figyelmesség?

Kibújt a takarókból.

Teljesen felöltözve feküdt az ottománon, csak cipő nem volt rajta, de amint körülnézett, a cipőjét is felfedezte a heverő lábánál. Felhúzta, felugrott és az ajtóhoz sietett.

Zárva volt.

Tehát mégis fogoly!

Most a kis dohányzóasztal felett fekete zsinórt fedezett fel, aminek csengőgomb volt a végén. Csengő! Hirtelen elhatározással meg is nyomta a gombot és feszült figyelemmel várakozott: most mi fog történni.

Alig telt el egy perc, amikor meghallotta, hogy kívülről egy reteszt tolnak félre az ajtón. Rögtön rá egy fekete ruhába öltözött férfi lépett a szobába. Arca hideg és kifejezéstelen volt, tartása azonban tiszteletet árult el.

Hertha bátran rászólt:

- Mit jelentsen mindez? Hol vagyok? És ha szabad kérdezni, kicsoda maga?

A férfi nagyon udvariasan felelt:

- Kérem, ne nyugtalankodjék. Biztonságban van. És én... én Szergiusz vagyok, Robert Bergengrün úr első szolgája.

Robert Bergengrün...

Ezt a nevet ismerte Hertha. Robert Bergengrün volt az az ember, aki üzletük összeomlását megakadályozta... az az ember, aki a mai napig is megfejtetlen rejtély maradt a számára! Elküldte volt hozzá az üzletvezetőjüket, hogy világosságot teremtsen az ügyben és megtudja a titokzatosan befizetett pénz történetét, de az üzletvezető csak azt a választ kapta, hogy minden rendben van és Bergengrün úr nem óhajtja, hogy ezzel az ügygel még többet zavarják...

És most ez az ember raboltatta el?

Hertha gyors mozdulattal felemelte a fejét:

- Miért hurcoltak ide? - kérdezte nem is titkolt türelmetlenséggel.

Szergiusz vállat vont:

- Nem mondhatom meg, kérem...

- Miért nem?

- Mert magam sem tudom.

A leány félelme egyszeriben elmúlt. Az az ember olyan nagy pénzáldozattal segítette ki a bajból őket... mi oka lett volna rá, hogy ettől az embertől féljen?

Határozott hangon parancsolta:

- Vezessen a gazdájához, kérem.

Szergiusz tiszteletteljesen meghajolt:

- A gazdám, sajnos, nincs itthon. Az én kötelességem, hogy a kisasszony kényelméről gondoskodjam addig, amíg visszaérkezik.

Hertha haragosan toppantott a lábával:

- Én saját magam akarok a kényelemről és biztonságomról gondoskodni! Megértette? És mondja meg: fogoly vagyok én itt vagy nem?

Szergiusznak szemmel láthatóan nehézséget okozott, hogy erre a kérdésre válaszoljon.

- Tulajdonképpen nem fogoly - mondta végre vonakodva, habozva. - Az az utasításom, hogy semmiben ne akadályozzam meg, ha megígéri, hogy addig, amíg a gazdám visszaérkezik, nem hagyja el a házat.

- És ha nem ígérem meg? Mi lesz akkor?

- Akkor kötelességem ebben a szobában biztonságban, zár alatt tartani.

- Erőszakkal is?

- Csak abban az esetben, ha erre feltétlenül szükség lenne... De remélem, hogy erre nem kerül sor.

Hertha gondolkozott egy pillanatig:

- Tudja azt maga - kérdezte azután - hogy amit tesz, az a büntetőtörvénykönyvbe ütközik?

Szergiusz ismét vállat vont:

- Én pontosan tartom magam a gazdám utasításaihoz - felelte halkán. - A gazdám nyilván tudja, hogy miért kíván tőlem olyan cselekedetet, ami büntetendő.

Hertha felugrott és türelmetlenül járt fel-le a szobában. Egyszerre megállt az ablaknál és határozott mozdulattal feltépte a két szárnyát.

Szergiusz fenyegetően lépett előre:

- Rendkívül sajnálnám... - morogta.

A leány mérgesen elengedte a kilincset:

- Hát jól van! Megígérem, hogy nem hagyom el a házat. És most menjen, kérem! Alaposabban meg akarom nézni magamnak a börtönömet.

Szergiusz ismét maga volt a megtettesült udvariasság.

- Ahogy parancsolja nagyságos kisasszony - mondta mély meghajlással.

Megfordult és furcsa, merev, katonás lépésekkel kiment.

Egyenesen a személyzet helyiségeibe tartott.

Keskeny, izmos, ápolt kezével intett és tíz hatalmas, szélesvállú szolga lépett elő várakozásteljesen.

- Menjete és oszoljatok el a kertben - parancsolta Szergiusz. - Mind a három bejáratot és minden egyes ablakot alaposan és állandóan figyelni kell. Ha idegen próbál belopózni, azonnal éles tölténnyel löttök.

Az egyik szolga megkérdezte:

- És ha a kisasszony el akar menni?

Szergiusz ránézett.

- Fogjuk le? - kérdezte az ember.

Robert Bergengrün első szolgája megrázta a fejét:

- Nem. Ha a kisasszony igazán el akarja hagyni a házat, akadálytalanul megetheti.

*

Hertha ott állt Robert Bergengrün íróasztala előtt s egy leány aranykeretes arcképének szemléletébe merült el, amikor az ajtó nesztelenül kinyílt s a ház ura lépett be rajta.

- Jó estét kívánok, kisasszony - mondta és szemébe illesztette a monokliját.

A tekintet, amivel a leányt végigmérte, kissé gúnyos volt ugyan, de cseppet sem barátságos.

Hertha visszatette a képet az asztalra. Ha Bergengrün váratlan megjelenése kissé zavarba is hozta, ebből semmit sem lehetett rajta észrevenni. Nyílt tekintettel pillantott fel a férfira és viselkedésében semmi sem mutatott félelemre vagy akár csak aggodalomra is.

Bergengrün hallgatott.

Hertha kezdte a beszélgetést, hűvös hangon.

- Ön megszóktatott engem. Igéretet tettem egyik szolgájának, hogy itt maradok, míg ön meg nem érkezik. Remélem, most magyarázattal fog nekem szolgálni?

Bergengrün még mindig hallgatott. Monokliját ügyesen a tenyerébe csúsztotta és néhányszor végigsétált a lágy szőnyegen, ami a szobát befedte.

Hertha vállat vont:

- Ha nincsen semmi mondanivalója, akkor el is mehetek éppen...

A házigazda ferde pillantást vetett rá, azután kulcsot húzott elő a zsebéből, egyszer, kétszer játékosan feldobta a levegőbe, odalépett az ajtóhoz és bezárta azt.

- Szóval mégis fogoly vagyok - mondta Hertha.

A férfi bólintott.

- Akkor majd telefonálok... - s már nyúlt is a telefon kagylója után.

Bergengrün csendesen jegyezte meg:

- A vezetéket elvágтам.

- De hát mit jelentsen mindez? Mi jutott az eszébe?...

Bergengrün helytelenítően csóválta a fejét:

- Minden tetszik magán nekem - jelentette ki elgondolkozva. - Bátor, nem esett a feje lágyára, egyáltalában nem romantikus csacsi, csak... hm... túl sokat beszél.

Hertha mérgesen pillantott fel. Már szavakban is kifejezést akart adni haragjának, de a házigazda egy mozdulattal csendre intette.

- Ha tudná, hogy a hallgatás mennyivel kifejezőbb, akkor csendesen befogná a szájacskáját és várna.

Ezzel újra sétálni kezdett a szobában, fel és alá.

- Várni... Az emberek nem tudnak várni. Ezt az ember csak a fegyházban tanulja meg.

Elhallgatott és Hertha azonnal felhasználta az alkalmat.

- Kicsoda maga tulajdonképpen? És mit akar...

A férfi félbeszakította:

- Állj! - mondta nyugodtan. - Egyszerre mindig csak egy kérdést, sohasem kettőt!

Mosolygott:

- Ezt viszont a vizsgálóbírótól tanulja meg az ember.

S újra elhallgatott.

Hertha vállat vont és leült egy székre.

- Hát jól van. Én egy szót sem szólok többet. Miattam most akár órákig is folytathatja szellemes fejtegetéseit.

Bergengrün résztvevően mosolygott:

- Az ilyen gondolatokat viszont sohasem szabad hangosan kimondani. Némán kell tudni végighallgatni a legnagyobb ostobaságokat is.

Kis mozdulatot tett:

- Erre az tanítja meg az embert, ha végig kell hallgatnia az államügyész vádbeszédét önmaga ellen.

Hertha egy szót sem felelt. Érzelmeit csak villogó szeme és meg-megránduló ajka árulta el.

Bergengrün egy idő múlva, még mindig ugyanazzal a kényelmes nyugalommal azt mondta:

- És most néhány szóval válaszolni fogok kérdéseire s elmondok még hozzá egyet és mást, aminek a megkérdezéséhez magának biztosan legalább egy félóra lenne szüksége.

Odalépett a leány elé:

- Azt kérdezte, ki vagyok? Nos, a nevem Robert Bergengrün, tíz évig és néhány hónapig fegyházban ültem. Maga viszont, kedves kisasszony, Hertha Maria Bergengrün, az én leányom.

XXIX. fejezet

Hertha úgy bámult rá, mintha kételkedne a férfi józan eszében.

- Ki... ki vagyok én? - dadogta.

Bergengrün nyugodtan ismételte meg:

- Az én leányom.

S mintha időt akarna engedni neki, hogy ezt a váratlan hírt felszívja és megeméssze, még egyszer-kétszer végigment a szobán lassú léptekkel. Háttal az ablaknak támaszkodva állt meg. Két kezét keresztbefonta a mellén és egykedvűen kezdte meg elbeszélését:

- Úgy találtam az előbb, hogy egy képet nézegetett. Gondolom, észrevette a hasonlóságot... a hasonlóságot önmagával. Hiszen ez nem is csoda, mert a kép az édesanyját ábrázolja...

Elhárító mozdulatot tett, ami minden szónál ékebben mutatta: nem óhajtja, hogy félbeszakítsák.

- Nagyon fiatalon házasodtam meg... A szüleim meghaltak és igen jelentékeny vagyont hagytak rám. Így hát semmi sem kényszerített arra, hogy valami mesterséget folytassak, a semmittevés azonban nem illett a természetemhez. Így hát jogász lettem s e mellett még mint magándetektív is tevékenykedtem. Megengedhettem magamnak, hogy csak nagyon érdekes eseteket fogadjak el s ezt legtöbbször, ha szegény emberekről volt szó, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül tettem. Így is volt néhány eléggé elfogadható sikerem s a nevem már nem volt egészen ismeretlen, amikor rábukkantam a rendkívül furcsa Kramer-ügyre. Ezt a Kramert arzénnel mérgezték meg s az esküdtek a feleségét találták bűnösnek. Gyilkosságért el is ítélték. Kramer röviddel tragikus vége előtt egy kis örökségre tett szert s egy ügynök arra is rábeszélte, hogy magas összegű biztosítást kössön - örökösei javára. Minden fáradozásom ellenére sem sikerült az esküdteket arról meggyőznöm, hogy a gyilkos nem az áldozat felesége, hanem a fivére volt. Ez a fivér ugyanis tökéletesen megtámadhatatlan alibit tudott igazolni. Azt senki sem volt hajlandó elhinni, hogy az illetőnek egészen elsőrangú cinkosai voltak, akik nemcsak neki biztosítottak alibit, de azt is elérték, hogy a gyanú az asszonyra terelődjék. Hogy rövid legyek: az asszonyt kivégezték, a fivér pedig beleült az örökségbe és a nagy biztosítási összeget is kifizették neki.

Herthát teljesen magával ragadta az elbeszélés. Még arról is elfelejtkezett, hogy Bergengrün tulajdonképpen egészen más kérdésre akart eredetileg válaszolni.

- Rettenetes! - kiáltott fel. - És... és az asszony tényleg ártatlan volt?

Bergengrün komoran bólintott:

- Erről meg vagyok győződve! Még jobban, mint eddig bármikor!... De hallgassa csak tovább. Titokban még az ítélet végrehajtása után is megfigyeltem Kramer fivérét. Szerényen, csendesen éldegélt tovább. Nem költekezett. Közben azonban egyre újabb és újabb nagy összegeket vett fel a bankból és sohasem sikerült megállapítanom, hogy mi történt ezzel a pénzzel. Ma már tudom: ezzel a pénzzel fizette meg a tulajdonképpeni gyilkost, aki az ő megbízásából dolgozott...

A férfi elhallgatott, mert az ajtón kopogtattak.

Szergiusz lépett be. Egy pillantást sem vetett Herthára s arca éppen olyan kifejezéstelen volt, mint mindig, amikor jelentését megtette:

- Müller II. van itt, fontos jelentésekkel.

Bergengrün intett:

- Bocsásd be azonnal.

Egy perc múlva határozott arcú, izmos, karcsú fiatal férfi lépett be. Barna esőköpenye nedvesen csillogott, kalapját a kezében tartotta és sűrű, kékesfekete haja sűrű fürtökben hullott a homlokába.

- Nos? - kérdezte Bergengrün.

A fiatalember határozatlanul pillantott Herthára.

- A leányom - jelentette ki röviden a ház ura. - Előtte nyugodtan beszélhet.

Az idegen most irattáskát vett elő, amit eddig ügyesen és észrevehetetlenül a háta mögött rejtett el.

- A megbízatást teljesítettem - mondta röviden és letette az irattáskát a háziúr elé az asztalra.

Bergengrün kinyitotta azt és világosbarna papírba csomagolt kis iratcsomót vett elő belőle. Azután szemébe csíptette monokliját és nagy figyelemmel nézte meg a borítékra írt néhány szót. Akaratlanul is átpillantott Herthához, de a leány csak ezt a két szót tudta elolvasni:

„Bizonyítékok... ellen.”

Bergengrün az írással lefelé tette az asztalra a csomagocskát és figyelmesen nézett a fiatalemberre, akinek egy arcvonása sem rezdült, úgy állta a vizsgálódást.

- Erőszakot is kellett alkalmaznia? - kérdezte Bergengrün s a hangja talán kissé halkabb volt, mint egyébként lenni szokott.

Az idegen megrázta a fejét.

- Csellet - válaszolta. - Sikerült Friedet távoltartani a lakásától. A szekrényt természetesen erőszakkal kellett azután felnyitni.

Hertha felsikoltott:

- Friede?!...

Rettenetes gyanú támadt fel benne:

- Friedenél voltak?...

Bergengrün szigorú, haragos pillantása alatt hirtelen elhallgatott.

- Később majd meg fogom neked magyarázni - jelentette ki a férfi.

Elgondolkozva nézett ki az esővert, nedves ablakon át a kertbe. Egy teljes perc múlt el így, sötét hallgatásban.

Bergengrün hirtelen megfordult:

- Müller II. - mondta élesen - maga természetesen elolvasta a csomag feliratát?

A fiatalember bólintott:

- Nem tehettem másként. Nem lehetett elkerülni, minthogy a szekrényben más iratok is voltak és...

A ház ura intett:

- Rendben van. Most azt mondja el, egészen pontosan, hogy mit csinált azután, hogy... Érti?

A másik ismét bólintott:

- Meyer IV. lenn várt az autóban - kezdte jelentését. - Ott átöltöztem. Mialatt Meyer kifizette a soffőrt, én feltűnés nélkül eltűntem az emberek tömegében. Onnan hazamentem, ott ismét átöltöztem. Hazuról a „Rusche” kávéházba mentem. Ott mintegy félórát töltöttem el. Onnan villamossal utaztam idáig.

Bergengrün most azt kérdezte:

- Nem árulta el időközben senkinek, hogy mi a kis iratcsomag felirata?

- Senkinek.

- Meyernek sem?

- Neki sem.

Bergengrün hátul összetett kézzel fel-le sétált néhány lépést, aztán egyszerre megállt és megnyomta a csengő gombját.

Szergiusz azonnal megjelent.

- Itt van Fischer jelentése? - kérdezte Bergengrün.

- Igenis.

Bergengrün egy perc múlva két sűrűn teleírt gépírásos oldalt tartott a kezében és figyelmesen olvasta el.

- Igen - mondta azután. - Fischer megerősíti adatait. Csak nem lett volna szabad elfelejteni megemlíteni, hogy a kávéházban mintegy három percre bement a telefonfülkébe.

Bergengrün arca halálsápadt lett a haragtól.

- Kivel beszélt? - kérdezte komoran.

Müller barna arca egy árnyalattal még sötétebb lett.

- Én... nekem... tulajdonképpen... - dadogta.

- Beszéljen értelmesen!

A fiatalember hamar összeszedte magát:

- Arra, amit tettem, fegyházbüntetést ír elő a törvény, Bergengrün úr - jelentette ki elszántan. - Nem veheti tőlem rossznéven, ha biztonság okáért megkérdeztem a hajózási ügynökséget, hogy tényleg van-e számomra holnapra lefoglalt hely az Aquitanián.

A ház ura szó nélkül nyúlt a telefon kagylója után.

- Bocsásson meg, kérem - mondta a kagylóba nagyon barátságosan, de a szeme szikrázott a haragtól - csak azt szeretném megkérdezni, hogy van-e számomra holnapra egy lefoglalt hely az Aquitanián? Itt Alfred Murnau beszél... Tessék? Hogy egyszer már érdeklődtem ma ezután önöknél?... Nem!... Persze, lehet, hogy az a barátom volt... Nem, nem, köszönöm, minden rendben van. Egészen biztosan utazom.

Letette a kagylót és ingerülten dobolt ujjaival az asztal lapján.

- Szerencséje, hogy így volt - mondta azután lassan. - Ennek ellenére goromba hiba volt, hogy telefonált. Amikor visszatért az asztalához, egy fiatalember ült ott, igaz?

- Igen, de egy egészen ártalmatlan, zöld gyerek. Egészen biztosan nem veszélyes ránk nézve.

Bergengrün morgott:

- Úgy? Zöld gyerek?

Ujjával Fischer írott jelentésének egyik helyére koppintott.

- Ez a zöld gyerek Kranich magán-detektív volt. Akkor találkozott magával, amikor elhagyta Friede házát és egészen a kávéházig követte nyomon. Távollétének három percét arra használta fel, hogy megtekintette irattáskájának tartalmát. Nyilván el is vitte volna az iratokat, ha észre nem veszi, hogy Fischer élesen szemmel tartja.

Müller nagyon csendes lett:

- Magammal kellett volna vinni a táskát a telefonfülkébe...

Bergengrün hidegen kijavította:

- Egyáltalában nem kellett volna telefonálnia. És feltétlenül észre kellett volna vennie, hogy valaki egész idő alatt nyomon követi.

- Egész idő alatt pontosan figyeltem, de nem láttam senkit, aki bármiképpen is feltűnő lett volna...

Az idősebb férfi hevesen kiáltott fel:

- Hiszen éppen ez az, ami Kranichot olyan veszedelmes ellenfélle teszi! Annyira feltűnően viselkedik, hogy az már aztán nem is gyanús többé...

Elgondolkozva tette hozzá:

- Három felesleges ember, aki tud a dologról... Friede, maga és Kranich... Nos, Friede hallgatni fog, magának hallgatni kell, viszont Kranich... Nos, most már mindegy. A maga szolgálata nálam így is, úgy is véget ért.

Zsebébe nyúlt:

- Itt a hajójegy, ötszáz márka az útra, egy egészen kifogástalan útlevel és a bankkiutalás... Mint láthatja, úgy rendelkeztem, hogy havonta háromszáz dollárt fizessenek ki magának - visszavonásig. Ha feleslegesen jártatja a száját, beszüntetem a kiutalásokat. Így hát, remélem, hallgatni fog.

Müller némán meghajolt.

- Isten vele - mondta Bergengrün mereven s közben jobbkezét szándékosan a háta mögött tartotta.

A következő percben ismét egyedül volt Herthával.

- Ügyes ember - morogta. - Van egy nagy hibája: nagyon fél a rendőrségtől. Miért kellett felhívnia a hajózási ügynökséget? Mert félt... Nevetséges.

Megnyomta a csengő gombját és a belépő Szergiusznak meghagyta, hogy frissítőkről gondoskodjon.

Hertha egyre zavartabb lett, amint a ház urának és különös szolgájának furcsa viselkedését látta. Mint mindig, Szergiusz most is köteles volt megkóstolni az italt és a süteményt, Bergengrün csak ez után töltötte meg Hertha és a saját poharát.

A leány kérdő tekintetére meg is magyarázta:

- Feltétlenül szükséges óvatossági rendszabály mérgezési kísérletek ellen.

Azzal intett Szergiusznak, hogy hagyja el a szobát.

- Ez a Kranich nem megy ki a fejemből - mondta csendesen. - Nem csodálnám, ha rövidesen itt is megjelenne...

Hertha mosolygott:

- Ezen én sem csodálkoznék. Egyszer már kiszabadított egy nagyon kellemetlen helyzetből és...

Bergengrün szórakozottan szakította félbe:

- Vagy úgy... Szóval még mindig kényelmetlennek tekinti a helyzetét, igen?... Csak várjon egy kicsit, majd mindjárt megmagyarázok mindent... És egyébként: miért magázlak? Hiszen a leányom vagy és így...

Hertha közbevágott:

- Maradjunk csak egyelőre a magázásnál, jó? Meg kell vallanom, hogy erről az apa-leány kapcsolatról még nem vagyok teljesen meggyőződve...

Bergengrün meglepett arckifejezéssel nézett a leányra, aztán csendes mosoly jelent meg a szája szélén.

- Igazi Bergengrün vagy - jelentette ki. - Bátor, öntudatos, kicsit kíméletlen... Hát hallgass ide: a Kramer-eset óta üldözöm azt az ismeretlen embert... ha szabad magam így kifejezmem: a hivatásos méregkeverőt; vagy ahogy mások emlegetik: a nagy ismeretlent. Cinkosai viperának nevezik és be kell vallanom, hogy találóbb nevet magam sem tudtam volna számára kitalálni. Éppen olyan ravasz és alattomos, mint a vipera. Lassan-lassan bizonyossággá váltak a sejtelmeim és ügynökeim naponta hozták a jelentéseket, amelyek megerősítették feltevéseimet. Egyre jobban szűkült a kör, amelyet a veszedelmes és titokzatos gonosztevő köré húztam... Amíg... Igen, egy napon levelet kaptam tőle. Azzal fenyegetett, hogy kegyetlen bosszút áll rajtam, ha nem szüntetem be kutatásaimat. S akkor elkövettem azt a megbocsáthatatlan hibát, hogy ezt a fenyegetést nem vettem eléggé komolyan. És... nyolc nappal később meghalt a feleségem, a te édesanyád.

Bergengrün beszéd közben felállt és egészen szokatlanul felindulva, előrehajolva, az asztalra támaszkodva állt Hertha előtt. Szeme lázasan csillogott, a homloka verítékezett.

- A halál okául szívszélhűdést állapítottak meg az orvosok. De a tömérdek részvétlevél között találtam egy egyszerű, névtelen kártyát is, amin ez volt a szöveg:

„Őszinte részvételem fejezem ki felesége halála alkalmából. Megakadályozhatta volna.”

- Egy szóval sem több, semmi aláírás... De most már tudtam, hogy feleségemet olyan anyaggal mérgezték meg, amit az orvosok nem tudtak kimutatni. És tudtam, hogy ki volt a tettes. És mégsem tehettem ellene semmit, mert csak „vipera” név alatt ismertem.

Bergengrün kimerülten simított végig a homlokán és leült egy karosszékbe. Kis szünet után, amit Hertha nem mert megszakítani, így folytatta elbeszélését:

- Három hétig nyugton hagytak, aztán újabb fenyegető levelek érkeztek. Akkor már rajtad kívül Hertha, senkim sem volt a világon. Te akkor két esztendő voltál és egyetlen vígasztalásom az elszenvedett nagy veszteség után. Nem egy aggodalmas estét töltöttem el veled kettesben... Te az ölemben ültél és én meséket meséltem neked... És ha elaludtál, sokáig nézegettem gondtalan kis arcodat, és úgy éreztem, hogy gyilkos vagyok, amiért még mindig nem szüntettem be a vipera üldözését s új veszedelmeknek tettem ki életedet... Minden este ugyanazt a rettenetes harcot vívtam önmagammal és minden este újra meg újra arra a meggyőződésre jutottam, hogy másnap reggel ki kell adnom a parancsot az üldözés beszüntetésére. És minden reggel, amikor íróasztalomhoz léptem és ott találtam embereim jelentéseit, ismét megváltoztattam elhatározásomat. Idegeim felőrldtek ebben a harcban, ideges voltam, a legkisebb dolog is ijesztő gyorsan indulatba hozott. És aztán - egy este - kigondoltam egy tervet. Másnap reggel ismét olyan nyugodt voltam, mint egyébként. Egy teljes héten át azt

tehetette a méregkeverő, amit akart. Mint később értesültem róla, ez alatt az idő alatt három újabb mérgezőes gyilkosságot követett el, amelyeket, úglátszik, már régen kitervelt és előkészített, de amelyeknek végrehajtásában embereimnek állandó megfigyelése akadályozta addig meg. A nyolc nap elteltével kiadtam a parancsot, hogy az üldözést újra meg kell kezdeni és mindenre tekintet nélkül, a legkíméletlenebbül folytatni kell.

Hertha meglepetten nézett fel:

- Hogyan? Nem értem!

Bergengrün fáradtan intett:

- Erre a nyolc napra azért volt szükségem, hogy közben téged nyomtalanul eltüntesselek. Huszonkét tapasztalt detektív dolgozott azon, hogy egy parányi kisgyerek minden nyomát eltüntesse. Egy előttem teljesen ismeretlen, ugyancsak kétesztendő kisleányt mindenféle kerülőúton egészen Venezuelába vittek el. Ellenségem teljes öt esztendeig kereste ennek a gyerekek nyomait és akkor megtalálta.

Keserű sóhajtással tette hozzá:

- Szegényke, akkor meghalt.

- Miben?

- Szívszélhűdés...

Hertha visszafojtott lélekzettel suttogta:

- És... én?

- Te ez alatt az én közvetlen közelemben éltél, a Burgmüller házaspárnál, akik gyermek helyett gyermeküknek fogadtak. Később Françoisnak, persze közvetítő segítségével, üzletet nyitottam s azt gyakran fel is kerestem. Így időnként mégis láthattalak, anélkül, hogy életedet veszélyeztettem volna, mert még maga François sem tudta, hogy kinek a gyermeke vagy... Sajnos, ez még így is végzetes hiba volt, ha súlya alatt nem is neked kellett szenvedni... Gyakran használtam fel François művészetét arra, hogy céljaimnak megfelelően maszkíroz- zam és felismerhetetlenné tegyem magamat. Minthogy nem bíztam senkiben, soha nem léptem be másképpen nevelőapád üzletébe, mint maszkírozva. Így hát ő sem látta soha az igazi arcomat... És ez volt az a bizonyos végzetes hiba...

Hertha csodálkozva rázta meg a fejét:

- De hát hogyan? Mindazok után, amiket elmesélt... elmeséltél, nem is tehetél másképpen...

- Később, amikor fegyházba kerültem, helyettem maga a méregkeverő járt el François-hoz és sikerült is neki a szegény embert megteveszteni. François tíz éven át szolgált annak a rettenetes embernek és segített neki...

- De természetesen anélkül, hogy bármit is sejtett volna! - kiáltott fel hevesen Hertha.

- Hiszen éppen ez a leggonoszabb az egészben: a csirkefogó szerét ejtette, hogy François-t lassan-lassan behálózza. Amikor Françoisnak pénzre volt szüksége, készségesen adott neki kölcsönt, de csak váltó ellenében és uzsorakamatra. És amikor így a szegény embert már teljesen a markában tartotta, nos, akkor nyilván értésére adta, hogy milyenfajájú szolgálato- kat végzett neki. Mindenesetre annyi bizonyos, hogy a szegény kis hajművész most már négy esztendő óta állandó félelemben és rettegésben él...

- És most eltűnt! Talán őt is meggyilkolta az a rettenetes ember!...

Bergengrün mosolygott:

- Megnyugtathatlak, kedves gyermekem. Nevelőapád a maga egyszerűségében pompás rejtekhelyet eszelt ki magának, ugyanis egészen a közelben maradt. Ellenségei pedig időközben már külföldön keresik.

Hertha megkönnyebbülten sóhajtott fel. De nemsokára ismét aggodalmaskodó kifejezés jelent meg arcán.

- Apám... - kezdte, de a felvillanó fény az idős férfi szemében még jobban megzavarta - hogy is volt az... azzal a tíz évvel... amit te... tudod... a fegyházban...

Bergengrün nyugodtan kérdezte:

- Amit fegyházban ültem? Nos, ez is a vipera egyik bűncselekménye. Amikor meggyilkolta azt a szegény gyermeket, amikor látta, hogy még az sem használ, akkor valami mást gondolt ki. És egy szép napon engem fogtak el, gyilkosság gyanúja alatt... A gyanúokok szinte tökéletesek és hiánytalanok voltak. Csak a védőm lelkiismeretességének és ügyességének köszönhetem, hogy még egyáltalán életben vagyok.

Kopogtak.

Szergiusz lépett be.

Kranich úr óhajt önnel beszélni, uram - jelentette mereven.

XXX. fejezet

Kranich belépése a tőle már megszokott különös és élénk módon folyt le. Berohant, megbotlott a vastag szőnyegben, térdreest, de gyorsan összeszedte magát és talpraugrott, aztán ragyogó arccal nyujtotta Bergengrün felé mindkét kezét.

- Jó napot, jó napot, kedves jó Bergengrün úr - kiáltotta viharosan. - Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Kranich vagyok, a sikereiről ismert magándetektív.

Bergengrün elutasító arccal vizsgálgatta látogatóját.

- Ez már mégis csak sok - mondta gúnyosan.

Kranich gondtalanul mondott ellent:

- Ez még semmi! Ha még nincsen fogalma képességeimről, akkor csak olvassa el a napilapok legutolsó kiadásait: mind tele vannak tetteimmel és sikereimmel.

- Ez mégis csak sok - ismételte a ház ura és elhúzta a kezét, amit Kranich egészen az ő akarata ellenére hatalmába kerített és mind mostanáig szenvedélyesen rázogatótt.

Ha Kranich egyszer a fejébe vette, hogy valakit el fog kápráztatni, akkor az ilyen hűvös viselkedés egyszerűen ki tudta hozni a sodrából.

- Ez még mind semmi! - kiáltott lelkes izgalommal. - Éppen ma kaptam ajánlatot Csikágóból, hogy vegyem fel a harcot az ottani gengszterek ellen, de ezt alighanem kénytelen leszek elhárítani, minthogy a Scotland Yard is...

Bergengrün komoran, összehúzott szemöldökkel szakította félbe:

- Ez már mégis csak sok!

Hertha azonban nem tudta fékezni magát és csengően felkacagott.

Kranich csak most vette észre a leányt.

Bergengrün azonnal elvégezte a bemutatást:

- A leányom - mondotta.

- A... micsodája? - kérdezte Kranich.

Egy percig hol Bergengrünre, hol Herthára nézett, aztán kirobbant belőle:

- Hát ez már igazán mégis csak sok!

Most még Bergengrün szája szöglete is mintha gyanúsan megrándult volna.

Kranich azonnal megvigasztalódott és kedvesen így folytatta:

- Kedves, jó Bergengrün úr, maga még engem is lefőzött! Mesés hazugság! Csak hát éppen tudnia kell, hogy Hertha családjánál, hogy úgy mondjam, napi vendég vagyok, szabad bejárásom van! Az édesanyja rendkívül sokat tart rólam, apja pedig legbizalmasabb üzleti megbeszéléseibe is belevon. Nem is olyan régen éppen tőlük dobtam ki egy terhes látogatót - képzelje, egy méregkeverő volt! Az illetőnek van valami kapcsolata Albert Sommerfield meggyilkolásával is. Legalább is azt mondta nekem egyszer...

Kranich most legalább elérte a célját. Bergengrün meglepetten egyenesedett ki:

- Maga ismeri azt a gonosztevőt, azt a méregkeverőt?

A fiatalember elégedetten bólintott:

- Mint a saját mellényzsebemet! Hányszor vitt már haza a kocsiján! „Kranich” mondta nekem, „Kranich, kedves öregem, még meg kell nálam innod egy pohár likórt!” Ilyenkor azt szoktam felelni: „Bánom is én.” Majd még hozzátettem: „De velem ne csinálj semmiféle viccet - a mérget nem állom!” Mondhatom, igazán kedves fickó, ha nem volna az az egy utálatos szokása, hogy mindig embereket mérgezz meg!...

Hertha közbeszólt:

- Ne higgyen... ne higgy neki, apám! Úgy hazudik, mintha nyomtatásból olvasná.

Bergengrün elhárító kézmozdulatot tett:

- Ezt már magam is észrevettem - jegyezte meg kedvtelenül, aztán Kranichhoz fordult: - Tulajdonképpen mit óhajt, uram?

A fiatal detektív töprengve dörzsölte meg a homlokát.

- Hogy mit is akarok? Azt a mindent, hát nem elfelejtettem?!... Ja, persze! Azt akartam megkérdezni, hogy mikor szándékozik visszaadni Friedenek a kölcsönvett kis csomagot. Tudja, azt a csomagot, aminek az a felirata: Bizonyítékok...

Bergengrün rákiáltott:

- Csend! Máris hárommal több ember ismeri a csomag feliratát, mint kellene! Semmi szükség rá, hogy még Hertha is megismerje!

Kranich elgondolkozott:

- Három emberrel több, mint kellene? Az egyik az a feketehajú fiatalember, a másik... Friede... és a harmadik?... Ki a harmadik?... Hopp! Megvan! A harmadik maga!

Bergengrün mérgesen kiáltott rá:

- Nem én! Maga!

Aztán, valamivel nyugodtabban, folytatta:

- Friedével majd meg fogok egyezni. Ami azt a Müllert illeti, ő holnap elhagyja...

Kranich félbeszakította:

- Azt akarja mondani, hogy holnap délelőtt tíz óra huszonhét perckor az „Aquitania” fedélzetén elhagyja Európát? Istenem, hiszen ez is lehetséges. De hát ember tervez, rendőrfőnökség végez. Különösen akkor szeret beleavatkozni az ember szép terveibe, ha, mondjuk, egy ilyen táviratot kap: „Bizonyos Alfred Murnau letartóztatandó, amint az „Aquitania” fedélzetére akar lépni.”

Bergengrün felpattant:

- Honnan tudja maga ezt?

- A maga Müller nevű embere a telefonfülkében nyitvahagyta a telefonkönyvet. A hajózási ügynökség neve szúrta nekem, annyira, hogy kénytelen voltam a számát is felírni. Tíz perccel ezelőtt felhívtam őket és azt mondtam, hogy én vagyok az az utas, aki már jelentkeztem utazási ügyben az előbb. Ha hallotta volna, hogy milyen dühösek voltak! Rámordítottak, hogy több a dolguk, semhogy naponta háromszor ugyanazt a felvilágosítást adhassák... Azok az ökrök Murnaunak nevezték és azt hitték, hogy én akarok az „Aquitaniá”-val utazni. De igazán Murnaunak tartottak. Ilyen buták! Pedig hát az a Murnau fekete, én pedig szőke vagyok...

Bergengrün fáradtan intett:

- Elég, Kranich úr. Nevezze meg az összeget.
- Az összeget?
- Igen. Az árát, úgy gondolom.

Kranich dadogott:

- Az áramat? De hát... hiszen én nem vagyok... én nem vagyok áru!

A házigazda mérgesen szakította félbe:

- Ne tettesse magát még ostobábbnak, mint amilyen! Mennyit kér a hallgatásáért? Ki vele és ne kerüljünk a forró kását! Nos?

A fiatalember felháborodott:

- Engem nem lehet megvesztegetni! Micsoda feltevés ez, kérem!...

Belevetette magát egy karosszékbe és selyemzsebkendővel kezdte törölgetni kipirult arcát.

- Mondjuk - jelentette ki aztán - ötezer márka készpénzben...

Bergengrün szó nélkül vette elő a csekkfüzetét.

Kranich nagy lelkiyugalommal egészítette ki a mondatát:

- ...és további tízezer márka értékpapírokban.

Bergengrün szeme majd kiugrott az üregéből.

- Megállj... - morogta fogcsikorgatva.

Felnyitotta a csekkfüzetet és tolla csikorgott a papíron.

Kranich szeme Hertha szemrehányó pillantásával találkozott és úgy érezte: kötelessége igazolni az eljárását.

- Az apám beteg - sóhajtotta - az anyám haldoklik, nagybátyám nikotinmérgezésben szenved... Általában az egész családom haldoklik... Egyébként, Bergengrün úr, mit gondol, vajjon miért írhatta Friede azon a csomagon hamisan a kezdőbetűket?

Bergengrün éppen leitatta a csekket és nem nagyon figyelt oda.

- Nem értem, hogy mit mond - jelentette ki.

A fiatal detektív vállat vont:

- Azt mondom, hogy „P” helyett ott „K” betű van.

Bergengrün először rámeredt a fiatalemberre, aztán a szája csendes mosolyra húzódott. És most valami furcsa dolog történt: a házigazda megfogta a már teljesen kész, kiállított csekket és lassan-lassan, megfontolt mozdulatokkal, egészen apró darabokra tépte szét.

Kranich ordítva ugrott talpra:

- Az én csekken! Az én keserves munkával megkeresett pénzem!

A házigazda egyáltalán nem is törődött többé vele. Kivett a tárcájából öt darab százmárkás bankjegyet és letette az asztal lapjára.

- A hallgatása ennyit ér nekem. Többet nem. Ezt is csak azért adom, hogy Müller baj nélkül jusson át a határon. Ellenem úgy sem tehetnek semmit... Egyébként akkor magát is becsuknák, zsarolásért.

Kranich hangját könnyek fátyolozták el:

- De hiszen... de hiszen az előbb még tizenötezer márkát akart adni a hallgatásomért...

Bergengrün bólintott:

- Igen, de közben kicsit megváltozott a helyzet.

- Az apám beteg - nyöszörgött Kranich - az anyám haldoklik...

- Kérem, kíméljen meg a többi beteg családtag felsorolásától. Azt tanácsolom: tegye zsebre ezt az ötszáz márkát és tűnjön el, mielőtt még meg találom banni a nagylelkűségemet.

Kranich megvakarta a fejét:

- Tegyen hozzá még ötszázat, akkor eltűnök.

Bergengrün némán rázta a fejét.

- Hát háromszázat? - kérdezte Kranich. - Bergengrün úr, higgye el, jó tanácsot adok. Nos, hát mi volna még kétszázzal? Nem? Hát akkor megyek a rendőrségre és... Száz? Azt sem?... akkor elmesélem a rendőröknek... Állj! Megálljon!

Bergengrün már kinyújtotta a kezét a pénz után, de Kranich úgy ugrott neki, mint egy bikaviador és felmarkolta a pénzt.

- Ez a veszteség! - nyögte. - Igazán, ez a veszteség!

Kezével megtörölgette nedves szemét.

- Tizennégyezerötszáz márka veszteség egyetlen napon! - s az ajtó felé tántorgott.

Bergengrün ezzel egészítette ki a mondatot:

- Egyetlen meggondolatlan szava által!

XXXI. fejezet

Kranich két órát töltött el egy közepes kávéházban. Csendesen üldögélt, kavargatta csészéjének tartalmát és teljesen szokatlan töprengéssel töltötte az idejét. Bergengrün utolsó szavai olyan rejtvényt adtak fel neki, amit nem értett és mindenáron el volt szánva arra, hogy ezt a rejtélyt megoldja. Tizennégyezeröttszáz márka éppen eléggé nagy összeg volt ahhoz, hogy töprengésre bírja.

Amikor azonban az óra négyet ütött és még mindig nem jutott semmi értelmes dolog az eszébe, kedvtelenül felállt és Friedehez indult.

Ágnes ijedten fogadta az előszobában.

- Kranich, már megint betörtök nálunk. Friede egészen magán kívül van...

Kranich vállat vont:

- Úgy?

Ágnes mérges lett ennyi közöny láttán:

- Úgy, úgy! Ez talán magát egyáltalán nem érdekli? Pedig hát maga is éppen úgy Friede alkalmazottja, mint én magam!

Kranich megrendíthetetlen nyugalommal kérdezte:

- Hol van Friede?

- Elment a rendőrségre és bejelentette az esetet.

- Nos, hát akkor várjuk meg, amíg visszajön. És addig egy szót sem erről az ostoba betörésről! Beszéljünk valami fontosabb dologról...

- Ebben a pillanatban nincsen ennél fontosabb!

Kranich elnézően mosolygott:

- Úgy gondolja? És mi lenne, ha azt mondanám, hogy házassági gondolatokkal foglalkozom?

Ágnes szótlánul nézett rá. Tekintete végigjárta az összevissza heverő iratokat, a felborított bútorokra nézett, aztán idegesen felnevetett.

- Igazán gondolhattam volna, hogy éppen a legkellemetlenebb pillanatban fog nekem házassági ajánlatot tenni...

Kranich a homlokát ráncolta:

- Bocsásson meg, de még egy szót sem szóltam a kiválasztottam személyéről! - mondta hűvösen. - Hogy maga egészen természetesnek találja, hogy magát választottam, ez mindenestre gondolkozóba ejt. Egy ennyire öntudatos nő nem is nekem való házastárs... Hát akkor inkább mégis csak Herthát veszem el feleségül...

Ágnes arca gúnyosan megrándult.

- Hát akkor csak vegye el Herthát - kiáltotta nagyon mérgesen.

De a haragja hamar elszállt. Bármilyen határozott és ügyes teremtés volt is az élet minden dolgában, csak úgy, mint hivatásában - a szerelemben ő is éppen olyan ügyetlenné változott, mint minden leány, aki tényleg szerelmes. Leült az ottomán szélére és arcát a tenyerébe rejtette.

Kranich fejcsóválva nézett rá:

- Ejnye - mondta - maga sír? Na de ilyet!

Keresztülrohant a szobán, megbotlott a felborított asztalban, haragosan belerúgott és újra Ágnes elé állt.

- Ne üvöltsön már - szólt rá szigorúan.

A leány remegő válla elárulta, hogy nem engedelmeskedett ennek a parancsnak.

Kranich tanácstalanul morogta:

- Egyenesen gyerekes!

Aztán odalépett a leány elé és levette két kezét az arcáról.

- Miért sír? - kérdezte. - Hát annyira biztosan számít arra, hogy egy híres detektív felesége lesz?

A leány némán rázta a fejét.

Kranich tovább kérdezősködött:

- Hát miegyébért sírhatna? Miért? Mi? Ah! Megvan! Tudom már! Maga szerelmes belém!

Ágnes csak némán nézett rá, de Kranich kiolvasta ebből a tekintetből, hogy kérdésére igennel felel. Bár meg kell vallanunk, hogy minden más esetben, minden más leány pillantásából is ugyanezt olvasta volna ki.

Most elengedte Ágnes két kezét és még egyszer keresztülment a szobán.

- Ez megváltoztatja a tényállást - vélekedett elgondolkozva. - Bár hát Hertha is szerelmes belém... hm...

Ágnes dadogva kérdezte:

- És... és maga?

A fiatal detektív végre elhatározásra jutott. Egy-két tértölelő ugrással a leány mellett termett és ügyesen térdreerogyott előtte.

- Én téged szeretlek - jelentette ki ünnepélyesen - és esküszöm az összes prófétákra, hogy...

Az, hogy valaki a torkát köszörülte mögötte és a riadt pillantás Ágnes szemében, elárulta, hogy Friede időközben belépett a szobába.

- ...valamint esküszöm a próféta szakállára - folytatta a fiatalember szünet nélkül - hogy nem nyugszom addig, amíg nem segítek Friedenek elfogni Albert Sommerfield gyilkosát!

Friede mérgesen vágott közbe:

- Mondhatom, kedves alkalmazottaim vannak! A legfontosabb irataimat lopják el s ők mulatnak rajtam!

- Hát nem hallotta éppen most eskümet?

- A maga esküi...

Kranich teljes magasságában kiegyenesedett.

- Tudom, ki lopta el az iratait.

Friede bizalmatlanul nézett rá:

- Tudja?... Nos, kicsoda?

- Robert Bergengrün úr, illetve az ő megbízásából valaki más. Ezenfelül ugyancsak ő rabolta el Herthát is és azt állítja, hogy az ő leánya. Ilyen ostobaság! Egyébként tökéletesen gonosz ember és mondhatom, hogy fukar, mint... mint...

Friede csak most tért magához meglepetéséből.

- Bergengrün? Azt mondja, hogy Bergengrün? De hiszen ez teljesen elképzelhetetlen!

A fiatal detektív makacsul erősítgette:

- De mennyire elképzelhető! Már voltam is nála ebben az ügyben és ő ügyes keresztkérdéseim hatása alatt összetörve, mindent be is vallott. Tizenötezer márkát ajánlott fel nekem, ha hallgatok az ügryről. De én szilárd maradtam, mint a gránit...

- Mit nem mond - jelentette ki Friede és vidáman csipentett a szemével.

Kranich őszinte felháborodással kiáltott fel:

- Üssön meg itt azonnal a guta, ha elvettem a pénzt!

- De az előbb még azt mondta, hogy Bergengrün fukar. Hogyan illik ez össze a nagylelkű ajánlatával?

Kranich zavarba jött:

- Igen... hm... Persze, persze... Pedig, látja, a dolog olyan egyszerű: abban a pillanatban éppen nem volt olyan rettenetesen fukar!

- Hát jó. Folytassa csak a jelentését.

Kranich rákapcsolt. Előadta, hogy Bergengrün csak akkor ismert be mindent, amikor ő megígérte neki, hogy huszonnégy óráig hallgatni fog arról, amit tud s tovább is folyamatosan beszélt hőstetteiről. Mindent elmondott, csak éppen a pénzügyeket nem adta elő teljes hűséggel.

Friede elismerően mondta:

- Jól dolgozott. Látom már, mégsem volt tévedés tőlem, amikor maga mellé álltam!

Kranich gyorsan hozzá akarta még ehhez fűzni az öndícséret néhány szerény, de tárgyilagos szavát, amikor, legnagyobb bosszúságára, megszólalt a telefon csengője és megakadályozta dicséretes szándékában.

Ágnes emelte fel a kagylót a villáról.

- Itt Egon Friede magándetektív irodája - jelentkezett.

Egyszerre feszült kifejezés jelent meg az arcán.

- Ki? Kicsoda, kérem?... Pillanat, kérem...

Befedte tenyerével a kagylót és suttogva jelentette:

- Robert Bergengrün úr óhajt Friede úrral beszélni.

A detektív gyorsan odalépett a készülékhez.

- Itt Friede... Igen, személyesen... Tessék?...

A vezeték másik oldaláról kurtán, szaggatottan hangzottak Bergengrün szavai:

- Idehallgasson, Friede... Betörték nálam... Semmit sem raboltak el... de az egyik szolgálmat megölték...

Friede összehúzta a szemét.

- Rendkívül érdekesítő, Bergengrün úr - szakította hűvösen félbe a beszélőt. - De engedje meg, hogy megkérdezzem: mi közöm van ehhez nekem? Egyébként nálam is betörték és nekem alighanem több okom lenne arra, hogy az esetről magának meséljek...

Bergengrün ugyancsak nem engedte tovább beszélni.

- Azt hiszi, azért hívtam fel, mert magát gyanúsítom? Akkor nagyon hamis nyomon jár. Nem, csak arra akartam kérni, hogy ma este tíz órakor keressen fel. Kérem, hozza magával rendkívül ügyes segédjét, sőt, ha lehet, a titkárnóját is... Nem lehessen tudni, talán akad valami írnia is, amihez megbízható munkaerőre van szükség. Tehát számíthatok a megjelenésére? Igen? Akkor a viszontlátásra - ma este.

Friede letette a kagylót. Kurta szavakkal elmesélte két alkalmazottjának a beszélgetés tartalmát.

- Ezzel a dolog végére jutottunk - jelentette ki. - A meghívásnak természetesen eleget teszünk... Ne felejtse el azonban, kedves Kranich, revolvért, mégpedig töltött revolvért hozni magával erre a kirándulásra.

Kranich lelkesen ugrott fel:

- Oh - kiáltotta - tehát ma este elfogjuk a viperát, igaz?

Friede olyan mozdulatot tett, ami sok mindent jelenthetett:

- Reméljük - mondta.

XXXII. fejezet

Ezen a nevezetes estén Friede, Kranich és Ágnes akkor élték meg az első meglepetést, amikor beléptek Bergengrün szobájába. Azt várták volna, hogy a házigazdát egyedül fogják találni, e helyett azonban egész csomó más vendéget is ott találtak. Az egyik sarokban, kis dohányzóasztalnál, Sommerfield kereskedelmi tanácsos ült, élénk beszélgetésbe mélyedve két ismeretlen úrral. Az ablaknál pedig, ugyancsak élénken beszélgetve, Hertha és Peter állt.

Bergengrün, aki az ajtóban fogadta vendégeit, arcukon - legalább is Ágnes és Kranich arcán - minden nagyobb erőfeszítés nélkül megláthatta a meglepetés nyomait. Friede áthatolhatatlan arcvonásai nem árultak el semmit; bár az is lehet, hogy ő tényleg nem is volt olyan nagyon meglepve.

- Szabad bemutatnom... - kezdte a házigazda, de csakhamar abba is hagyta, mert rövidesen kiderült, hogy a legtöbb vendég már régebben ismeri egymást. Az újonnan jöttek éppen csak azt a két urat nem ismerték, akik Sommerfielddel beszélgettek.

Ezeket Bergengrün így mutatta be:

- Lindemann detektívfelelős úr és Herne detektívfelelős úr.

Arról azonban egy szót sem szólt, hogy a két úr magánismerőse, vagy pedig hivatalos minőségükben vannak jelen. Élénken folytatta:

- Még egy vendégünk hiányzik. Ha azonban az uraknak úgy tetszik, nem várunk tovább. Szabad mindenkit arra kérnem, hogy menjünk át a szomszéd szobába, ahol egy kis hideg büffé vár ránk?

Kranich, aki már magához tért meglepetéséből, azonnal hallatta hangját:

- Kitünő ötlet! Tény és való, hogy éhséget érzek... Egyébként most jut eszembe: igen tisztelt kereskedelmi tanácsos úr, miért nincs jelen Eilenburgné asszony is? Hiszen ő is a családhoz tartozik, igaz?

Sommerfield olyan arcot vágott, mintha Kranich mélységesen megbántotta volna. Helyette Bergengrün válaszolt:

- Eilenburgné asszonyt két órával ezelőtt letartóztatták.

Aztán ismét a vendégekhez fordult:

- Kérem, foglaljanak helyet... csak kényelmesen, mindenki ott, ahol neki a legjobban tetszik... De hol van Friede úr?... Bocsássanak meg egy pillanatra...

Kisietett az ajtón.

Kranich, aki már elhelyezkedett Hertha és Sommerfield között, olyan hirtelenül ugrott fel, hogy a széke nagy robajjal felborult. A következő pillanatban már kinn is volt az ajtón. Bergengrünt éppen abban a pillanatban érte utól, amikor dolgozószobájának kilincsére tette a kezét.

A házigazda meglepetten állt meg:

- Parancsol velem valamit?

A detektív szemei szikráztak:

- Nem, dehogy - felelt hanyagul. - Csak éppen meg akartam nézni, hogy mit csinál...

Bergengrün a szájára tette ujját.

Kranich tisztán hallotta Friede hangját a szoba belsejéből:

- ...Kérem, nagyon gyorsan! Igen: Lindemann... főfelügyelő... Herne... felügyelő... Igen... Tessék? Úgy van? Igen? Akkor köszönöm.

- Sejtettem - mormogta Bergengrün és gúnyos mosoly jelent meg az ajkán, amikor az ajtó megnyílt és Friede lépett ki rajta.

- Nos, Friede úr? Megnyugodott?

A detektív kurtán bólintott:

- Megnyugodtam.

- Akkor talán csatlakozhatnánk a többi vendéghez.

Friede némán bólintott és szokatlanul töprengő arckifejezéssel követte a házigazdát és Kranichot az ebédlőbe. Alig foglalt azonban helyet az asztal mellett, ez a kifejezés eltűnt és éppen olyan vidám, gondtalan képet vágott, mintha semmi sem érdekelné, csak az, hogy kellemes baráti körben kellemes vacsorát költson el.

Az általános beszélgetés élénk volt, talán kissé túl élénk is ahhoz, hogy természetes lehessen. Mindenki - az egy Kranich kivételével - mintha valami láthatatlan kényszer hatása alatt állt volna. Beszéltek és beszéltek - mintha csak azért tettek volna, hogy ne kelljen arról beszélniük, amire valamennyien gondoltak.

Kranich egyszerre megszólalt, mégpedig olyan hangosan, hogy mindenki kénytelen volt figyelni rá:

- Ha meggondolja az ember - kezdte - ha jól meggondolja, hogy tulajdonképpen az összes jelenlévők a vipera ellenségei közé tartoznak... Micsoda pompás alkalom, hogy egyszerre tegyen el valamennyiünket láb alól!... Egyébként: kellemes jó étvágyat kívánok, hölgyeim és uraim!

Kínos hallgatás követte ezeket a szavakat.

Hertha szólalt meg először, halkán:

- Nem tudom elképzelni, hogy valaki olyan elvetemült lehessen, hogy egyszerre egy tucat embert mérgezzon meg...

De ezt csak azért mondta, hogy enyhítse a szavak által kiváltott kínos hatást.

Talán ugyanez az ok készítette Bergengrünt is arra, hogy megszólaljon.

- Nincsen olyan elvetemültség, ami ettől az embertől ki nem telne - válaszolta nagyon komolyan és lassan ingatta a fejét. - És éppenséggel a tömegmérgezés!... Ilyesmi már gyakran fordult elő a történelemben. Velencében például egyenesen napirenden volt. Mindig „hazafias okokból” nyúltak ehhez az eszközhöz. Akkoriban még államilag alkalmazott mérgezőmestereket is tartottak, akik néha-néha egész családokat irtottak ki. Az államfőnek ilyenkor különleges árjegyzéket terjesztettek elő, amiben a magasállású személyiségeknek elég drága ára volt. E szerint a hatalmas szultán megmérgezése ötszáz dukátba került. A spanyol király halálát már százötven aranyért meg lehetett vásárolni. A pápa élete még olcsóbb volt: az ő haláláért már csak száz dukátot kértek.

Lindemann főfelügyelő megkérdezte:

- És azt hiszi, hogy ilyesmi manapság is lehetséges?

De Bergengrün látszólag már megbánta, hogy olyan sokat beszélt.

- Miért ne? - válaszolta röviden és vállat vont.

Az új beszédszünet egyáltalában nem tetszett Kranichnak.

- Bergengrün úr - fordult a házigazdához - az előbb azt mondta, hogy Eilenburgnét letartóztatták. Mondja: miért?

- Hamis esküért - hangzott a válasz. - Hamis vallomást tett s arra meg is esküdött.

Sommerfield elképedve kiáltott fel:

- Hihetetlen! Már mondták ugyan nekem, de nem vagyok képes elhinni!

Kranich elnézően mosolygott:

- Kedves kereskedelmi tanácsos úr, önből hiányzik az a tulajdonság, aminek segítségével kellő elképzelést alkothatna magának a világ és az emberek gonoszságáról. Persze, ha magának is évek hosszú során át rablókkal, gyilkosokkal, betörőkkel és gyújtogatókkal lett volna hivatásából kifolyóan dolga... Maga természetesen minden embert a saját jelleme szerint ítél meg s minthogy az ön jelleméből nem hiányzik bizonyos nemesség...

Sommerfield mérgesen szakította félbe:

- Bocsásson meg, de az előbb Eilenburgnééről beszéltünk. Nem azt kérdeztem öntől, hogy hogyan ítéli meg az én jellememet...

Kranich gondtalanul kiáltott fel:

- Te jóságos Úristen! Hát nem szabad semmi olyat mondani, amit nem kérdeznek az embertől? Hiszen egészen úgy viselkedik, mintha valaki a tyúkszemére lépett volna!... Na de ilyet! Hogy ez az ember milyen hangon beszélget!

A kereskedelmi tanácsos élesen jelentette ki:

- Ön nagyon neveletlen, uram!

Kranich felpattant:

- Mi...it mond? Hogy én... hogy én...

- Uraim, uraim! - avatkozott bele Bergengrün. - Kérem, mérsékeljék magukat! Egyebekben pedig, Kranich úr, a kereskedelmi tanácsos úrnak egyben s másban alighanem igaza van. Az ön viselkedése tényleg nem teljesen olyan...

Kranich sápadt lett a felháborodástól:

- Szóval maga is! - kiáltotta. - Hát jó! Mostantól kezdve teljes hallgatásba burkolódzom!... Még hogy az én viselkedésem nem egészen... Na de ilyet! Ki hallott már ilyet!

Friede úgy tett, mintha az egész dolog nem tartozna rá. Minden figyelmét a tányérjának szentelte és Bergengrün is elhatározta, hogy az utolsó szavakat nem hallotta.

Nyugodtan jegyezte meg:

- Hogy témánkhoz visszatérjünk, sajnós, nem lehetek önnel egy véleményen, kereskedelmi tanácsos úr...

- Na lám! - morogta Kranich halkán, de mégis eléggé hangosan ahhoz, hogy valamennyien meghallhatták. - Hallottad, gyermekem, Hertha?... És engem meg leszidtak, mert pontosan ugyanezt mondtam!

Hertha a kezével intett neki, hogy hallgasson, Bergengrün pedig, anélkül, hogy a közbevetésre ügyet vetett volna, kissé emeltebb hangon folytatta:

- Mondom, nem tudok önnel teljesen egyetérteni. Mint ismeretes, Friede úr volt az, aki Eilenburgné orvosi megvizsgálását indítványozta. Ott kiderült, hogy, mint Friede úr sejtette is, az asszony tényleg színvak...

Kranich szemrehányóan szólt közbe:

- Ezt én sejtettem meg először!

Bergengrün hangsúlyozta:

- Amint Friede úr sejtette!

Kranich felpattant:

- Jóságos Isten! Hiszen éppen az előbb mondtam, hogy...

Bergengrün hirtelen odafordult hozzá:

- Talán lenne szíves, Kranich úr és elhagyná egy időre ezt a szobát! - mondta példás önuralommal.

- Eszemben sincs - jelentette ki makacsul a fiatalember. - Hogy aztán a hátam mögött mindenfélét összebeszéljenek rólam... Nem, nem erről szó sem lehet!

Egyszerre elgondolkodó vonás jelent meg az arcán.

- Különben - mondta - mit bánom én! Nekem mindegy. Úgyis túlságosan megsértettek!...

Ezekkel a szavakkal felállt és kilépdelt az ajtón. Soha nem engedett volna ilyen könnyen, ha nem jut eszébe, hogy most van a legjobb alkalma arra, hogy kissé jobban utánanézzon az elveszített tizennégyezeröttszáz márka dolgának.

Bergengrün úgy folytatta a szavait, mintha mi sem történt volna.

- Eilenburgné tehát nem tehetett eskü alatt vallomást arról, hogy az ön fia a gyilkosság napján az egyik vagy a másik ruháját viselte, mert neki az egyik szín éppen úgy csak világos volt, mint a másik, megkülönböztetni nem tudta őket.

Sommerfield arcán örömteli mosoly szaladt át.

- Akkor... - gyorsan Peterre pillantott - akkor talán elrendelik az újrafelvételt is a perben?

Peter bólintott.

- Az erre vonatkozó kérést már be is adtuk s az a szándékom, hogy ma éjszaka tizenkét órakor önszántamból jelentkezem a hatóságoknál. Ezért kérttem is ide Lindemann és Herne urakat. Mert nem szeretném, ha az utolsó pillanatban mégis csak elfognának...

Sommerfield megkönnyebbülten lélekzett fel.

- Ezzel nagyon nagy gondtól szabadítasz meg - mondta. - Mindig remegtem attól, hogy meg fognak találni... Erről jut éppen az eszembe: Friede úr, maga egyszer azt állította, hogy Eilenburgné gyilkolta meg Albertet... Igen, sőt a maga híres Kranichja még azt is kijelentette, hogy Eilenburgné a vipera... Ez hát nem igaz?

Bergengrün közbeszólt:

- De hát miért ne lehetne igaz? Erről én is tökéletesen meg vagyok győződve!

Friede vontatottan szólalt meg:

- Bocsásson meg egy kérdést... Mit hozott fel Eilenburgné a mentségére?

- Ja, a hamis eskü ügyében? - felelt hanyagul Bergengrün. - Nos, valami teljesen nevetséges históriát mesélt el. Azt mondta, hogy nem esküdött hamisan, mert határozottan tudta, hogy Peter a gyilkosság napján a barna ruháját viselte. Mert hát ő maga vitte el azt a ruhát három nappal előbb a szabóhoz és átvasaltatta a nadrágot, mert a vasalás éle nem volt jó helyen. A gyilkosság napján azonban észrevette, hogy a vasalás pompásan áll...

Bergengrün nem folytathatta, mert Peter izgatottan ugrott fel:

- Ez igaz! Így is van! Csakhogy én Johann szolgálával a sűrke ruhámat is elküldtem a szabóhoz és annak nadrágját is átvasaltattam!

Kissé fegyelmezettebben folytatta:

- A dolog tudniillik így történt: A két ruha egyszerre készült, ugyanannál a szabónál. Csak később vettem észre, hogy mindkét nadrágnak ugyanaz a hibája: a jobb száron nincs a vasalás közepén. Eilenburgné tanácsolta akkor nekem, hogy egyszerűen küldjem vissza és vasaltassam át. Én attól féltem, hogy szabáshibáról van szó s a vasalással csak még elrontom a dolgot. Így történt aztán, hogy először csak a barna ruhát vitte el ő maga a szabóhoz. Mikor hazaküldte, annyira meg voltam elégedve a munkájával, hogy a sűrke nadrágot is mindjárt elküldtem neki. Persze, erről Eilenburgné semmiképpen sem tudhatott.

Valamennyien meglepődtek ezen a megoldáson. Csak Friede bólintott egyetértően, mintha valami ilyet sejtett és várt volna.

- Ezzel azután megkaptuk az utolsó bizonyítékot Eilenburgné ártatlansága mellett - jelentette ki.

Ágnes meglepetésében hangosan felkiáltott:

- Micsoda? Eilenburgné ártatlan?

Bergengrün élesen vágott vissza:

- Nem ártatlan! Ő és nem más a vipera!

- Dehogyan is ő a vipera! - ellenkezett Friede.

Ágnes hangja csupa szemrehányás volt:

- De Friede úr! Hiszen maga magyarázta meg nekünk, szélesen és alaposan, hogy...

Friede bólintott:

- Még többet is tettem. Meséltem Kranichnak a méregkeverő Zwanzigerné esetéről és párhuzamot vontam közte meg Eilenburgné között. E közben csak úgy mellékesen megemlítettem, hogy Zwanzigerné ifjúkorában különös előszeretettel olvasgatta Werther keserveit - s Kranich azonnal emlékezett rá, hogy ugyanezt a könyvet látta Eilenburgné szobájában is. Ami egyébként nem volt csoda és nem is volt feltűnő, mert a könyvet én magam tettem oda...

Most már a rendőrség két detektívje is feszülten figyelt.

- És miért történt mindez? - kérdezte a felügyelő.

A magándetektív csendesen válaszolt:

- Mindez azért történt, hogy az igazi méregkeverő ne vegye észre, hogy már átláttam rajta és ismerem.

Bergengrün lassan tette fel következő kérdését:

- És most? A veszedelem most már nyilván elmúlt?

Friede egyszerre ismét maga lett a megtestesült társasági kedvesség és szeretetreméltóság.

- Meg vagyok róla győződve, Bergengrün úr - jelentette ki és meghajolt.

Sommerfield közbeszólt:

- Az Isten szerelmére, beszéljünk már valami másról! Hiszen végeredményben csak hiába izgatjuk fel magunkat s a hölgyek a végén még megharagszanak ránk!...

Kurta, parancsoló kopogás szakította félbe.

- Tessék - mondta Bergengrün.

Egy polgári ruhás férfi és két rendőr lépett be.

A polgári ruhás férfi bemutatkozott:

- Kersten detektívfelügyelő vagyok.

Volt valami a hangjában, mintha bocsánatot kérne, amiért megzavarja a társaságot. Azután hangosabban, hivatalosan tette hozzá:

- Sommerfield kereskedelmi tanácsos úr, a törvény nevében letartóztatom.

Mielőtt még bárki is felfoghatta volna ezeknek a szavaknak értelmét, valami súlyos tárgy a lámpa felé röpült...

Mindent sötétség nyelt el...

XXXIII. fejezet

Kranich a könyvtárszobába ment, mert - a jó ég tudja, miért - szilárdan meg volt győződve arról, hogy valahol itt fogja megtalálni annak a titoknak a nyitját, aminek megfejtése úgy kínozza. Egy darabig töprengve állt a szoba közepén, nézegette az embermagasságú könyvespolcokat, amelyek minden falat elfedtek s azon törte a fejét, hogy vajjon hol lehet Bergengrün titkos pánccélszekrénye beépítve. Tulajdonképpen nem volt semmiféle kényszerítő ok annak feltételezésére, hogy Bergengrünnek egyáltalában van ilyen titkos pánccélszekrénye, de Kranich meg volt arról győződve, hogy minden jobbmódú ember rendelkezik ilyesmivel. Nem is tartott sokáig és az ifjú detektívben az a meggyőződés érlelődött meg, hogy a titkos szekrény nem lehet másutt, csak a könyvespolcok mögött, minthogy maguk a könyvek szolgáltatják a legjobb, egészen természetes leplezést. Halk sóhajtással látott neki, hogy a könyveket lerakja a polcokról és alaposan végigkopogtassa a falakat. Egy bármilyen nagyjából történő számítás kimutatta volna, hogy ha csak felületesen is el akarja végezni ezt az egész munkát, akkor mintegy öt órára lenne hozzá szüksége, de Kranich még ilyen általános időszámítást sem végzett.

Lihegve és izzadva rakta egyik könyvcsomót a másikra. Fáradhatatlanul és minden bosszankodás nélkül kopogtatta végig a falakat és erősen figyelt, hogy nem adnak-e valahol kongó, üres hangot. Néha már azt hitte, hogy célnál van, alaposabb vizsgálatnál azonban mindig kiderült, hogy a fal teljesen ártalmatlan és tökéletesen tömör.

Egyszerre figyelve emelkedett fel.

Nem futó lépések zaja ez?

Hát persze...

Egy ugrással felpattant helyéről, két másik ugrással az ajtónál termett és szélesre kitérte... A félig sötét folyosón éppen feléje rohant egy sötét alak. Minthogy Kranich a kivilágított szobából lépett ki, nem volt képes azonnal felismerni, hogy ki az.

- Hej! Fiatalember! Kicsoda maga? - kiáltott rá. - Megálljon! Várjon hát!... Ejnye!... Várjon!...

A futó férfi teljes erővel nekifutott Kranichnak. Mindketten majdnem lezuhantak a földre.

- Mohamed szakállára! - mormogott Kranich. - Lassan járj, tovább érsz! Miért olyan sürgős a dolga?

Ebben a pillanatban esett a könyvtárszobában égő lámpa fénye a sötét emberi alak arcára.

- Uff! - kiáltott fel Kranich. - A kereskedelmi tanácsos úr személyesen!

Sommerfield lihegve kiáltott rá:

- Engedjen el! Menjen félre az utamból, vagy...

De Kranichnak eszébe sem jutott, hogy ennek a parancsnak engedelmessédjék.

- Az alkalom rendkívül kedvező - jelentette ki barátságosan. - Most kissé tovább fűzhetjük előbbi beszélgetésünk témáját... Maga az előbb azt állította...

Az öregúr csontos kezei villámnál gyorsabban kaptak a fiatalember nyaka felé és Kranichnak csak egy ugyanolyan gyors ökölcsapással sikerült kiszabadítania magát.

- Megsérült az agya, mi? - kiáltott rá a fiatalember támadójára, mert másképpen nem tudta volna magának megmagyarázni az öregúr furcsa és szerinte teljesen indokolatlan viselkedését.

Némán, dühös haraggal kapott Sommerfield ismét Kranich nyaka után.

Kranich hátraugrott:

- Kezeket fel! - kiáltotta.

Egy pillanatig még gondolkozott, aztán elhatározásra jutott.

- Hát itt van neked egy! - kiáltotta.

Ez az „egy” - egy ütés volt, Sommerfield arcának kellős közepébe.

- És ha százszor is kereskedelmi tanácsos és nagy úr vagy: itt van még egy - folytatta.

Az ütés tökéletes párja volt az előbbinek.

- S minthogy nyilvánosan kijelentette, hogy nevetlen vagyok: itt a harmadik!

A harmadik ütéstől Sommerfield megtántorodott. Kezei ijedten kerestek támaszt a levegőben, aztán elesett. Feje keményen koppant a padlón, aztán mozdulatlanul fekvé maradt.

Kranich kissé aggódva nézett rá.

Amikor meglátta, hogy a leütött ember szájából, orrából és koponyájából lassan szivárog a vér, elgondolkozva vakargatta meg a fejét.

- Ostoba dolog - morogta. - Vajjon keresni fogják-e Sommerfieldet a többiek?... A végén persze, megint én tehetek mindenről... Na, de ilyet!...

*

Amikor az ebédlőben egyszerre kialudt a fény, néhány értékes pillanat múlt el, mielőtt a jelenlévők tulajdonképpen megértették, hogy mi is történt. Akkor aztán kitört a zűrzavar.

Székek borultak fel, üveg tört csörrenve össze... Kiabálás, parancsszavak... Valahol birkóztak... Nyögést és kiabálást hallottak... Aztán egyszerre egy lövés dördül el...

Végre felvillant egy zseblámpa fénye. A birkózó emberek tömege fölött a lámpafény az ajtó felé tapogatódzott.

Az ajtó tárva-nyitva állt.

Valaki kirohant a szomszéd szobába és ott gyújtotta meg a lámpát. Ez a fény elegendő volt, hogy felismerhessék mellette: az, akit valamennyien kerestek, nincsen a küzdők között.

Bergengrün kicsavarta a szomszéd szoba egyik lámpájából a körtét és ismét rendbehozta az ebédlő világítását. Az arca fehér volt a haragtól és csalódástól.

Kersten felügyelő felkiáltott:

- Azonnal át kell kutatni az egész házat! Majd csak megtaláljuk a fickót...

Meglepetten hallgatott el.

Az ajtóban Kranich jelent meg.

Véres volt, a gallérja elszakadt, a keze vérzett, arca tele volt karmolásokkal, a haja ezerfelé állt.

Bergengrün rákiáltott:

- Látta Sommerfieldet?

Kranich szomorúan bólintott.

- Mindjárt gondoltam, hogy hiányozni fog maguknak - mondta kedvetlenül. - Igazán nem tehetek róla... Úgy rohant nekem, mint egy örült... Nem is láthattam, hogy kicsoda... Éppen úgy lehetett volna valami néger vagy egy vérszomjas bushman is, mint a kereskedelmi tanácsos úr... Na, nem igaz?

Senki sem felelt.

- Nem mondom - folytatta bizonytalanul Kranich - egyszer vagy kétszer odasóztam a képes felére, de persze, higgyék el, csak úgy egészen szelíden... És mielőtt annyit mondhatott volna, hogy kukurikú, már ott is feküdt egész hosszában...

Bergengrün, Friede és a rendőrtisztek egyszerre ordítottak rá Kranichra:

- Hol? Hol?

A fiatal detektív behúzta a nyakát:

- De én igazán nem tehetek róla... ő maga tehet róla...

Friede ráordított:

- Azt mondja meg, hol van?

- Hogy hol van?... Hát... ott fekszik, hátul, a könyvtár táján...

Mintha parancsra történt volna: egyszerre mozdult meg mindenki. A férfiak rohanni kezdtek.

Sommerfieldet ott találták, azon a helyen, amit Kranich mondott. Éppen akkor kezdett magához térni és nagy fáradtsággal igyekezett talpraállni.

Kersten felügyelő azonban már ott állt mellette s a következő pillanatban csattanva zárult be csuklóján a bilincs.

Kranich dadogott:

- Mi... mi... mi az?...

A felügyelő feléje fordult:

- Nagyon szépen köszönöm a segítségét.

Ezek a szavak még jobban megzavarták a fiatalembert.

- A segítségemért... hm... a segít... na, persze... - mormogta. - De hát ez csak természetes... Természetes, hogy mindent azonnal tisztán láttam... Ezért is mentem ki feltűnés nélkül és ezért lestem is rá...

Bergengrün beleavatkozott a beszélgetésbe:

- Bocsásson meg, de az előbb még egészen más történetet mesélt el...

Kranich leereszkedően mosolygott. Most már újra egészen visszanyerte régi énjét.

- Ejnye, kedves Bergengrün úr! Hát nem vette észre?

- Mit kellett volna észrevennem?

- Hogy az előbbi szavaim... hm... nem voltak másnak szánva, mint... hm... maró iróniának...

Bergengrün hitetlen mosolygása egyáltalában nem zavarta. Élénken folytatta:

- A csirkefogó meg akart fojtani... Ki hallott már ilyet! Hát a gazember nem meg akart minket fosztani minden munkánk gyümölcsétől? Ez az elvetemült méregkeverő!... És amellet még ő merészelt engem rendreutasítani az asztalnál! Engem! Éppen engem, az ismert, kiváló detektívet!...

Kersten félbeszakította:

- Bocsásson meg, de nem értem, miért nevezte ezt az embert méregkeverőnek...

Kranich mérgesen kiáltott rá:

- *Ezt* nem érti? Na, de ilyet! Hát nem most tartóztatta le maga is méregkeverésért?

A felügyelő a fejét csóválta:

- Nem én.

- Hanem? - kérdezte kíváncsian Kranich.

- Én betörésért és emberölésért tartóztattam le - válaszolta nyugodtan a rendőrtiszt.

XXXIV. fejezet

A kereskedelmi tanácsos, aki teljesen részvétlenül nézett maga elé, amióta megbilincselték, most egyszerre felütötte a fejét.

- Kinél törtem be? - kérdezte izgatottan. - Kit öltem meg?

Bergengrün egykedvűen válaszolt:

- Nálam tört be, közben pedig agyonütötte az egyik szolgámat.

Az elfogott ember arca most kísértetiesen sápadt volt.

- De... hiszen... ez... nem... igaz... - kiáltott fel élesen és két keze kétségbeesetten igyekezett bilincseitől szabadulni.

Bergengrün hideg pillantással vizsgálta a szerencsétlen képű embert.

- Be fogom bizonyítani - jelentette ki.

- De hát...

Könyörtelenül folytatta a házigazda:

- Éppen olyan alaposan és ügyesen fogom bebizonyítani, mint amilyen alaposan rólam bebizonyították, hogy emberölést követtem el, amiért tíz esztendei fegyházát ültem.

Sommerfield válaszolni akart, de Kersten felügyelő közbevágott:

- Nem tűrhetem, hogy a letartóztatottal ilyen hosszú beszélgetést folytassanak - jelentette ki.

Intett két rendőrének és meghajolt az egész társaság előtt:

- Jó estét.

Az ólmos csendet, amely a fogoly elvezetését követte, csakhamar élénk eszmecsere követte. Csak Peter támaszkodott zavartan az ablakhoz és elmerülten nézett a kocsi után, amelyben éppen most vitték el az apját. Mindenki annyira fel volt indulva, és olyan hangosan beszélt, hogy senkinek sem tűnt fel egy új vendég érkezése és csendes köszönése.

Hertha egyszerre felkiáltott és odaszaladt az újonnan jött vendéghez.

- Apa! Te vagy?...

François, aki így egyszerre az érdeklődés középpontjába került, nem érezte valami nagyon jól magát.

- Én... én... csak azt akartam... - dadogta.

- Apa, végre megint megvagy! - örvendezett Hertha.

Bergengrün barátságosan bólintott:

- Csak beszélgessétek ki magatokat, Hertha.

Az általános zűrzavarban senkinek sem tűnt fel, hogy elhagyta a szobát.

De nem: Friede észrevette...

Bergengrün íróasztala előtt állt és egy arany keretbe foglalt leány-arcképet tartott a kezében, amikor Friede váratlanul melléje lépett.

- Miért? - kérdezte röviden a detektív.

Bergengrün a szemével a képre mutatott:

- Ezért...

- Tehát bosszú? - kérdezte Friede.

Bergengrün hallgatott. A tekintetében valami szokatlan lágyság volt, ajka szögletén az a félig elhervadt, sápadt mosolygás nem is illett valami jól ehhez a keményvonalú, energikus szájhoz, amelyet kemény vonások kereteztek.

- Tudja, mit tett velem ez az ember? - kérdezte aztán lágyan. - Mindent elvett tőlem. Mindent... csak a pénzemet nem. Fiatal feleségemet meggyilkolta... Engem tíz végtelenül hosszú esztendőre fegyházba juttatott... Meg tudja ezt érteni? Tíz hosszú évig... ártatlanul... fegyházban!... Igen, akkor történt, hogy bosszút esküdtem ellene. Nem voltam hajlandó belenyugodni abba, hogy sorozatos gyilkosságaiért egyszerűen csak lefejezzék. Nem! Előbb csak töltsön el ő is tíz esztendőt a fegyházban! És - ártatlanul! Ezért lopattam el magától az ellene szóló bizonyíték-anyagot. Ez az anyag majd csak azon a napon fog napvilágra kerülni, amikor a szörnyeteg, tíz esztendejének kitöltése után, elhagyja a fegyházat. Igen, előbb tíz esztendőn át, napról-napra, el kell szenvednie ugyanazt, amit én szenvedtem miatta.

Bergengrün végigsimított a homlokán.

- De talán még megkegyelmeztem volna neki és kegyelemből azonnal kiszolgáltattam volna a hóhérnak, ha nem vette volna el tőlem utolsó kincsemet is, ha nem vette volna el tőlem a leányomat... Hertha Petert szereti... Nos, minden leány ebben a korban... És Peter derék fiú. Ki lehet felelős azért, hogy az apja gonosztevő? Igen, persze... Ebben nincs semmi... De hát - mondja meg saját maga: lehetséges-e, hogy Hertha bármikor is így odaszaladjon hozzám és ilyen szívből kiáltsa, hogy „apa!”, ahogy most, az előbb, odaszaladt ahhoz a jelentéktelen kis Françoishoz? Nem, Friede, ezt én, az igazi apja, sohasem fogom megélni... Egyedül és szeretet nélkül fogom életem alkonyát végigélni...

Egyszerre teljes magasságában kiegyenesedett. A vonalak ismét látszottak a szája körül és a szemében hideg fény csillogott.

- Mióta gyanakodott rá? - kérdezte a régi tárgyilagossággal és helyére tette a fényképet.

- Majdnem a kezdet kezdetétől fogva - válaszolt Friede, aki örült, hogy a beszélgetés ismét hivatásbeli dolgokra fordul. - Már az is rögtön gyanús volt előttem, hogy egyszerre két detektívvel lépett érintkezésbe. Még gyanúsabbá vált, amikor megtudtam, hogy egy „vizsgaesetet” konstruált, s azt egyszerre öt detektívnek adta át. Amikor azután Peter és Albert biztosításáról hallottam, megtorpantam. Beszéltem az ügynökkel, aki az üzletet megkötötte s akkor kiderült, hogy a biztosítás ötlete nem Alberttől származott, mint azt Peter állította, hanem - bár meglehetősen kevésbé feltűnő formában - magától Sommerfield kereskedelmi tanácsostól. Így hát kezemben volt az indok, hogy miért kellett Albertnek meghalni és Peternek gyanúba keveredni.

Fiainak halála után Sommerfield ugyanis nemcsak a két fiú anyai örökségére tehetne volna rá a kezét, hanem az ő kezéhez fizették volna ki az igen magas biztosítási összeget is.

Bergengrün itt közbevágott:

- Igen, ez a pont nekem is azonnal feltűnt, de egyszerűen nem tudtam hinni abban, hogy egy apa képes legyen a saját fiát megmérgezni.

Friede a fejét rázta:

- Én nem engedtem, hogy ilyen tisztán érzelmi szempontok befolyásolják a munkámat. Hiszen a bűnesetek történetéből jól tudjuk, hogy a nagy bűnözők között éppen a méregkeverő

az, aki nem riad vissza sem gyermekeinek, sem családtagjainak megöletésétől. Nincs olyan gyilkos, aki ok nélkül pusztít el valakit, egyedül és kizárólag csak a méregkeverő teszi meg. Talán azért, mert tudat alatti hatalmi vágyát akarja így kielégíteni, talán pedig csak beteg ösztönének hatása alatt. És tudjuk-e egyáltalában, hogy létezett-e valaha olyan méregkeverő, aki ismételten nyúlt rettenetes fegyveréhez és amellet normális volt? De hagyjuk ezt a töprengést: ezeken a problémákon törjék a fejüket az orvosok. A mi feladatunk csak annyi, hogy bizonyítékokat szerezzünk...

Bergengrün bólintott:

- Igaza van. Kérem, folytassa:

Friede tovább beszélt:

- Amikor aztán gyanúm így bizonyos határozott formákat kezdett öltetni, lépésről-lépésre, egyenként gyűjtöttem össze a bizonyítékok kövecskéit. Eilenburgné természetesen egy pillanatig sem gyanúsítottam, de kénytelen voltam ezt a látszatot kelteni. Azért is mondtam ezt Kranichnak, hogy ő mesélje el Sommerfieldnek s így hadd erősödjék meg benne az a hit, hogy mi teljesen hamis nyomon vagyunk.

E nélkül túl nagy lett volna a veszedelem Kranichnak is, meg nekem is, hogy egy szép napon minket is megmérgeznek. Mindezeknek az elővigyázatossági intézkedéseknek ellenére, Kranich majdnem életével fizetett munkájáért akkor, amikor éjszaka betört Eilenburgnénál. Az ablakból mérgezett nyilakkal lövöldöztek rá. Úgy látszik, Sommerfieldben azon az éjszakán mégis csak felébredt az aggodalom, talán éppen azért, mert Kranich betört Eilenburgnénál, mégpedig anélkül, hogy erről a ház urát előzőleg értesítette volna. Ez volt az oka annak, hogy egy későbbi alkalommal én magam is kijelentettem neki, hogy véleményem szerint csak Eilenburgné lehet a tettes és senki más. Ezzel sikerült Kranichnak és magamnak még néhány napig viszonylagos biztonságot teremtenem.

Friede egy pillantást vetett házigazdájára.

- Az egész ügyben - mondotta - a maga szerepét értettem a legkevésbé. Csak akkor kezdtem érteni a dolgokat, amikor mindent megtudtam életének arról a szakaszáról, amelyik az elítéltetése előtti időre esett. Később azután ismét eltévedtem a szándékai között, mert nem voltam képes megmagyarázni magamnak: miért tartja olyan fontosnak, hogy az egész ügyet az én segítségem nélkül oldja meg. És még érthetlenebbé tette az egészet az én bizonyítékaim elrablása.

Bergengrün sápadtan mosolygott:

- A végén hát mégis csak azzal gyanúsított, hogy egy követ fújok ezzel a méregkeverővel... Különben nem mondott volna ellent nekem, amikor hangsúlyoztam, hogy Eilenburgné egészen biztosan méregkeverő és ő a bűnös. Ezzel csak azt akartam elérni, hogy Sommerfield a legutolsó pillanatig teljes biztonságban érezze magát, egészen addig a pillanatig, amíg Kersten felügyelő megszerzi az elfogatási parancsot. Azt akartam, hogy a letartóztatás teljesen meglepetésszerűen érje!... Saját maga is látta, hogy mekkora lélekjelenléttel rendelkezik a fickó. Ha Kranich nem botlott volna véletlenül bele, ki tudja, nem lett volna-e minden munkánk hiábavaló...

Ismét elmosolyodott:

- Ha kedve van egyébként, egyszer majd megfejteth Kranich számára egy rejtvényt, amin, gondolom, erősen töri a fejét. Biztosan nem érti, hogy miért voltam hajlandó tizenötezer márkával megvásárolni a hallgatását és aztán miért fizettem ki mégis nyomorult ötszáz márkával. Eleinte azt képzeltem, hogy Kranich mindenén átlátott, ismeri az összefüggéseket

és attól tartottam, hogy adott esetben esetleg felboríthatja összes terveimet. Aztán egyszerre csak kiderült, hogy nem is tudta, mit jelent a maga borítékján ez a felirat: Bizonyítékok K. S. ellen.

- Ez hogyan derült ki?

- Ő maga árulta el. Megkérdezte: hogyan lehetséges az, hogy maga *P* betű helyett *K* betűt írt. Így hát nem is sejtette, hogy maga így jelölte az aktát: *Kommerzienrat Sommerfield*. Így hát nem is volt többé semmi okom arra, hogy neki hallgatási díjat fizessek, különösen ilyen magas összeget.

Friede elnevette magát:

- Nagyszerű! Kranich tehát, hogy úgy fejezzem ki magam, egészen közönséges zsarolást kísérelt meg! Nahát, ez a Kranich!

Aztán újra elkomolyodott:

- Egyet azért még szeretnék tudni.

- Tessék, kérdezzen.

- Maga hogyan jött rá arra, hogy Sommerfield kereskedelmi tanácsos, ez a gazdag, előkelő és tekintélyes ember a sokat keresett méregkeverő?

Bergengrün vállat vont:

- Tulajdonképpen egészen váratlanul történt. De ehhez előbb el kell mondanom azt is, hogy milyen szerepet játszott François az egész ügyben.

Most néhány kurta mondatban elmondta Friedenek is mindazt, amit Herthának már elmesélt.

- Egyik emberem - folytatta - egyszer megfigyelte, amint a titokzatos idegen kijött François üzletéből, kocsiba ült és a Lambertstrassera viteti magát. Ott a tizenhatos számú házba ment be. Az emberem öt teljes órán át várakozott, de az idegen, akit odáig kísért, nem jött ki többé a házból. Amikor két nappal később az ujságok hírt adtak arról, hogy a Lambertstrasse tizenhatos házában titokzatos méreggyilkosság történt, újra elővettem az emberemet. És most derült ki, hogy látta, amint abból a házból, mialatt hiába várt, Sommerfield kereskedelmi tanácsos úr jött ki! Minthogy én magam is jól tudtam, hogy mire képes François maszkírózó művészete, egy pillanatig sem kételkedtem annak a lehetőségében, hogy Sommerfield és a nyomtalanul eltűnő ismeretlen azonos személy lehet. Ettől kezdve azután már minden nagyon könnyen és gyorsan bonyolódott le. Csak akkor lett a dolog megint nehezebb, amikor én is goromba hibát követtem el.

- Éspedig?

- François összeveszett a méregkeverővel és elmenekült előle. Csakhogy Sommerfield embe-reinek François váltói voltak a kezükben, eléggé jelentékeny összegről. Minthogy ezeknek a váltóknak prolongálására többé gondolni sem lehetett az adott helyzetben, szegény emberke üzletének tönkre kellett volna menni. Én hát rövid úton befizettem a bankba a hiányzó összeget. Ez durva hiba volt. Ezt a pénzt feltétlenül közvetítő útján kellett volna elküldenem. Mert hát Sommerfield azonnal megkezdte a kutatást, hogy én miért is fizettem ki ezt a pénzt s hamarosan rá is jött az igazi okra, hogy tudniillik Hertha az én leányom. Most már őt is nagy veszedelem fenyegette. A vén gonosztevő egyelőre nem akarta a leányomat megölni, hanem túszként a kezébe akarta keríteni, hogy szükség esetén erős fegyver legyen a kezében ellenem. Így hát nem tudtam magamon másképpen segíteni, minthogy én magam raboltattam el saját leányomat és itt tartottam, a házamban, biztos őrizet alatt. A további azután megint sokkal egyszerűbb volt. Sommerfield az utolsó pillanatig nem tudta, hogy átláttam rajta és ismerem a

szerepét. Ha mindezt tudta volna, semmiképpen sem lehetett volna rávenni, hogy ma este, a többiekkel együtt, eleget tegyen a meghívásnak és eljöjjön ide, a csapdába.

Bergengrün megmozdult, hogy visszatérjen a vendégeihez, de Friedenek volt még egy kérdése.

- Hogy vagyunk azzal az emberölési ügyel, ami miatt Sommerfieldet letartóztatták?

A házigazda vállaltvont:

- Az egyik szolgámat tényleg agyonütötték.

- De nem Sommerfield?...

Bergengrün nagyon nyugodtan válaszolt:

- Nem, hanem valaki más.

- Hiszen éppen azt kérdezem, hogy mi történt?

- Hát... ez a szolgám a vipera bandájának volt tagja. Itt kémkedett a saját házában. Szergiusz, aki bizalmas emberem, rajtacsípte, amikor hosszasan beszélt valakivel telefonon és pontosan leírta, hogy hol van Hertha szobája és hogyan lehet a legbiztosabban megközelíteni... Remélem, megértett?

Sokáig hallgattak.

Végül Friede szólalt meg:

- Bergengrün, nem veszem magamnak a jogot arra, hogy ítéletet mondjak: jogos-e a Sommerfield elleni bosszúja, vagy sem. Arról sem akarok beszélni, hogy a biztos kivégzésre való várakozás nem nagyobb büntetés-e, mint tízesztendei fegyház... De...

A házigazda hevesen intett:

- Nincsen semmiféle „de”! Semmi sem téríthet el feltett szándékomtól!

Friede halkán válaszolt:

- Talán mégis... Gondolt-e arra, mi történnék akkor, ha a vipera bandájának sikerülne főnökét kiszabadítani, szökéshez segíteni? Szabaduljon akkor újra rá az emberiségre ez a szörnyeteg? Vagy talán úgy képzeled, hogy ha egyszer becsukták, akkor soha többé nem fog gyilkolni? Hogy lemond erről a mániájáról?

Bergengrün szótlánul bámult a detektívre.

Kétségtelen volt, hogy a dolgot erről az oldalról még sohasem gondolta át.

És Friede feltette az utolsó, a döntő kérdést:

- Tényleg annyira fontos a bosszúja, annyira sokat ér önnek, hogy hajlandó érte - tegyük fel - csak egy, egyetlen egy ártatlan ember életét kockáztatni?

Nyomatékosan tette hozzá:

- Bár biztos vagyok benne, hogy nem állna meg csak egy életnél, ha már arra kerül a sor...

Bergengrün végre újra megtalálta a hangját.

- Hogyan is felejtkezhettem meg erről a lehetőségről? - szólt halkán.

Aztán kinyújtotta a kezét:

- Itt a kezem, Friede: az ügyész még holnap reggel meg fogja kapni az összes szükséges iratokat. A maga bizonyítékait is... És most ne beszéljünk többet a dolgról, jó? Menjünk vissza a vendégekhez!

Karonfogta a detektívet és magával húzta az ebédlőbe.

Különös kép tárult a szemük elé.

Az egyik sarokban ott ült François, tőle jobbra és balra Hertha és Peter. François egészen közel húzta magához a fiatalok fejét és vékony hangocskájával nagyon vidáman és nagyon hangosan éppen így kiáltott fel:

- Áldásom rátok, gyerekek... Tudod, hogy eleinte elleneztem a választásodat, Herthing gyermek, de ha nem testvérgyilkos, akkor nem bánom, üsse kő...

Alig látta meg a leány Bergengrünt, felugrott és odaszaladt hozzá:

- Nem tudom... nem vagyok rá képes... - suttogta.

- Mit nem tudsz, gyermekem?

- Nem tudom neki megmondani, hogy már nem vagyok az ő leánya... Olyan boldog!

Bergengrün olyan szorosán összepréselte ajkait, hogy a szája csak egyetlen keskeny vonalnak látszott.

Nem válaszolt egy szót sem.

Hertha gyorsan folytatta:

- Most már úgyis nemsokára férjhez fogok menni Peterhez... És hát akkor gondoltam... azt a pár hetet addig talán ott tölthetném apá... Françoisnál. Úgy, mint azelőtt! Nem?

S hogy még mindig nem kapott választ, hozzátette;

- Mondd, szabad? Akkor aztán neki sohasem kell majd megtudnia...

Bergengrün végre megszólalt. Nagyon halkán beszélt.

- Szabad, gyermekem. Mindent szabad neked, amit csak akarsz... A hozományodról pedig majd beszélek egyszer Peterrel... később... amikor már nem okozok vele zavart.

- Köszönöm! Olyan boldog vagyok!... És... és hát persze téged gyakran meg foglak látogatni...

- Jól van, drágám. Majd fel fogsz keresni... Gyakran...

Bergengrün nagyon nyugodtan, fegyelmezetten beszélt. Friede volt az egyetlen, aki hallotta a hangja mélyén csengő szomorúságot.

De egyszerre mintha megváltozott volna a házigazda hangulata:

- Halló, Kranich urunk! - kiáltott fel vidáman. - Hogy van? Mondhatom, ugyancsak alaposan megfogta a dolog végét, amikor arra került a sor, hogy el kell csípni a gazembert!

Kranich, akinek arca és nyaka mindenféle flastromokkal volt teleragasztva, barátságosan jött közelebb.

- Ha én nem lettem volna, kedves Bergengrün úr, azt hiszem, derék viperánk legalább egy féltucatot hidegre tett volna a tisztelt társaságból!

Bergengrün nevetett:

- Tudom, hogy maga rendkívül ügyes és tehetséges ember. Mondja, nincsen véletlenül valami szerény kívánsága, amit most jókedvemben hamar teljesíthetnék?

Kranich szeme felvillant.

- Azt hiszem, ebben a pillanatban nincsen hőbb vágyam, mint hogy a menyasszonyommal... vagy úgy: engedje meg, hogy bemutatkozzunk: Ágnes Wieland és Georg Kranich jegyesek - szóval, mint hogy a menyasszonyommal egy világszerte utat tegyünk.

A házigazda bólintott:

- És mit gondol, mennyibe kerülne egy ilyen világszerte utazás?

- Talán háromezer márkába.

Bergengrün előhúzta a csekkfüzetét és gyorsan kitöltött benne egy lapot.

- Tessék, kedves Kranich, engedje meg, hogy ez legyen az én nászajándékom magának és a kedves, szép menyasszonyának.

Kranichot annyira elragadta és meglepte a dolog, hogy viharosan hálálkodott, azután elrohant, hogy közölje Ágnessel is a nagy boldogságot. Alig telt el azonban két perc, már újra ott állt a házigazda előtt és homloka tele volt a komoly gond és töprengés ráncaival.

- Tudja, Bergengrün úr - mondta elgondolkozva - még egyszer végiggondoltam ezt az egész dolgot...

- No és?

- Hát tudja, egy világszerte utazás... háromezer márkáért... Gondolja csak meg egy kicsit... Bizony, az csak egy olyan nyavalyás kis világszerte utazás lenne, igaz?

Bergengrűnt annyira meglepte ez a szemtelenség, hogy valóban elővette még egyszer a csekk-könyvét és egy második csekket nyújtott át a vigyorgó Kranichnak, újabb háromezer márkáról...

VÉGE